

CAN ATEŞİ

Joyce Carol Oates

SİREN YAYINLARI

CAN ATEŞİ

Amerikalı yazar **Joyce Carol Oates** 1938 yılında New York eyaletinde ufak bir kasabada dünyaya geldi. Pek çoğu çeşitli ödüllere layık görülen otuzun üzerinde romanı, ayrıca kısa öykü, şiir ve oyunları bulunan Oates, günümüz Amerikan edebiyatının en dikkat çekici figürlerinden biri. Eserlerinde sosyal duyarlılığın yanı sıra hayatın gotik ve karanlık noktalarına da yönelik ilgisini dışa vuran Oates'un yazını kendi deyişiyle Alice Harikalar Diyarında'dan William Faulkner'e, Sylvia Plath'ten Franz Kafka'ya uzanan geniş bir edebiyat yelpazesinden yer yer izler taşıyor. Oates, halen Princeton Üniversitesi'nde ders veriyor.

Can Ateşi'ni çeviren **Elif Öztarhan**, 1978 yılı İstanbul doğumlu. Avusturya Lisesi'nin ardından Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. Bir dönem P Dünya Sanatı Dergisi'nde çalışan Öztarhan, çevirmenlik çalışmalarını serbest olarak sürdürmekte.



Foxfire: Confessions of a Girl Gang

© Joyce Carol Oates, 1993
Bu kitabın Türkçe yayım hakları, Akçalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Siren Yayınları'na aittir.

Siren Yayınları - Roman
Sertifika No:1007-34-009094
ISBN: 978-605-0015-01-0
Birinci Baskı: Ocak 2008

Editör: Sanem Sirer
Yayın Danışmanı: Erol Aydın
Çeviren: Elif Öztarhan
Kapak Tasarımı: Nazlım Dumlu
Sayfa Düzeni: Adem Şenel
Baskı: Şefik Matbaası

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312
Beyoğlu-İSTANBUL
t (212) 243 45 65 f (212) 251 05 32
www.sirenyayinlari.com
info@sirenyayinlari.com

CAN ATEŞİ

Bir Kız Çetesinin İtirafları

Joyce Carol Oates

Çeviren: Elif Öztarhan

SİREN
YAYINLARI

Marilyn, Rose Ann, Jean, Marian, Goldie, Beatrice'in anısına—

Bölüm

bir

1

CAN ATEŞİ:
Yasadışı Bir Çete

Asla, ama asla anlatma Maymun-Maddy, diye uyardılar beni, Onlardan birine anlatırsan Felaket olur; ama şimdi, bunca yılın ardından anlatacağım, kim durdurabilir ki beni?

Sonuçta asıl kuralların oluşturulmasına, o uyarının koyulmasına yardım eden bendim. Aslında ben CAN ATEŞİ'nin resmi tarihçisiydim.

Yani yaptıklarımızı sözcüklere, kalıcı kayda dökmesi için güvenilen tek kişi. Daktilo edilmiş, bir klasörde titizlikle tarih atılarak tutulan kayıtlar. Gizli, ama yine de umulduğu üzere içinde Hakikatin sonsuza dek yaşayacağı, "tarihî" bir belge.

Ancak bu şekilde olanların çarpıtılması önlenebilir, yanlış anlamalar ve katıksız yalanlar çürütülebilirdi.

Yaptığımız kötülükleri sırf kötülük olsun diye ve intikam için yapmışız gibi...

CAN ATEŞİ'yle ilgili yalanlar arasında en kötüsü tabii ki buydu!

On üç ve on yedi yaşlarım arasında CAN ATEŞİ'ne bağlıydım ve CAN ATEŞİ o yılları kutsal kıldı. Son aylarımıza değin, en azından. .

Orada yaşamak... Hammond, New York'ta... Ontario Gölü yakınlarında, New York'un kuzeyinde... Hepimizin, tüm CAN ATEŞİ kan kardeşlerinin doğduğu ve o zamanlar terk etmeyi asla düşünemeyeceğimiz o yerde yaşamak, tıpkı bir rüya görürken onun size hiç uyanamayacakmışsınız gibi bir sonsuzluk hissi aşılamasına benzer şekilde.

CAN ATEŞİ ASLA GERİYE BAKMAZ! Bu, bizim gizli özlü sözlerimizden biriydi. Bir de CAN ATEŞİ YANAR, YANAR ve CAN ATEŞİ ASLA ÖZÜR DİLEMEZ! Ama bu sloganlar bizlerden daha güçsüz insanların hissedebileceği türden pişmanlık, vicdan azabı, suçluluk, günah ve üzüntüyü kapsıyordu, belleği değil. Yani CAN ATEŞİ'nin Mayıs ve Haziran 1956'ya denk gelen o son günlerinden önceydi. Sanırım açıkça belirtmeliyim, sonunda olanlardan her birimizin pişmanlık duyduğunu düşünüyorum.

CAN ATEŞİ yasadışı bir çeteydi, evet...

Ama CAN ATEŞİ gerçek bir kan kardeşliğiydi de; bağlarımız vefa, sadakat, güven, *sevgi* ile kaynaşmıştı.

Evet, sizin dediğiniz gibi *suç* işlemiştik. Ve bu suçların çoğu cezalandırılmamakla kalmadı, bilinmedi de—kurbanlarımızın hepsi erkekti ve ortaya çıkıp şikâyetçi olmak için fazla mahcup ya da korkaktılar.

Onlar için üzülmek zor! Göreceksiniz!

Yine de, her şey sona erdiğinde CAN ATEŞİ'nin ıstırap duymadığını veya henüz hayatta olanlarımızın şu saate kadar acı çekmediğini düşünmeyin.

CAN ATEŞİ CANINIZDIR!

–Bu tür hakikatleri ilan etmenin bir yoluydu bu, çünkü bunları asla kendiniz dile getiremezdiniz.

Maymun-Maddy, sen benim canımsın diye, o nasıl yorumlayacağımı bilemediğim tarzıyla mırıldanan Kaltak Sadovsky

hariç... Ciddi miydi, değil miydi, sırf eğlence olsun diye miydi, bunların hepsi birden miydi, bilmiyorum—CAN ATEŞİ'nin başkumandanı Kaltak Sadovsky içimizde kendi gücüne güvenen tek kişi olduğunu hissederek; evet, bu yüzden başkalarınca da böylesine ayrıcalıklı, tatlı, pervasız sözleri söyleme hakkına sahip olduğunun algılandığını bilerek bana o vahşi-kedilere özgü aşk ısırıklarından birini kondururdu. Bu yüzden onu kıskanamazdınız, kıskanamazdınız işte. Yaptığı her şey, özellikle de zaman geçtikten sonra, dev bir sinema perdesinin üzerinde, Technicolor'la büyütülmüş gibi... Onun yaptıkları birçok insanınki gibi silinip gitmezdi.

Bunun nedenlerinden biri şuydu: Kaltak, yükseklikten, dalgalı sularda yüzmekten veya Ölümün kendisinden korkmadığı gibi gülünç duruma düşme riskinden de korkmazdı. Belki bunun o kadar da önemli olmadığını düşüneceksiniz, ama öyle değil—gülünç duruma düşmek, kendini başkalarına alay edilecek, eğlenilecek bir malzeme olarak sunmak, işte bu cesaret ister.

Maddy'nin hayal etmekten korkacağı şeyleri, kendini bu şekilde ortaya atmayı mesela, Kaltak Sadovsky hiç düşünmeden yapardı. Sizin fark edebileceğiniz bir kuşku duymadan...

Ben, Madeleine Faith Wirtz'tim, hâlâ öyleyim. O günlerde bazen Maymun-Maddy, bazen yalnızca Maddy, bazen de, sıska, dayanıklı yapım, alnımda ibik gibi kalkan, maşayla kıvırdığım koyu-kahve saçlarım, sinsi-ürkek tavırlarım, maymunsu dar yüzümde bir araya sıkıştırılmış hatlarımla yalnızca Maymun'dum. Nadiren, ustura gibi keskin ve acımasız dilim yüzünden bana—daha çok Kaltak tarafından—"Katil" de denirdi.

Doğru veya yanlış, Maddy Wirtz kelimelerin gücüne sahip biri olarak tanınırdı. Yani zeki ve kurnaz... Çete benimle gurur duyardı çünkü okulda yazılı ödevlerimden yüksek notlar alır, aynı zamanda hızlı konuşabilirdim—yani tereddüt etmeden, ke-

kelemeden—çoğu zaman— Ama asla söyleyemeyeceğim sözcük öbekleri, duygulu sözler vardı, onlar boğazıma takılır kalırdı. Örneğin Kaltak'a şakayla karışık bile olsa *evet, sen de benim canımsın!* veya *seni seviyorum* veya *senin için ölürüm* diye fısıldamanın verdiği utanç... Benim ailemde kimse böyle şeyler söylemezdi, çoğunlukla yalnızca annem ve ben vardık ve biz de pek konuşmazdık. Çünkü bu büyük zayıflık, savunmasızlık olurdu. O kız seslerimizde kaba ve çiğ dururdu; Yüzyıl Sineması'nda gördüğümüz romantik filmlerdeki, o bize çok uzak, kusursuz yüzler, onları çevreleyen alçıdan Mısır mimarisi ve arka planda özel yaratısını hayranlıkla izleyen Tanrının gizli sesiymişçesine yükselen müzik gibi değil.

Çünkü: Özel bir yaratının var olduğuna inanmak için Tanrıya inanmanız gerekmez. Sizi bunun tersine inandırmaya çalışan herkes ikiyüzlü ve yalancıdır. Ya da Hammond'ın Yukarı Mahallesi'nden olan şu parlamento üyesi X gibi bir politikacıdır. Bu politikacı ben lise birdeyken bir cuma toplantısında misafirdi, şişman bir balığı andıran yüzü ve kaygan gözleriyle, orada, podyumun arkasında bir vaiz gibi bize kocaman, kendinden memnun gülümsemesini göstererek, "Günaydın bayanlar ve baylar, burada, KAPTAN OLİVER HAZARD PERRY LİSESİ'nde olmaktan çok mutluyum," falan filan, böylelikle bu ismi hatırladığından emin olabilirdiniz, bizimkine rakip bir okuldandı ve lise günlerini çok iyi anımsıyordu. Futbol takımının savunma oyuncusu, 1933 mezunu, sınıf başkanı olduğu o günleri... Ne kadar gururluydu, Amerikan yaşam biçimi ne büyük bir onurdu, serbest girişim, falan filan. "Savaş zamanında ülkemize, bu Tanrı hediyesi ulusa, AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'ne hizmet etmiş olanlarımız, vatanperver Amiral Stephen Decatur'un söylediği gibi *Ülkemiz!—Daima doğru yolda ve daima başarılı olsun, doğru ya da yanlış!* Bu fırsatlar, özgürlükler ülkesi ve Tanrı tarafından takdir edildiği için tüm düşmanları karşısında muzaffer olan bu mutluluk kovalamacasındaki herkes *evet, bu sabah bu salonda bulunan kızların ve erkeklerin tümü*

Başkanlığa bile talip olabilir ya da General Motors'un—General Mills'in—AT&T'nin—U.S. Steel'in başı—Nobel Ödülü kazanan bir bilim adamı, meşhur bir mucit olabilir, inanın yeter, çok çalışın, iyi çalışın, cesaretiniz hiçbir zaman kırılmasın, inancınız tam olsun!" Okuldan bazıları, özellikle oğlanlar ve çetemizden Goldie Siefried gibi gürültücü kızlar belirgin bir şekilde huzursuz oldular, ellerinin ardına gizlenmiş, söylenip gülüyorlardı, bir de kendine özgü, sinsi tavırlarıyla Maddy Wirtz; hepimiz o alçağa öyle öfkelenmiştik ki, orada konuşup duran, Tanrının veya insanın bizim dahil olmadığımız özel bir eserinin olmadığına inanmamızı bekleyen, burada, Hammond'ın bu pespaye güney ucunda, bölgedeki en kötü, bu lânet olası devlet okulunda, bizim dahil olmadığımız ve asla olmayacağımız özel bir şeyin olmadığına inanmamızı bekleyen o alçağa.

Ama ne önemi vardı? CAN ATEŞİ bu tür hakikatleri yumuşatıyordu.

O yıllardan kalma eski, yıpranmış defterime bakıyorum. Nasıl başlayacağımı düşünüyorum.

Eğer Zamanın geçmişini biliyorsanız, başa dönmek?— Ama tam bir başlangıç nasıl olabilir?—Nasıl Şimdi diyebilirsiniz, Şimdi başlıyoruz; şimdi saatleri mi başlatıyoruz?—İşte böyle, bu kadar zor. Mantıken bir başlangıç olması gerekse de kendinize hep soruyorsunuz— Peki, ama bundan önce ne olmuştu?

Belki de beş kurucu üyenin adını yazarım?— Tarihe gömülü iskeletler, sonsuza dek varlığını sürdürecek olan kemikler gibi, bazı yadsınamaz olguları saptamak için.

CAN ATEŞİ'nin kurucu üyeleri:

> Kaltak, bazen "Sheena" da denirdi: Margaret Ann Sadovsky. Başkumandanımız.
> Goldie, bazen "Bum-Bum" da denirdi: Betty Siefried. Başçavuşumuz.

Lana: Loretta Maguire.
Rita, bazen "Kızıl" ve "Ateş Topu" diye çağrılırdı: Elizabeth O'Hagan.
Maddy, bazen "Maymun" ve "Katil" de denirdi: Madeleine Faith Wirtz.

Evet, sonraları CAN ATEŞİ büyüdü, bazı şeyler çözüldü. Bazı şeyler sarsılarak kontrolden çıktı ve sayımız arttı.

Örneğin: Goldie Siefried'in himayesindeki, adını kaydetmeyi reddettiğim "V.V." ya da "İnfazcı" vardı sonradan.

Çoğumuz aynı ilkokula—Rutherford Hayes'e gittik. Sonra birkaçımızın mezun olduğu ama çoğumuzun atıldığı Perry'ye devam ettik. Hepimiz aynı semtte, New York, Hammond'da hâlâ Aşağı Mahalle denilen, aşağı yukarı kelimenin tarif ettiği şey anlamına gelen, yani YUKARI MAHALLE'den daha aşağı bir seviyede bulunan yerin güney ucunda yaşadık. Büyük, dik bir tepe şehrin bir yarısını diğerinden neredeyse tamamen ayırsa da YUKARI MAHALLE'de Ana Cadde, Aşağı Mahalle'de Fairfax Bulvarı diye adlandırılan U.S. 33, şehrin içinden geçerek kuzeyi güneye bağlar ve kuzeyde U.S. 104 ile güneydeyse U.S. 20 ile kesişir. Bu otoyollar New York eyaletini bir uçtan diğer uca kat eder. Küçük bir kızken haritaları incelemeye bayılırdım. Güneş sistemi ve dünya haritaları dışında, annemle benim yaşadığımız, Fairfax gibi tanıdık bir caddenin daha az bildiğim başka caddelere ve bunların da sonra başka caddelere—yollara—otoyollara—ulusa, kıtaya, Dünya'ya bağlanışının izini süren yerel bölge haritalarını incelemeyi severdim. İnsanoğlunun (sanırım *erkekler*in demek istiyorum) haritasını çıkarıp adlar koyduğu ve siyasî belirlemelerde bulunduğu coğrafi Dünya vardı, bir de yine haritalanmış ama haritalardan önce de var olan jeolojik Dünya. *Buradan* başlayarak sonunda *oraya* hareket edebilmek beni büyülerdi. Evrendeki bir noktadan herhangi başka bir noktaya seyahat edebilirdiniz—gücünüz varsa.

O gün müzede Hayat Ağacının, canlı ve ölü her şeyi yeraltındaki kökler gibi birbirine nasıl bağladığını gördüğümüzde başparmağını ısırıp düşüncelere dalarak her şeye rağmen *Homo Sapiens*ların ne kadar küçük olduklarını anlamasının ardından şaşkınlık ve tiksinti içinde sonunda "—Bir de türümüzün *bundan* daha değerli olduğunu düşünürdük" diyen Kaltak Sadovsky gibi.

Bu tür hakikatleri CAN ATEŞİ yumuşatıyordu.

Kaltak'ın söylediği, defterde herhangi bir yere kayıtlı olduğunu düşünmediğim, yalnızca hafızama nakşettiğim başka bir şey—Kaltak, bizden büyük, pervasız oğlanlar gibi yükseklikleri, mesela Cassadaga Parkı'nda yüksek bir nehir kenarından suya atlamayı delicesine severdi ve çocukluğundan beri hemen hemen her şeye, ağaçlara, duvarlara, damlara tırmanmaya bayılırdı. Tekrar tekrar gördüğü ve ta göklere tırmandığı, tırmandığı, tırmandığı güzel bir rüyası olduğunu söylemişti. Dediğine göre tutkun olduğu şey tırmanmak değil düşme olasılığıydı!—Altan alta titretici bir heyecan barındıran o hülyalı tarzıyla, "—Sanki düşüyormuşsun gibi Maddy, yani gerçekten, ciddi ciddi, gökyüzünden uzun uzun düşüyormuşsun gibi, o zaman *ağırlık* hissetmezdin değil mi? O zaman, bir tüymüşçesine, ağırlığını hissetmezdin artık. Senin için yerçekimi olmazdı."

Bunun onun için neden bu kadar çok, rüyalarında görmesine neden olacak kadar çok şey ifade ettiğini bilmiyordum.

Şimdi bile bildiğimden emin değilim.

Yine de bunu düşünerek, nasıl ilerleyeceğimi merak ederek Maddy Wirtz'in defterinin yapraklarını çevirirken—o kadar çok kayıt! O kadar çok tarih!—CAN ATEŞİ kardeşleri arasında o zaman bilemeyeceğimiz, derin, ifade edilmemiş bazı bağlantılar olduğunu fark ettim. Çünkü köklerimize fazla yakındık. Çünkü ayırt edemeyeceğimiz, birbirinin aynı, genizden gelen, tiz, kuzey

New York aksanıyla konuşuyorduk. Çünkü ne kadar farklı olsak da—Maddy Wirtz kendini Goldie Siefried'den, Rita O'Hagan'dan, Lana Maguire'dan ne kadar farklı hissederdi!—özel olmaya, üstün olmaya ne kadar çok ihtiyacı vardı!—dışarıdan, farklılıklarından gurur duyan fakat tarafsız gözlemciler tarafından her zaman ama *her zaman* birbiriyle karıştırılan aile fertleri gibiydik.

Bizi birbirimize bağlayan en derindeki şeyleri hissedemeyiz.

O şeyler bizden kopartılıp alınmadıkları sürece.

2

Kaltak Fairfax Bulvarı'na Kaçarak Nasıl Döndü?

Maddy?—İçeri al beni.

Hey Maddy! İçeri geliyorum.

Gece. Sert, kemik parlaklığında bir ay, bulutlarla çatlamış gökyüzü. Ve saatlerdir koşuyordu—yüzlerce mil!

Siren sesleri duyuyor. *Onu* kovalayan siren sesleri.

Ama kimse *onu* yakalayamayacak: Çok kıvrak ve çok hızlı.

Eyalet Sosyal Yardım Hizmetleri'nin emriyle Sadovsky aile ortamının resmi olarak "bir çocuk için uygun olmadığı" belirtildiği için on sekiz gün önce büyükannesiyle yaşamak üzere gönderildiği kuzeyde Kanada sınırı yakınlarındaki Plattsburgh'den Hammond'a ve Fairfax Bulvarı'nın alt kısımlarına koşuyordu. Kim durdurabilirdi onu? Hatta ardından seslenmeye kim cesaret edebilirdi? Koşuyor şimdi, görünmez nehre doğru inen, ardı ardına dizilmiş tuğla evlerin damlarından atlayıp, hiç çaba sarf etmeden uçuyor. O bir at, güçlü bir aygır... Toynakları, uçuşan yelesi ve kuyruğu ile burnundan hızlı hızlı soluyup buhar savurarak koşuyor ve bir dam ile bir sonraki arasında boşluk olduğunda adımlarını kesmiyor, tereddüt etmiyor... Yalnızca düşmeyeceğini bilerek, uzun, sert-kaslı bacaklarını geriyor, bir yandan öbür yana atlıyor. Saçları rüzgârda adeta kamçı gibi, o solgun, sıska yüzünü gölgeliyor. Öfkelenmiş gibi dişlerini gösteriyor ama

bu bir mutluluk ifadesi çünkü o özgür, onu gönderebileceklerini düşündükleri o yerden kaçtı.

Sanki *onun* üzerinde hâkimiyetleri varmış gibi.

Öyle bir mutluluk ki Maddy, bazen onu yutamıyorum, sanki bütün gökyüzü ağzıma tıkılmış ve boğulacakmışım gibi... Aşağıda, caddede, ayakkabı tamircisinin dükkânının vitrininde ışıklandırılmış bir saat var, on ikiyi yirmi geçiyor. Vücut hatları belirgin, seksi bir kara kedi, bir patisi yukarıda saatin dönen kollarına doğru uzanıyor. Kaltak onun orada olduğunu biliyor ama onu göremeyecek kadar hızla uçarak geçiyor.

Bu, saat-zamanının Kaltak Sadovsky ya da balta girmemiş ormanların içinden uçan "Sheena" ile herhangi bir ilgisi olduğundan değil.

Ve aşağıda, Fairfax üzerinde açık aralıklarla dizilmiş, dondurucu havadaki o keskin ışıklarıyla sokak lambaları. Ve çarpık çurpuk kaldırımlar, dimdik aşağı inen cadde, bir mil ötedeki Cassadaga Nehri'ne doğru dizilmiş evlerin ön cepheleri sarhoş edici ve baş döndürücü bir biçimde alçalıyor. Nehirden yükselen o kokunun cazibesi. *Maddy?—Hey, içeri al beni! Korkma, benim!* Hiç yanılmayan uzamsal hafızasıyla kör bir yaratık gibi, Kaltak damlarından uçtuğu evleri bir bir biliyor; ev sakinlerini birer birer tanıyabilir, evet ve Fairfax'e yüzünü dönmüş evlerin sakinlerini de öyle, alt katlardaki odaları bu saatte karanlık ama orada burada bir üst kat odasının ışıkları hâlâ yanıyor, perdeler dikkatlice çekilmiş, Kaltak'ın süratle kafasını çevirdiği mahrem devinimlerin ara sıra görünen gölgeleri, o tertemiz, o tahammülsüz, bir atın gerilmiş yüzündeki gibi ortaya çıkan dişleri, *Maymun-Maddy, lanet olası, beni içeri alsan iyi edersin!* Şimdi göz kamaştıran farlarıyla yoldan geçen bir arabaya görünmemek için iyice öne eğiliyor, farların ardından Vinnie Roper'ın kullandığını bildiği gücü artırılmış bir Oldsmobile Rocket 98 geliyor, önü arkası çete arkadaşları Vikontlarla sıkış tıkış dolmuş.

Gözlerine çarpmış olsa hemen tanırlardı Kaltak Sadovsky'yi, onu bilen herkesin ayrımsayacağı gibi vahşi ve çılgın; kirli blucini, eski spor ayakkabıları, ince bez ceketi içinde acele ederken tamamen yalnız ve sokaktan iki kat yukarıda olsa da ne kadar yakın, eziyet edercesine yakın olduğunu görüp cinsel heyecanla yüklü yağmacı bir sırtlan-çığlığı atarlardı ama *Allah'tan görmedi hıyarağaları: Salaklar tekerlekleri gıcırdaya gıcırdaya geçip gittiler, hem bir gün biz de kendimize bir araba alacağız.* Ama birden üşüdü, nehirden yükselen kar kokusuyla, kar gibi usturakeskinliğinde esen bu kasım rüzgârında kafasını örten hiçbir şey yok ve Tanrım eldivenlerine ne oldu?—Noben's'daki indirim reyonunda cebine atıverdiği o içi kürklü eldivenler, onları kaybetmiş olmalı ya da buraya Fairfax Bulvarı'na, evine dönmek için karanlık, kasvetli Ontario Gölü'nün doğu kıyısından geçerken otostop yaptığı arabalardan birinde unutmuştur.

Maddy?—uyan!

Kim olduğumu anlamadın mı?

Parmakları dışarı fırlamış kemikler gibi kaskatı ama boş ver, Kaltak hedefine varmak üzere.

Kendi kendine kızıyor: Bir görev üzerindeyken veya hayatın tehlikedeyken havanın aşırılıklarını hissetmiyorsun, *sana* ellerini sürmek isteyen, planlarını *sana* zorla yutturmak isteyen o iğrenç piçler... Teslim olmaktansa ölürsün daha iyi.

Fairfax boyunca neon ışıklarıyla aydınlatılmış pencereler ve Tideman, Shamrock Birahanesi, Buffalo'nun Kafesi, Acey-Deucy'nin Yeri gibi Kaltak'ın yıllarca annesi-babası tarafından getirildiğini hatırladığı ve sonra, annesinin ölümünden sonra babası tarafından getirildiği bu birahaneler... Büyük olasılıkla şu anda babası, diyelim Acey-Deucy'nin Yeri'nde barda durmuş, Muriel ve arkadaşları eşliğinde içiyordur ama Kaltak onu ya da Muriel'i, herhangi birini, "uygun olmayan" bu çevreyi düşünmeyecek, boş ver bunları; o, doğrudan evine gitmeyecek kadar zeki,

şimdi değil, bu gece değil, bir süreliğine ondan kurtulduğunu sanan pederden fırça yemek var, ama asıl Sosyal Hizmetlerin adamları tarafından tekrar yakalanmayı neden göze alsın, hem kimbilir bu kez, daha önce bulunduğu ve ölmek istediği ıslahevine, onu kelepçelerle sürüklemek zorunda kaldıkları ve coplarla şuursuzca dövdükleri o eyalet çocuk barınağına atılabilir *bir daha asla ama asla oraya gitmeyecek* ve büyükannesi onun kaybolduğunu rapor edecek olursa resmi konutu bakacakları ilk yer olur, hatun bunu garezinden yapabilir ya da belki hatun bunu garezinden yapmayabilir, Kaltak'tan sonsuza dek kurtulduğunu düşünerek—ama Kaltak bunların hiçbirini düşünmüyor, o şimdi içgüdülerinin onu götürdüğü yerde, nefesiyle buharlar çıkararak, kalp atışları hızlı, sanki Cutex asetonlarından koklamış gibi hızlı ve zıp zıp ama onun için bu, şimdi Fairfax 338 numarada damın kenarından aşağıya indiğine göre yaklaşmakta olan iyi bir şeye işaret, çizgi roman kahramanı "Balta Girmemiş Ormanların Kızı Sheena" gibi beceriksizce, nazik ve dirayetli-kaslı yapısıyla paslı yangın merdivenlerine iniyor, aşağıya. Pencerenin dışında iki büklüm (içerideki oda karanlık) seni kimsenin beklemediği bir yere çıkagelmenin verdiği histen daha güçlü bir şeyin olmadığını düşünüyor. Hayatını kurtarmanın milyonlarca ama milyonlarca yolu var. Ab Sadovsky'nin söylediği gibi, dünya bir lağım çukuru, sen en iyisi kafanı dışarıda tut ve *yüzme* öğren.

"Maddy?—içeri al beni."

Yine de o pencereye asılıp kaldırmak için homurdanmaya başlamış bile.

Suyun yüzeyinde yeni belirmeye başlamış buz gibi ince, zayıf uykumdan uyandırıyor beni ve uykumun arasından başıma yakın duran camı bir şeyin tırmaladığını sonra da bir şeyin hafif hafif vurduğunu duyuyorum, ilk başta tanıyamadığım bir ses adımı çağırıyor, hem yalvaran hem dayılanan bir ses, korkudan

felç olmuş bir halde uyanıyorum, işeme ihtiyacıyla sidik torbam anlık bir acı veriyor. Bağıramayacak kadar şaşırmış bir haldeyim ve 2–3 metre ötemde, penceremin dışındaki yangın merdiveninin üzerinde bir insan görüyorum, adımı duyuyorum; kızan, alay eden, boğazdan gelen kısık, sabırsız bir ses ve penceremin birdenbire hızla yukarı çekilmesini önlemek için veya çekmeye yardım etmek için harekete geçemeden, pencere yukarı kalkıyor ve Kaltak Sadovsky nefesi kesilmiş bir halde gülerek odama giriyor.

"Maddy, sevgilim: Böylesine *korku dolu* gözlerle bakma!"

İşte CAN ATEŞİ böyle doğdu.

Resmi olarak o gece değil, yani 12 Kasım 1952 gecesi değil, ama Kaltak'ın ilham aldığı gece o geceydi, benim yatağımda, benim ona yiyecek-içecek bir şeyler getirmek için gizlice aşağıya inmemden sonra, onun o hülyalı, bodoslama konuya dalan tarzıyla her zaman birbirimize sadık olmamız, güvenmemiz ve yardım etmemiz gerektiğine dair konuşması, "Mesela birimizin başı derde girdiğinde o başka birimize gider ve öteki de onu içeri alır öyle değil mi?—senin yaptığın gibi?—soru sormadan, öyle değil mi?" Kafamı sallıyor, mırıldanıyorum "Evet, evet tabii..." Hâlâ biraz afallamış ve Kaltak *beni* seçtiği için, mahalleden seçebileceği yarım düzine kız arasından *beni* seçtiği için koltuklarım kabarmış bir halde. Bu demek oluyor ki birçoğumuzun onun en yakın arkadaşı olarak adlandırabileceği Goldie Siefried'den bile çok güvenmişti bana ve bir de Lana Maguire vardı, ikisi de benden bir yaş büyük, benden daha olgundular ve kişilikleri daha oturmuştu—ve çok daha güzeldiler. Yani, Kaltak'ın (Goldie ve Lana'nınkinin tersine) yalnızca bana ait bir odam olduğunu ve bizim evde neler olduğunu anlayamayacak ya da bununla ilgilenemeyecek kadar çok hasta ve uyuşmuş olan annemden başka kimsenin olmadığını bilerek geldiğini düşünmek istemeden koltuklarım müthiş kabarmıştı. Benim için, böyle bir ayrıcalık

ve böyle bir macera için diğerleri arasından sıyrılmış olmak yeterliydi. Bunun mahallede ve okulda nasıl tekrar tekrar anlatılacağını tahmin edebiliyordum. *Kaltak'm eve nasıl kaçarak döndüğünü biliyor musunuz, gecenin bir yarısı Maddy Wirtz'in penceresinden içeri tırmanmış ve onları gören kimse olmamış—çok çılgın!* Kaltak'ı, günlerdir bir şey yememiş gibi gözlerinden yaşlar gelerek yemek yerken seyretmek... Buzdolabında bulduğum üzerinde koyulaşmış ince zar gibi yağla iri bir dilim et, plastik bir kapta biraz soğuk patates püresi, Kraft marka Amerikan peyniri, Wonder marka ekmek, birlikte yediğimiz Hostess marka çörekler ve yine birlikte içtiğimiz Pabst Blue Ribbon birası için o kadar minnettardı ki. Kaltak çiğnerken ve yutarken ve gülerken ve konuşurken, "—demek istediğim, diyelim ki polislerin takip ettikleri kişi sensin, Maddy ve sen benim evime geliyorsun, tamam mı?—ve *ben seni içeri alıyorum*—" Bu sözcükleri vurgulamak için kolumu öyle bir sıktı ki yüzümü buruşturup geri çekilmeden edemedim. Polislerin gerçekten peşinde olup olmadıklarını sordum ama o hızlı hızlı, heyecanlı ama hülyalı tarzıyla konuşurken beni duymadı. Başucumdaki lambanın loş ışığında çenesinde gamze gibi duran orak biçiminde bir yara izi ve her zaman çok güzel, çok delici ve tetikte olduklarını düşündüğüm gözleri yavaşça perdeleniyordu, yorgunluktan olmalıydı ama hâlâ konuşuyordu. Bu kadar yolu içinde bastırılmış olan bu sözleri sarf etmek için gelmişti, "— büyükannem o kadar *garip* ki, yani *tımarhanelik*, devamlı gözlerini üzerime dikip anneme benzediğimi, saçlarımın, gözlerimin onunki gibi olduğunu, yani bunun gibi can sıkıcı saçmalıklar söyleyip duruyor, ben de çenesini kapamasını söyleyip odadan çıkıyorum. O, avazı çıktığı kadar bağırmaya başlıyor, sonra onunla dua etmem için beni zorluyor, yani yalnızca kilisede değil, o yeterince kötü, ama evde, anladın mı, delirmişiz gibi bir şey, rahibeymişiz gibi, onun yatak odasında halının üzerinde diz çöküp, 'Margaret, birlikte tespih duasını söyleyeceğiz' diye ilan ediyor hatun. Sonra da ben ona,

canı cehenneme, 'Ben burada, bırak *diz çökmeyi*, lânet olası tespih duası için sakin sakin oturamam,' dediğimde şok oluyor. Bir de beni evde bazı saçma sapan şeyler yapmam için zorluyordu; bulaşıklar, banyonun temizlenmesi falan, bir keresinde de yatağımı düzeltmem için ders vermeye kalktı, 'Bazı şeyleri yerine getirmenin bir doğru, bir de yanlış yolu vardır Margaret,' dedi. Ben de yüzüne gülüp bir gün matematik dersimde aklıma gelen bir şeyi söyledim 'Hayır, yalnızca bir tek *doğru* yol vardır anneanne,' dedim, 'Ama milyonlarca *yanlış* yol vardır, her şeyin sürekli bombok olmasının nedeni de budur.' Bu sefer valide, bana sanki onu tokatlamışım gibi bakmaya başladı. Sanki *bombok* sözcüğünü ona küfretmek için ben uydurmuşum gibi."

Kaltak konuştu, ben dinledim. Onu dinlerken her zaman büyülenirdim, her zaman ve sonsuza dek. Benim onu polislerden saklamamı istiyor gibi mi görünüyordu?—hayır, yalnızca geceyi burada geçirmek istiyor gibi görünüyordu, sabaha gidecekti. Yoksa Plattsburg'den buraya bütün yolu yürüyerek mi gelmişti, belki bir ya da iki otostop çekmişti, belki yüzmesi bile gerekmişti... Kaltak Sadovsky harika bir yüzücü *idi* ama gerçekten yüzmüş olabilir mi? Bir nehri, bir kanalı yüzerek aşmak? Ve birtakım adamların ardından haykırıp bağırmaları?

Yok, büyük olasılıkla yine pederinin evine taşınacaktı, orada onun için bir oda ayrılmıştı. Pederinin "kız arkadaşı" ona ayırmıştı, (bunu zor beğenen bir küçümsemeyle söylemişti) çok fazla yer kaplamıyordu.

Dinledim. Kaltak'ın anlattıklarından başına gelenleri analiz etmeyi istemiyordum, o ilk yıllarda bunu hiç denemedim. Maddy Wirtz'e böyle bir otoritenin verilmesini onaylamazdım!—Kaltak Sadovsky'yi, öğretmenlerin sanki sırf adını sürekli tekrarlayarak onu "Margaret"a dönüştürebilirlermiş gibi ısrarla "Margaret" diye çağırdıkları bu uzun-bacaklı, küllü-sarışın, güçlü-iradeli kızı, sanırım kendimi bildim bileli nasıl izlediğimi düşünüyo-

rum da... Onu kıskanarak izliyordum ama basit bir haset ya da küskünlükle değil, ondan belirli bir *varoluş* tavrı öğrenebilmek ümidiyle.

On altı yaşına geldiğinde güzel bir kız olmuştu; sert, soğuk ve kendinden emin. Aslında biraz çirkindi: Yüzü sıska ve kemikli, burnu bir şekilde kusurlu, ağzı biçimsiz, bakışları sinirli bir kedininki gibi kesik kesik ve kuşkulu. Cildi damarlı ve solgundu; saçları öyle çarpıcıydı ki, sarının tuhaf bir tonunda, haftalardır taranmamış gibi daima karmakarışık. Bir de çenesinde on yaşında bir bıçak kavgasında edindiğini iddia ettiği, o orak biçimli yara izi vardı. Yoksa yıllar önce babası onu tokatladığında uçup masanın keskin köşesine çarptığında mı olmuştu? Gözüm sürekli o yara izine kayıyordu, öyle ki yalnız olduğumda ya da okulda hayaller kurarken parmaklarımı kendi çenemin üzerinde o yara izini ararken yakalıyordum.

Kaltak: O, Sadovsky kızı. Annemin o sevmediği, sokakta bakışlarını dikip, bu kız tehlikeli, bu kız orospunun teki, yüzünden belli, ilgilenme *onunla* dediği. Kaltak'ı bir demiryolu köprüsünden atlarken görmüştüm, 6 metre aşağıya ve sert kutulardan oluşan bir zemine, onunla birlikte olan ve ona meydan okuyan ve kendilerinin de korkmadığını söyleyerek şişinen oğlanlar da atladılar ama tereddüt ederek—korkunun o gözden kaçmayan teri. Onu asfalt okul bahçesini büyük adımlarla geçerken izler, sokaklarda koşarken görürdüm. Yalnız koşarken, en çok koştuğunda mutlu olurdu, onu bir kere birkaç yıl önce Fairfax üzerinde bir kaldırımda açılmış, bir kamyondan içine kömür dökülen tehlikeli bir çukurun üzerinden atlarken görmüştüm, teslimatçı ona doğru bir yumruk sallamış, küfretmişti. Kaltak, aldırmayıp koşmaya devam etmişti, o vahşi çalılar gibi hareli saçları olmasa kız olduğunu anlamazdınız, yani bu tür tehlikelere atılmasının özellikle yasak olduğunu.

Kaltak "O da ne?" diye fısıldadı, yakından geçen bir şey duyduğunu düşünerek... Kedi gözlerini yaklaştırdı, oysa geçen yalnızca bir arabaydı, yükselen sesler, muhtemelen birtakım sarhoş

Acey-Deucy'nin Yeri'ni terk ediyordu. Yine de yatağımdan zıpladı (Blucini, bluzu, orlondan el örgüsü kazağı, çoraplı ayakları ile benim tek yastığıma yaslanmış olduğu yerden, ben de yüzümü ona dönmüş, yatağın kenarında oturuyordum) ve pencerede iki büklüm durdu. Uzattığı eli beni tekrar uyarıyordu, parmakları gerçekten bir tehlike varmış gibi gergindi. Sonra gürültü kaybolup gitti ve Kaltak gözlerini kısıp gökyüzüne baktı, ay o kadar parlaktı ki dünyadaki sıradan, cansız kayalar gibi yalnızca bir taş parçası olduğunu, sadece görünmez bir güneşten aldığı ışığı yansıttığını ve onun kendinden parlak bir ışığı olmadığını düşünemezdiniz ve Kaltak, "Neyi özleyeceğim biliyor musun Maddy?—öldükten sonra?" dedi, "Bunun gibi geceleri ve her şeyin gökyüzünde olduğu gibi berrak ve soğuk ve keskin olmasını, böylece bir tek sen olduğuna aldırmıyorsun, anlıyor musun?"

Sabahın bir buçuğuydu. O gün buraya gelebilmek için üç yüz milden fazla yol yürüdüğünü söyleyen Kaltak şimdi yorgunluktan sallanıyordu. Bira şişesini kaldırdı, ağız dolusu bir yudum aldı, düşürmemesi için şişeyi parmaklarından güçlükle çektim ve tekrar yatağa yerleşmesine yardım ettim. Yastığım kafasının altında ve biz ikimiz örtülerin altında üst üste ve kıkır kıkır-utangaç, yatağım bana bile küçük gelen lânet olası bir çocuk yatağıydı ve ışığı söndürdüm ve Kaltak titredi ve derin bir nefes aldı ve tekrar kıkırdadı ve şöyle fısıldadı, "Sen benim canımsın Maddy, biliyor musun? Beni bu şekilde içeri alman..." sonra şakayla, "—Polislere söylemezsin, değil mi?"

O gece saçlarımız birbirine dolandı, birbirimizi düzinelerce kez uyandırmış olmalıyız, uykumuzda huzursuz, tekmeleyerek, ayaklarımız dolanarak, örtüleri çekiştirip dönmeye çalışarak. Çıplak ayaktım, ama Kaltak odadan içeri girdiğinde pijamalarımın üstüne giydiğim sarkık kazağım üzerimdeydi ve Kaltak hâlâ giysileriyleydi, cepleri o birkaç bıçaklı sustalısı da dahil çeşitli şeylerle dolu bluciniyle. Çabucak sıvışmak için her zaman tetikte uyumakla övünürdü.

3

Onlar... Diğerleri

Bir kere CAN ATEŞİ doğduktan ve kanlarımız birbirine karıştıktan sonra bir Onlar, o Diğerleri deyişimiz vardı ki neden söz edildiğini derhal anlardınız, ama CAN ATEŞİ oluşmadan önce bazı şeyler açık değildi ve hatalar yapılabiliyordu. Kaltak bile neyin yaklaşmakta olduğunu tam olarak anlamamış olmalıydı. Karanlıkta el yordamıyla ilerlemek gibi, tanıdık bir karanlık, hatırladığınıza inandığınız bir yer olsa bile... Eşyalar arasındaki uzaklıklar tam da karanlık olgusu yüzünden bozulmuştur ve nereye gittiğinizi bildiğinize ikna olsanız bile yolunuzu kaybedersiniz.

Bu defa düşünüyorum, ilk CAN ATEŞİ defterime hiçbir zaman kaydetmedim, ama CAN ATEŞİ'nin varoluşa-yaklaşışının ve kalplerimizdeki yerinin izini sürmeye çalışırken, şimdi düşünüyorum da, o buraya ait... Şehir merkezindeki Yüzyıl Sineması'ndan geliyorduk, Kaltak, Lana ve ben, Kaltak'ın nereden bulduğunu söylemediği üç tane beş-dolarlık banknotu vardı ("Bana soru sormazsanız," derdi takılarak, "—ben de size yalan söylemem") ve cumartesi akşamı benim evime gelip "Hey Maymun-Maddy, hadi şehir merkezine gidelim, sen, ben ve Lana" deyip neden olduğunu söylemeden, parası olduğunu söylemeden o ısmarladı. Kaltak'ın yine cömert, hatta para açısından dikkatsiz olduğu iyi günlerinden biriydi; arkadaşlarına sürpriz yapmaktan, şaşırdığınızda ya da mutlu olduğunuzda yüzünüzdeki o sıcak, şaşkın gülümsemeyi görmekten keyif alırdı. Yüzyıl'da iki

film birden görmüştük, akşam karanlığında eve dönüyorduk, Altıncı Cadde'nin köprüsünü geçerken rüzgârda titriyorduk, kum gibi buzlu kar taneleri yüzümüze vuruyordu. Şükran Günü'nden hemen sonraydı ve şimdiden bazı dükkânların önüne renkli Noel ışıkları asılmıştı, bazıları zayıf, hatta eski püskü, ama yine de neşeliydi ve Altıncı Cadde ile Randolph'un köşesindeki aslında sıradan ve boş olan bir arsayı geçtik ama şimdi orada SEÇMECE—NOEL AĞAÇLARI satılıyordu. Yüzlerce köknar, ladin, boylu, kokulu, yaprak dökmeyen ağaç, dalları karla kaplı... Evde Noel ağacımızın tabii ki olamayacağını düşündüm, çok ama çok uzun zamandır bir ağacımız olmamıştı ama aslında düşündüğüm bu ya da Annem değildi, bu defterde de olduğu gibi (sizin de göreceğiniz gibi) CAN ATEŞİ'nin belirli koşulları dışında yetişkinlerden hiç söz edilmezdi. Ağaçlara bakıyordum, ağaçların testereyle kesilmiş olduklarını unutursak şehrin ortasındaki bir orman gibi hâlâ canlı ve yeşildiler. Ölüyorlardı belki ama hâlâ çok güzeldiler ve ben mal sahibi gibi görünen tıknaz, gürültülü gülen, koca-göbekli, coşkulu yüzlü bir adamı izliyordum. Ağzında puro, başında geniş kenarlı kovboy görünümlü bir şapka, çıplak ellerini sıcak tutmak için birbirine vuruyor, ağzından kıvrıla kıvrıla duman yükseliyordu, üzerinde güzel, deve tüyü bir palto olan, el ele tutuşmuş iki küçük kızın ellerinden tutan bir adamla konuşuyordu. Onların o adamın kızları olduğunu anlardınız, kızlardan biri boyanmış gibi parlak, kırmızı bir palto giyiyordu, on yaşlarında olmalıydı, diğeri biraz daha küçüktü, sarı ekose bir palto giyiyordu ve her ikisinin de tozluğu vardı. Çok ama çok uzun zamandır tozluk giymemiştim ve onları görünce gülümsedim. Ağaç satın alan başka müşteriler vardı, genç bir çift, kolları birbirinin beline dolanmış ve topuklu botlarla karda kırıta kırıta yürüyen hali vakti yerinde bir kadın, gümüşümsü kürk bir palto içinde ve ben neden bilmiyorum, bakıyordum, Kaltak ve Lana hızlı hızlı yürüyorlardı ve Kaltak o tez canlı, bağıra çağıra tarzıyla yeni gördüğümüz film hakkında konuşuyordu, Esther

Williams'ın oynadığı bir müzikal, çok güzel, allanmış pullanmış yüzme biçimleri, düzinelerce kadın vücudunun senkronize devinimleri ve ben arkada, Noel ağaçlarının olduğu arsaya bakarak sendeliyordum, sonra Kaltak geldi ve beni dürtüp neyim olduğunu sordu ve ben hiçbir şey dedim, bilmiyorum dedim, sonra belli belirsiz yürümeye devam ettim, o günlerde bir fikrin kafamda açıkça belirmeyip de yalnızca sesli bir şekilde ifade bulmasına, özellikle de Kaltak Sadovsky'nin varlığında ifade bulmasına şaşarak ve abuk sabuk şeyler söyleyerek, "—Diğer insanlarda başka bir şey var değil mi?—onların kim olduğunu bilmek istiyorsun?—belki onlar *olmak* istiyorsun? Daha önce hiç görmediğin insanlar ve"—sesim heyecanla yükseliyordu, "Senden bu kadar farklı olmaları ne kadar garip, değil mi?—diyelim birinin özel bir gücü varmış, diyelim biri sana, 'Bundan sonra gördüğün ilk insanla, şimdi köşeyi dönen bir yabancıyla yer değiştirir miydin' diye sorsa, 'Tabii ki, *evet*,' derdim."

Aklıma gelen bu çılgın fikirler, kafamın içini kasıp kavurur, bakışları dalıp gitmiş, güçsüz bir insana çevirirdi. Bir kere konuşmaya başladı mı, ne zaman susacağını bilemeyen utangaç bir kız.

Sonuçta yaşınız büyüdüğünde bu hayali saçmalıkları kendinize saklarsınız. Öğrenmiş olursunuz.

Neyse, bunları düşünmedim. Kaltak sessizdi, Lana ise deli olduğumu düşünüyormuş gibi sadece omuz silkiyordu, yirmi dakika sonra Fairfax'te neredeyse eve varmışken Kaltak birdenbire bana döndü. Hiçbir uyarı olmadan, dudakları solgun ve işlek, kızgın ve incinmiş bakışlarla, "Orada, geride, ne saçmalıklar söylüyordun, Maddy, herhangi biriyle yer değiştirirdin, öyle mi?—Herhangi biri? *Söylediğin bu muydu?*" Sanki kavga ediyormuşuz, sanki ona meydan okumuşum gibi, üzerime gelerek sorularını yanıtlamam için fırsat vermedi. Lana da, ben de hiddeti karşısında şaşkınlığa kapılmıştık, "Arkadaşlarına ihanet

ederdin, ha, sıkıcı bir yabancının değil, *seni* tanıyan ve *senin* gerçekten arkadaşın olan kimsenin hiçbir değeri olmazdı, ha?" Sesi yükseliyordu, söylediklerini takip edemiyordum. Eliyle beni geriye doğru itiyordu, ruh halindeki bu cıva değişkenliği karşısında şaşırmıştım, sık sık olsalar da Kaltak'taki bu ruh hali değişikliklerine asla gerçekten inanamazdınız. Geriye, küçük su kanalına doğru düşecek gibi oldum, "Kaltak, yapma, canımı *acıtıyorsun*." Ama devam ediyor, öfkesi yüzünden okunuyordu, gözleri tuhaf bir biçimde güzel ve karanlık irisleri üzerindeki beyaz çerçeveyi gösterecek kadar açılmış, "Hain!—*Onları o* kadar çok seviyorsan git yaltaklan *onlara*, git gözüm görmesin seni, *benden* uzak ol!" Kolunun *o* ani hareketini görmedim, yüzüme ilk kez vuruyordu, burnum kanamaya başladı, buz-bakışlı ve öfkeden köpürmüş durumdaki Kaltak gözyaşlarına boğulsam bile yumuşamazdı, Lana'yı da çekip kendisiyle birlikte uzaklaştırdı. İkisi hızlı hızlı yürüyüp beni orada, sokakta afallamış, hızla geçen arabalara tehlikeli derecede yakın ve göz kamaştırıcı farlarının ışıklarını kavrayamayacak bir halde bıraktılar. Bir veya iki sefer korna çaldı, ikaz ederek, ama ne için ikaz ettiklerini bilmiyordum.

4

CAN ATEŞİ: İlk Zafer!

Zavallı, küçük, şişman Elizabeth O'Hagan, O'Hagan ailesindeki dokuzuncu çocuk, ikinci kız evlat, neden herkes ona eziyet ederdi?—erkek kardeşleri, mahalledeki oğlanlar, o gürültülü, kaba şekilde bağırıp alay eden oğlanlar eğlensinler diye, bir kere o yedi yaşındayken külodunu yırtıp Rutherford Hayes okulunun bahçesindeki bir ağacın tepesine fırlatmışlardı. Bir keresinde sersemlemiş, yaralı, küçük bir yılanı boynundan aşağı sarkıtmışlardı, o da kahkahalarla gülen izleyiciler önünde delirmiş gibi bir histeri içinde koşmuştu. Başka bir kere de daha da zalim bir şekilde (bu olaya onları durdurmaya çalışan Maddy Wirtz de istemeyerek şahit olmuştu, olanları bu güne, bu ana dek çok canlı bir şekilde hatırlıyor) Elizabeth'in korku dolu gözleri önünde üç renkli yavru kedisini bir hendekte boğmuşlardı. Bu olay da bol şamatalı tepkilere yol açmıştı, sonuçta görülen o ağlama, o kız-histerisi... Elizabeth gibi tombul, sevimli bir çocuk, sanki biri saçına meç yapmış gibi kızılımsı sarı bukleleriyle, o sıcak, nemli, kahverengi gözlerinden hiç gitmeyen şaşkınlık ve incinmişlik içinde, on bir yaşma geldiğinde, hele hele on ikisinde, bir kadının hatlarını ve oranlarını kazanmaya başladı. O giydiği pamuklu fanilanın zapt edemediği yumuşak, yumruk büyüklüğündeki göğüsler, jölemsi kalçalar ve butlar, çocukluk kazaları yüzünden her ikisi de çukurlu yara izleriyle kaplı solgun dizler... Elizabeth, yani sonraki adıyla Rita inanılmaz ölçüde sakardı. Yere itilmemişse de her an

düşecek gibiydi. Beslenme çantası ya da okul kitapları elinden kapılmaya çalışılmamışsa da pekâlâ kendi düşürebilirdi. *Mankafa! Salak! Şişko!* Ve hatta *Ahmak!* Bu bağırışlar ona lisenin ilk yıllarına kadar eşlik etti. Bunlar çoğunlukla erkeklere aitse de sadece onlara ait değildi ve çoğunlukla alay etmek amacıyla söylenmiş olsalar bile sadece o amaçla sarfedilmişti. Kimi zaman heyecan dolu bir hoşlanma, ateşli bir heves denebilecek tonlar da içerirdi—çünkü Rita O'Hagan'ın tombul, solgun yüzünün içinde, o çocuksu korkusunun içinde de olduğu gibi, *Screen World, Women's Day, Collier's* gibi dergilerin kapaklarında ve Proctor & Gamble ve General Foods tarafından üretilen ev ürünleri reklamlarında yaygın olarak görülen, en kaba gözün bile ayırt edebileceği bir Amerikan güzelliği parlardı. Bir de, Rita'nın gözyaşları—mutlak çaresizlikten kaynaklanan, o çabucak dökülen, dolgun gözyaşı kürecikleri—savunması yoktu—her zaman memnuniyet vericiydi: İşkencecisinin ödülü.

Sonuç olarak Rita, Maddy Wirtz'e şöyle mızmızlandığında, "—böyle şeylerin olmasını istemiyorum, ama oluyor işte," Maddy Wirtz sabırsızca omuz silkerdi, duymak istemeyerek, aslında arkadaşı olan, mahallenin bu şanssız kızıyla ilişkilendirilmek istemez ancak o şamatacılar yakınlarında değilken belli belirsiz bir arkadaşlık talebinde bulunabilirdi. "Ah Maddy, öyle nefret ederek bakma, böyle şeylerin olmasını *istemiyorum* ama *oluyor* işte," —yinelenen bir sızlanma, sanki Rita'nın başına gelen bu can sıkıcı, utanç verici, zaman zaman korku ve hatta acı da veren şeyler onun dışında, ötesinde oluyormuş gibi... Hava durumuymuş gibi, onunla, onun fiziğiyle, onun dişi varlığıyla belli bir ilgisi yokmuşçasına.

"Ağladığın için, seni ağlarken görmekten zevk alıyorlar," demişti Maddy Wirtz, Rita O'Hagan'a, bir kere değil birçok kere, o yıllarda kızlar komşuydular, "*—Ağlamasan,*" ve Rita, her zamanki gibi Maddy'ye yetişmek için hızlı hızlı yürüyerek, nefesi kesilmiş bir halde, yumuşak, solgun çenesini sallayarak başını

oynatır ve şöyle derdi: "Ah biliyorum, biliyorum—yaptığımın farkında değilim, öyle *oluyor* işte."

Rita'nın çocuksu dişleri biraz çarpık ve renkleri biraz bozuktu, bu yüzden güldüğünde ya da gülümsediğinde ağzını elleriyle kapamak gibi bir alışkanlığı vardı, hiçbir zaman vazgeçemeyeceği bir alışkanlık... Ama daha da rahatsız edici olanı o sevimli bir şekilde ezilip büzülen haliyle gözlerini kısıp kırpma eğilimiydi, sanki başka birinin samimi bakışları, başka birinin bilinci onu korkuturmuş gibi. Rita aslında şişman değildi, sadece tombuldu. Hatta o tombulluğunun içinde narin kemikliydi, aklı kıt da değildi, bu durum kendini okul ödevlerinde ve notlarında göstermese de -ki genellikle göstermezdi- Maddy onun sınıf arkadaşlarının çoğu kadar akıllı, belki daha akıllı olduğuna inanıyordu. Maddy, Rita için üzülüyordu, tabii ki Rita için üzülürdü (aslında onu "Rita" diye çağırmakta ağır davranmıştı, çünkü bu ad, o harikulade ateş kırmızısı saçlarıyla Rita Hayworth'a alayla karışık bir atıfta bulunuyordu) ve Rita'ya kızardı da... Evet, muhtemelen Rita'yı küçük de görürdü ve ondan korkardı, evet, garip bir şekilde ondan korkardı... Kızın o göze çarpan dişi acizliği ve bu acizliğin başkaları için doğuracağı çekicilik sanki bulaşıcı olabilirmiş gibi. Sizden yaşça büyük kız kardeşleriniz varsa, özellikle onlardan biriyle aynı yatağı paylaşırsanız vaktinden önce âdet görmekten korkar gibi.

Sonra yedinci sınıftan önceki o yaz geldi, Rita O'Hagan'ın erkek kardeşlerinden en küçük ikisinin, Rita'yı daha büyük oğlanlardan oluşan bir çete tarafından, kendilerine Vikontlar diyen o çocuklar tarafından yapılan o kulüp evine gitmesi için ikna ettikleri o hikâye... Demiryolunun ötesinde bir yerde, çöplerin dağıtıldığı tepenin ötesinde, dev sütunlar üzerindeki ilan tabelalarının oradaki çorak arazinin ötesinde bir yerde nasıl tutulduğu... Rita O'Hagan, on iki yaşında, onun üzerinde veya ona veya onunla gerçekleştirilmiş bazı eylemlerin nesnesi olarak, uzun bir ağustos öğleden sonrasının büyük bir kısmı boyunca...

ve sonra darmadağınık bir halde, ağlarken, rahminden kan sızarken evine gitmesi için serbest bırakıldı, yalnız başına, annesi ona bağırdı, tokat attı ve ne o zaman ne de daha sonra o öğleden sonrasında—bir şey olmuşsa bile—neler olduğunu sordu. (Bayan O'Hagan'ı asıl ilgilendiren şey kocasının hiçbir şey öğrenmemesiydi, çünkü bir makine atölyesinde işçi olan Bay O'Hagan, olan biten canını sıktığında melankolik içki âlemlerine ve çoğu evde gerçekleşen şiddet gösterilerine meyilliydi.) Rita, o öğleden sonrasında olanları Maddy'ye de anlatmadı, anlatsaydı da Maddy arkadaşına, onu küçük görüp aşağılayarak, hatta ondan nefret ederek, böyle şeyler kendiliğinden senin başına gelmiyor, sen izin veriyorsun, derdi.

Rita O'Hagan'ın öğretmenlerinin ona karşı koruyucu bir tutum sergilediklerini düşünürdünüz, öyle değil mi, belki bazısı öyleydi de... Ama sekizinci sınıfta bir İngilizce öğretmeni vardı, Bayan Donnehower, yüksek sesli okuma sırası Rita'ya geldiğinde onunla dalgın, sabırlı bir ses tonuyla konuşurdu (Marjorie Kinnan Rawling'in *Yavru Geyik*'ini okuyorduk—haftalardır okuyorduk) ve Rita kekelerdi ve kızarırdı ve işaretparmağını kelimelerin üzerinde aşırı bir doğrulukla gezdirmesine rağmen yolunu kaybederdi. Bir de beden eğitimi dersindeki öğretmenin onu esirgemek için kendini sıkıntıya sokmadığı sayısız küçük düşürücü olay var, zavallı Rita sallanan göğüsleri ve kalçasıyla sınıfın geri kalanı tarafından pek de hoş görülmeyen aşırı kilolu, miyop veya koordinasyon sorunu olan bir grup kızın ortasında... Hepsinden kötüsü, Bay Buttinger'ın sözcükleri uzatarak konuştuğu, genizden gelen sesinin devamlı yankılandığı dokuzuncu sınıf matematiğiydi, "Rita! Ri-ta! Lütfen tahtaya kalkıp problemin nasıl çözüleceğini göster!" Sınıf olacakları önceden bilip gülüşür ve Rita daha tebeşiri Bay Buttinger'ın elinden alırken düşürürdü, tahtaya anlayamamışlığın verdiği şaşkınlıkla ve suskun bir utançla giderdi. Bütün bunlar, Bay Buttinger'ın sını-

fındaki en yavaş, en aptal öğrenci olduğu için değildi (aslında eğlence uğruna böyle görünmesi sağlanabilirdi) ama hataları karşısında en çok ezilen, en çok özür dileyen, gözyaşlarına boğulmaya en yatkın olan o olduğu içindi. Yüzünden aşağı akan o yaşlar nasıl da kocaman, mücevher-benzeri yaşlardı! Sonunda Rita'nın karalamaları iyice azaldığında Bay Buttinger ona acırdı, çünkü Rita doğru cevabı bilse bile hakaret dolu bu bakışlar altında hatırlayamazdı. Bay Buttinger de aslında ondan böyle bir şey beklemezdi, bir köpeği ya da koyunu güdercesine telaşlı el hareketleriyle onu yerine gönderir, kafasını sallayarak, gülümseyerek, sınıfın içinde bağıra bağıra, "Bu kadar yeter Rita—kendini yeterince belli ettin."

Bay Buttinger'ın gözlüklerinin ardındaki istiridye rengi, solgun gözleri öfke doluydu. Yakından o merceklere bulaşmış parmak izlerini görebilirdiniz.

Çoğu zaman okuldan sonra, gün içinde yaptığı hataları tahtada düzelttirerek Rita'yı disipline sokardı—"*di*-sip-lin" sözcüğünü dikkatle telaffuz ederdi— Bazen diğer yavaş ve hazırlıksız öğrenciler de orada bulunurdu, ama çoğunlukla olmazlardı.

Böylelikle Rita'ya, kendisinin ters bir şekilde dile getirdiği gibi, cehaletinin gerektirdiği dikkati aşılayabilirdi.

Bay Buttinger şişmanca bir adamdı. Kısa, tıknaz, diken diken kızıl-kır saçlı ve birbirine dikilmiş gibi çok katmanlı görünen yüzü, bir filin derisi gibi buruş buruş ve kat kat olan bir adam; kalın ve her zaman nemli dudaklarıyla—arkasından ona "Arap Dudaklı" denirdi. Adı Lloyd'du ve daha sonra emekliliğini haber veren gazete sütunlarından okuduğumuz kadarıyla kırk yedi yaşındaydı. Bütün matematik formüllerini ve problemlerini ve kitabımızdaki her sayfayı ezbere bilirdi. Pencereden dışarı gökyüzüne bakarak ya da yarı gülümseyen bir halde odanın arkasına sanki orası ufuk çizgisiymiş gibi dik dik bakarak ders yapabilirdi ya da herhangi birimize, örneğin Rita O'Hagan'a ba-

karak... Rita'nın onu büyülediği açıktı, bebeksi bir kadın, tomurcukları çiçek açmak üzere olgunlaşan bir dişi, sırasına uysal bir şekilde sinmiş olarak Bay Buttinger'ın masasından biraz ötede otururdu, en sağdaki ilk sırada. Pratik olmak adına, bir öğrencinin doğal olarak anlamadan, bilmeyerek oturacağı bir yerde; onun, masasını terk etmeden gözünü üzerinden ayırmayacağı bir yerde.

Bunu o zamanlar nasıl söyleyeceğimi bilemezdim ama şimdi söylemeliyim, Bay Buttinger'dan çok şey öğrendim. Ya da onun sayesinde ya da ona rağmen. Ondan nefret ederdim ve Kaltak gibi orada oturup onun o çirkin esprilerine Rita'nın gözü önünde gülmeyi reddettiğim için o da benden nefret ederdi. Doğru, Rita'dan utanırdık, ama o bizim arkadaşımızdı; o bizim arkadaşımızdı ve istemesek de onunla ilgilenirdik. Ama yine de, her hafta kitaptaki konuları çalışmama rağmen notlarımdan durumum pek anlaşılmazdı. Bay Buttinger eğer özensizse okuldaki diğer öğretmenler gibi ev ödevinizi sert bir şekilde değerlendirirdi, "özensizlik" nedeniyle notu %85 oranında kırılmış kusursuz bir ödeviniz olabilirdi. Görünmez ve saygınlığına dokunulmamış, sayılardan oluşan bir Evrenin heyecanını keşfetmiştim, uygulayıcıları olan insanlar tarafından hiçbir zaman lekelenmeyecek hatta dokunulmayacak bir Evren... Bu gerçeği Bay Buttinger de biliyor olmalıydı, o gülünç, yüksek sesli iç geçirmesi ve alnını sildiği o lekelenmiş mendiliyle, kekeleyen bir öğrencinin lafını doğru cevabı bildirmek için nasıl da keserdi, doğru cevaba götüren doğru adımlar... Sayılardan oluşan Evrende her zaman doğru bir cevap *bulunurdu.*

Zorla ayağa kalkar ve nefes nefese terleyerek tahtaya giderdi, tebeşirini kullanışında neşeli bir şiddet okunurdu, "Görüyor musunuz?—işte böyle!" Dudakları tükürükle parlardı. Bize kızmış mıydı yoksa bizimle alay mı ediyordu?—anlayamazdınız.

Bay Buttinger sataşıp eziyet ettiği çocukları akıllılık edip Rita O'Hagan gibi zayıf öğrencilerle sınırlandırmıştı. Diğerleriyle karşı karşıya gelmeye davetiye çıkarmaması gerektiğini bilirdi. O azman oğlanlarla mesela, adları Bocci, Rinaldi, Wolwicz, Korenjak olan, sınıfın arka sıralarında haylazlık eden oğlanlarla... Bağımsız bir anlayışa sahip belirli kızlarla da, "Margaret Sadovsky" gibi güldürülemeyen ve üzerinde aceleyle karalanmış adından başka bir şey olmayan, defterinden özensizce koparılmış boş bir kâğıdı ödev diye veren kızlarla karşı karşıya gelmemesi gerektiğini bilirdi.

"Yıl içinde bırakırsa bıraksın, finali geçersem onun da beni geçirmesi gerekir," diye övünürdü Kaltak ve bu doğruydu da, ancak okuldaki diğer bazı yaşlı öğretmenler gibi Bay Buttinger de hemen hemen kimseyi bırakmaz, öğrencileri bir şey öğrenip öğrenmediklerine bakmadan usulüne uygun bir şekilde geçirirdi. Bu da onun temizlik yöntemiydi, incelikli bir intikam alma yöntemi.

Dokuzuncu sınıfta olduğumuz o yılın sonbaharından kışına doğru, Rita okuldan sonraki "disiplin" seanslarından korku duymaya başladı, çünkü Rita'nın söylediğine göre Bay Buttinger ona o kadar aşırı bir biçimde bakıyordu ki!—masasının arkasından çektiği sandalyesine oturup ona tahtada matematik problemleri yaptırıyor, yanına yaklaşıp bakıyor ve rahatsızlık verecek kadar yakınına sokuluyordu. Rita onun soluklarını duyabiliyor ve bedeninin kıyafetlerine nüfuz eden hafif tatlımsı-bayat kokusunu alabiliyordu. Ara sıra genizden gelen kaba sesler çıkartarak Rita'nın yaptıklarını onaylıyordu, yoksa onaylamıyor muydu, ara sıra sanki babacan bir tavır sergiliyormuş gibi iç geçiriyordu, bir angaryaymış gibi... Rita'nın elinden tebeşiri alıp ona problemin nasıl yapılacağını göstermek için zorla kısa bacaklarının üzerine dikiliyor, ara sıra Rita'nın tombul omuzlarını sıkıyordu. Kaşlarını çatıp sert sert soluyarak "Hayır Rita, bak *böyle*, dikkat et lütfen, *böyle*," diyordu ve Rita geri çekilecek olursa üzerine doğru

yürüyüp onu hafifçe dürtüyor, hatta o kalın, etli ellerini sanki kazaymış gibi çabucak göğüslerine sürüveriyordu... Rita neler olduğunu, olan bir şeyler varsa da bunun için onu nasıl suçlayacağını bilemiyordu.

Rita'nın oğlanlardan kaçmaya çalıştığı ağustostaki o berbat öğleden sonra onu acıdan bağırtmışlardı. Bay Buttinger asla tam olarak canını acıtmazdı. Tehdit de etmezdi. Bu yüzden Rita hiç kaçmazdı, kaçmaya cesareti olmazdı... Sadece "disiplin" seansından sonra hissizleşmiş bir halde eve yürürdü. Kendi kendine sessiz, kesik kesik ağlayarak, annesinin ona bakmamasını ve yüzünde onun bilmediği bir şey görüp ağustosta olduğu gibi ona tokat atmamasını umarak.

Ancak: 1953 yılı sert bir ocak sonlarında bir öğleden sonra Kaptan Oliver Hazard Perry Lisesi'nin arka kapısından dokuzuncu sınıf matematik öğretmeni Buttinger tek başına çıkar, elinde çantası, belli ki aceleyle birlikte çalıştığı öğretmenlerden birini görmemeyi ya da onlar tarafından görülmemeyi umarak, süratle sağa sola bakar, sonra yolu geçip arabasına doğru ilerler. Öğretim görevlilerinin park yerinde, her zamanki yerinde duran sıradan bir Ford... Buttinger sertçe boğazını temizler ve öksürerek balgam çıkarıp yere tükürür, arabasının kilidini açar, beceriksizce içeri girer. Yüzü öfkeliymiş gibi görünen, kısa, tıknaz, şişmanca bir adamdır, gergin bakışlı ama aslında heyecanlıdır, hatta neşeli... Pantolonu kasıktan ve belden sıkar buna karşılık diz bölgesi sarkmıştır, ama o bunları düşünmez, muzip muzip gülmesine neden olan başka bir şey düşünür, müstehcen bir şey... Sonra park yerinden geri geri caddeye çıkar ve kuzeye, Erdman'a doğru yol alır. Sonra doğuya Church'e, sonra tekrar kuzeye Fairfax'e. Küçük bir parkın yakınlarında bir apartman dairesinde yaşadığı İkinci Cadde'ye doğru, her zamanki ev rotasını izler. Burası bir bekâr için idealdir, üstelik insanların onu bir öğretmen, yani

mesleği olan bir adam olarak tanıyıp saygı duyduğu, nezih bir muhittedir. Llyod Buttinger için saygı görmek çok önemlidir, başarılı bir öğretmen olmasını buna borçlu olduğunu düşünür, korkulan ve hayran olunan bir öğretmen... Asla öğrencilerinin yoldan çıkmalarına izin vermez, saygı görmeye layık biri olun der Lloyd Buttinger, yoksa otoritenizi kaybedersiniz ve hiçbir şey otorite kadar değerli değildir.

Fairfax üzerinde Altıncı Cadde'ye yakın bir yerden bir demiryolu geçer ve şimdi de bir tren geçmektedir, durmadan tangırdayan yük vagonları ile... Saat dört buçuktur ve trafik neredeyse bir blok geriye kadar uzanmaktadır, tam bu sıralarda Lloyd Buttinger insanların ona doğru baktığını tedirgin bir şekilde fark eder: Ona mı, yoksa arabasına mı? Arabasının yan taraflarına mı, arkasına mı? Yoksa direksiyonun arkasındaki ona mı? Yutkunur, kaşlarını çatar, oturduğu yerde hantal bir şekilde kıpırdanır, azimle uzaklara doğru bakar ama sonra kendini geriye bakmaktan alıkoyamaz. Sanki bir kâbus gibi... Daha önce hiç görmediği, kot ceketli bir adam kaldırımda durmuş inanamayarak arabasına bakmaktadır, gözlerini kırpıştırıp kısarak. Ergenlik çağında iki oğlan yürümeyi kesip, ağızları açık bir şekilde bakarlar, parmaklarıyla onu göstererek kahkaha ve çığlıklar atarlar. Artık ümitsizce trafiğin açılmasını, onun harekete geçmesine izin vermesini istemektedir ama yük trenleri tangırdayarak geçmeye devam eder ve şimdi de modaya uygun kürk yakalı manto giymiş genç bir kadın tam arabasına binmekteyken kaldırımın kenarında durup kaşlarını çatarak Buttinger'ın arabasının arkasında bir şeye göz attıktan sonra dudaklarını büzüp onaylamayarak ona bakar. Bu kadın onun tanıdığı biri değil mi? Öğrencilerinden birinin annesi, daha da kötüsü bir meslektaşının karısı değil mi?

Lloyd Buttinger neler olup bittiğine bakmak için arabasından inmesi gerektiğini bilir ama görebileceklerinden çok korkar, yalnızca eve gitmek ister, olan bitenleri tekrar eski haline

sokmak için ümitsizce eve gitmek ister, görünmez olmak için. Ama bu bir kâbus, yarım saattir Fairfax boyunca onu görenlerden dayak yiyormuş gibi... Bazıları öğrenciler, bakmaya cesaret edecek olursa tanıyacağı yüzler. Dikkat çekici bir manzara oluşturduğunun farkında ama neden olduğunu kestirememekte çünkü gördüğü ifadelerin hepsi birbirinden farklı... Şaşkınlıkla karışık ayıplama ifadeleri, iğrenme, gülme, en sinir bozucu olanı kaba saba küfürlerle yükselen kahkahalar, sırıtarak yumruklarını ona doğru sallayan adamlar, açık saçık el hareketleri yapan oğlanlar, yükselen birkaç korna... Yoğun bir kavşakta genç bir adam hızla koşarak gelip Buttinger'ın çıkartamadığı sözler bağırarak arabasının kaputunu yumruklar: Camı kapalı, dinlememektedir. Apartmanının yanındaki park yerine dönerken iki veya üç tanığa daha katlanmak zorunda kalır, arabalarını park eden apartman sakinleri, Lloyd Buttinger'ı adıyla sanıyla bilen insanlar, arabasına bakıp, ona bakıp, birkaç saniyeden az bir süre seyredip kararlı bir şekilde uzaklara bakarlar ve onu selamlamadan yürüyüp giderler. Görünüşe bakılırsa kimse onu izlememektedir (tabii ki biri, gizlice izliyorsa) sonunda arabasından inip etrafında sersemlemiş bir şekilde bir değil iki, iki değil üç kez döndükten sonra, 1949 model Ford'unun donuk renkli arkasına cart kırmızıyla boyanmış büyük harflere bakar: BEN ARAP DUDAKLI BUTTİNGER'IM, KART BİR ZAMPARAYIM, MMMMMM KIZLAR!!! MATEMATİK ÖĞRETİRİM, MEMELERİ GIDIKLARIM, BEN BUTTİNGER'IM, YALARIM.

Belki de en esrarlısı CAN ATEŞİ İNTİKAMI! Arabanın arka tamponuna bir değil, iki kez yazılmış CAN ATEŞİ İNTİKAMI!

İşte Lloyd Buttinger, orada öylece durmuş arabasının üzerine yazılmış o korkunç sözcüklere bakıyor, arabasının kilidini açarken görebileceği sol tarafa değil de, arkasına ve sağ tarafa yazılmış sözcüklere, sersemlemiş bir halde... Midesi bulanıyor, kulakları uğuldarken kelimenin tam anlamıyla midesi bulanıyor, farkında olmadan dudaklarını yalayıp duruyor, bunu kimin yap-

tığını anlamaya çalışarak ve neden ve şimdi... Sırrı açıklanmış mı oldu, düşünemiyor, ama evet açıklandı, o artık bir sır olamaz, şimdi açıklandı, lekeli gözlüklerinin ardından gözlerini kırpıştırarak bakıyor. CAN ATEŞİ İNTİKAMI! CAN ATEŞİ İNTİKAMI! Tam o sırada bir adam tiksintiyle sesleniyor, "Hey, o yazıları silsen iyi olur, bunlar bayağı çirkin şeyler, babalık!"

5

Dövme

Bu gece beşimiz arasında ne geçerse geçsin burada kalacak, aksi halde cezası ölümdür, dedi Kaltak.

Goldie, tamam, dedi.

Lana, evet, dedi.

Rita, ee, *evet*! dedi.

Ve Maddy, durup yutkunduktan sonra, *evet*.

On üç yaşındaydım. *Ah, evet, her şey üzerine yemin edebilirdim ki elim titremeseydi böyle bir Ayini kutsamak için buz kıracağını etimin derinliklerine saplardım.* Yılbaşı Günü 1953'te, CAN ATEŞİ'nin doğum gününde.

Akşam karanlığı erken basmıştı. Cassadaga'nın ötesindeki kimya fabrikalarından rüzgârın getirdiği ekşi maya kokusuyla yüklü, güneşsiz bir gün... Böyle bir günün hayatınızı değiştireceğine inanmazdınız, böyle bir günün hayatınızı değiştireceğini düşünmek istemezdiniz, değil mi?—teker teker Sadovskylerin evine gelmeye başladılar çekinerek, tedirginlik hissederek, oysa Kaltak onlara babasının ve babasının o sıralardaki kadın arkadaşının evde olmayacaklarına garanti vermişti, Bay Sadovsky'nin kaba bir mizacı vardı, Sadovskylerin evine gelmenizin onaylanmadığını belli ederek bakardı, sizi Kaltak çağırmış olsa bile, ki bu da pek sık olmazdı. Kaltak, *ben ken-*

dimi kendime saklıyorum demekten hoşlanırdı ama belki Bay Sadovsky'den o da korkuyordu.

Şimdiden heyecanlanmış bir halde gizlice arka kapıya geldiler. Kaltak, onları üzerinde siyah, bollaşmış pantolonu, siyah bluzu ve koyu maundan el oyması haçı ile sessizce karşıladı ve kimse görmesin diye aceleyle içeri soktu. Zaten bir depoya ve kullanılmış arabaların ve kamyonların satıldığı boş alana doğru yokuş aşağı inen o sıralı evlerin arkasındaki ot bürümüş, moloz kaplı bahçelerin arasında kim olabilirdi? İşte Kaltak'ın en sevgili arkadaşları bunlardı! İşte kurmak üzere olduğu çetenin kızları bunlardı! Maddy on beş yaşında ve bir yetmiş boyundaki, iri kemikli Goldie Siefried'e hafifçe gülümsedi, o kemiklerin üzerindeki etler sıkı ve adaleliydi, o çarpık soğuk-salak sırıtışının ardındaki ödün vermeyen bakışlar... Goldie sınıfta kalmış ya da okula geç başlamıştı. O yüzden Maddy'nin sınıfındaydı, en uzun boylu oğlanlar dışındaki herkesin tepesinden bakardı, sen gülmek istesen de istemesen de ya da bu şekilde gülmenin bir mantığı olsa da olmasa da o sinir bozucu gücüyle kendiyle birlikte seni de güldüren sırtlan kahkahalarıyla meşhurdu. O ve Maddy Wirtz birbirlerine temkinli yaklaşsalar da saygı duyarlardı: Maddy, Goldie'nin canlı, neşeli mizacından; Goldie, Maddy'nin zekâsından korkardı, dikkatli kahverengi gözlerindeki o küstah yargıdan. Bir de Lana Maguire vardı, o da uzun ve sıska, platin sarısı saçları, oldukça pütürlü cildiyle uyumsuzluk içinde güzeldi. Yalnız sol gözünün kasları zayıftı ve sinirlendiğinde ya da heyecanlandığında irisi iplerinden kurtulurdu, bu yüzden Lana ile konuşurken bazen birdenbire garip bir şekilde hangi göze bakacağınızı bilemez olurdunuz; irisin ardında, hangi gözün, *onu* daha çok anlattığını bilemezdiniz. Zaman zaman Maddy ve Lana arkadaşlık ederlerdi, hatta bir süreliğine (ama bu yıllar önceydi) aynı mahalle okuluna giden, aynı zamanlarda evlenip aynı zamanlarda küçük kızlarını doğuran ve aynı zamanlarda kocalarını (asla dönmeyecekleri) Savaşa gönderen anneleri arkadaştı. Bu

yüzden Lana ve Maddy arasında kardeşliğin getirdiği donuk bir saygı vardı, tutuk ve çözümlenmemiş.

Bir de Rita O'Hagan vardı, Rita O'Hagan'ın getirdiği hayal kırıklığının o hafif sancısı, küçük, tombul, aciz Rita'yı Kaltaklarda görüp, Of neden *o*? diye düşünmek... Maddy, Kaltak'ın Rita'ya üzüldüğünü, Rita'nın mahallede aptal yerine konup küçük düşürülmesine, alay edilmesine ve en çok da matematik dersinde işkence edilmesine kızdığını biliyordu, Maddy, Kaltak'ın Rita'ya "sempati" (o sıralar "sempati" Kaltak'ın en sevdiği sözcüklerdendi) duyduğunu ve Bay Buttinger'dan intikam alma hazırlığı içinde olduğunu biliyordu, yine de Rita'nın Kaltak'ın odasında tıpkı Maddy Wirtz'in karşılandığı gibi içtenlikle karşılandığını görmek onuruna dokunuyordu.

O neydi, intikamlarının aracı ne olabilirdi yoksa daha kayda değer, daha uzun süreli, daha derinden bağlayıcı bir şey mi olmalıydı?—Maddy, Goldie ve Lana arasında geçen mırıldanmalardan bir "çete"nin kurulabileceğini duymuştu, bu sözcüğün tınısı bile kan dolaşımının hızlanmasına neden olmuştu, "çete"... Hammond'da Fairfax'in aşağı mahallesinde çeteler vardı ama bunların hepsi oğlanlardan, yani onlu yaşlarının sonlarında, yirmili yaşlarının başlarındaki erkeklerden oluşuyordu, ama kız çeteleri ya da "kız çeteleri"nden söz eden hikâyeler ya da anılar yoktu, Of Tanrım, "kız çetesi"nin tınısı bile kan dolaşımını hızlandıracak güce sahipti!

Kaltak'ın hayal gücünü harekete geçiren şey, o sıralar gazetelerde ve radyoda geçen casusluk olayları, içimizdeki komünist casuslarına ve savaş zamanının yüceltilen Amerikan casuslarına getirilen suçlamalar ve hatta neredeyse geçmişte kalmış o büyük tarihi olay, yani "İkinci Dünya Savaşı"nın kendisiydi. Bu savaş, birkaç adamın, milyarların yaşam ve ölüm hakkı üzerinde güç sahibi bir avuç kötü kalpli adamın kafasındaki fikirlerin sonucuydu. İki çeşit ahlak vardır, iki çeşit varoluş biçimi: Masum olsa

da, olmasa da, insanların ödeyecekleri bedeli hesaba katmadan, sırf elinde güç var diye, yaptıkların ve yaptığını kabul ettiklerin... Kaltak; Jesse James, Billy the Kid söylencelerini ve bize daha yakın olan kuzey New York'taki Buffalo'nun, Rochester'ın ve hatta Hammond'ın mafya masallarını ezbere bilen biriydi. Kuru ama imalı bir saygıyla anılan adlar, bu zamanlarda yaşayan Al Capone ve John Dillinger gibi efsanevi mafya babaları vardı ve Kaltak'ın hikâyelerinden biri de Bir Numaralı Halk Düşmanı John Dillinger'ın ucuz ve pis bir sinemanın dışında federal polislerden biri tarafından vurulduğu haberi yayıldığında Chicago'nun Doğu Yakası'nda yaşayan baba tarafından akrabası olan biriyle ilgiliydi, tarih 22 Temmuz 1934'tü. Kaltak, tarihi tam olarak biliyordu, o herkesin bilmediği olguları bilmekle övünürdü. Kaltak Dillinger'ın cesedi götürüldükten sonra babasının kuzeninin sinemanın önündeki kaldırım üzerindeki kan birikintisine batırdığı mendili, o kaskatı, lekeli, pis ama paha biçilmez mendili elinde tuttuğunu iddia etmişti.

Babasının kuzenine bu hatıra için para önerildiğini söylemişti Kaltak—"Ama *bunun* gibi bir şeyi asla satamazsın."

Yine de o gece, Kaltak'ın kızları karşılarken gösterdiği ağırbaşlılığı kim tahmin edebilirdi? Gözleri ışıl ışıl, saçları her zamanki gibi karmakarışık değil, yeni şampuanlanmış ve sarı bir çiçek gibi omuzlarından yukarı doğru toplanmıştı. Onları teker teker o dik, dar merdivenlerin yukarısındaki odasına gönderirken parmakları sıcak ve sıkı bir şekilde onlarınkiyle kenetlenmişti. Kaltak Sadovsky'nin bu kadar sakin, bu kadar saygılı göründüğü olmamıştı, bu akşamın, bu saatin hayatlarını sonsuza dek değiştireceğini bilirmiş gibi... Maddy, üstünkörü, esprili sözler hazırlamıştı ama onlar da kafasından birdenbire uçup gitti, kalbi bayılacakmış gibi hızlı atıyor, gözleri etrafına ok gibi bakışlar fırlatıyordu. *Demek yaşadığı yer burası!* Kendisininkinden yalnızca birkaç kapı ötedeki bu evin sıradan, eski püskü içini görmenin verdiği coşku içindeydi, kendisininki gibi dağınık ve

gelişigüzel döşenmiş, yine de kendisininkinden çok farklı çünkü burası Kaltak'ın evi, Maddy'nin değil ve işin gizemi de burada: Eğer Kaltak emretseydi Tanrının en alçaltılmış imgeleri ona yaltaklanmak isterdi.

İşte böyle gülümsüyordu. Korkuyla. Gözleri fal taşı gibi açık, nemli, lekeli duvar kâğıdıyla kaplı o bulanık koridoru görüyordu. Kapı aralıkları, loş bir şekilde aydınlatılmış odalar, cilasız döşeme tahtaları üzerinde halı parçaları ve pencerelere raptiyeyle tutturulmuş Woolwort's ve Grant's'ten alınmış tül perdeler... Kızartma yağı kokusu, sigara kokusu, farelerin kokusu vardı, duvarlara, evin duvarlarına sinmiş o tatlı-ekşi koku, tam bir ev kokusu... Maddy'nin gözüne yapılmamış bir yatak ilişti, kıyafetlerin ya da paçavraların etrafa saçıldığı küçük, kapısız bir oda, bir adamın yere fırlatılmış işçi botları ve yanında yüksek ökçeli bir kadın ayakkabısı teki, Bay Sadovsky'ye ve kız arkadaşı Muriel'e, Kaltak'm küçümseyici bir tavırla bahsettiği gibi o domuza, Kaltak'ın ikisinden de bahsederken kullandığı tabirle o domuzlara dair bir kanıt, ama asla daha fazlasını söylemezdi ve tabii Maddy de sormazdı. Bir de plastik ve paslanmaz çelikten çarmıha gerilmiş İsa heykeli vardı, Maddy merakla heykele baktı. Bu bir işaret miydi? Kaltak ve kendisi için bir işaret? İnanmadığınız ve inandığınız her şeye dair bir işaret? Yoksa bu ucuz nesne Sadovskylerin evinde unutulmuş, Aşağı Mahalle'de bulunan bazı levhalar ve pis küçük anıtların olduğu gibi artık kimsenin bilinçli olarak bakmadığı, şimdi yalnızca dekoratif, hatta dekoratif bile olmayan ama yalnızca... o*rada* olan bir nesne miydi? Ab Sadovsky ile Kaltak'm odası arasındaki koridorun duvarına Kaltak'ın annesi olan ve Kaltak'ın söylemeyi reddettiği bir hastalık veya kaza nedeniyle ölen, isteksizce, evet bir zamanlar annesinin *olmuş* olduğunu onaylamak için bile pek bahsetmediği o kadın tarafından çivilenmiş bir nesne.

Kahretsin. Bu tarihe karışmış bir olay.

Beşi birden, Kaltak'ın arka bahçeye bakan tek pencereli o dar odasına doluşmuşlardı.

Beşi birden, garip bir şekilde nefessiz, utangaç...

Her biri boynunda Kaltak'ın buyurmuş olduğu gibi birer haç taşıyordu. Neden olduğunu sormuşlardı ve Kaltak nedenini boş verin, yalnızca dediğimi yapın, göreceksiniz, demişti ve tabii onlar da söylenene boyun eğmişlerdi.

Rita'nın haçı gümüştendi veya gümüş kaplamadan, basit görünümlüydü ama Noel'de aldığı dar kırmızı, orlon kazağının sardığı tombul göğüsleri arasından güzel güzel parlıyordu. Maddy'ninki daha küçüktü, gümüşümsü, bir gece daha üzerinde kalsa leke bırakacak cinsten. Goldie'nin haçı kısa, kalın ve göze çarpan parlaklıkta, kafasında çelik talaşı gibi duran pirinç sarısı, donuk saçlarından ışık alan pirinç renkli, mat bir çerçevesi olan bir haç, gözleri de muzip, kehribar renginde, çukur, tedirgin—"Bum-Bum" sürekli şakalaşma gereksiniminde olan bir kızdı, ağırbaşlılık onu rahatsız ederdi. Lana'nın haçı işlemeli altındandı, madalyon biçiminde bir haç, onu siyah el örgüsü kazağının içindeki konik biçiminde kısıtlanmış göğüslerinin arasında, tedirgin bir şekilde tutuyordu. Kaltak'ınki en sıra dışı olanıydı, Maddy onu daha önce hiç görmemişti, aslında bunun gibi bir şeyi daha önce hiç görmemişti—ağaçtan oyma bir haç, çok ince bir şekilde oyulmuş, koyu kızıl-kahverengi... Kaltak Polonya'dan olduğunu söylemişti ve Maddy haça hayranlıkla bakarak bunun da annesiyle ilgisi olup olmadığını merak etti ama sormaya cesaret edemedi.

Geçmişe dair yapılan imalar Kaltak'ı rahatsız ederdi, sanki o koşarken üzerine asılan eller gibi. Koşarken ve koşarken ve koşarken...

1953'ün bu Yeni Yıl Günü. Başka neyin önemi vardı ki?

Maddy'nin odası gibi Kaltak'ın odasının da tek bir penceresi vardı. Ama yatağının sokuşturulduğu tarafta tavan hafifçe aşağı doğru eğimliydi.

Kaltak'ın yaktığı mumlar olmasa karanlık sayılabilecek, cereyanlı, soğuk bir mekân: Kızların kalp atışlarını hızlandıracak biçimde odanın içinde dağınık olarak yerleştirilmiş, adak mumuna benzer beş beyaz mum, sıcaktan eriyen mumun, alevin kendi kokusu ve hipnotize eden ateş-parlaklığı. *Demek odası burası! Yatağı! Düş gördüğü yer!*

İlk içeri girdiğinde, Goldie, mumları görüp hayretle gülmesini tutamadı. "Tanrım—kilisedeki gibi!"

Lana korkusuzca onun kaburgalarını dürtükledi. "Şşş, ayı."

Kaltak ortadan kaybolmuştu, şimdi içki kadehleri ve bir şişe viskiyle döndü ve papazlara yaraşır bir tavırla viskiyi bardaklara boşalttı—Maddy'nin daha önce sadece barlarda sonra da pek ender gördüğü hakiki kadehlere—bardakları teker teker kızlara verdi. Ve her birine teker teker "Mutlu Yıllar" dedi.

Sıkışık bir biçimde Kaltak'ın yatağına ve yere oturmuşlardı. Kaltak ise yukarıda ayakta, siyah kıyafeti içinde jilet gibi ince duruyordu; saten gibi parlak bir bluzu, parlak siyah düğmeleri vardı ve zincirindeki o güzel, koyu renkli, oyma haçı tüm ağırlığıyla boynunda asılıydı. Kadehini kaldırarak gülümsedi, diğerleri de kadehlerini kaldırdı ve hepsi duraksayarak içtiler. Maddy daha önce hiç sert bir içki içmemişti, içkinin ateşi boğazını yakıp beyaz-kızgın elektrik kabloları gibi burnundan beynine çıktığında eli titredi.

Ve sıcak ve akışkan bir şekilde kasıklarından da aşağıya. Ah, eşsiz bir his...

Kaltak tepelerinde dikilerek konuşmaya başladı. Sesi efsunluydu, nasıl kendini tuttuğunu duyumsayabilirdiniz, yavaş ve sakin konuşmak için kendini nasıl zorladığını. Ve alttan alta

dalgalanan o ateşli heyecanı. Nasıl da güzelleşmişti, keskin hatlarının güzelliği ortaya çıkıyordu. Ve odadaki dikey düzlemlerin hatlarının gözden kaybolması, bütün ışıklı düzlemlerin yumuşayıp koyulaşması ne kadar garipti. Bir yerlerden ışıklandırılmış yumurta gibi bir kor gelip onları sarmalıyor, sanki birinin damarları diğerlerinin damarlarına doğru akıyor, bir gülümsemedeki o ani, hayat veren gerilme diğerlerinin dudaklarını da geriyordu. Ve o harika, sıcak, akışkan his paylaşılıyordu.

Kendini resmi olarak CAN ATEŞİ kardeşlerine adayacağına yemin eder misin evet, yemin ederim *kendini CAN ATEŞİ ülküsüne adayacağına* ederim, yemin ederim *her zaman onların seni düşündüğü gibi kardeşlerini düşüneceğine* ederim *yakında gerçekleşecek olan Proletarya Devrimi'nde, yakında kopacak olan Kıyamette, Karanlık Ölüm Vadisi'nde ve fiziksel ya da ruhsal işkence altında* ederim, ederim *sözde ya da davranışta CAN ATEŞİ kardeşlerine asla ihanet etmeyeceğine, CAN ATEŞİ sırlarını asla açığa vurmayacağına, CAN ATEŞİ'ni ne bu dünyada ne de ötekinde inkâr etmeyeceğine, her şeyinle CAN ATEŞİ'ne bağlanacağına, tüm sadakatini ve cesaretini ve yüreğini ve ruhunu ve gelecekteki tüm mutluluklarını CAN ATEŞİ'ne sunacağına* evet, yemin ederim *ucunda ölüm olsa da* yemin ederim *o zaman Tanrı yardımcın olsun* yemin ederim *sonsuza dek zamanın sonuna kadar* evet, yemin ederim.

Kendi el çabukluğuna keyifle gülen bir sihirbaz gibi Kaltak buz kıracağını ortaya çıkardı ve ucunu ateşte tutarak o çok, ama çok sivri ucu sterilize etti. Zarif, gümüşten bir buz kıracağıydı bu, hatta Maddy'nin gözlerini hayranlık ve korkuyla karartacak, daha önce hiç görmediği cinstendi.

"Yemin ederim."

"Yemin ederim."

"Kaltak—işte!"

Maddy izliyordu. Korkmamasına rağmen kulaklarında bir uğultu vardı: O büyük Niagara Şelaleleri: Oraya uzun zaman önce şimdi ölmüş olan birisi tarafından götürülmüştü.

Elbette korkmuyordu, altı hafta önce, daha önce kimsenin yapmadığı ve yapmayacağı gibi yatağında yanı başında uyumuş arkadaşı Kaltak Sadovsky'den nasıl korkabilirdi? *O zaman Tanrı yardımcım olsun.* Ama Kaltak'ın gözlerini öyle yusyuvarlak açılmış, fırıldak gibi fıldır fıldır görmek. Yine de ısrarla: "Evet. Yemin ederim," demeye devam ediyordu. Sonra onun sırası geldiğinde, beş kişinin sonuncusuydu, kendi sesini yumuşak bir şekilde yalvarırken duydu, "Kaltak, bana da yap," Kaltak'ın elleri öyle kötü titriyordu ki, gümüş buz kıracağını yere düşürmekten delicesine korktu.

Kaltak dudaklarını ısırmayı bıraktı ve sertçe gülümsedi.

O zafer gülüşü. Sanki dördü içinden Maddy onun canıydı.

Fısıldayarak, "Rahat dur yavrum, tamam mı?"

Maddy de öyle yaptı. Diğerleri başlarını uzatmış kanın o tatlı parıltısını izliyordu.



Maddy'ye CAN ATEŞİ'nde böyle dövme yapıldı, bir rüyadaymışçasına. Kutsal simgelerini Kaltak tasarlamıştı: Uzun, dimdik bir alev oluşturan kırmızı noktalar.

İlk başta kandan bir dövmeydi, kan damlacıkları sızdıran, acı noktacıkları, Maddy'nin sol omzundaki o solgun, yumuşak etine iğne batması gibi gelen bir acı. Bu yüzden bağırmamak veya ağlamamak, hatta Goldie'nin yaptığı gibi komik bir şekilde domuz sesleri çıkarmamak için dişlerini sıktı. Yüzü terden parlıyordu, Lana'nın yaptığı gibi kıkırdaya kıkırdaya ürküp çekil-

mezdi de, Rita gibi alt dudağını ısırıp korkudan gözle görülür bir şekilde titremezdi de, bunun acı olduğunu, etini yaralamanın delilik olduğunu biliyordu, yine de aslında hissettiği tatlı bir duyguydu. *İşte yüreğim mutluluktan patlayacakmış gibi böyle çarpıyordu.*

Daha sonra, kanama durduğunda, küçük yaralarına alkol sürüp alev dövmesini şekillendirmek için yaranın içine kırmızı boya akıttılar; paskalya yumurtaları için kullanılan cinsten, bitkisel bir boyaydı, ama şimdi, kanamaları daha tazeyken ayrı ayrı kanlarını şevkle birbirine karıştırmak için omuzlarını birbirlerine bastırdılar. Bu andan itibaren CAN ATEŞİ içinde kan kardeşi olmaları, CAN ATEŞİ içinde beşinin bir olmaları ve CAN ATEŞİ'nin hepsinin içinde bir olması için böyle yapmalarını Kaltak buyurmuştu.

Yarı çıplak, sersem bir şekilde ve heyecanla birbirlerine sarılıyorlar, boyunlarındaki haçlar birbirine çarpıyor, tıngırdıyordu. Üzerlerine bir baygınlık hali gelmiş gibiydi. Uzaktan gelen kilise çanlarının sesi yükseldikçe yükseliyordu. Titreyen mum ışıklarında sarhoşça bir coşku vardı. Kaltak'ın yönettiği o tuhaf ayinin ağırlığı tarafından dizginlenen "Bum-Bum" Goldie şimdi dizginlerinden kurtulmuş bir şekilde kendi kanını onlarınkine sürmek için diğerlerini teker teker kucaklıyor, o anırtıya benzer kahkahası yükseldikçe yükseliyordu. Bulaşıcıymış gibi aniden hepsi birden nefessiz kalırcasına tiz kahkahalar atmaya başladılar, Kaltak bile, yüzü bembeyaz olan Rita bile, yüzü bembeyaz olmakla kalmayıp midesi de bulanan Maddy bile kahkahalarla gülüyor, hem kendi omzunun hem de arkadaşlarının kanayan omuzlarının görüntüsüyle sersemlemiş bir halde sallanıyordu. O kan kokusu, tıpkı *eve getirilip lavaboya atılan başsız, tüysüz tavuğun kanı gibi, oysa Annem o tavuğu temizleyemeyecek kadar hasta* sonra Goldie ona ayı gibi sarılarak Kaltak'ı ele geçirdi, Kaltak'ın siyah bluzuna kuvvetle asılarak her iki omzunu da olduğu gibi dışarı çıkardı, sonra pamuklu fanilasının askılarına da

asıldı ve Kaltak'ın küçük, solgun göğüsleri meydana çıktı. Kaltak sinirli bir şekilde gülüyordu ama Goldie vazgeçecek gibi değildi, sallanıp titreyerek dans ediyor, Kaltak'ın göğsüne kan bulaştırıyordu, haçları birlikte uçuşup tıngırdıyordu ve Lana kıkır kıkır ikisini birden kucaklamaya çalışıyordu. Lana diğerlerinden daha fazla viski içmiş, birdenbire sarhoş olmuş, kıkırdayıp ciyaklayarak sarhoş ve çaresiz bir şekilde bu hoyratlığa dahil olmaya çalışıyordu. Bu yüzden Goldie onu da çekti ve ona vahşi-kedi ısırığı gibi bir öpücük kondurdu, ikisi birden sallanarak bir şifoniyere doğru gittiler, bu arada küçük mumlardan biri havalandı ve tam havadayken söndü. Ama kimse fark etmedi çünkü bu arada Lana, Goldie'nin bluzunu parçalayarak tamamen çıkarmaya çalışıyor, terli ve kandan lekelenmiş sutyenine asılıyordu. Rita ve Maddy çıldırmış bir şekilde onlara yaklaşmaya çalışıp çılgınca kahkahalar atarak boğuşuyorlardı. Maddy'nin bluzunu çekip çıkaranın kim olduğuna aldırmadan düğmeleri havada uçuşan bluzu neşeyle havaya fırlattılar, birinin saçı Maddy'nin suratındaydı. Maddy kurtulmak için bir yandan gülüyor, bir yandan da tükürüyordu ama dönerken, dolanırken, tökezlerken ter içinde kalmış, birbirlerine dolanmış bir halde neredeyse yere düşüp son anda çığlık çığlığa kahkahalar atarak doğrulmayı başarırlarken arkadaşlarından birine yapışmış, aslında zayıf, adaleli kollarını kurtarmaya çalışmıyordu. Bir de avaz avaz bağırarak Goldie'nin üzerine kanını süren, greyfurt büyüklüğündeki çıplak göğüslerini Goldie'nin daha küçük, sıkı göğüslerine bastıran Rita'nın verdiği şaşkınlık vardı, biri Rita'nın göğüslerine viski damlatıp yaladı, viski ve kan ve Rita hararet içinde, kırmızı-ateş gibi elektrikli saçları yüzündeydi. Maddy bağrı çıplak, küçük göğüsleri ortada ve o küçük meme uçları korkmuş ve dikilmiş bir haldeydi, Maddy'nin ve Kaltak'ın gövdeleri oğlanlarınki gibi zayıf ve kemikli ve kemikleri derilerinin altında belirgindi, bir de ikisini birden yakalayıp bir kıkırdama nöbeti içinde kıpırdanıp duran Lana vardı. Maddy onu yatıştırmak için kolunu Lana'ya attı, di-

ğer kolu Kaltak'a dolanmıştı, Maddy sarıldı, Maddy tırmaladı. Maddy yüzünü birinin boynuna gömdü. Maddy'nin gözleri esrime içinde sıkıca kapanmıştı. *İşte yüreğim mutluluktan patlayacakmış gibi böyle çarpıyordu ve yüreğim PATLADI.*

Daha sonra Kaltak'a CAN ATEŞİ ismini nasıl düşünüp bulduğunu, o harika, mükemmel ismi, CAN ATEŞİ'ni sordular. Bu isimle şimdiden gurur duyuyorlardı, CAN ATEŞİ, CAN ATEŞİ ve Kaltak onlara çete için düşündüğü ilk ismin "Fairfax Bulvarı'nın Tilkileri" olduğunu ama sonra bir düşünde "CAN ATEŞİ" adını duyduğunu söyledi—"Bu yüzden CAN ATEŞİ diğerinin şifresi, diğeri de *bizim* şifremiz oldu."

6

CAN ATEŞİ: İlk Günler

Unutulmaya mahkûm şeyler deposundan başka nedir ki bellek, bu yüzden bir Tarihçeniz olmalı. Tarihi kurgulamak için çalışmalısınız. Sizin için önemi olan her şeye karşı sadık olmalısınız; günleri, tarihleri, olayları, isimleri, gördüklerinizi kaydetmeli, yalnızca belleğinize güvenmemelisiniz; tıpkı geriye kaçan zaman gibi anılarınızın gözünüzün önünde kaybolup gittiği, Polaroid baskıya benzeyen belleğinize.

Beşimiz aynı hizada, rüzgârlı açık havada kaldırım boyunca yürüyoruz. Her birimiz boynumuza Kaltak'ın hediyesi olan alev turuncusu, hakiki ipekten, kalitesi gözlerinizi yuvalarından fırlatacak cinsten eşarplar dolamışız. Kaltak onları bir yerlerden para bulup gülerek söylediği gibi YUKARI MAHALLE'nin iyi mağazalarından birinden bizim için almış. *Ve Onların bize bakışları... Onların bize sakınarak ve saygıyla, nerede, neden, kim olduğumuzu merak ederek, Onları dışlayıp bizi birbirimize bağlayan şeyi merak ederek bakmaları...*

Bize göre çetemiz başka hiçbir şeye, o diğer kaba oğlan çetelerine, Vikontlara, Aslara, Şahinlere benzemezdi. Bizimki gerçek bir kız kardeşlikti. Kaltak'ın üzerinde durarak, bizim oğlanlara karşı duyduğumuz güvensizliğin ötesinde asla güvenmememizi öğütlediği oğlan çetelerinin yalnızca bir yansıması değildik.

Okulda, kendilerine verdikleri isimle küçük kız kulüpleri vardı. Ama dünyanın da süratle öğreneceği gibi hiçbiri CAN ATEŞİ'ne benzemezdi.

"Gizli" örgütler okul tarafından yasaklanmıştı ama CAN ATEŞİ ne okula yetki ne de CAN ATEŞİ'nden daha yüksek bir güce herhangi bir bağlılık sözü bahşetmişti. Kaltak, "Bir kural ancak çoktan var olan bir şeye uygulanabilir, yalnızca adı konulacak kadar yeni bir şeye uygulanamaz," derdi. Bu, benim bu şekilde ifade edildiğini duymadan önce düşünmesini bilemeyeceğim bir şeydi, mantığını anlamıştım: CAN ATEŞİ, Onlar için sonsuza dek bir sır olarak kalacaktı, bu yüzden CAN ATEŞİ'ni asla bilemeyeceklerdi.

Bu yüzden de onu "yasak"layamazlardı!

Şimdi artık asla yalnız kalmayacağımı, asla bir zamanlar Tanrının olmama izin verdiği gibi kimsesiz olmayacağımı biliyordum sanki... Tanrı yokmuş gibi, aslında var olmadığının acı gerçekliğini zorla öğretmişti, vardıysa bile O'nun varlığı hiçbir şekilde benimkine değmedi.

Daha biz Rita'nın işkencecisine gerekeni yapmadan ve CAN ATEŞİ ismini dünyaya duyurmadan önce insanların bizden veya bizimle ilgili yeni bir şeyden haberdar olduklarına dair neredeyse hissedebileceğiniz, tadına varabileceğiniz bir his vardı. Çünkü mahallede ya da okulda birbirimize o özel bakışlarımızı atarken ya da birlikte gülüşüp konuşurken dışarıdan biri yaklaştığında sustuğumuzda gözlemlensek ve daha önce pek bir araya gelmezken—Goldie ve ben mesela, Lana ve Rita—birdenbire beşimizin birbirine eşlik etmesi görülse ve eğer eşarplarımızı ya da aynı türden altın kaplama küpelerimizi taksak ya da biraz ciddi ve mesafeli davransak, o zaman insanlar bir şeyler fark etmeye veya bir şeylerden şüphelenmeye başlarlardı. İnsanlar merak ediyorlardı, bir öğleden sonra ben okuldan dönerken komşularımızdan biri bana seslenip "Maddy?—seni şu fazla iri Siefried kızıyla dolaşırken görüyorum, annen bu konuda ne düşünüyor?"

dedi ve ben suratımda sanki o orospu bana tokat atmış gibi bir sıcaklık hissettim. Ama nazikçe, iğneleyici değil nazik olmaya çalışarak, "Şey, arkadaşlarımı annem seçmiyor. Arkadaşlarımı ben seçiyorum," dedim.

O da bana bakıp gözlerini kırpıştırdı. "Ya!" diye mırıldandı.

Bu Onlardan bize yöneltilen, bizim üzerimize çektiğimizi fark etmeye başladığımız bakıştı ve bundan korku duyulacak bir zevk alıyorduk. Çünkü biz bu sırrı saklayacağımıza söz versek de sırrın kendisi dışlananlar için apaçık ortadaydı. Biz daha önce olduğumuz gibi birer birey değil de dövmelerimiz gibi CAN ATEŞİ alevleriymişçesine yürüdüğümüzde, bizi gören insanlar yalnızca bir birey gördüklerine inanmalarına rağmen aslında kayda geçen şey CAN ATEŞİ'ydi. Sanki bizle dünya arasına gizli, özel bir cam girmişti. Bizim gözümüzde dünya değişmiş, dünyanın gözünde biz değişmiştik, yine de cam görünmezdi.

Sonra, ocak sonunda CAN ATEŞİ intikamı ve şöhretimizin başlangıcı geldi.

CAN ATEŞİ'nden önce bazılarımız Bay Buttinger ona işkence ettiğinde Rita O'Hagan için üzülüyor, bazılarımız da tiksinip onunla alay ediyor, hatta belki de her zaman kötülük işareti olan o bayağı, kaypak şekilde gülüyorduk. *Şükürler olsun ben değilim! Ağlayan o, ben değilim!* diye düşünüyorduk. Ama CAN ATEŞİ'nden sonra ne hissedeceğimize dair bir kuşkumuz yoktu.

Kaltak, "O aşağılık herif Rita'yı seçtiğinde kendi kendinize sizi seçtiğini söyleseniz iyi edersiniz çünkü seçe*bilseydi* sizi se*çerdi*, hıyarağası," dedi. O anda söylediği şeyin mantığını kavrayabilmiştim, söyledikleri o kadar açık ve o kadar kesindi ki nefesim kesildi.

Kaltak bize, üçümüze bakıyordu—Rita bizimle değildi: O gün matematik sınıfında küçük düşürülmüştü, dersten sonra "disiplin"e kalıyordu—gözlerinde o fıldır fıldırmış hissini veren ama buz gibi, sakin bakış vardı.

Goldie kıvranıp sızlanarak karşı çıktı, "Buttinger'ın yaptıklarının yanına kalmasına izin verdiği için rezil olan *Rita*'nın kendisi."

Kaltak, "Buttinger'ın yaptıklarının yanına kalmasına izin verdiğin için rezil olan *Sensin*" dedi.

Kimse Bum-Bum'la böyle konuşamazdı, öyle değil mi?—Goldie gözlerini kırpıştırarak Kaltak'a baktı, koyu renk gözlerini kıstı sonra tekrar iyice açtı, o da anlamıştı.

Çünkü Kaltak'ta—yalnızca sözlerinde değil *onda*—böyle Tanrı vergisi bir yetenek vardı, yoksa bu bir güç müydü?

Bir de Lana vardı, kafasını sallıyor, gaddarca kafasını sallıyordu, yıllarca o zayıf sol gözüyle okul bahçesinde *Şaşı! Ucube!* tacizlerine katlanan ve bir gün onu mükemmel yapacak göz ameliyatının hayalini kuran Lana ve tabii Lana da sıklıkla Maymun-Maddy gibi Rita'nın varlığında rahatlıyordu, kızgınlıkla karışık bir minnettarlık, *ağlayan o, ben değilim!* Ama şimdi Kaltak'm sözleriyle utanmıştı, öyle ki, ona bakıp o çelik gibi sert kararlılığı gördüğünüzde başından beri Kaltak'la aynı fikirde olduğunu düşünürdünüz. "Kaltak haklı. Rita olmasaydı başka birini seçerdi, o kişi olmasaydı başka birini seçerdi, ta ki sonunda, sıra *bizden* birine gelene kadar."

Ben, "—O zaman durduralım onu" dedim.

Goldie sırıtarak, "—*Yok edelim* onu!" dedi.

Böylece Kaltak planımızın ana hatlarını açıkladı. Kırmızı boya, fırçalar. Buttinger'ın arabasına yazacağımız şeyler. CAN ATEŞİ'nin dünyaya ifşa edilmesi: *Ne* ya da *kim* olduğu değil sadece *şu*—CAN ATEŞİ'nin var olduğu gerçeği, böylece herkes uyarılmış olacaktı.

Kaltak bu fikri bir rüyasında bulmuştu, bir süredir her şeyi o hıyarağasının aleyhine çevirmeyi düşünüyordu, böylece herkes *onunla* alay edecek, yani alay konusu *o* olacaktı ama aynı zaman-

da Rita'ya (ya da başka bir kıza, kesin başkaları da vardı) karşı şehvet duyduğu da ifşa edilmiş olacak, bütün dünyanın bunu bilmesi sağlanacaktı ve onun bilmemesi asla mümkün olmayacaktı. "Önemli olan şey bu," dedi Kaltak, "—kaçabilir, saklanabilir, ama *bilmemesi* asla mümkün değil." Parmaklarını esnetiyordu, kıvrılıp huzursuzlanmıştı, atlamaya hazır genç bir yılan gibi.

Rita'ya planımızı anlattığımızda tipik bir Rita tepkisi verdi: Parmaklarını ağzına götürüp korkuyla, hatta suçlu suçlu bakarak, "Ay—ya başımız *derde* girerse? Ya bizi *atarlarsa*?" dedi. Ama anahtar kelime *biz*'di.

Kaltak, "Bunun olması için önce *yakalanmamız* gerek," dedi.

Ve olmadı: Yakalanmadık.

CAN ATEŞİ son derece zekiydi, koordinasyonu kusursuzdu.

CAN ATEŞİ hakkaniyet denen faziletle kutsanmıştı.

Yalnızca iki gün sonra Rita, Bay Buttinger tarafından okul sonrası "disiplin"e bırakıldı. Biz de hazırdık, kırmızı boya ve fırçalar, büyük bir torba içinde benim dolabıma tıkılmıştı ("Madeleine Faith Wirtz" otorite tarafından suç işlediğinden şüphelenilecek son CAN ATEŞİ kızıydı) ve Lana okulun arka kapısını gözetlerken Kaltak, Goldie ve ben, Buttinger'ın eski, boz renkli Ford'u üzerinde çalışıyorduk, iki büklüm eğilmiş olarak, hızla—ama gerçekten *hızla*: Kaltak bizi daha önce sözcükleri doğru ve harfleri yeterli büyüklükte yazmamız için çalıştırmıştı—böylece on dakikadan kısa bir sürede işimiz bitmişti ve kimse görmemişti ve sonra gülmekten katılarak gitmiştik. Buttinger'ın çıkmasını ve arabayla uzaklaşmasını beklerken Erdman'da önünden geçeceği korunaklı otobüs durağında yerimizi almıştık. Beklenildiği gibi, otuz dakika sonra arabasıyla önümüzden geçti, arabası sıradan görünen bir arabaydı ve böylesine şaşırtıcı mesajlarla gö-

zünüz doğal olarak üzerine çekiliyordu. İnanamayarak bakakalıyordunuz BEN ARAP DUDAKLI BUTTİNGER'İM, KART BİR ZAMPARAYIM, MMMMMM KIZLAR!!! MATEMATİK ÖĞRETİRİM, MEMELERİ GIDIKLARIM, BEN BUTTİNGER'İM, YALARIM ve sonraki günlerde en merak uyandırıcı, en gurur duyduğumuz, en çok tartışmaya neden olan şey CAN ATEŞİ İNTİKAMI! CAN ATEŞİ İNTİKAMI! sloganıydı.

"Şimdi bütün Hammond öğrenecek" dedi Kaltak, "—ama aslında asla *öğrenemeyecekler.*"

Ertesi sabah Buttinger, okula taksiyle gelerek olanlara aldırmıyormuş gibi görünmeye çalıştı. O ikiyüzlü, aşağılık herif hiçbir şey olmamış gibi hareket etmeyi umuyordu. Sanki Perry'deki herkes onun hakkında konuşmuyormuş gibi, sadece öğrenciler değil, öğretmenler de, hatta kafeterya çalışanları, hatta zenci bekçiler de, bazıları gülüyor, bazıları şamata yapıyor bazıları kızıyor ve ondan iğreniyordu, doğal olarak CAN ATEŞİ, herkesin ağzında olan CAN ATEŞİ'nden habersizmiş gibi davrandı: *Neydi* o, *anlamı* neydi?

Bir çete mi? Vikontlara, Aslara, Şahinlere rakip yeni bir çete mi?—ama çocukların hiçbiri, bu işe dahil olduklarını kabul etmedi, hiçbiri bir şey bildiğini iddia etmedi.

Öğlene doğru okul müdürü Bay Wall'un Buttinger'ı konuşmak için çağırdığı öğrenilmişti, bundan sonra, Lana'ya göre—dördüncü derste Buttinger'ı çalışma salonunda görmüştü—işler çığırından çıktı. "Kapıya yürüyordu, Tanrım, görseniz tanıyamazdınız. Bizim Arap Dudak sarhoşmuş, afallamış ya da uykusunda yürüyormuş gibi, gözleri kan çanağına dönmüş, yüzü kusmuk gibi garip bir renkteydi ama kızamık gibi kırmızı lekeler vardı. Çok terliyor, inanılmaz korkmuş bir şekilde kapıya yürüyordu. O çalışma salonunu biliyorsunuz, içeride en az elli kişi, üçüncü

sınıftan çocuklar vardı, onları kontrol altına almakta zaten çoğu zaman güçlük çeker, ondan nefret ederler ve tabii o da onlardan nefret eder, neyse içeri girdi ve tahtada BEN BUTTİNGER'IM, YALARIM yazıyordu. Anında herkes ıslık çalıp yuhalamaya, müthiş gülmeye başladı. Ayaklarımızı yere vuruyorduk. Tahtayı silmeye çalıştı ama başı döndü ya da bir şey oldu, silgiyi elinden düşürdü, Vikontlardan biri, o Rinaldi denen çocuk koşup silgiyi aldı ve fırlattı. Buttinger başka bir silgi almaya çalıştı ve Patates Kafa Heine *onu da* kaptı. Bu sefer hepimiz gülüp çıldırmış gibi çığlıklar atıyorduk. Kapıda Bay Wall bu kargaşanın ne olduğunu merak ederek içeriyi gözetliyordu—Tanrım gülmekten altıma yapacağım—Wall kapıyı açıp içeri girdi ve Buttinger koşarak dışarı çıktı, çarpışan arabalar gibi birbirlerine çarptılar—" Lana gülmekten kırılıyordu, böylece geri kalanımız da ona katıldık, o kadar güldük, o kadar güldük ki yorgun düştük.

Biri kafamıza vurmuş gibi.

Lloyd Buttinger bir daha asla Perry'ye dönmedi, öğretmenlikten istifa etmek zorunda kaldı. Hammond'dan taşındı. *Gitmişti.*

Geri kalan okul yılında matematiğe yedek öğretmenler geldi. Kimse Buttinger'ı aramadı, yalnızca başına gelenler konuşuluyordu, aynı hikâye tekrar, tekrar, tekrar... CAN ATEŞİ'nin gizli gücüne hayret ediliyordu.

Çünkü CAN ATEŞİ'nin ilk günlerinde, daha çocukken gücümüzün farkına varmıştık. Yalnız ne kadar olduğunun değil.

"Çok garip Maddy, neredeyse ürkütücü, Goldie'nin dediği gibi, anladın mı, Buttinger'ı *yok ettik*," dedi Kaltak.

O rüzgârlı Şubat günü, ikimiz Altıncı Cadde'deki köprünün parmaklıklarına yaslanmışız, titreyerek, saçlarımız uçuşarak, birbirimize bakmadan sanki birdenbire birbirimizden utanacak-

mışız gibi, birbirimizin gözlerinde göreceklerimizden utanacakmışız gibi duruyoruz. Kaltak çatlamış ve her zamanki gibi kızarmış ellerini inceliyor, tırnaklarında kir birikmiş ve ben de onun ellerine bakıyorum. İkimiz de gülümsüyoruz, "—Öylece dünyada dolaşıyor ama o *öldü,*" diyor Kaltak ve ben mırıldanıyorum, "Ya, evet" ve daha da kötü titriyoruz ama köprüde durduğumuz yerden kımıldamak istemiyoruz, daha değil.

Bölüm

iki

1

Mutlu mu?

Tideman'da Goodyear Lastikleri'nin satıldığı dükkânın üzerinde, yaşlıca bir rahip yaşardı, Theriault gibi Fransızımsı bir ismi vardı ama Kaltak onu "Peder" diye çağırmamız için bizi uyarmıştı yoksa kendisini hakarete uğramış hissedebilirdi, üstelik fevri bir mizacı vardı, komikti hani, neredeyse ısırmaya çalışan, dişsiz bir köpek gibi. Ufak tefek, pörsümüş, saçsız, tuhaf gözlü bir adam, çıbanlı bir burun, hırıltılı bir nefes... İki eli de sakattı ama öğleden sonraları güzel havalarda parkta olurdu. Nehrin üzerindeki Memorial Park'tan söz ediyorum; kendine ait bir bankı vardı, kendi özel bankı ve onu orada, sıska bacaklarının arasına sıkıştırılmış bir kese kâğıdının içine gizlenmiş veya saat gibi yinelenen hareketlerle düşüncelere dalmış, hatta ağırbaşlılıkla ağzına götürdüğü çeyreklik Thunderbird şişesiyle görürdük. "Peder" Theriault: Bunu onda görebilirdiniz. Ne zaman patikadan yaklaşsanız, Hammond'ın savaş kayıpları anıtı olan o İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma tank üzerine kara kara düşünüyor gibi görünürdü, tankın o koca enkazı ve onun patikanın öbür tarafına uzanan, o uzun namlusu... Sanki yaşlı peder Araf'taki o zavallı ruhlar için dua ediyormuş gibiydi—Cehennem'deki ruhların kalıcı olarak lanetlendiğini düşünürdük, Cennet'teki ruhların ise doğal olarak yaşayanların duasına ya da başka herhangi bir yardıma gereksinimi olmazdı—ama onunla tankın arasına geçtiğinizde, gözlerinin nasıl da içinizi delip baktığını görürdü-

nüz. Kımıldamadan duran hiçbir şeye sabitlenmeyen, hayalet-gözleri... Parkta oyalanan oğlanlardan bazıları ona sataşırlardı, onlar sıkıldıklarında ya da kötülük yapmak istediklerinde parktaki yaşlı adamlara, yalnız başına içenlere ve tuhaf görünümlü insanlara sataşırlardı. O zamanlarda Aslar çetesi üyelerinin gazete kâğıtları altında uyuyan bir zenciyi yaktıkları kötü bir olay olmuştu ama Peder Theriault korkmazmış gibi görünürdü, her zaman parktaki o bankta olurdu, hatta bazı soğuk veya inceden, hafif yağışlı havalarda bile. Kaltak onunla arkadaş olmakla ve kimseye söylemediği sırlarını ona anlatmasıyla övünürdü.

"Ne gibi şeyler?" diye sorardık.

"Gizli şeyler," diye belirsiz, kaçamak cevap verirdi Kaltak, "—yalnızca bir rahibin bildiği şeyler. Komünyon gibi mesela, bazen gerçekten nasıl olduğuyla ilgili, *gerçekten* o malum kişinin bedeni ve kanı ile ilgili demek istiyorum. Yani saygısızlık edilirse kanarmış. Ve rahiplerin dinledikleri, günah çıkartmalarla ilgili şeyler. Sonra bazı Papalar ve onların piçleri ile ilgili. Ve Hitler'in Vatikan'a misafir edilişi ile ilgili. Devrim ile ilgili," derdi Kaltak kafasını sallayarak, "—yaklaşmakta olan devrimle ilgili."

Kaltak beni de parka Peder Theriault ile konuşmaya götürdü; yani onu dinlemeye demek istiyorum, *onunla* hiç konuşmadım. Benim için böyle bir adamın, bozuk suratlı yaşlı bir alkoliğin huzurunda olmak güven kırıcıydı. Boğuk, zımpara gibi bir ses, o gözler, bir zamanlar Katolik kilisesi rahibi olup da artık rahiplik yapmayan biri. Yalnızca rahiplikten atıldığını mı yoksa aforoz mu edildiğini merak ettim. Yoksa Kilise'yi bırakmayı kendi mi seçmişti? (New York, Troy'da yerel rahip olan ve hizmetçisiyle evlenmek için rahipliği bırakan uzaktan bir akrabam vardı, ama ondan kimse söz etmezdi.) Bu türden bir insanın bir tehlike halesi yayıyor olmasından korktum. Tanrıya şimşekle vurmaya cüret etmek gibi ve Tanrının kendini tuttuğu her saniye görünmez bir saatin TİK TAK'ları...

Peder Theriault bana merakla bakarak adımı sordu ve ben de "Madeleine" olduğunu söyledim ama duyamadı. Bu yüzden Kaltak daha yüksek sesle "Madeleine" dedi ve Peder Theriault, evet, güzel bir isim, iyi bir kıza benziyorsun dedi. Sonra beni tamamen unuttu.

Kaltak ona bir şey sordu, o cevap verdi. Sessizce, aklına estiği gibi ve vaaz esnasında değil de günah çıkartma sırasında bir rahibin yapacağı gibi kararlı konuştu. Ağzını seğiren bir gülümsemeyle gerip ara sıra gözlerini kısarak Kaltak'a ona nasıl baktığını görmek için baktı, öyle ki aralarında bir bağ, bir zorunluluk, bir sır olduğunu düşünürdünüz. Öyle ki, neredeyse ikisinin akraba olduğunu sanabilirdiniz; belki de aslında *öyleydiler.*

Şaka olsun diye "Sheena" dediğimiz, bütün rahiplerden ve rahibelerden nefret ettiğini söyleyen Kaltak Sadovsky, orada, Memorial Park'ta oturmuş, ağırlığını bir bacağından ötekine vererek dakikalarca garip bir sabırsızlık, hatta kaygıyla bu yaşlı başlı, alkolik rahip eskisinin aklına estiği gibi Devrim'le, birçok Devrim'le ilgili konuşmasını dinledi!—1848, 1798, 1917, 1776!—yaklaşmakta olan Devrim!— ve rahibin gözleri duygu ve inançla parlayan hayaletsi görünümünü yavaş yavaş yitirdi.

Kilise'nin inananlara ihanet ettiğini biliyor muyduk, Peder Theriault devam etti, bu sefer heyecanlanarak, Kilise'nin İsa'ya ihanet ettiğini? Kilise'nin servetini, Kilise'nin savaş yanlısı olduğunu, Kilise'nin Hakikatten korktuğunu? Tarih boyunca bugüne, şu saate kadar devam eden acımasız engizisyon mahkemelerini biliyor muyduk? Antik gnostik öğretilerin "sapkınlık" diye yakıldığını, "günah"ın nasıl icat edilip duyurulduğunu? Piskopos ve Papaların zorbalığını?—katillerin zorbalığını?

1909'da yirmi dört yaşında genç bir ilahiyat fakültesi öğrencisi olarak, diye anlattı Peder Theriault, New York'ta binlerce erkek ve kadınla, kardeşleriyle, yoldaşlarıyla birlikte ayakta "Enternasyonal"i söylediği sosyalist bir partinin kongresine ka-

tılmıştı. Bir anda o topluluktaki her bir yürek birbiriyle birlik içinde çarptığında Tanrıyı görmüştü, evet, o zaman Tanrıyı görmüş ve tam olarak mutluluğu hissetmişti. Tanrıdan kurtuluşu: İnsanlığın toplu halde Tanrıya yükselişi ve sonra Tanrıya karşı kayıtsızlığı, evet, bu noktaya erişilebileceğini biliyordu çünkü oraya kendi erişmişti ama bu sürekli kılınabilir miydi?—"İşte bütün mesele bu! İşte bütün mesele *bu!*"

Ve hayret dolu bakışlarımız altında Peder Theriault hırıltılı, gülünç bir gülme nöbetine girdi, ardından da bir öksürük nöbetine, birdenbire onun çok hasta, yaşlı, ahlaksız, talihsiz bir adam olduğunun farkına vardık. Dişsiz bir sarhoş, gerçek bir tanrıtanımazlık imgesi, saygı duyulamayacak kadar kötü...

"Peki, adam deli. Ama aynı zamanda aziz de."

"Beni korkutuyor, ondan hoşlanmıyorum."

"*Beni* korkutuyor. Hem Allah aşkına—ne *biliyor*?

"Evet? Neden? Ne biliyor?"

"—Uğruna birçok insanın ölüp Cehenneme gittiği şeyleri..."

Bu *mutluluk* lafları; Birleşik Devletlerde çok fazla mutluluk lafı var. *Mutlu, mutsuz*—Ne anlama geliyor?

Şimdi geriye, ilk yıla, CAN ATEŞİ'nin en mutlu zamanına bakıyorum, ama o zaman bunu bilmiyorduk, asla zamanında bilemezsiniz. Yaşamanın ivediliğinde doludizgin gidersiniz, bir devinim heyecanı içinde. Ta ki güvende ve geçmiş ve bitmiş ve *cansız* olana kadar, o zaman, sanki bir düşten uyanırmış gibi, "Evet, o zamanlar mutluydum, evet, şimdi her şey bittiğinde o zamanlar mutlu olduğumu görebiliyorum," diyebilirsiniz.

Belki ölmenin yararı budur.

2

Morarmış Göz

Ve Annem birdenbire banyonun kapısında belirdi. Yalnızca sesten ibaret bir şeyler mırıldanarak, ürkmüş bir şekilde nefes alarak, *hırgh!* Tabii o ses benden gelmediyse. Ve çabucak, beceriksizce üstümü örtmek, sıklıkla büyülenmiş bir halde uzun, çok uzun dakikalar boyunca yaptığım gibi bakmakta olduğum sol omzumun iç tarafındaki CAN ATEŞİ dövmesini örtmek için bir el havlusu kaptım. Kaltak'ın etime kazımasından aylar sonra şimdi epey iyileşmiş olan o kanfışkıran, alevfışkıran dövmeye bakarken yaşayan bir ölü gibi transa geçtiğimi söyleyebilirdiniz. *Rahat dur yavrum, tamam mı?* Rahat durmuştum. On dört yaşındaydım ve belimden yukarısı çıplak bir halde aynanın karşısında duruyordum. Beni utandırdığı gibi Kaltak'ınkilerin de onu utandırdığına inandığım, böyle sert kaslardan oluşan göğüsler büyütüyor olmaktan hayrete düşmüş ve utanç içindeydim. O sıska, sert, oğlan vücutlarımız Rita, Goldie, Lana ve birçokları karşısındaki tek üstünlüğümüz olduğu için ikimiz de gizlice, büyümelerine engel olmak amacıyla o hamurumsu küçük memeleri acımasızca yumruklayıp dövüyor, sıkıyorduk fakat Kaltak ve ben asla ama *asla* bu tür meseleleri konuşmazdık: "Sheena" ve "Katil" böyle şeylere aldırmazlardı, yalnızca CAN ATEŞİ için sağlam durup düşmanlarımıza karşı birleşirdik.

Sabah saat altı kırk beşti. Yaz başı güneşi donuk bir top gibi yükseliyordu.

Annemin evde olup olmadığından bile emin değildim. Evdeyse bile yatağında dümdüz, sırtüstü yatmış, gözleri devrilmiş bir halde nefesi tıkalı bir musluk gibi gıcırdayıp hırıldamaz mıydı?

Banyonun kilidi kırıktı, yıllardır kırıktı. Ama kim, Annemin kendi dahil, yarı çıplak bir halde kapıyı itip açacağını tahmin edebilirdi, birbirimizin bölgesine izinsiz girmemek konusunda dikkatliydik. Küçük bir mekânda birlikte yaşamaya zorlanmış farklı türden yaratıklar gibi birbirimizden içgüdüsel olarak kaçınmayı öğrenmiştik. Yani o sabah kendimi izler, maymunsu-çirkinliğimi hiç değilse biraz telafi eden güzel CAN ATEŞİ dövmemi seyrederken dikkatsiz davranmıştım. Dövmem Annemin gözleri için öyle çarpıcı ve ateş-kırmızısı bir halde ortadaydı ki... Muhakkak görmüştü, tıpkı benim aynı anda aynadan Annemin kocaman morumsu-turuncumsu morarmış gözünü, sanki dev bir yumruğun yüzünün sağ tarafına esaslı bir şekilde vurmuş olduğunu görmem gibi. Öyle ki gözü neredeyse kapanacak kadar şişmişti ve burnu, zarif kemikli ve ince burnu şimdi kırmızı-haşlak bir görünüme sahipti. Ağzının sağ yarısı kana batırılmış bir sünger gibi görünüyordu, ah Annem, sana gözümün ucuyla baktım, senin CAN ATEŞİ doğum izimi görmüş olman gibi görmekten ve görmemekten korktum. Kapı tokmağını beceriksizce tutarak, belli belirsiz, duyulmayan, özür dilercesine bir şeyler mırıldanarak kaçıp gidişini görmedim.

İkimiz. İçgüdüsel olarak.

3

Maddy Daktilosunu Nasıl Edindi: CAN ATEŞİ TARİHÇESİ Nasıl Başladı?

Aman Tanrım.

Bir daktilo mu?

Yaz başında, bir cumartesi sabahı, parlak, güneşli, sıcak bir gün. Fairfax'ten hemen sonraki Seneca Caddesi üzerinde Wimpy Wirtz amca WİRTZ'İN ERKEK KIYAFETLERİ'nin arkasında çöplerini atıyordu. Terleyerek, soluk soluğa, yılların tembelliğiyle biriktirdiği kutular dolusu eşyayı sürüklüyordu. Ve Hammond belediye işçileri tarafından kaldırılmayı bekleyen kaldırımdaki çöplerin ortasında bir daktilo göze çarpıyordu.

Bu kadar şaşırtıcı bir şey görmek Maddy Wirtz'i yolundan alıkoydu.

Bir daktilo mu? Böyle çöp gibi atılacak mı?

Maddy büyülenmiş bir şekilde daktiloyu incelemek üzere durdu. Underwood marka bir ofis modeliydi. Eskimiş ve hırpalanmış görünümlüydü. Büyük, dikey durumda, ağır ve siyah ama o kadar çok tozla kaplıydı ki üzerinde bir tül varmış gibi duruyordu. Tuşları yıllarca kullanılmaktan aşınmıştı. Maddy *a, s, e, t, o, u* gibi bazı harfleri zar zor ayırt edebildi, şeridi aşınmaktan neredeyse şeffaflaşmıştı ve bir kısmı makinenin o karmaşık

iç mekanizmasına dolanmıştı. Ama ne kadar zarif görünüyordu! Ne kadar asil! Cumartesi sabahları hazine aramak için caddeleri kolaçan etmeyi kendine iş edinmemiş olan Maddy, hayatında hiç bunun gibi bir şey bulmamıştı.

Maddy her şeyden çok bir daktilo isterdi.

CAN ATEŞİ'nden ve CAN ATEŞİ'ndeki o saygıdeğer tarihçilik görevinin çok öncesinden beri Maddy bir daktilo isterdi.

Küçük bir çocukken Maddy el yazısında, *yazı yazmasını bilmekte,* belirli bir tılsım, bir güç bulunduğuna inanırdı. Şimdi bu türden bir gücün bir daktilo sahibi olmakta, *daktiloyla yazmasını bilmekte* bulunduğuna inanıyordu.

Maddy kaldırımda çömelmiş daktiloyu incelerken Wimpy Wirtz göründü. Kollarında eski gazetelerden bir yığın vardı, homurdanarak yığını kaldırıma bıraktı. Kırklarının ortalarında, şişmanca bir adamdı; üzerinde kolalı, beyaz bir gömlek, kravat ve biraz buruşmuş bir pantolon vardı. WİRTZ gibi mütevazı da olsa erkek kıyafetleri satan bir mağazanın sahibi olarak konumuna göre giyinmek zorunda hissederdi. Maddy ona doğru baktı ve gülümsedi. Gülümsemeye çalıştı. Belki de hatası buydu—gülümsemek. Ya da sesindeki o yalvarış. "—Bu daktiloyu atacak mısınız? Atacaksanız ben alabilir miyim? Lütfen?"

Gerçek adı Walt (Walton'un kısaltması) Wirtz olan Wimpy Wirtz yüzünü buruşuk bir mendille sildi ve o kurnaz, domuz gözleriyle kıza baktı. Aslında Maddy'nin değil, Maddy'nin ölmüş babasının amcasıydı: Maddy kendini bildi bileli Fairfax Bulvarı'ndaki Maddy ve annesi ile Seneca Caddesi'ndeki Wirtzler arasında bir bağ yoktu. Wimpy Wirtz o ince, sinsi gülümsemesiyle güldü ve "Ya? Demek daktilomu istiyorsun? Sana satabilirim—beş dolara" dedi.

Maddy dehşetle ona baktı. "Ama onu atıyorsunuz, değil mi? Bu sizin için hurdadan başka bir şey değil, öyle değil mi?"

Wimpy güldü. "Madem hurda, o zaman neden istiyorsun?"

"Ama benim için hurda değil," dedi Maddy safça, "—onunla yazı yazabilirim."

"O zaman beş dolara değer."

"Ama onu atacaktınız—"

"Beş doların var mı? Onu atmayacağım, sana satacağım."

"Ama—"

"Ben bir işadamıyım şekerim. Lanet olası bir yardım cemiyetinin üyesi değilim."

Ve Wimpy Wirtz adamakıllı güldü, karikatürlerdeki gibi... Kendi de karikatür gibi bir adamdı, küçük parlak gözleri ve pembe-kırmızı bir cildi vardı, koca göbeği gömleğini önden zorluyor, Porky Pig ile Gestapo'nun kötü bir karışımı gibi görünüyordu. Maddy onun sözlerini nasıl yorumlayacağını bilemedi. Şaka mı yapıyordu? Ciddi miydi? Mahallede Wimpy Wirtz'in eşek şakaları yapan biri olarak bir lakabı vardı, "gırgır." Erkek adamdı, fazla samimi, iyi kalpli, komik ve gönlü zengin; ancak buz gibi bakışları olan aşağılık bir herifti de, cimriliği yüzünden adı çıkmıştı ve keyfi yerinde değilse başkalarının önünde karısına hakaret eder ve siyahların, ya da kendi deyişiyle "zenciler"in mağazasına girmesine kesinlikle izin vermezdi. Maddy ondan hem korkar hem hoşlanmazdı, yine de bizden üstün olduklarına inanan ve kendilerini bizi yargılayacak konumda gören insanları çekici bulduğumuz gibi o da Maddy'yi cezbediyordu. Ne de olsa aralarında kan bağı *vardı*.

Ama Maddy yüzüne karşı ona "Wimpy Amca" demezdi. Ona hiçbir şey demezdi.

Şimdi Maddy'nin üzüntüsüyle keyiflenmiş bir halde etli ellerinden birini onun omzuna koydu. Teklifini tekrarladı: Underwood'u beş dolara alabilirdi, "öde ve götür," "iyi bir pazarlık." Underwood marka ofis modeli bir yana bu fiyata Hammond'da hiçbir yerde ikinci el bir daktilo bulamazdın.

Maddy bu adamla anlaşmaya çalışmanın anlamsızlığını görmüştü ama yine de karşı koyamıyordu. Kafasını Kaltak'ın yaptığı gibi kaldırdı. Sesinde kavgacı bir keskinlik vardı. "Tam olarak beş dolarım yok. Verecek olsam demek istiyorum. Yani hemen."

"O zaman annenden ödünç al."

"Alamam."

"Ya? Nedenmiş o?"

Maddy cevap vermeyince Wimpy Wirtz alayla "Annen de o zaman girdiği işlerden atılmasaydı. Gururunu bir kenara bıraksaydı."

Maddy'nin annesiyle kocasının akrabaları arasında, kocasının savaş sırasındaki yokluğundaki davranışlarından kaynaklanan bir düşmanlık vardı. Belki bu düşmanlık, Maddy'nin annesinin genç bir dul olarak ateşkesten hemen sonraki davranışlarıyla da ilgiliydi.

Maddy bunlara dair bir şey bilmiyordu. Ya da çok az şey biliyordu. Merak da etmiyordu.

Aceleyle, "Evde birikmiş üç dolarım var. Gerisi için de çalışabilirim, bu hafta sonu çocuk bakıcılığı yapacağım söylendi," dedi—doğruydu da veya doğru olma olasılığı vardı, yapılan teklif belirsizdi ve duruma bağlıydı. Maddy'nin yaşındaki kızlar için Hammond'da çok az iş vardı. "Üç doları şimdi verip, gerisini de pazartesi getirebilir miyim? Lütfen?"

Wimpy Amca elini Maddy'nin omzuna sıkıca bastırdı ve yüzüne sıcak nefesini saldı. Bütün o iç çekmeler sahte bir yakınlıktandı, tütün ve et kokusuyla doluydu. "Hay Allah, tatlım, Walton Wirtz bir *iş*adamı, lanet olası, salak bir yardım derneği değil."

"Ya—lütfen!"

"Git, zenciler gelip bu eşyaları götürmeden hemen beş doları getir, ondan sonra daktilo senindir. Bu bana iyi bir pazarlık gibi geliyor." Ona doğru eğildi, öyle ki Maddy gözlerini görebiliyordu, içlerindeki kötülük neredeyse ortadaydı, "Senin dediğin gibi tat-

lım," diye ekledi Wimpy Amca, "*Yazabilirsin.* Tanrı aşkına, bir *yazar* olabilirsin!"

Bu şekilde Maddy biraz daha yalvardı, Wimpy Amca da salak bir balığın oltayı kapmasına izin verirmiş gibi biraz daha takıldı ve sonunda sanki Maddy'ye bir iyilik yapıyormuş gibi yumuşadı nedense—beş dolar bulmak için öğleden sonraya kadar vakti vardı, "dürüst" davranmıştı.

"Teşekkür ederim" diye bağırdı Maddy, "—W-Walt Amca!"

***

Seni aşağılık herif. Seni bencil, cimri, kötü kalpli, aşağılık herif.

Mutlak mutlulukla arasında tek bir engel olduğunu zanneden bir çocuğun acelesi ve uzağı görememesinin verdiği çaresizlikle koşturuyordu. Koşarken bir önüne, bir omzunun üstünden Hammond belediyesinin çöp kamyonlarından birini Seneca Caddesi'ne doğru giderken görme korkusuyla arkasına bakıyordu. Araçlar savaş gemisi griliğindeydi ve gök gürültüsü gibi ses çıkarıyorlardı, caddelerin arasından tangır tungur leş gibi çöp ve dizel egzoz kokusu yayarak ilerlemekteydiler. Direksiyonun arkasında kesin beyaz bir adam olurdu, siyah adamlardan oluşan bir ekipse yazları yarı çıplak bir şekilde arkadan sarkar ve çöp tenekelerini alıp içlerini kamyona boşaltmak için aşağı atlarlardı. Siyah adamlar birbirlerine bağırır; camlara, duvarlara, kapılara nüfuz eden, delicesine bir neşeyle gülerlerdi. Beyaz mahalle sakinleri karar veremezlerdi: Mutlu muydular, öfkeli miydiler, tehlikeli miydiler yoksa yalnızca mümkün olduğu kadar verimli bir şekilde işlerini mi yapıyorlardı? Onları Wimpy Amca'nın daktilosunu, *onun* daktilosunu kapıp diğer çöplerle birlikte fırlatırlarken düşünmek, Maddy'nin kendini bayılacakmış gibi hissetmesine neden oluyordu.

Ama almalarına izin vermeyecek, diye düşünüyordu Maddy.

Söz vermişti. Aşağılık herif kötüydü ama o kadar kötü değildi.

O yıllarda çoğu günler, Maddy, Wimpy Wirtz'in bölgesinden uzak dururdu. Dükkânının kapısının önünde puro içip arkadaşlarıyla laflayarak yayılıp oturuyorsa kız oradan geçerken, belli ki onu tanımayarak, başka kızlara ya da mahalledeki başka genç kadınlara yaptığı gibi dişlerinin arasından ince bir ıslık çalardı. Kabaca, gürültülü bir şekilde değil, aslında daha yumuşak, ama gurur duymanıza neden olacak türden de değil... Maddy böyle zamanlarda Wimpy Amca'nın *onu* görmediğini tahmin ederdi—o, onun için dişi bir varlıktı yalnızca, yaz günü çıplak bacaklı, çıplak kollu, genç. Ama CAN ATEŞİ kardeşleriyle, özellikle Lana ve Kaltak'la, hatta Rita'yla birlikteyse Wimpy Wirtz ona bakmakta vakit kaybetmezdi, her ne olursa olsun.

Sık değil, ama ara sıra, Seneca Caddesi'nin Wirtzleri ile Fairfax Bulvarı'nın Wirtzleri mahallede, Komünyon ayinlerinde mesela, St. Anthony'de karşılaşırlardı—Maddy ve annesi kiliseye pek sık gitmezlerdi ama zaman zaman gittikleri olurdu. Maddy, boş inançtan olduğunu tahmin ederdi—ve Wimpy Wirtz ile buldog suratlı karısı onlara bakarak ve sanki gülümsemek pahalıymış gibi gülümsemeyerek "merhaba" diye mırıldanırlardı. Maddy'nin annesi de karşılık olarak ilgisiz ve duyulmaz bir şeyler mırıldanır ve arkasını dönerdi. Bir keresinde, ama bu yıllar önceydi, Maddy sabırsız bir şekilde neler olduğunu sorarak annesinin koluna asıldı: Wimpy Amca ile Edna Hala onlardan neden hoşlanmıyorlardı? Bunun üzerine Maddy'nin annesi kaşlarını çatarak, uzun süreliğine şiddetle kaşlarını çatmak gibi bir alışkanlığı vardı, sanki ışık gözlerini rahatsız ediyormuş gibi, kolunu kızından kurtarıp, "Öğrenmek mi istiyorsun?—*onlara* sor," dedi.

Onlara soracaktım sanki! *Sana* da bir daha asla!

Geçmişle ilgili bu hassas mesele... Yıllar önce... Birisi ne yapmış, ne yapmamış veya ne söylemiş, ne söylememiş, bu tür saçmalıklar... Bütün bunların *onunla* ne ilgisi vardı?

Onun yapmış olmadığı bir şeyin *onunla* ne ilgisi vardı?

Kaltak olsa, "Kes şunu," derdi, biri fazla kişisel bir soru sorduğunda, yalnızca uyaran bir bakışla "Kes şunu." Ciddi olduğunu göstermek için kola bir çimdik belki ya da hafif bir yumruk. Kaltak'ın annesi Kaltak küçük bir kızken birdenbire ölmüştü, mahallede onunla ilgili fısıldanan hikâyeler vardı ama bu hikâyelerin hiçbiri Kaltak'tan gelmezdi. Onu tanımasanız neredeyse utandığını düşünürdünüz; bilin ki *Kaltak Sadovsky her zaman gururluydu, hatta CAN ATEŞİ'nden bile önce, Kaltak Sadovsky ile ilgili en önemli gerçek bu: Gurur.* Emin olun, Maddy Wirtz de gururluydu.

Maddy'nin babasının ismi_____, hayır, bu tıpkı annesinin ismi_____ gibi aklına düşmesine izin verdiği bir isim değildi, hiçbir zaman dile getirmezdi, "Anne" diye düşünmek yeterliydi. (CAN ATEŞİ onu daha güçlü kıldığından beri Maddy "Annem"den—o salak bebek-hitabından—uzaklaşıyordu.) Ölü olan bir adamı neden merak edecekti? Üniformalı olduğu, nefesinin viski koktuğu ve evdeki kavgalar dışında onu hemen hemen tanımazken nesini umursayacaktı? Evde Maddy'nin bildiği kadarıyla ona ait bir resim bile yoktu. Gerçek, Maddy'nin babasının öldüğüydü. Gerçek, Maddy'nin babası olan kişinin öldüğüydü. Ama gerektiği gibi gömülmemiş, kimliği belirlenmemiş, ondan "geri kalanlar"ın yeri asla saptanmamıştı, yani ipekotu tohumları gibi dağılmış, saçılmıştı, geri alınamazdı. Belçika'da bir yerlerde... Avrupa'da bir yerlerde... Maddy, *hepsinden nefret ediyorum* diye düşündü, nefret ettiklerinin kim olduğunu bilmeden, ama lanet olsun ki nasıl hissettiğini bilerek.

CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR!
CAN ATEŞİ ŞU ANDA!

"İşte! İşte! *Tam olarak* beş dolar!"

Maddy parayı, ter kokan banknotları ve bozuklukları, ayrıca bakır penileri sıkıca elinde tutuyordu. Üç dolar ve yirmi yedi sent bir çorabın içine koyarak parçalayacak kadar akıllı olduğu cam domuz şeklindeki kumbarasından, bir dolar yetmiş üç sent de bir komşudan borç alınmıştı. Wimpy Amca orada durmuş, Maddy bu kadar çabuk ve böylesine çocuksu bir heyecanla döndüğü için sevinse mi rahatsız mı olsa bilemiyormuş gibi ters ters gülümsüyordu. Çöpçüler, yani Wimpy'nin deyişiyle "zenciler" gelmiş ve gitmişlerdi ama o iyi yürekliliği nedeniyle daktiloyu arkaya, içeriye taşımıştı, daktilo arka tarafta ofiste Maddy'yi bekliyordu. Böylelikle Maddy teşekkür edip arka tarafa koşturdu. Wimpy'nin hizmet etmesi gereken bir müşteri yeni içeri girmişti—adam nasıl da birden güler yüzlü, yüksek sesle gülen, çenebaz biri olmuştu! Paralı ve büyük olasılıkla bu parayı harcayacak olan beyaz, yetişkin bir erkeğin varlığıyla birdenbire değişmişti—bu yüzden Maddy, onun geleceğini bilmesine rağmen Wimpy'nin daktiloyu neden bu kadar uzağa taşıdığını durup düşünmeden içeri yalnız gitti.

WİRTZ'İN ERKEK KIYAFETLERİ: Bir erkek mekânı, erkekler için bir mekân... Erkek çamaşırları, çorapları, gömlekleri, paltoları için tezgâhlar, hepsi askılarda asılı, raflarda bir arada; havaya bayat, küflü bir koku, puro, ter ve saç yağı kokusu, Wimpy Wirtz'in Maddy'nin burun deliklerini sızlatan o başkalarıyla karıştırılamayacak kokusu karışmış. Ama orada, yerde, Wimpy Wirtz'in hücre gibi olan ofisinin bir köşesinde Underwood marka daktilo duruyor... *Onun* daktilosu.

Maddy onunla Kaltak'ı nasıl da şaşırtacağını düşünüyordu. *Şimdi CAN ATEŞİ'nin hakiki bir resmi tarihi olacak. Tarihimiz şimdi yazılıyor!*

Daktilonun üzerine doğru eğilmiş, utangaç utangaç tuşlarına dokunuyordu. Sanki Underwood canlı bir şeymiş gibi Maddy'nin kalbi çarpıyordu.

Wimpy Amca'nın ofisinde arka sokağa bakan tek bir pencere vardı, çatlak bir panjur yarı yarıya çekilmişti. Eskimiş, metal bir masa, kâğıt, küllük, şeker ambalajlarından oluşan bir yığınla kaplıydı ve ortasında yeni bir daktilo (onu Wimpy'nin karısı Rose kullanıyordu, hesapları yapmak, faturaları göndermek gibi işler için) duruyordu. Underwood'dan daha küçük ve daha parlak. Burada, arka taraftaki koku daha da yoğundu, Maddy bu kokuyu hayatı boyunca hatırlayacaktı.

Acemi bir şekilde daktiloya bir kâğıt yerleştirdi ve sadece iki parmağını kullanarak yazmaya başladı. Elbette daktiloyla nasıl yazılacağına dair bir fikri yoktu, daha önce hiç daktilo kullanmamıştı. MADELEINE FAITH WIRTZ. 22 HAZİRAN 1953. HAMMOND, NEW YORK. Sonra, CAN ATEŞİ. CAN ATEŞİ. CAN ATEŞİ. Kırmızı mürekkeple. Bazı tuşlar sıkışıp kalıyordu ve zorla kurtarılmaları gerekiyordu. "E"nin bir kısmı yoktu. Şerit aşınarak öyle incelmişti ki yırtıldı, şaryonun geri dönmesinde de bir aksaklık vardı ama Underwood *çalışıyordu, çalışır* hale getirilebilirdi. Sihirliydi.

Birkaç dakika sonra müşterisi gittiğinde, Wimpy arka odaya yaklaştı ve Maddy aceleyle CAN ATEŞİ'nin üzerini çarpılarla karaladı—acaba ne düşünüyordu! Ne budalaydı! Yan kapıya gidip komşudan bir dolar ve yetmiş üç sent ödünç almak Onlara sunulmuş şartlı bir teslimiyetti, Onlara ne kadar bağımlı olduğunu kabul etmekti. Evet, kadın Maddy'nin sakladığı, tıpkı aylar önce Goldie Siefried'le olan yeni arkadaşlığını konuşmak istememesi gibi konuşmak istemediği bir şeyler olduğunu tahmin edercesine garip bir şekilde dikkatle bakmıştı. *Bum-Bum sizi ilgilendirmez. Ne sizi ne Annemi ilgilendirir.* Kadın belki Maddy'nin yüzünde telâşlı bir ifade görüp ona ters giden bir şeyler olup olmadığı-

nı sormuştu, ama Maddy hayır demişti, hayır ters giden bir şey yoktu, yalnızca bir dolar ve yetmiş üç sente ihtiyacı olmuştu ve bu paraya derhal ihtiyacı vardı.

"Ee, tatlım daktiloyu mu kurcalıyordun? Onu çok seviyorsun, öyle mi?"

Maddy ayağa kalktı. Parasını Wimpy'nin önünde saydı, böylelikle Wimpy parayı kuruşu kuruşuna getirdiğini görebilecekti.

Yalnız o kapıya yaslanmış Maddy'ye o küçük nemli domuz gözleriyle bakıyordu. "Nedir bu—*beş* dolar mı? Eksik getirmemiş misin?"

"Ne? Ne demek istiyorsunuz?"

"Sekiz dolar istemiştim, değil mi?"

"*Sekiz mi—?*"

"Ben bu daktilo için sekiz dolar istedim, adamakıllı iyi bir daktilo bu, bana beş dolar vermeye mi kalkışıyorsun? Ne biçim bir numara bu?"

Maddy dehşetle, "Ama beş doları siz dediniz. Siz. Ben de onu almaya—"

"Hiç değil, ben sekiz dolar dedim. Sekiz demiş olmam gerekir, çünkü sekiz dolar bekliyorum. Ayrıca bu lanet olası şeyi buraya kadar sürüklemem gerekti—epey iş." Wimpy Amca alnını ve ensesini bir mendille silerek sırıttı; küçük gözleri neşeyle parladı.

Şaka mı yapıyordu? Takılıyor muydu? Maddy sakin olmaya, hissettiği hiddeti göstermemeye çalıştı. "W-Wimpy Amca!"

Wimpy Amca tiz bir kahkahayla güldü, sanki Maddy uzanıp ona dokunmuş gibi. Sanki bu aptal ismi daha önce duymamış gibi.

"Hey—sen kime *ne* diye sesleniyorsun!"

Sonra bunu bir saat, bir saatten de fazla bir pazarlık süresi takip etti. Alay, kandırma, zorbalık, pazarlık... Sonra Maddy,

hiçbir müşterinin onları rahatsız etmediğini çünkü Wimpy Amca'nın ön kapıyı kilitleyip cama bir KAPALI tabelası astığını fark etti.

Birkaç defa yumuşayacakmış gibi görünüp sonra fikrini değiştirdi—"Sekiz dolar kelepir fiyatı, sen de biliyorsun," dedi. "Bu kadar ucuza düzgün bir daktilo bulmaya çalış."

"Ama söz vermiştiniz."

"Hayır vermedim."

"Verdiniz. Söz verdiniz."

"Hayır, *vermedim*. Beni yanlış duydun."

"Hayır, yanlış duymadım! Yanlış duymadığımı *biliyorsunuz*."

Wimpy pantolonunu çekiştirerek omzunu silkti. Büyük, şişman bir karnı vardı, itmekte güçlük çektiği yüklü bir el arabası gibi. "Tatlım, sen bu daktiloyu istiyor musun, istemiyor musun?" dedi.

"Hayır."

"İstemiyor musun?"

"*Hayır*."

"Elbette istiyorsun. 'Onunla yazı yazabilirim' dedin."

Sustular, birbirlerine söyleyecekleri şeyler azalıyordu.

Maddy'nin kafası hızlı çalışırdı ama Wimpy'nin ne istediğini, davranışlarının ardında ne gibi bir mantık olduğunu anlayamıyordu. *Yetişkin biri değil mi? Akraba değil miyiz?* Maddy yanından geçecekmiş gibi bir hareket yaptı, geçiş yerini kapatıyordu, pembe-kırmızı cildi parlıyordu. Dudakları gülümsemeyle gerilmişti. Maddy'nin ciddi olduğunu görünce içini çekti ve dümdüz, içten olduğunu gösteren bir sesle, "Peki, o halde, alabilirsin. Yalnızca şaka yapıyordum," dedi.

"Alabilir miyim? Alabilir miyim?"

"Sekiz dolara değil beş dolara. Eğer—"

"Eğer ne?"

Wimpy cevap vermedi. Yüzünde bir şey acıyla buruşur, büzüşür gibi oldu.

Maddy kuşkuyla tekrarladı, "Eğer—eğer *ne*?"

Wimpy Maddy'ye bakarak, dudaklarını yalayarak onun elini tuttu, şişman nemli parmaklarını onun elinin etrafında kapattı. *Tokalaşmak için mi? Yetişkinlerin tokalaştıkları gibi?* Ama neden, şimdi, *onunla*? *Neden*? Ve Maddy boyun eğdi, düşünmeden, korkuyla değil ama yalnızca merak ederek... Wimpy onu neredeyse nazik bir şekilde çekerken, dengesini kaybetmesini sağlayıp kendisine doğru adım atmaktan başka seçenek bırakmadı. Maddy'nin gözleri fal taşı gibi açılmış, Wimpy'ninkilere sabitlenmişti.

"Eğer iyi bir kız olursan."

Sözcükler doğal olmayan bir şekilde yavaş, aralıklıydı. Bu sırada, sanki kazaraymış gibi, bir kez bile aşağıya bakmadan Maddy'ye bakarak, Maddy'nin elini pantolonunun önüne doğru, şişkinlik yapan pantolon ağına götürdü.

Maddy çığlık attı. Maddy bağırdı.

Sanki ona saldırılmamış da gıdıklanmış gibi—Wimpy'yi küçük bir çocuğun iteceği gibi iterek, gülerek, kapının önünde yolunu kapatan şişman adamı korkmuş bir halde biraz isterik bir biçimde itti. Wimpy de gülüyor, hırıltılar çıkararak Maddy'yi bileklerinden yakalamaya çalışıyordu sanki bu bir oyunmuşçasına pazarlık edilebilirmiş gibi; Maddy kafasıyla Wimpy'nin göğsüne vurdu ve Wimpy'nin nefesi kesildi.

Dükkânın ön tarafına doğru koşuyordu, parayı saydığı masanın üzerinden alacak kadar aklı başındaydı. Wimpy Wirtz arkasından bağırdı, "Bu lanet olası şeyi bir dahaki cumartesiye kadar tutacak değilim—istiyorsan gelir alırsın."

Kapıyı açmaya çalışırken Maddy'nin nefesi kesilmişti. Gazoz köpürmesi gibi içinde kaynayan kahkahalar burnunu gıdıklıyor-

du. "Bırak da çıkayım buradan, of, bırak da çıkayım buradan, senden nefret ediyorum, senden nefret, nefret ediyorum, lanet olası," diye fısıldıyordu. Bu arada Wimpy pantolonunu çekiştirerek, güçlükle soluyarak, hissettirmemeye çalıştığı bir ivedilikle arkasından geldi. Şişman bir adama göre neredeyse zarafetle yürüyordu. Yüzü kaygan, kıpkırmızıydı ve renksiz saçlarının telleri gözünden aşağı sarkıyordu. Öyle çok terliyordu ki gerçekten pis bir koku yükselmeye başlamıştı ama sakinleşmeyi başardı. Öyle ki Maddy'ye aradan kaçması için kapının kilidini hatta kapının kendisini açtı ve tekrar, "Bu daktiloyu gelecek cumartesiye kadar burada tutacak değilim, anladın mı? İstersen gelir alırsın. Fiyatı sekiz dolar. *Bir dahaki sefere kandırmaya çalışmak yok*," dedi.

"Ciddi misin? Wimpy Wirtz mi? O senin amcan filan gibi bir şeyin değil mi?"

"Eve gelince elimi yıkadım. İki elimi de. Of, Tanrım!"

"Ama *ona* dokunmadın."

"Fermuarı açık değildi. Zamanı olmadı."

"*Ona* dokunmadığın sürece sorun yok."

"Of, hayır. Hayır, *ona* dokunmadım."

Maddy, Kaltak'ın yüzüne güçlükle bakabildi. İğrenilmekten, hor görülmekten korkuyordu. Arkadaşının o temiz, delici bakışlarından korkuyordu. Ama Kaltak anlayışlıydı. Neredeyse Maddy kadar altüst olmuş görünüyordu. Maddy olayı aktarırken kendi rolünü oldukça kısalttı—ne kadar saf, ne kadar çocuksu ve karşısındakine güvenmeye hazır, ne kadar *iyimser* olduğunu tahmin edemezdiniz. Wimpy Wirtz'in o şişman, sıcak parmaklarının kendininkileri tutmasına izin vermek ne rezillikti.

Kaltak sorgularcasına, "Bu adam bir kapitalist. Onunla ilgili bildiklerimizden biri bu. Salak herif!" dedi.

"Kapitalist mi?"

"Elindeki malı değerinden fazlasına satarak *kâr* etmek istiyor."

Maddy, Peder Theriault'un sözlerini ve onların ardında yatan nefreti hatırladı ama bu sözlerin bu olayla örtüşen yönünü bulamadı.

Tereddüt ederek, "Şey—ama biraz kâr etmesi gerekir öyle değil mi? Yoksa kirayı nasıl öder? Nasıl yiyecek alır? Ya da—"

"Onu savunuyor musun? O zamparayı?"

"Ben—"

"O ne biliyor musun?—sapık. Buttinger gibi."

Maddy dehşetle baktı. Üzerinden bir sıcaklık dalgası geçti.

"Ama—ben Rita değilim."

Bu arada Kaltak huzursuz bir şekilde bir ileri bir geri volta atıyor, sağ yumruğuyla sol avucuna vuruyordu. Erkek kıyafetleri içinde—uzun kollu ekose gömleği, blucini, çorapsız giydiği bilekli spor ayakkabıları—ne kadar da vahşiydi, öfke onu otoriteyle nasıl da ateşlemişti, birbirine dolanmış ve matlaşmış o güzel hareli saçları omuzlarında kabarmıştı ve çenesindeki orak şekilli yara izi belirgindi; zaten soluk olan cildinde ölü gibi bembeyaz duruyordu. Maddy'ye acıyan bir bakış fırlattı, gülmesini tutarmış gibi altdudağını ısırdı ve dikkate değer bulmuyormuş gibi bir ifadeyle, "Ah Maymun-Maddy, Allah kahretsin—*hepimiz Rita'yız.*"

Böylece CAN ATEŞİ toplandı.

Kaltak'ın gizli yerlerinden birinde, nehrin yukarısında Pitt Caddesi'nde artık kullanılmayan bir deponun üst katında acil olarak toplandılar. Goldie, parmaklarını esneterek, "Haydi gidip *alalım* şunu," dedi, Maddy'nin o kadar çok istediği Underwood marka daktiloyu kastediyordu. Daktiloya, CAN ATEŞİ'nin çok çirkin bir şekilde aldatıldığı bir *nesne*, bir *eşya* olarak takılmıştı. Lana ürperdi, kendi kendine sarılıp, "Ben *o adama* yaklaşacak değilim, o Wimpy Wirtz beni korkutuyor, bana öyle bir bakıyor

ki, bir keresinde daha ben çocukken bana göz kırpar gibi bir şey yaptı, anladınız mı? Ve ben öyle salaktım ki orada durdum ve gülümsedim, anladınız mı?—ve o aşağılık herif gözlerini devirdi, benimle dalga geçermiş gibi; alçak, o zamandan beri ondan korkarım, sanki ondan korktuğunu anlarsa, ona bakarken seni yakalarsa, ikiniz de onun o adi kafasında neler olduğunu bildiğiniz için, seni—" Lana hızlı bir şekilde neredeyse kekeleyerek konuşuyordu, rahatsız gözü sağa sola dönerek bir yere odaklanamıyordu, "*—iğrendirecekmiş* gibi. Ruhunun derinliklerinden demek istiyorum, *içinden.*" Ve Rita da titredi, ama korkuyla değil, heyecanla ve gözleri cesaretle parlayarak, "Ah, hadi gidip şunu ondan alalım—hadi *yok edelim* o aşağılık herifi!"

Bir anlık bir sessizlik oldu, sonra Kaltak, "Peki şeker-ateş topu, doğru söylüyorsun," dedi ve diğerleri Rita'nın sözlerine biraz şaşırarak güldüler. Bunlar Rita O'Hagan'dan beklenecek sözler değildi.

Şimdi CAN ATEŞİ canlandığına göre, nedense Rita da değişiyordu. Hâlâ oynak göğüsleri ve kalçalarıyla tombul, küçük bir yağ topuydu ama *şişman* değildi, hâlâ mahalledeki yaşıtı birçok kızdan ve oğlandan daha kısaydı, ama *kısa* değildi, artık ne öyle ezik-büzük, utangaç ne de silikti: En kaba oğlan bile artık ona "Salak" ya da "Ahmak" demiyordu. Rita'nın çete isimleri "Kızıl" ve "Ateş Topu"ydu ve bunlardan biriyle çağırılmaktan büyük heyecan duyuyordu, bu tür isimler hayatında yeni ve heyecan vericiydi, okşar gibi.

Kardeşlerini, Kaltak'ı bile ne kadar şaşırttığını gören Rita yumruklarını dizlerine vurdu, "Ah, *haydi!* Lanet olsun, *haydi!* Haydi, yok edelim onu! *Haydi, hepsini yok edelim!*"

Böylece güldüler. Hastalık derecesinde utanç duyan Maddy bile. Güldü, bütün CAN ATEŞİ güldü, vahşi, parlak kahkahalarla güldüler ve o adamın ona o şekilde dokunmasının verdiği ıstırap, Tanrım, onun *o adama* dokunması, sanki hiç olmamış gibi üzerinden kalktı.

Seneca Caddesi'ndeki WİRTZ'İN ERKEK KIYAFETLERİ, pazartesi akşamüzeri kapanma saatine yakın, Wimpy Wirtz orada, tentesinin altında geriye yaslanmış puro içiyor ve yan taraftaki GUNTER'İN ETLERİ'nin kasabıyla birlikte sıcaktan şikâyet ediyorlar. İkisi de etli butlu, küçük kafalı, şişman yüzlü ve tedirgin bakışlı kocaman adamlar, mahalleden eski arkadaşlar, tam olarak arkadaş olmasalar bile eski tanışlar, ahbap esnaflar ama rakip değiller. Wimpy Wirtz kolalı beyaz gömleği, kravatı, üzerine oturan pantolonu ile sıcağı kuşkusuz hissediyor, nemli bir mendille sürekli alnını ve boynunun arkasını silip küfrediyor; mutsuz, saat neredeyse beşe geliyor, o gün pek iş yapamamış. Havayı suçluyor, nehirden gelen esintinin neredeyse hiç etki etmediği şehrin üzerindeki bu boğucu rutubet, bu hareketsiz sıcak... Aslında nehirden yüzen çöplerin, çürüyen balıkların, arıtılmış lağımın tatsız kokusu da geliyor—"Sanki zenci mahallesinde yaşıyoruz, Tanrı aşkına," diye bir gözlem yapıyor Wimpy ve kasap arkadaşı esneyip tükürürken ona hak verir gibi.

Kasap kapatmak için dükkânına geri dönüyor, Wimpy sinirli bir şekilde purosunu içerek tentesinin altında kalıyor, alnı kırışmış, oradan geçen birine çok düşünceliymiş gibi bir izlenim verebilir ama düşündüğü şey *ne*?—hafifçe topuklarının üzerinde sallanıyor, gözlerini kırpıştırıyor, kaşlarını çatıyor, terliyor. Belki Harry Truman'ın atom bombasını Japonlara atma emrini vermesinin üzerinden ne kadar zaman geçtiğini ve bunun nasıl da iyi bir his olması gerektiğini düşünüyordur. Bunu *kendisi* yapmayı, belki o düğmeye basmayı ne kadar isterdi, ya da nasıl oluyorsa, kolu çevir ve bomba büyük, parlak bir kartalın bıraktığı bir yumurta gibi uçaktan aşağıya süzülsün. Tanrım, evet. Yalnız bizim Harry çok geç başlayıp çok erken bıraktı.

Yine de ondan sonra hayatın boyunca, ne olursa olsun, geriye, o atom bombalarına bakıp, en azından *bunu* yaptım ve kimse bunu geri çeviremez, diyebilirsin.

Ve Wimpy Wirtz'in puro-hülyalarının ortasında bir yerlerden hiç beklenmedik bir şekilde Maddy Wirtz çıkagelip onun olduğu yere doğru ilerliyor.

Maddy on dört yaşında. Baştan savma yazlık kıyafetler içinde: Biçimsiz bir tişört, üzerine bol gelen bej bir şort, ayaklarında Yukarı Mahalle'de Woolworth's'un önündeki kaldırım üzeri satışında indirimli ayakkabılar yığınından alınmış, lastik, tokyo tarzı sandaletler. Koyu renkli, akıllı bakan gözleriyle, sıska, düz-göğüslü, küçük bir şey sadece... Gözler pırıl pırıl ve masum, bir de adım atarken çocuksu bir şekilde zıplıyor ve sesinde şimdi Wimpy'nin anlam veremediği bir mutluluk var. Onu görünce aniden suçluluk duyuyor ama kasıklarında bu duyguyu bastıran bir uyanış hissediyor, şimdi puro işaretparmağıyla başparmağı tarafından kavranmış ve hâlâ dişleri arasında, o şimdi uyanık, o şimdi tetikte, o şimdi *dikkat kesilmiş* durumda.

Maddy ona doğru koşarken sesleniyor, "Hey, Wimpy Amca, parayı buldum! Sekiz doları buldum!"

Wimpy kıza bakarak neler olduğunu anlayamıyor, dönmüş olması dışında... Belli ki dönmesini beklemiyordu, "—Ne demek 'Wimpy'? Benim adım Walt, lanet olasıca."

Maddy kıkırdıyor. "Şey. 'Walt.' 'Walt Amca' o zaman. Tamam mı?"

Wimpy dik dik bakıyor. Ne düşüneceğini bilemeyerek... Aralarında olup bitenleri tamamen unuttu mu? Yoksa *unutmadı* da dahasını mı istemeye geldi?

Bir anlaşma yapmak için mi geldi?

Tedbirli bir şekilde, diliyle yanağını iterek, "Ee, tatlım—sana söylemiştim, değil mi, belki daktiloyu bedavaya alabilirsin? Belki?" diyor.

"Sekiz dolar demiştiniz. 'Öde ve götür.' "

Parayı elinde sıkıca tutuyor, göstermek için elini açıyor, gururla, biraz da heyecanla: Buruşmuş banknotlar halinde iki dolar ve gerisi bozukluk. Birçoğu bakırlık.

"Bu, söylediklerimden biri ama başka bir şey daha söylemiştim," diyor Wimpy, oyunun şartlarının tekrar görüşüldüğünü fark ederek gülümsüyor, en başa dönmüşler ve ipleri elinde tutan *kendisi*. Mırıldanarak purosunu yolun kenarındaki ızgaraya fırlatıyor, "Evet—bakalım. Bu eski şey ofisimde yer tutuyor, birisi onu alsa iyi olur. Senin almaman için bir neden yok."

Böylece Wimpy Wirtz Maddy'yi dükkânına sokuyor. Biraz afallamış durumda ama kesinlikle şüphelenmiyor, olan aklı, sokakta görebildiği kadarıyla onları izleyen kimse olmadığı için kapıyı kilitleyip cama KAPALI levhasını koymasına yetiyor. Pantolonunu çekiştirip sanki bu konuda tartışıyorlarmış gibi hafifçe azarlayarak, "—Walton Wirtz *sözünden* asla dönmez," diyor.

Dükkânın arkasındaki loş, aydınlatılmış hücre gibi ofisin içinde Underwood marka daktilo yerde toz toplarının ortasında duruyor; tıpkı cumartesi günü olduğu gibi. Hiçbir şey değişmişe benzemiyor.

Şişman adamlara özgü o garip hareketlerle perdeyi pencerenin altına, hatta biraz daha aşağıya kadar çekiyor. Kapıyı kapatıyor. Böylelikle sokağa karşı iki kapı sıkı sıkıya kapanmış oluyor.

Sessizliği bozmak adına belli belirsiz homurdanarak, "Ya, *sözünden* dönmeyen insanlar hâlâ var. Ne olursa olsun," diyor.

Maddy çok güzel bir oyuncakmışçasına daktiloya, *kendi* daktilosuna doğru eğiliyor. O ağır eski-moda makine *onun*. Daktilonun başına dikilmiş, narin sırtına, beyaz pamukludan tişörtünün altından belli olan omuriliğinin küçük çıkıntılarına ve bej rengi şortunun içindeki o küçük, o yumuşak, el büyüklüğünde iki kavun gibi duran o mükemmel şekilli kalçalarına bakan Wimpy Wirtz'in farkında değilmiş gibi görünüyor.

Wimpy ona doğru eğilip, "Bu arada kaç yaşındasın sen?" diyor.

Şeridin makaralarıyla tedirgin bir şekilde oyalanan Maddy yukarı bakmıyor. "Yeterince büyük."

"Ya? Ne için?"

"Daktiloyla yazmak için."

"*Yazmak* için mi?"

Wimpy heyecanla gülüyor ama Maddy onunla birlikte gülmüyor. O daktiloyu öyle *ciddi* inceliyor ki Wimpy onun biraz kıt zekâlı olup olmadığını merak etmeye başlıyor; sadece biraz kaçık.

Bu da onun için iyi bir şey. Ah, evet, bu onun için iyi.

"Tatlım, onunla oynamana gerek yok, çalışacağına seni temin ederim. Elbette çalışır. Belki biraz yağlanması gerek ya da yeni bir şerit ya da neyse, başka bir şey. Senin için tamir ederim, tamam mı? Anlaştığımız sürece sorun yok, tamam mı?"

Maddy yukarı doğru bakıyor. İfadesi alaycı, ümit verici. Wimpy, "Evet, ee—demek nakit ödemek istiyorsun ya da belki bedavaya anlaşırız? Çünkü nakit ödeyeceksen on dolar tatlım. Ama bedavaysa *bedava*," diyor.

Maddy, "Ne? On dolar mı? Ama—" diyor.

"Yalnız, bedavaysa o zaman *bedava*."

"Sekiz dolar demiştiniz, söz vermiştiniz—"

"O cumartesiydi. Bu da pazartesi. Bizimki hızlı büyüyen bir ekonomi, fiyatlar sürekli artıyor. Buna enflasyon derler. Arz var. Hakiki bir Underwood ofis modeli daktilo, on dolar iyi bir fiyat." Duruyor, dili dudaklarının arasında muzipçe dolanıyor. "Tabii, hiçbir şey ödememek yine daha kârlı. Değil mi?"

"Ama benim on dolarım yok. Ben—"

"Of, Tanrı aşkına tatlım, salak gibi davranmayı bırak. Burada olduğun sürece bu lanet olası şeyi *bedava*ya almayı da kabul edebilirsin."

Bu arada Wimpy Maddy'yi diziyle dürtüyor. Sabrını kaybetmeye başlıyor ama gülümsüyor, yüzünde neredeyse nazik bir ifade var, çok yavaş bir şekilde pantolonunun fermuarını açıyor, mırıldanıyor, dünyanın en mantıklı adamı gibi, "—Bana karşı

anlayışlı ol, başka bir şey *yapmana* gerek yok, anlıyor musun, yalnızca anlayışlı ol, ne göreceksek onu göreceğiz tatlım, tamam mı? Sanırım birbirimizi anlıyoruz, ne dersin?"

Maddy önünde iki büklüm çömelmiş, gözlerini kısmış, yukarı, ona bakıyor, solgun dudakları gergin bir şekilde dişlerinden geriye doğru çekilmiş öyle ki—neredeyse—gülümsüyormuş gibi görünüyor. Wimpy inler gibi bir iç çekişle pantolonunu çıkarıyor, *kırmızı, haşlanmış bir sosis, çirkin, damar damar, kan toplamış şey,* onu gurur duyduğu bir ödülmüş gibi gösteriyor, kocaman vücudu titriyor, gözbebekleri simsiyah ve büyümüş bir şekilde fısıldıyor, "Haydi tatlım, şaka yapmayı bırak, ikimiz de neden burada olduğunu biliyoruz—"

Maddy, "Öyle mi? Biliyor musunuz?" diye bağırıyor.

Hızla ayaklarının üzerine dikiliyor, perdeye öyle kuvvetle asılıyor ki perde tavana fırlıyor, bağırıyor ve arka sokaktaki kızlar saldırılarını birdenbire planladıkları gibi başlatıyorlar. Koçbaşı olarak kullandıkları bir tahtaları var, saniyeler içinde cam kırılıyor, cam parçacıkları dört yana uçuşuyor. Bir patlama, kutlama gibi... CAN ATEŞİ kızları pencereden içeri doluşuyorlar, öldürmeye can atan, toy köpeklermişçesine... Kaltak orada, Goldie orada, Lana orada, küçük, acımasız, kızgın-gözlü Ateş Topu orada ve Maddy onlarla, beş kız... Hayretle donmuş bir şekilde yakalanan Wimpy Wirtz inanmaz bir halde bakakalıyor, pantolonu açık ve sopa gibi kocaman penisi ortada, ama şimdiden gücünü yitirmeye başlıyor ve çekiliyor.

Ve üstündeler.

***

Bu çarpışma ne kadar sürdü Maddy tam olarak bilemiyordu, olanları CAN ATEŞİ defterine olabildiğince doğru bir şekilde kaydetmişti—muhtemelen üç veya dört dakikadan fazla değildir. Ama daha fazla gibi gelmişti. Elbette bu süre, Wimpy Wirtz'e, sahile vurmuş koca balıklar gibi çaresiz, yerde sopa yerken sonsuzluk gibi gelmiş olmalı.

CAN ATEŞİ İNTİKAMI!

CAN ATEŞİ ASLA ÖZÜR DİLEMEZ!

Onu yumruklarlar. Onu parçalarlar—kıyafetlerini ve etlerini. Onu tekmelerler. Bir noktada Maddy Wirtz nefessiz ve çılgın bir halde birdenbire Wimpy Wirtz'in kalp krizi ya da felç geçirmesinden korkup diğerlerini hafifçe çeker ama CAN ATEŞİ kardeşleri haklı olarak ona aldırmazlar. Tiz çığlıklar ve ciyak ciyak bağırmalar, ardı arkası kesilmeyen kıkırdamalar ve Bum-Bum'un sırtlan kahkahaları... Bum-Bum, o kapı gibi kız artık pantolonsuz bir halde yastık gibi göbeğinin üzerinde bir aşağı bir yukarı zıplayan Wimpy'nin üzerine ata biner gibi oturmuş şaplaklar atıyor, yumrukluyor ve acımasızca sıkıştırıyor, "Daha hızlı şişko! Daha hızlı budala!" Kaltak mutluluktan kendinden geçmiş bir halde gözleri ateş saçarak Wimpy'nin kafasını yerdeki tahtalara *güm! güm! güm!* diye tempolu bir şekilde vurabilmek için saçından tutuyor—Wimpy Amca'nın saçları seyrekleşiyordu ama bunu gururuna yediremediğinden onları uzatmış ve kafasının üzerine yayarak taramıştı, Kaltak'ın tutması için bunlar yeter de artardı—ve hepsinden sessiz olan Lana, buna rağmen Wimpy'nin gömleğini ve ardından da yağdan parlayan çıplak göğsünü tırmalarken manikürlü tırnaklarından birkaçını kırar, iki gözü de mükemmel bir uyum içinde, gerçekten mutlu bir şekilde gülümsemekte. En çılgınları olan Ateş Topu, kızıl, kıvırcık saçları statik elektrikle canlanmış ama yüzü nemli ve solgun, Wimpy'nin pantolonuna öylesine heyecanla asılıyor ki adamın şort külodunu çırpınan çıplak butlarından, dizlerinden, bileklerinden ve ayaklarından çekmeyi beceriyor. Gözü dönmüş bir öfkeyle onu tekmelerken adam da tekmeler savuruyor ya da kendini korumak için tekmelemeye çalışıyor ama *CAN ATEŞİ'ni engelleyecek bir koruma yoktur.*

Zavallı Wimpy Amca!—herhalde sırrının ortaya çıkmasından korkmakta çünkü öyle yüksek sesle bağırmıyor, aslında

yardım istemek için hiç seslenmiyor yalnızca o sızlanmalar, yalvarmalar, tıkanmalar, "—kızlar!—*hayır!*—lütfen!—durun!—*hayır!—kızlar—*"

Kaltak kafasını yere o kadar hızlı vuruyor ki adamın gözleri sağa sola koyuyor, Kaltak vahşi, delirmiş bir şekilde gülüyor, "Sen kime 'kızlar' diyorsun, seni yaşlı zampara! *Sen ne bilirsin!*"

Lana, bir kaplan gibi adamın açıktaki etlerini ne şekilde nerede olursa olsun tırmalıyor, öyle ki kanlar akıyor. Kızıl saçlı Ateş Topu O'Hagan adamın kalın butlarını, göbeğini, üreme organlarını nefret dolu bir şekilde ekmek hamuru yoğurur gibi yumrukluyor ve sıkıyor. En ateşlileri Bum-Bum keyifle çığlıklar atarak dizinin üzerinde yükselip şiddetle aşağıya iniyor, ama gerçekten *şiddetle,* adamın göğsüne iniyor, öyle ki adam nefesi tamamen kesilmiş bir şekilde inliyor, "Ah—*ah*—" ve gözleri yuvalarından yukarı doğru yuvarlanıyor.

Ve birdenbire karşı koymuyor. Artık çabalamıyor, çırpınmıyor.

Yine de hâlâ nefes alıp düzensiz bir şekilde böğürerek yutkunmaya çalıştığına göre ölmüş olamaz, burnundan nefes alırken ıslak bir gürültü geliyor. Büyük bir olasılıkla burnu kırılmış, elbette, burnu kanıyor, her yere kan sıçramış, kendi üzerine, saldırgan çıplak bacaklarına, kollarına, kıyafetlerinin içine geçmiş ve Maddy artık gerçekten endişeli, bu yüzden CAN ATEŞİ kardeşlerine durmaları için yalvarıyor. Yine de ölmesini istemiyorlar, öyle değil mi?—ve isteksizce üzerinden kalkıyorlar, Ateş Topu'ndan adamın buruşmuş penisine acımasız son bir tekme ile saldırı sona eriyor.

Kaltak, iki eliyle saçlarını yüzünden geriye iter, "Tamam—yeter," diye ilan eder. Wimpy Amca'nın uyuşuk bedeni üzerinden kardeşlerine gülümser. "Birisi düştükten sonra vurmaya devam etmek yanlış. Anladınız mı—adam *bitti.*"

Bum-Bum zaferle gülüyor, ellerindeki kanı Wimpy'nin gömleğine siliyor, CAN ATEŞİ'nin ödülünü taşıyacak olan o, Underwood marka daktiloyu taşıyacak, kardeşlerinden yardım istemez. Maddy'nin de son bir zafer anı var—ama ne yazık: Wimpy Amca'nın bilinci yerinde olmadığı için göremeyecek—masasına bıraktığı parayı, banknotları, bozuklukları sekiz dolardan bir peni bile eksik olmayacak şekilde alıp tarihe geçecek bir hareketle paraları parmaklarının arasından Wimpy'nin çıplak, tırmık içindeki göğsünün üzerine bırakıyor.

" 'Öde ve götür'!"

İşte Maddy Wirtz Underwood marka daktilosunu böyle edindi ve CAN ATEŞİ, resmi bir şekilde, titizlikle böyle *yazıldı*.

4

CAN ATEŞİ
Kork & Saygı Duy

Asla ama asla anlatma, Onlardan birine anlatırsan bu Felaket olur diye CAN ATEŞİ adına birçok defa yemin ettik. Yine de yavaş yavaş Hammond'da, hem Yukarı hem Aşağı Mahalle'de, CAN ATEŞİ'nin ilk senesi içinde cahil dünyanın dikkate almaktan başka seçeneğini olmadığı gizemli işaretler belirmeye başlamıştı.

İlk olarak bir dolapta, sırada veya pencerede kırmızı pastel boyayla veya mürekkeple veya ojeyle birkaç santimetre büyüklüğündeki gizli alev-dövmemiz belirmeye başladı, sonra boyayla bir kaldırımda veya kapıda, böylelikle insanlar bunun ne olduğunu, kimin yaptığını ve neden yaptığını merak ederek dikkate almaya başladılar. Sonra bir sabah, bir buçuk metre büyüklüğünde parlak, kan-kırmızıyla boyanmış dev alev pek çok yerdeydi: Mohawk Caddesi üzerindeki demir yolu viyadüğünün doğu tarafında, Altıncı Cadde köprüsünün güney tarafında, Fairfax Bulvarı'nın karşısındaki üzeri tahtayla kapatılmış Tuller Bros deposunun duvarında, Dokuzuncu Cadde'nin karşısındaki lisenin tuğla duvarında, Kuzey Pasifik demiryolu arazisine tepeden bakan sütunlar üzerindeki parçalanmış ilan tahtasında! Böylelikle insanlar cehalet içinde, boş boş bakarak *görmeye* zorlandılar yine de *gördüklerinin* ne olduğunu bilmeyerek, "Bu nedir?—ateşe benziyor, meşale gibi" ve "Bunun bir anlamı var mı?— bu ne *anlama* geliyor?" diye sordular ama her şeyden

önemlisi ve kulağa en hoş geleni de, "*Oraya* nasıl çıkmış olabilirler?" demeleriydi.

Sonra biz, CAN ATEŞİ üyeleri her taraftan en az kuşku duyacak olanların arasına karışıyor, nefes almadan, neşeyle CAN ATEŞİ'ne geri bildirmek üzere onların gülünç yorumlarına kulak kabartıyorduk. Eğer Onların arasındayken iki ya da daha fazla CAN ATEŞİ üyesi karşılaşacak olursa yüzlerimizde parlayan sevinç ifadesini ele verme korkusuyla birbirimize bakma cesaretini nadiren gösterebiliyorduk.

Örneğin, lisenin duvarına (görüntüsünün bozulması için yalvaran, donuk bej tuğladan bir duvardı) boyanmış göz kamaştırıcı alevimizin ne olabileceğini CAN ATEŞİ'nin onu oraya boyamasından sonraki sabah bulmaya çalışıyorlardı. Şahinlere üye Ned Sullivan isimli bir çocuk bunu Oldwick Lisesi'nden bir çetenin yapmış olabileceğini söyledi ve bundan çok rahatsız olup intikam çağrısında bulundu. Ama son sınıf öğrencilerinden popüler bir kız, amigo kızların lideri olan Linda Fearing, "*Bence* bu dini bir işaret, bize 'sonun geldiği'ni bildirmek için yapılmış; dünyanın yanma tehlikesiyle karşı karşıya olması gibi, anladın mı?" dedi. Linda Fearing'in yanında duran Lana Maguire bana, sanki ikimiz, Lana ve Maddy, sevgiliymişiz gibi, içimden elektrik şoku gibi geçen bir bakış fırlatıp, ondan daha önce hiç duymadığım garip yüksek-tiz bir sesle, "Evet. Aynen *öyle*: 'Sonun geldiği'ni bildirmek. Doğru. *Biliyorum* işte," dedi.

Ve sanki bu düşünce onu korkutmuş gibi arkasını dönüp kaçtı ve biz, geride kalanlar, büyülenmiş ve korkmuş bir şekilde orada öylece *onun* arkasından bakakaldık.

Böyle dikkate değer şekillerde CAN ATEŞİ'nin gurur duyduğu kırmızı alevi (aynı zamanda CAN ATEŞİ'nin gizli dövmesi) herkes tarafından bilinir oldu ve tedirginliğe yol açmaya başladı.

Bizim CAN ATEŞİ dövmelerimizi merak ediyorsunuzdur. Onları Ötekilerin bakışlarından nasıl sakladığımızı mesela, ailelerimizden veya yazın yüzmeye gittiğimizde... Evet, o ilk yazımızda alacakaranlık, hatta havanın karanlık olduğu zamanlar hariç yüzmeye gitmedik ve Ötekilerin önünde soyunduğumuzda dövmelerimizi olabildiğince saklı tuttuk.

Benim dövmem yavaş iyileşti, cildim hassastı ve haftalarca iltihaplı kaldı ama enfeksiyondan dolayı endişelenmedim; hiçbirimiz endişelenmedik. Evde yapılan bir dövmenin bulanık olması beklenir, benimki de öyleydi, hâlâ öyle, derimin altında kanayan o kırmızı boya, ama onun bir alev ya da meşale olduğunu elbette görebilirdiniz, bakınca bile yeterince sıcak yani dokunulduğunda *yakabilir*.

Annem banyoya daldığı ve onu gördüğü zaman da, sonrasında da hiçbir şey söylemedi. Bu yüzden Annemin onu görmemiş olduğunu sonucuna vardım, ya da kendine ne gördüğünü tam olarak açıklamadı, benim onun morarmış gözünü görmem ya da bunu ona kimin yaptığını bilememem gibi. Tıpkı o olaydan sonra sonsuza dek, Underwood marka daktilomuzu zaferle götürmemizden yıllar sonra da, çetemizden biri koca-popo Wimpy Wirtz'in dükkânına girdiğinde her yerde bomboş, kaskatı bir sessizliğin olması gibi—yalnızca HİÇBİR ŞEY. Sanki bizim kim olduğumuzu bilmiyormuş gibi ve elbette biz de onun kim olduğunu bilmiyorduk, ben bile, o yaşlı alçakla uzaktan "kan" gibi bir bağı olan, Maddy Wirtz bile.

Doğru, okulda kızların soyunma odasında beden eğitimi dersi için üstümü değiştirirken birkaç kere birinin beni izlediğini fark ettim, yalnız biraz yakından, ama bir defasında, ocak ayında bir kız gerçekten sordu. Adı Sonia Wilentz'di, tatlı, yumuşak bir sesi vardı, "O omzundaki nedir Maddy?—bir *dövme* mi?" Ben tişörtümü hızlı değil, ama kararlı bir şekilde giyerken, gözleri büyüdü, sakin bir şekilde gözlerinin içine bakarak, "Do-

ğum lekesi," dedim. Sonia, "Ama—daha önce yoktu, değil mi?" dedi, kafası karışmış, kavramakta güçlük çeker bir halde ve ben, "Yalnızca doğduğumdan beri," dedim. Gözlerinin içine bakıyordum, sonunda gözlerini kırpıştırarak, incinmiş bir şekilde geri çekilmek zorunda kaldı ve Sonia Wilentz bir daha asla dövmem hakkında bana soru sormadı, benimle konuşmadı bile, sanki kaçarmış gibi.

Birkaç hafta sonra Kaltak'ın kendisine dövmesi hakkında soru soruldu, açıklama yapması için beden eğitimi öğretmeninin odasına çağrıldı ama Kaltak'ın tüm söylediği "Neyse, o," oldu. Beşimiz arasında Kaltak, gizlilik konusunda en fazla ısrar edenimiz olsa da dövmesini saklamak konusunda en az dikkat eden de yine oydu, ya da belki meydan okuyarak, neden saklayacakmışım, çok güzel, derdi. Bu yüzden söylentiler yayılıyordu ve Bayan Diggs başarısız bir şekilde onu sorguya çekmeye çalıştı, "Okulun gizli örgütler konusunda çok katı bir politikası var, biliyorsun, öyle değil mi Margaret?" Bakışları keskindi ve başka birçok öğretmen gibi iğnelemeye meyilliydi ama belirli öğrencilerin yanında içgüdüsel olarak dikkatliydi. "Margaret Sadovsky" mesela, sırık gibi, buz-bakışlı kızın ne söyleyeceğini hatta ne yapacağını kestiremezdiniz; solgun ağzı çalışırken, ifadesi çelik gibi ve cansızdı, Kaltak bu şekilde, "Bunun *benimle* bir ilgisi yok," diye mırıldandı, Bayan Diggs bir ya da iki nabız atışı süresince sakin bir şekilde ona baktı ve bu konuyu takip etmeme kararı aldı. Okul müdürü Bay Wall'a da bildirmedi. Çünkü Onlardan bazıları kafa karışıklıklarına ya da cehaletlerine rağmen olan bitenin nasıl da gizemli bir şekilde birbirini tamamladığını algılamaya başlamışlardı. Tıpkı yapboz oyunu gibi, bu dövme söylentileri, yeni, gizli bir çete, şehrin içindeki canlı kan-kırmızısıyla boyanmış alevler ve yine kırmızıyla Lloyd Buttinger'ın arabasının üzerine yazılan sözler: CAN ATEŞİ İNTİKAMI!

Ama en çok Lloyd Buttinger'ın başına gelenler.

Lana, "Onların bizden korktuklarını hissediyor musunuz?" der dudaklarını yalayarak, "çünkü bu öyle güzel bir his ki..." Goldie gülümseyerek, "Hah, korksalar iyi olur," der, Kaltak gülümseyerek ama aynı zamanda ciddi bir ifadeyle, " 'Önce korku, ardından saygı gelir,' Peder Theriault'un dediği gibi, 'Yeryüzünün ezilen insanları, kendi kurallarını koymak için ayaklanıyorlar."

5

CAN ATEŞİ
Maceraları, Görevleri, Zaferleri

MADDE. Yetmiş beş dolarlık ödül—yoksa bu, Memorial Park'taki su kulesini o zayıf, paslı merdiveni kullanmadan çıkmak için, kimsenin yeterince çevik ya da yeterince güçlü ya da yeterince cesur ya da yeterince çılgın ya da yeterince sarhoş olmadığı zalim bir toplu bahis mi? Bu bile, aysız gecenin bu saatinde, gece yarısından sonra ve bu şartlarda (UAW-CIO'nun düzenlediği İşçi Bayramı Pikniği neşeli ve gürültülü bir şekilde dağılırken) tehlikeli olabilir. Ama kulenin yalnızca bir tarafı padavra ile kaplanıp çentikler açılmış ve birer metre aralıklarla yatay direkler yerleştirilmiş... Yani buna göre, *bir ihtimal* kuleye tırmanılabilir, belki. Şimdi aileler evlerine gitmiş ve yalnızca içenler kalmış, çoğu erkek, bazısı genç kadın ve kızlar da var ve hareket olan yerlerin çevresine toplanmış, onlu yaşlardaki gençler... Onlar da biradan sarhoş olmuş, yaş sınırının altında kaldıkları için içmemeleri gerekirdi... Yoksa sarhoş değiller mi? Bazıları aralarında ne döndürüyorlarsa onu çekmiş, kafaları güzel olmuş, arkada, gölgelerde çığlıklar atıp kıkırdıyorlar, yani pikniğin havası değişmiş, bu her yıl olur ve takip eden günlerde de şikâyetler hatta tutuklamalar ve elbette kavgalar olur, bazı durumlarda hayat boyu sürecek kavgalar, ama kimse bunu düşünmüyor şimdi: Şimdi zamanı değil. Su kulesinin bir tarafından *en tepesine* tırmanırsanız ödülü

yetmiş beş dolar, bu da yarı yolda kayıp doksan metre düşüp ölmekten ya da hayatınız boyunca sizi sakat bırakacak ciddi yaralanmalardan kurtulmak demek ama doğal olarak kimse bunu düşünmüyor: Şimdi zamanı değil. Altı ya da yedi gönüllü, parası ya da sırf çılgınlığına hevesle öne atılıyorlar, caka satmak için harika bir fırsat, aralarından biri, Patates Kafa Heine gömleğini çıkarıp şişmiş, terli sırt kaslarını ve omuzlarını gösteren fanilasıyla kalıyor ama Patates Kafa tırmanmasına izin verilemeyecek kadar sarhoş, en azından zar zor birkaç metre tırmanabilenlerden biri de Vinnie Roper, Perry Lisesi'nde birçok soruna neden olan yasadışı çete Vikontların başı, başka biri de Jake Korenjak'ın ağabeyi Steve, Birleşik Devletler Ordusu'na girip terhis olmuş, daha başka biri de otuzlarının sonunda bir adam, yani daha akıllı olmasını bekleyebileceğiniz biri ama gecenin bu saatinde İşçi Bayramı pikniğindeki bira çadırının arkasında çılgın davranışların ve umutların hesabını kimse tutmuyor.

Bunlara karşın erkekler arasında bir kız var, kızın on dörtlerinde veya on beşlerinde genç bir kız olduğu ortaya çıkıyor, bu yüzden yarışmasına izin verilip verilmeyeceğine dair kısa, gürültülü bir tartışma yaşanıyor ve geçici olarak izin veriliyor. Tişörtü, blucini, spor ayakkabıları ile erkek tavırlı bir kız, hareli sarı saçlarını sırtına kadar gelen bir atkuyruğu yapmış. Tırmanışına bir maymun kadar çevik başlıyor, kulenin bu tarafını daha önce tırmanmış gibi tereddütsüz... Herkes büyülenmiş bir şekilde izliyor, birer birer geride kalıyorlar, vazgeçiyorlar, kontrollerini ve cesaretlerini kaybediyorlar ve güçlükle aşağıya iniyorlar. Bu şekilde yenildikleri için üzgünler ama en çok da bu kadar insan içinde sırf bir kız tarafından yenilgiye uğratılmak... O kadar genç, o kadar zayıf bir kız tarafından... Ab Sadovsky'nin kızı olduğu ortaya çıkıyor, peki Ab nerede? Kızının kendini bu şekilde gösterdiğini, yetmiş beş dolar için hayatını tehlikeye attığını görse hayrete düşer, çıldırırdı, zavallı herif, bu günlerde yeterince sıkıntısı var, kadınlar, iş, içki ve şimdi de bu... Biri, Ab'in

kısa bir süre önce bira çadırında olduğunu söylüyor ama sızmış, eve gitmiş olmalı ya da arkadaşlarıyla Fairfax'te bir bara. Yani Sadovsky kızına aşağı inmesi için ısrar edecek kimse yok ama kalabalıktan birkaç kişi, özellikle kadınlar yukarıya doğru *Dikkatli ol tatlım, hey—dikkatli ol!* diye bağırıyorlar ve şimdi erkeklerin sonuncusu da vazgeçiyor, favorili ve kulağının arkasında kaygısızca sigara taşıyan o sarışın çocuk, ama altmış metre yukarıdaki çürümüş ya da tahta kurtları tarafından yenmiş yatay direklerden biri neredeyse elinde kırılıyor ve çocuk panikliyor ve birdenbire ayılıyor ve mızmızlanarak aceleyle iddiasından vazgeçiyor. Bu arada arkadaşları yuhalıyor, kahkahalarla gülüyor ve el çırpıyorlar, çocuk güvenli bir şekilde yere atlıyor ve neredeyse altına yapmış olduğunu saklamak için gülerek küfrediyor, of, midesi bulanıyor, bu gece yeterince aptal durumuna düştü.

Ama kız, Ab Sadovsky'nin kızı, Kaltak dedikleri, tırmanmaya devam ediyor. Rakiplerinin geri çekildiğinin farkında değil ya da onlarla ilgilenmiyor, yalnızca şimdi biraz daha yavaş tırmanıyor. Sanki başlardaki hararetli adrenalin hücumu azalmış gibi ve yükseldikçe o dikey yüzey üzerinde tırmanmakta ustalaşıyor, gökyüzüne doğru yerden yüz, yüz elli metre yükseklikte... Bu arada daha çok erkeklerden oluşan kalabalığın bir kısmı endişeyle sessizliğe gömülüyor ve diğerleri boğuk bir uğultuyla tezahürat yapmaya, bağırmaya, ıslık çalmaya devam ediyorlar ve kız arkadaşlarından oluşan küçük bir grup *Kaltak! Haydi Kaltak! Neredeyse ulaştın!* diye bağırıyor, korku ve sevinçle bacaklarını yumrukluyorlar, yüzleri arkadaşlarının kayıp düşmemesini, aşağıya yuvarlanıp gözlerinin önünde ölmemesini istemenin gerginliğiyle çarpılmış *Of Tanrım, Kaltak—haydi!* Şimdi yerden inanılmaz bir şekilde yüz seksen metre yükseklikte, tepedeki platforma aşağıdan yaklaşıyor ve şimdi daha tereddütlü tırmanıyor, yoksa o yüksekliğin ağırlığı onun o dar omuzlarına şiddetle binmiş gibi daha mı dikkatli ve o merak neredeyse işitiliyor—su kulesinin tepesine kadar tırmanıp yetmiş beş dolarlık ödülü ala-

cak mı? Düşecek ve ölecek mi? Ve polis nerede? Ve babası nerede? Ve kimse onu geriye, aşağıya çağırmayacak mı? Ama Kaltak, çoğunlukla sarhoş Ötekilerden oluşan aşağıdaki kalabalığa aldırış etmeden CAN ATEŞİ kardeşlerini bile duyduğuna dair bir belirti göstermeden tırmanmaya devam ediyor, şimdi platformun kenarını aşağıdan tutmayı becerdi, o çıkıntıyı parmaklarıyla tutuyor, o parmaklar çelik kadar sert ve hatasız olmalı ve aşağıda bir an panik yaşanıyor ve bariz bir şekilde nefesler tutuluyor, kız inanılmaz, gösterişli, cesur, tamamıyla gereksiz bir jestle akrobat gibi kendini boşluğa doğru sallıyor, düşecek gibi görünüyor ama kendini kule tarafında güvenli bir yere geri getirecek yeterli ivmeye sahip, şimdi bir yüzücünün kendini dikkatle havuzdan yukarı çekmesi gibi platforma çıkıyor, artık güvende.

Biz yerde, birbirimizi tutarak baygınlık ve coşkuyla inliyoruz *Oh! Oh, oh!*—Lana ve Goldie ve korkak Maddy, o gece yalnızca üçümüzdük; Rita'nın evde kalması gerekmişti. Birbirimizden çok yüksekteki Kaltak'a bakıyorduk ve yerden biri şimdi onun ağır ağır yürüdüğü çıkıntıyı el feneriyle aydınlatmasa neredeyse onu göremeyecektik, esneklik ve zarafetle yürüyordu ve bir kedi kadar emin; tezahüratlara, ıslıklara, bağrışmalara, sarhoş alkışlara karşı ilgisiz—çoğunlukla sarhoş Ötekilerden oluşan, onun yürekten küçümsediği kalabalığın üzerinde.

Niye mi yaptım?—CAN ATEŞİ için.

Hayır, hiç korkmadım, bir saniye bile, tırmanmaya alışkınım.

İnsanların sonsuza dek yaşamaya dair bu bencil fikirleri, 'ölümsüz ruhları' ve bunun gibi saçmalıklar, bana göre değil. Sanki yeryüzünü yalnızca kendilerine istiyorlar, başka kimseye değil—bu bana göre değil.

Paranın yarısı CAN ATEŞİ için, giymek, sahip olmak, yemek istediğimiz herhangi lanet olası bir şey için, diğer yarısını

Plattsburgh'daki anneanneme göndereceğim çünkü geçen sene ona o şekilde davrandığım için suçlu hissediyorum.

Yukarıdaki platformda aşağıya bakmadan kollarını ve bacaklarını esnetirken gerçek ödülün yetmiş beş dolar olmadığını, Ötekileri herkes önünde küçük düşürmek bile olmadığını görebilirdiniz, yani bu olaydan sonra Kaltak Sadovsky'yi artık hep tanımak zorundaydılar; Ölüme karşı koyan Kaltak'ın kendisiydi ve kazanmıştı.

MADDE. Tyne Caddesi'ndeki TYNE EV HAYVANLARI & GEREÇLERİ. Dar, loş ışıklı bir mağara, satılık muhabbet kuşları, süs balıkları, yavru köpekler ve temiz havadan çıkıp içeriye girdiğinizde yüzünüze çarpan ilk koku, amonyak, dezenfektan, kokuşmuş yemek, toz ve hayvan bağırsağı... Daha önce hiç bu kadar öfkeli görmediğimiz Goldie, dördümüzü bir düzine kafesin üç sıra, arka arkaya bir duvara yığıldığı dükkânın arkalarına götürürken "—Zavallı köpekler! Kafesleri o kadar küçük ki, içinde zor dönüyorlar, belki de *sakat* kalacaklar," diyor. Bu hasta görünümlü köpekler kafeslerin yalnızca yarısını kaplıyorlar, onlara acıyorsunuz, zavallı şeyler. Goldie dükkân sahibinin bizi izlemesine ve pek sevecen bakmamasına aldırmadan, belki de bunu fark etmeden, yüksek sesle ve heyecanla ve kendi tarzında dürüstçe konuşuyor, "—Bu yanlış! Bu bir suç! Daha önce de buraya geldim ve onlara söyledim! Zavallı, masum bir köpek yavrusu büyüdüğünde ona ne oluyor, kimse onu almıyor ve kimse *ilgilenmiyor*!" Orada, göz seviyesinde bir kafeste, sarı tüylü bir Cocker-Spaniel bitkin bir şekilde kafesin tel ağlarına değecek şekilde yayılmış, neredeyse bizi fark etmeden oturuyor. Bir Terrier yemeğinin ve su kabının üzerinde baygın gibi yatıyor; kuyruğunu sallamaya çalışan güdük bir porsuk zağarı var ama gözleri donuk, bir de Goldie'nin çok sevdiği, bir köpek alabilse alacağı, gümüş tüylü, rakun suratlı bir Alaska kızak köpeği... Goldie parmaklarıyla tel

ağa vurduğunda kısa bir süreliğine gözleri parlıyor ama ayağa kalkmak için bir çaba sarf etmiyor—belki kalkamıyor, kafesi öyle sıkışık ki. Goldie, "Yavru gibi durmuyor, cinsi böyle büyük, ama *yavru*. Yalnızca dört aylık," diyor.

Lana, "Fiyatı ne kadar?" diye soruyor. "İstersen alabilirsin tatlım. Onu sana alabiliriz."

"*Konu* o değil," diyor Goldie neredeyse çaresizlikle, "—bu çöplükteki, kafeslerdeki bütün köpeklerin *kurtarılması* gerek."

Beşimiz bu şekilde konuşuyoruz, kısa bir süre sonra adam bize doğru gelip soğuk, düz, çirkin sesiyle, "Bakmak mı, almak mı istiyorsunuz?—bu dükkânda oyalanmak yasak," diyor. Adamla Goldie birbirlerini tanıyorlar, aralarında bir husumet var, bu yüzden Kaltak, Goldie ağzını açamadan araya girip, "Bu köpeklere daha iyi bakmanız gerek, bayım," diyor, adam da—belki ellilerinde bir adam, uzun boylu değil, Goldie'den kısa, hafif kambur, kele yakın ve kemik-çerçeve gözlükleri var ve yüzünün altını çevreleyen gri tüyler, yaşlı bir köpeğin ağızlığı gibi duruyor—o ters sesiyle, "Madem onlar için üzülüyorsunuz, o zaman satın alın." Goldie, "Hayvanlara eziyete dair kanunlar var! Başınız derde girebilir, bayım!" diyor. Rita, parmak uçlarının üzerinde durarak ve sesi titreyerek, "Eminim onları o kafeslerden hiç çıkarmıyorsunuz—eminim onları hareket etmeleri için dışarı çıkarmıyorsunuz!" diyor ve birden hepimiz adamla tartışmaya başlıyoruz ve o dışarı çıkmamızı söylüyor. Sonra dükkânın ön tarafındaki kapı açılıyor ve içeri bir müşteri giriyor ama gürültüyü duyup geri çıkıyor. Bu, dükkân sahibini iyice sinirlendiriyor, "Dışarı çıkın! Baş belaları, çıkın *dışarı*! Polisi çağıracağım—" diyor, böylece Kaltak çıkmamızı işaret ediyor ve çıkıyoruz.

O ilk zamanlarda, CAN ATEŞİ tanınmadan önce, kaçınabiliyorsak sorun çıkarmazdık. Kaltak'ın dediği gibi, insanlara istediğiniz bir şeyi yaptırmanın çeşitli yolları her zaman bulunur.

Ama tabii oradan uzak duramadık. Artık sorun sadece o perişan köpekleri düşünmekten hasta olan ve nefret eden Goldie değil, (belki muhabbet kuşları da hastaydı, balıklar bile, tüm bildiklerimiz onlardı) hepimizdik. Sanırım o kafesteki köpekleri rüyamda görmüş olmalıyım çünkü bir gece yarısı korkuyla nefesim kesilmiş bir halde uyandım, boğuluyordum, dar bir şeyin içine kapatılmıştım ve içerisi gitgide daralıyordu. Demir parmaklıklar ya da Edgar Allan Poe'nun o üzerimde çok büyük bir etki bırakan öyküsü 'Kuyu ve Sarkaç'taki gibi—Gidilecek, Ölüm olmayan bir yer yoktu.

Kaltak da rüyasında köpekleri gördüğünü söyledi. Ya da kafeste olan başka şeyler. Belki kendini.

"Benim hiç evcil hayvanım olmadı, ne köpek, ne kedi, ne de başka bir şey," dedim arkadaşlarıma ağzımı alaylı bir ifadeyle çarpıtarak—bir Maymun-çarpıtmasıyla, sanırım anladınız, "—Annem, 'Çok yerler, seni işinden alıkoyarlar, sonra da senin yüzünden ölürler,' der."

Arkadaşlarım güldüler. Gülme konusunda onlara her zaman güvenebilirdim.

Kaltak düşünceli bir halde, "Sadece para yapmaya çalışan küçük bir kapitalist olduğundan değil—adı Gifford bu arada, buldum—aynı zamanda *kötü* de. Hiç ilgilenmediğin canlı varlıkları satmak kötülükler içinde en büyük *kötülük*."

Goldie, "Allah'ın cezası bir Nazi. CAN ATEŞİ ona günü gösterecek."

Kaltak'ın dediği gibi akla yatkın olması gereken izlenimizi böylece belirliyoruz ve birkaç gün sonra TYNE EV HAYVANLARI & GEREÇLERİ'ne dönüyoruz, güneşin ısıttığı bir eylül öğleden sonrası ve dükkânda bir müşteri var ve Gifford'un karısı da orada, o bastıbacak, kurbağa benzeri, saçları file içindeki kadının Gifford'un karısı olduğunu anlayabiliyorsunuz çünkü birbirlerine benziyorlar, ikiz gibi, özellikle gözleri ve ağızları. Sanki Bayan

Gifford pusuda yatmış bizi bekliyor çünkü biz içeri girer girmez kestirip atmak için bize sertçe, "Evet? Ne istiyorsunuz?" diyor, bu arada Gifford bize öyle bir öfkeyle bakıyor ki rafa kaldırdığı on kilogramlık köpek maması torbasını neredeyse elimden yere düşürüyor, "—siz kızlar," diyor Bayan Gifford, "—siz bu müessesede istenmiyorsunuz" ve Goldie altdudağını bükerek, "Sadece *bakacağız* bayan, bizim *bakmamızın* verebileceği bir zarar yok," böylece Goldie ve Kaltak ve Lana ve Rita ve Maddy doğruca, hiçbir şey değişmemiş gibi görünen dükkânın arkasına yürüyorlar. Kafesler daha önce oldukları gibi, koku daha güçlü, sarı tüylü Cocker-Spaniel, küçük Terrier, porsuk zağarı, o güzel, gümüş tüylü Alaska köpeği, hepsi kafeslerinde daha önce olduğu gibi iki büklüm... Biz sakin bir şekilde, arkamızdan gelen Gifford'a yalnızca köpekleri için üzüldüğümüzü söylüyoruz, onları tutmanın daha insanca bir yolu olup olmadığını soruyoruz ve Gifford, sanki İncil'de yazan eski bir öğütmüş ya da ünlü bir alıntıymış gibi, "Madem onlar için üzülüyorsunuz, o zaman onları satın alın," diyor.

Goldie, "Bu Alaska köpeği ne kadar?" diyor.

"Kırk dolar."

"Bütün köpekler ne kadar?"

Yaşlı adamın gözlüklerinin ardındaki gözlerinde kurnazca bir pırıltı görülüyor, çabucak, "Hesaplamam gerek," diyor sonra küçümser gibi, "—Onları almaya *sizin* gücünüz yetmez kızlar."

Goldie heyecanla ve sinirle, "Ne *kadar*?" diyor ama Kaltak elini Goldie'nin koluna koyup, "Diyelim ki bu köpeklerin hepsini aldık, dahasını getirecektir—diyelim *onları* da aldık, *dahasını* getirecektir. Hem parasını ödemek düşmanla işbirliği yapmak olur," diyor.

Böylece şu sahne beliriyor: Bayan Gifford geliyor, o ve Gifford bize bağırmaya başlıyorlar, gitmemizi, polis çağıracaklarını, yaptığımızın haneye tecavüz olduğunu, huzuru bozduğumu-

zu, işlerine karıştığımızı söylüyorlar. Köpeklerin bazıları havlamaya başlıyorlar, onlardan duyduğumuz ilk ses, küçük Terrier su kabından su sıçratıyor, sesi en yüksek olan Alaska köpeği... Maddy duyulması için sesini yükseltiyor öyle ki Giffordların dinlemekten başka seçeneği kalmıyor—tam bu sırada başka bir müşteri içeri giriyor ve o da dinliyor—"Mesele tek tek köpekler değil, mesele prensip: Canlıların hayatına saygı göstermezseniz, siz kendiniz yaşamayı hak etmiyorsunuz demektir," diyor. Ve Maddy'nin ağzından fırlayıveren bu söz öyle şaşırtıyor ki, her şey birkaç saniyeliğine duruyor.

Ama CAN ATEŞİ'nin bir izlemi vardı, önce Giffordlara başka bir şans vermeyi planlamıştık. Böylece dükkânı terk ediyoruz ve dışarıda, arka sokakta sakladığımız pankartları kaldırıyoruz: Beyaz karton üzerine düzgün kırmızı harflerle yazılmış TYNE EV HAYVANLARI HAYVANLARA EZİYET EDİYOR ve HAYVANLARI SEVİYORSANIZ BURADAN ALIŞVERİŞ ETMEYİN ve UTANIN UTANIN UTANIN. Üzerlerinde küçük kafeslerinde burunları ve kuyrukları sıkışmış, parmaklıkları iteleyen köpek çizimleri bulunan iki levhada "MERHAMET EDİN" ve "LÜTFEN BANA YARDIM EDİN" yazıyor. Biz de Cadılar Bayramı maskeleri takıyoruz: Kaltak kurnaz bir tilki maskesi, Goldie öfkeli bir kurt maskesi, Lana mağrur bir kedi maskesi, Rita bir panda maskesi ve Maddy, doğal olarak, yaramaz bir maymun maskesi.

Ne kadar çabuk sonuç elde ettiğimize inanamazdınız.

Kaltak'ın bile tahmin edebileceğinden daha çabuk.

Giffordlar korktular, onlar en çok topluma ifşa edilmekten korkan insanlardan, bu yüzden önce oradan gitmemizi emrediyor, polis çağırmakla tehdit ediyorlar, biz de onlara kaldırımın onlara ait olmadığını söylüyoruz. Sonra ön kapı üzerindeki perdeyi aşağıya çekiyor, kapıyı kilitleyip ışıkları kapatıyorlar ve korkuyla neler olacağını beklemeye başlıyorlar ama biz gösterimizi bırakmıyoruz, tam slogan atmaya başlamışız, "Hayvanlara

adalet! Hayvanlara merhamet!" Ve bazen cesaretle, bir solukta, "CAN ATEŞİ İNTİKAMI!" İnsanlar bize bakıyorlar, bakmak ve soru sormak için etrafımızda toplanıyorlar. Bu kadar çok ve bu kadar çabuk dikkat çekmiş olmak bizim için inanılmaz ve insanlar bize yakınlık gösteriyorlar gibi görünüyor—aynı mahalleden başka insanlar bize Giffordların hayvanlarına ne kadar kötü davrandıklarını fark ettiklerini ama bunun için bir şey yapmayı hiç düşünmediklerini söylüyorlar. Hayatlarımız boyunca grev hattında adamlar (ve bazen kadınlar) görüyorduk; Hammond bir sendika kenti, bu yüzden burada insanların çoğu grev hattını geçmeyi kabul etmez ve saygı gösterirler. Ve bize saygı gösteriyorlar, ama asıl şaşırtıcı olan şey kısa bir süre sonra *Hammond Chronicle* gazetesinin resmimizi çekmesi için o öğleden sonra bir fotoğrafçı göndermesi! Böylece ertesi gün oradayız işte, üçüncü sayfada, CAN ATEŞİ kan kardeşleri Cadılar Bayramı maskeleri içinde pankart taşıyorlar, kimlikleri belirsiz, bir resim, altında "Genç hayvanseverler yerel bir ev hayvanları dükkânındaki 'insanlık dışı' şartları protesto ediyorlar," yazıyor.

Fotoğrafı gördüğümde hayvan maskelerinin yaptığımız şeye ürkütücü bir şekilde otorite kattığını düşündüm. Maskelerin kimin fikri olduğunu hatırlayamadım... Kaltak'ın mı, yoksa benim mi?

***

Her şeyin bu kadar çabuk olacağını ve böyle sonuçlanacağını tahmin edemezdik: Ertesi salı, çıkan bunca haberden ve Hayvanları Koruma Derneği'nden yapılan bir ziyaretten sonra, Giffordların hayvan satmaya devam etmemeye karar vermeleri ve onlardan kurtulmak için köpeklerine düşük bedeller biçmeleri; Toby'nin Goldie ile yaşamaya başlaması ve CAN ATEŞİ'nin maskotu olması—Toby, o dört aylık, gümüş tüylü, rakun suratlı Alaska köpeği, CAN ATEŞİ tarafından yirmi beş dolara alındı.

Yeryüzünün ezilen insanları kendi kurallarını koymak için ayaklanıyorlar.

MADDE. Cadılar Bayramı: CAN ATEŞİ kardeşleri kılık değiştirerek çingeneler gibi siyah, uzun etekler giyip egzotik eşarplar ve takılar, karnaval maskeleri takıp Hammond'ın kilometrelerce uzaktaki yukarı mahallesine, varlıklı ailelerin oturduğu yerlere ya-bir-şey-ikram-et-ya-da-cezana-katlan'a, şeker toplamaya gidiyorlar, kapıyı açtıklarında bu kadar erişkin şeker taliplilerini gören ev sahiplerinin yüz ifadeleriyle eğleniyorlar—mesela Goldie bir-seksenlik boyuyla, kurt maskesiyle tehditkâr bir şekilde tek bir söz söylemeden oldukça korkunç görünüyordu—ve böylesine bereketli ikramlar, şekerler, meyveler, metal paralar, dolar banknotlar almaktan ötürü neşeleniyorlar; ama asıl görevleri Kaltak'ın düşündüğü gibi bu yabancı bölgeyle—mal-mülk sahibi burjuvazinin dünyasıyla bir tanışıklık kurmak.

Rita endişeyle, "Yani bir ara buraya geri gelip bu evlerin içine mi gireceğiz? Onları *soyacak* mıyız?" diye soruyor ve Kaltak gülüp, "Kahretsin, hayır, CAN ATEŞİ küçük hırsızlıkların ötesinde," diyerek Rita'yı kolundan hafifçe çimdikliyor, "—Ama düşmanlarımızın kim olduklarını bilmemiz gerek."

Maddy, dünyayla ilgili ne kadar çok şey görürsen o kadar çok düşman keşfedersin diye düşünüyor. Hafifçe kafası karışmış, başı dönüyor. Akşam, bu uzak Hammond mahallelerindeki ziyaretler, acele bakışlar fırlattığı evlerin içi ona göz kamaştırmak için tasarlanan Hollywood setleri kadar muhteşem görünüyor ve onu kalıcı olarak etkiliyor. Acayip tiz bir gülüşle, "*Neden* 'küçük hırsızlıkların ötesinde'? Kim demiş?"

Goldie, Lana hatta Rita bile gülerek ona katılıyorlar. Kaltak yalnızca bakıyor.

Daha sonra o gece, yorulmaksızın, coşkuyla hantal çingene kostümlerinden sıyrılıp maskelerini tutarak, neşeyle ama özenli bir şekilde Ana Cadde'nin bulunduğu bölgedeki önceden seçtikleri belirli kuruluşların düz, cam pencerelerine balmumu, sabun ve canlı bir kırmızı pastel boya uyguluyorlar. Lana, Van

Leer Mücevherleri'nin vitrinine cesurca ŞEYTAN YAŞIYOR! yazıyor; Maddy yarım metrelik harflerle Worthington Kürkleri'nin vitrinine KEDİDEN SAKININ! Kaltak, Empire Devlet Finans ve Kredi Ortaklığı'nın camına bir metrelik harflerle aceleyle KAÇIŞ YOK, MERHAMET YOK, $$$$ SAÇMA, İĞRENÇ ÖLÜM diye karalıyor. Goldie'nin karikatür sanatına gerçekten yetenekli olduğu ortaya çıkıyor, coşkuyla uygun olan her yüzeye canavar gibi erkek cinsel organları çiziyor; karikatür suratlı, bıyıklı, şapkalı ve bastonlu, rahip yakalı dik duran penisler diğerlerini de kahkahalarla güldürüyor. Yazım yanlışı yapmaya meyilli Rita, bulduğu bütün yüzeylere kırmızı pastelle ters gamalı haçlar çiziyor—



Kaltak gülerek "Allah kahretsin, Kızıl, ters anlamışsın," diyor ve ona diğerleri de katılıyor, kızlara özgü kıkırdamalarla dolu kahkahalar ve hiçbiri acımasızlık içermiyor, "—tam Kızıl'a göre, değil mi, bir şeyi *ters* anlamak."

Rita mutlulukla kıkırdıyor. Kaltak'ın kendisine "Kızıl" diye seslenmesinden ne kadar da hoşlanıyor.

İtiraz ederek, "Eh, bir şeyi ters anlamak, hiç anlamamaktan yüzde yüz daha iyidir."

Bu söyledikleri de tekrar kahkahalarla gülmelerine neden oluyor, bu şekilde ifade edilen sözdeki mantık, gerçek. Babası gamalı haç savaşları sonucunda ölen Maddy bile gülüyor, ucuz-göz alıcı, siyah karnaval maskesinin altındaki gözlerine gözyaşları batar gibi oluyor.

Yetişkinliğe doğru ilerleyen yıllar boyunca Rita'nın bu görüşünü hatırlayarak: Ne yaparsanız yapın, o şeyi kiminle yaparsanız yapın ya da yalnız yapın ve ne zaman ve nasıl ve neden yaparsanız yapın, hangi bilinmez sonuca giderse git-

sin—yaptığınız şey hiçliğe denktir, Ölüme ve unutmaya. *Siz* unutulmaya denksiniz.

Kaltak, aklına yeni gelmiş gibi, "CAN ATEŞİ alevini nereye koyduğunuza dikkat edin, tamam mı?—bir saygınlığı olması gerek. Bu Cadılar Bayramı saçmalığıyla karıştırılmamalı," diyor.

O zaman şu fikri buluyorlar, harika bir fikir, bu hanedan armasına benzeyen simgeyi, yani meşaleyi, çoğunlukla sağlam, tuğla yüzeylere kopyalama fikri: İlk Presbiteryen Kilisesi, St. John Roma Katolik Kilisesi ve Bütün Azizlerin Piskoposlar Kilisesi ve Barış Prensi Lüteriyen Kilisesi'nin önleri.

Dikkatli!—ya yakalanırlarsa?

Saatler ilerledikçe, rüzgâr artıyor. Bu yabanıl, ürkütücü-baş döndürücü bir zaman, polis devriye arabaları geçtiklerinde CAN ATEŞİ kardeşleri saklanmaya çabalıyorlar ve büyük bir tehlike var, Cadılar Bayramı kutlamacıları tarafından görülme tehlikesi, arabalar dolusu genç, sarhoş adam ve sokaklarda bela çıkarmak için dolaşan oğlanlar. Sabah ikiye doğru ince, hafif, dondurucu bir yağmur çiselerken Kaltak ve Goldie ve Lana ve Rita ve Maddy sonunda Fairfax'ten aşağı evlerine doğru giderlerken arkalarından gücü-artırılmış bir araba yaklaşıyor, susturucusuz gümbürtüsünün yanılmaya yer bırakmayan sesi, tuhaf-açık kanarya-sarısı kasası ve siyah zikzak çizgileri ile yanılmaya yer bırakmayan görüntüsü, Vinnie Roper'ın arabası Oldsmobile Rocket 98 gümbürdeyerek geçiyor, bir tuğla uçarak Angelo Pizza'nın ön camını tuzla buz ediyor ve ince bir cam parçası Maddy'ye yüzünün alt kısmından çarpıyor. Daha henüz kanadığının farkına bile varmadan, o ve Kaltak ve Goldie ve Rita koşuyorlar, koşuyorlar, bir sokaktan aşağı nefes nefese ve kıkırdayarak ve korkmuş bir şekilde...

Maddy'nin yüzündeki kanı ancak dakikalar sonra bir sokak lambasının altında fark ediyorlar ve Maddy kanın parmaklarının üzerinde parladığını görüyor, dürterek, zorlayarak camı etinden çıkarmasını beceriyor. O çılgın düşünce: Vuruldum, öldüm, hiçbir önemi yok...

Maymun-Maddy, bu yüzden arkadaşlarının hayretine ve korkusuna gülüyor, Kaltak üzerine titrerken sırıtması balkabağı fenerlerininki kadar geniş, Kaltak bluzunun koluyla kanı en nazik şekilde siliyor, azarlarmış gibi, "Tanrım, Maddy! Vurulduğunu bize söyleyebilirdin." Maddy'nin nefesi kesiliyor, o kadar geç olmuş, Maddy o kadar üşümüş, o kadar yorulmuş, ağlamaya o kadar yaklaşmış ve sesinin yükselişini o kadar garip duyuyor ki, "Umurumda değil, belki sonra seninki gibi olur," diyor parmaklarıyla Kaltak'ın çenesindeki yara izine dokunarak, "—neden umursayayım ki?"

MADDE. Kaltak ağırbaşlılıkla, neredeyse ukalaca bir tonla, "İnsan hayatının temeli yardımseverliktir yani onları tanımasınız da insanlara duyulan sevgidir," diyor. Büyük olasılıkla, o buruşuk, küçük Peder Theriault'tan edindiği fikirlerden biri ama bunu ciddiye alıyor. Kaltak her şeyi ciddiye alır, bu yüzden kendi deyişiyle "madeni para"sı olduğunda (aslında gizemli bir şekilde Kaltak'ın sık sık parası olurdu, beş, on hatta yirmi dolarlık banknotlar halinde) CAN ATEŞİ kardeşlerinden üzerine bir şeyler daha koymalarını ister, ne verebilirlerse, ne kadar az olursa olsun önemli değil, bir dolar mesela, hatta elli sent, elli sent yeterli ve bu parayı CAN ATEŞİ BAĞIŞI olarak adlandırır ve hakkında birçok dedikodu ve söylentinin döndüğü gizli kız-çetesi CAN ATEŞİ'yle özdeşleştirilen turuncu-kırmızı ipek bir eşarba sarar. Bu para mahallede "ihtiyacı olan" birine verilecektir: Yarı deli kızının dövdüğü ve elinden Sosyal Güvenlik parasını aldığı yetmiş yaşındaki Bayan Paxton mesela... Hamile olduğu için Perry Lisesi'ni bırakmak zorunda kalan, on altı yaşındaki Wilma Lundt, şimdi ailesinden uzakta kendi başına yaşıyor... Ciddi durumunu Lana'nın babası aracılığıyla öğrendiği Fensted adında, sakat bir Birleşik Devletler Ordusu gazisi... Bir zamanlar Ab Sadovsky'nin kız arkadaşı olan, o zamanlar

Kaltak'ın şiddetle kızdığı, Kathleen ya da Katherine adında otuzlarında bir kadın, kuzeydeki Milena Ruh ve Sinir Hastalıkları Eyalet Hastanesi'nden yeni taburcu edilmiş, yüksek risk altında bir alkolik. Ve gayri resmi olarak, iptilaları olan bir adama para verilemeyeceği için Kaltak'ın açıkça para vermediği, ama bağışını kabul edecek olursa yiyecek ve kıyafet verdiği yaşlı, emekli bir rahip. Ama Kaltak bunları konuşmazdı, en yakın arkadaşı Maddy Wirtz'le bile konuşmazdı.

Kaltak gözleri parlayarak, "Biliyor musunuz, bir gün kimse bir şeyler aldığı insanlara bağımlı olmayacak. 'Bağış' denilen şey ortadan kalkacak," diyor.

Üzerinde yıpranmış lacivert bir ceket, blucin, aşınmış botlar var, saçları yüzünde ve burun delikleri geçirdiği ağır soğuk algınlığından ötürü kızarmış, zayıf yanakları balmumu kadar solgun.

Goldie düşünceli bir şekilde, "Çok çılgın bir şey, yani—*garip*. Bir yıl önce biri bana para dağıtacaksın dese, o para on sent bile olsa o kişinin yüzüne gülerdim, ama bir kere vermeye başladın mı, anlıyor musun, özellikle az paran varsa, iyi hissediyorsun..." diyor, sesi giderek azalıyor, söylemek istediği şeyi nasıl ifade edeceğini bilemeyerek, sanki şaşırmış gibi. Siefriedlerin mutfağında yalnız Maddy ve Goldie var, bir de muşamba zeminde oynayan gümüş-tüylü, rakun-suratlı Alaska köpeği küçük Toby... Beyaz, karlı bir ocak sabahı ve Goldie ve Maddy yalnızlar, çünkü Maddy kısa süreliğine Siefriedlerle yaşamaya gelmiş, çünkü annesiyle arasında, kan-kardeşleriyle bile konuşmak istemediği bir sorun var. Ve Maddy zayıf, Maddy kolayca incinebileceğini hissediyor, sanki teninin en dıştaki katmanı soyulmuş gibi, bu yüzden yavru köpeğin mutluluk gürültüleri arasından Goldie'nin güçlükle duyabileceği bir sesle yalnızca, "Evet," diyor.

MADDE. *Sizdeki nedir? Bir sır mı? Size nasıl katılabilirim? Katılmama izin vermeniz için ne yapabilirim? Her şeyi yaparım...*

Violet Kahn var, Toni LeFeber var, Marsha Lauffenberg var... Arzulu soruları, umut dolu gözleri ile teker teker CAN ATEŞİ kardeşlerine yaklaşıyorlar, *Ah, lütfen, lütfen ne yapacağımı söyleyin, beni geri çevirmeyin, ah lütfen* ve kıskanıldığınızı öğrendikten sonraki ilk tatmin halinin ardından üzerinize pişmanlıkla cömertlik karışımı bir his çöküyor. Şimdi soru, 1954 Yılbaşı Günü, CAN ATEŞİ'nin oluşumundan bir yıl sonra: CAN ATEŞİ genişlemeli mi? Yeni üyeler alınmalı mı? Ve buna değer olduklarını nasıl gösterecekler?

CAN ATEŞİ toplumsal bir gerçek oldu.

CAN ATEŞİ *meşhur* oldu.

6

Homo Sapiens

Bu İTİRAFLAR'da kaydedilmiş her olguya karşılık, dışarıda bırakılmış bir düzine, yüz, Tanrım, belki de bin olgu var.

Çünkü anı yazmak, içinizdekileri santim santim, yavaş yavaş dışarı çekmek demek. Yazmaya başladığımda bunu bilmiyordum, ama şimdi biliyorum.

Eğer anlattığınız gerçeğin *tümü* değilse gerçekleri anlatabilir misiniz?—ve gerçek ne*dir*?

Bazı şeyleri bu İTİRAFLAR'a oturtamıyorum. Ya da bir olayı nasıl olduğu gibi anlatmam gerektiğini hesaplayamıyorum. Çünkü bir şey, ondan önce gelen başka bir şeyden doğuyor, ya da ondan da önce gelen birçok şeyden, yani Zamanın içinde büyük bir örümcek ağı gibi, sonsuza dek geriye, geriye gidiyor... O yıllarda Evren gibi ne gerçek bir başlangıç ne de bir son vardı; devamlı, çoğunlukla değişmeyen bir galaksiler havuzu, gazlar ve bir rüya gibi hiçbir yönde bir amacı olmadan Zamanın içinde sona ve başa da giden ve giden bir boşluk. Öyle bir Zaman ki, içinde yerinizi göstermek isteseniz parmaklarınızı şaklatmanız bile, hatta parmaklarınızı şaklatma *fikri* bile onun yerine geçemez.

Kötü-rüzgârlı bir kış günü, bir cumartesi olmalı, Kaltak ve Maddy YUKARI MAHALLE'deki Van Buren Bulvarı'nda yer alan doğa tarihi müzesine gittiler. Kaltak'ın neden oraya gitmek

istediğini hatırlamıyorum, ya da belki orası Maddy'nin fikriydi. Bilimsel düşünceye yatkın, Buttinger'ın matematik dersinde bir gün öğrendiği bir görüşü ya da anlayışı asla unutmayan Maddy Wirtz; sayıların değişmeyen dünyası, sabit olgular, gök cisimleri. Kaltak ve Maddy Zamanın boşluğunda... CAN ATEŞİ böylesine beklenmedik bir şekilde ve bir çeşit güçle, tıpkı betonların arasından yolunu bulan sert bir şehir tohumu gibi büyüyüp biçimlenmeye başladıktan sonra... Kaltak'ın kafasında CAN ATEŞİ'nden başka bir şey vardı, son birkaç ayda olan bazı şeyler yüzünden heyecanlanmıştı, bize ya da bildiğimiz başka birine değil, ama civardaki kızlara ve kadınlara olan şeyler yüzünden, o zaman kızlara ve kadınlara şiddet uygulanırdı. Ama o sıralarda bu konu hakkında konuşabileceğimiz bir dile sahip değildik. Örneğin Hammond'da on dokuz yaşındaki bir hemşirelik öğrencisi tecavüze uğramış ve boğazlanmış ve cesedi şehir dışındaki bir kanalizasyon çukuruna bırakılmıştı ve bunu yapan adam, belki de bir kişiden fazlaydılar, asla yakalanmadı. Örneğin Sandunsky'de, Hammond dışında tam olarak banliyö olmayan küçük bir kasabada, genç, hamile bir kadın, tahminlere göre evine zorla giren birisi tarafından ölümüne bıçaklanmıştı ve doğmamış bebeği de ölmüştü ama sonunda "eve zorla giren" kişinin kendi kocası olduğu ortaya çıktı!—ve haftalarca kimse bundan başka bir şeyden söz etmedi. Ve on beş ayda aralarında en yaşlısı seksen yaşlarında olan sekiz kız ve kadın öldürmekten hüküm giyen, yüzünün alt kısmına taktığı eşarp yüzünden "Siyah Eşarplı Katil" denen adam Buffalo'da yakalanmadan bir yıl önce, Lana Maguire'ın kuzenlerinin yaşadığı Port Oriskany'de bir mahallede, altı yaşında, zavallı, küçük bir kız, usturası olan deli bir adam tarafından doğranmıştı. Gazetede yüzünün "şeritler halinde" kesildiği yazıyordu ve göbeği, hatta küçük vajinası bile doğranmıştı. Şoförün biri onu boş bir arsada sürünürken görmüş olmasa kan kaybından ölecekmiş, şoför onu başta bir sıçan zannetmiş... Bu korkunç şeyler İTİRAFLAR'da tam olarak yer almıyordu ve biz

bu konular hakkında ne konuşmak, ne de düşünmek istiyorduk, şunları söyleyen Kaltak dışında tabii, "—Bizden nefret ediyorlar, biliyorsunuz, değil mi?—aşağılık herifler! Bu bizden nefret ettiklerinin kanıtıdır, muhtemelen bunu onlar da bilmiyorlar, çoğu en azından, ama bizden nefret ediyorlar, ellerinde olsa hepimizi öldürürlerdi ve bir rüyaymış gibi bunu unuturlardı, şu 'Jekyll-ile-Hyde' filminde olduğu gibi!" Heyecan içinde sözcükler ağzında yuvarlanıyordu; gözbebekleri genişlemişti. Bu yüzden içimizden biri, bunların, bu manyakların ve katillerin özel vakalar olduklarını söyleyerek onu sakinleştirmeye çalıştı ama o, "Hayır, hepsi böyle: Bütün erkekler. Bu açığa vurulmamış bir savaş hali, onlar bizden nefret ediyor. Erkekler yaşımıza ve kim olduğumuza aldırmadan bizden nefret ediyorlar ama kimse bunu itiraf etmek istemiyor, *biz* bile," diyerek kızgınlıkla sözümüzü keserdi, o kadar heyecanlanırdı ki aklı başından giderdi ve bizi gererdi. Çünkü söylediğim gibi, bu şimdiki Amerika'da bile geçerli, dişiyseniz düşünmek istemeyeceğiniz şeyler vardır; ister genç bir kız, ister kadın olun, *diş*isinizdir ve bu değişmez, değil mi?—Kaltak ve Maddy CAN ATEŞİ şekillenmeye başladıktan sonraki bu Zaman boşluğunda, ama bu Maddy'nin annesi sinir krizi (öyle denmişti) geçirmeden önceydi, evlerinden bir sedyeyle çıkarılması gerekmişti, komşular kaldırımda seyrediyorlardı, Maddy'nin annesi hıçkıra hıçkıra ağlıyor, inliyor, küçük çocuklar gibi altını kirletiyordu. Bu da Kaltak'ın lisede, Wall'un onu okuldan atmasına neden olan yani hayatını sonsuza dek değiştirecek olan o meşhur kavgaya karışmasından önceydi: İki kız, eski müzenin mağarayı andıran koridorlarında çiklet çiğneyerek elleri ceplerinde geziniyorlar, o cumartesi sadece bir avuç dolusu ziyaretçi var ve birkaç bekçi Kaltak'ı ve Maddy'yi yakından izliyor, gözetliyor. Çünkü bu kızlar blucin ve ceket giymişler ve boyunlarına birbirine benzeyen turuncu-kırmızı eşarplar takmışlar... Belki de bunlar çete renkleri?—ikisi de zayıf ve dikkatli, sergilenenleri dikkatle inceliyorlar, kösele gibi sert dinozorların küçük nokta-

larından bir araya getirilmiş modelleri, Amerikan yerlilerinin kâğıt hamurundanmış gibi kötü gözüken mankenleri, plastik gibi fosiller, pislik, dezenfektan, ıslak yün, lastik bot kokusu... Ve Zaman, sanki kızlar hatırlarına bir türlü gelmeyen bir şeyin peşine düşmüş gibi; köşeyi dönünce, aşınmış mermer merdivenlerden çıkınca, müzenin gizli kalbini, katkısız sözcüklerin, seslerin gizemli karmaşasının tekinsiz bir güce sahip olduğu, tüm insanlığın birikiminin özünü ararmış gibi:

MEZOPOTAMYA XOCHİPİLLİ NASTURİLİK
AUSTRALOPİTHECUS NEANDERTHAL
PİTHECANTHROPUS CRUSTACEA
TRİLOBİT PALEOZOYİK BRACHIOSAURUS
TYRANNOSAURUS REX MİYOSEN ZİNJANTHROPUS
RAMAPİTHECUS

Maymun benzeri, cam-gözlü, çıkık-çeneli "olası insan atası" *Ramapithecus*'a bakıyorlar, sonra loş ışıklandırılmış, cam bir vitrin içindeki çok-dallı, yarı kabartma HAYAT AĞACI: EVRİM'i seyrediyorlar. Maddy ağacın *karmaşıklığı* karşısında büyülenmiş, dalları ne kadar çok, üstelik bu diyagramın kendisi muhtemelen basitleştirilmiş, derin geçmişte şimdiye kıyasla bir bu kadar hayvan türünün daha yaşamış olduğunun söylenmesi ne kadar ürkütücü... Ve hepsinden ürkütücü olanı, tüm hayvan türlerinin yüzde doksan dokuzunun Zamanın bu dev okyanusu içinde yok olmuş olması. Peki neden? Hangi amaç uğruna bu kadar çok kayıp? Bir tür dünyaya geliyorsa neden ölmesi gerekiyor, sadece ölmek için doğmak niye, yok olması gerekiyorsa neden var oluyor? *Tanrının amacı nedir?*

Kızlar, küçük bir insan figürü tarafından temsil edilen *Homo Sapiens*'i havada kararsızca süzülen ince bir daldan çıkan daha ince bir dal üzerinde buluyorlar, bu ince dal üzerinde insanımsı,

maymunumsu, hatta düpedüz maymun olan başka figürler de var. *Homo Sapiens*'in öyle aman aman bir şey olmadığını görünce bir gülme krizine yenik düşüyorlar ve bu mantıklıymış gibi gelmiyor, HAYAT AĞACI, insanın ağaç üzerindeki yeri, *Homo Sapiens: İnsanı düşünmek*... Hangi insan müsveddesi Tanrı tarafından kendi suretinde yaratılmış?— alaylı bir şekilde gülüyorlar, Kaltak burnunu çekip bluzunun koluna siliyor, "Tanrım, bir de o şahane türümüzün *bundan* değerli olduğunu düşünürdün!" ve Maddy o ilgisiz görünüşünden bir şey kaybetmemeye çalışarak (oysa kalbi kırılmış, bir daha Tanrıyı ciddiye alamayacak mı?) o genizden gelen, tiz gülüşüyle gülüyor... Bu, ergenlik döneminin olumsuzluğunun sesi, "Gerçekten? Değil mi?"

7

Çılgın Sürüş

Bu bölümü kopyalarken gülüyorum.

Her şeyi o kadar canlı hatırlıyorum ki: En çok da sonunu.

CAN ATEŞİ ÖLÜME MEYDAN OKUR!

Orijinal defterde dağınık yazılmış yalnız iki sayfa var, 25 Mart 1954 tarihli, yani Hammond'da bu kadar konuşulmamıza yol açan CAN ATEŞİ'nin o meşhur araba kaçırma olayının ve şehirden taşraya kaçışımızın gerçekleştiği gün; şehrin diğer bölümlerinde yaşayıp da bizi tanımayan çocuklar bile o olayı biliyorlardı ve muhtemelen bugün de hatırlarlar.

Tabii, olayı bütünüyle anlamak için sizin de şahit olmanız ya da en azından orada, Hammond'ın Aşağı Mahallesi'nde, bizim mahallemizde, bulunmuş olmanız gerekir.

Kaltak'ın kaçırdığı araba Acey Holman'ın 1954 model, yeni, dört kapılı Buick Deluxe'üydü; beyaz kaplamalı lastikleri, pırıl pırıl türkuvaz rengi, ona iyice parlaklık veren krom cilası, yenilik kokan siyah, deri koltuk kaplamaları ve çoğumuzun bildiği, ucuz vinilden, yazları bacaklarınızın arkasına yapışan veya arkanızı terleten araba döşemelerinden farklı, özel bir yünden ön ve arka koltuk döşemeleri vardı, ama Acey Holman'ın parası vardı; Aşağı Mahalle'de zeki bir işletmeci ve kumarbaz olarak bilinirdi; hikâye şöyle gelişti: Acey Holman, Buick'in anahtarlarını içinde bırakıp Dokuzuncu Cadde'deki Eddie'nin Tütün Dükkânı'na bir

boks maçı için bahis toplamaya girmişti, üç dakika sonra dışarı çıktığında—*Buick gitmişti!*

Bunun nasıl olduğunu anlatmak için bir veya iki adım geriye gitmek gerek.

"Pamuk Prenses" onun gizli CAN ATEŞİ adıydı, Ötekiler için adı Violet Kahn'dı.

Ocak 1954'te CAN ATEŞİ üyeliğine kabul ettiklerimiz arasında "Pamuk Prenses" *mükâfat* sayılırdı, sanırım buna siz de hak verirdiniz.

On beş yaşında, lisede ikinci sınıf öğrencisiydi ve iyi bir öğrenci değildi, çünkü söylediğine göre konsantrasyon sorunu vardı, Maguire'ların karşısındaki evde oturuyordu ve Lana'nın iyi bir arkadaşıydı. Hepimiz onu bilirdik elbette, Violet'ın altıncı sınıfta erkek arkadaşları vardı, oğlanlar onun için kavga ederlerdi, gerçekten, yumruk yumruğa *kavga ederlerdi* demek istiyorum, ama o tatlı yaradılışlı bir kızdı, sinir bozucu derecede güzel, solgun cildi Wonderbread gibi ölü-beyazıydı, parmağınızı sanki içine daldırabilirdiniz... Ve gözleri o kadar siyahtı ki gözbebeklerinin irisle kaynaştığını düşünürdünüz ve beline inen simsiyah saçları bir kızılderilininki kadar düzdü. Lana gibi parlak, kırmızı bir ruj sürerdi, ağzı etli ve ıslaktı. Üyeliğe kabul ederken sanırım ona karşı biraz katıydık, en azından ikimiz, emir verirken soğuk ve gaddardık, çıplak kızı elleri ve dizleri üzerinde dehşete kapılmaya yakın bir duruma düşürdük, yine de *oh, teşekkür ederim hepinizi seviyorum!* diye fısıldıyordu.

Maddy gibi Violet Kahn da kendi etine dövme yapamayacak kadar zayıftı. Birinin onun için bunu yapması gerekti.

Dördümüz arasında yalnız "Pamuk Prenses" kandan, acıdan veya heyecandan bayıldı. Kim bilebilirdi?

Uzun uzun, boğazına düğümlenen hıçkırıklarla ağlıyordu, ama bunlar mutluluk gözyaşlarıydı, İsa'yı gören çılgın bir Pro-

testan gibi... Çıplaklığında ondan *o kadar çok* şey vardı ki, onu, avuçlarımıza dolduracak kadar etli etli, kocaman, kemiksiz, yumuşacık bir bebek gibi yoğurup, sıkıştırıp, çimdikleyip tokatlayabiliyorduk. En sert vuran Goldie'ydi. Dudaklarını dişlerinden geriye doğru çarpıtıp nefes nefese tokatlıyordu. Goldie'yi bu şekilde görmek Maddy'nin midesini bulandırdı, acı veren, baş döndüren bir tiksinti duydu kendinden, *Neden bunu yapıyorum, ben böyle biri değilim, ben böyle gaddar biri değilim, başka bir insana acı vermek istemiyorum. Yoksa istiyor muyum?* Ve dikkatini diğer titreyen, korkmuş, çıplak üye adaylarına çevirdi ama görülebildiği kadarıyla acı vermek için vurmadı, sıkıştırmadı, çimdiklemedi, tokatlamadı. Bu vahşi sahne demiryolu arazisine yakın, tahtalarla kaplanmış bir deponun üçüncü katında, Ötekilerin gözlerinden uzakta mumla aydınlatılmış CAN ATEŞİ'nin özel odasında meydana geliyordu. CAN ATEŞİ kardeşleri esrik bir coşku içindeydiler, viski ve siyahların esrar dedikleri ve onları bulduğunuz her yerde tanesini bir çeyrekliğe sattıkları o ince kâğıtlı sigaraların etkisiyle daha yüksek, daha yüksek, daha yüksek bir noktaya ulaştılar. Kanın görüntüsü daha çok heyecanlanmalarına neden oluyordu, bu yüzden Maddy korku içinde *Ya kan emersek?—o zaman ne durduracak bizi?*—diye düşündü ama emmediler, ayrı ayrı kanlarını birbirlerininkine kattılar. Beş esas CAN ATEŞİ kardeşi ve yeni üyeler Violet ve Toni ve Marsha birlikte ağlıyor, birbirlerine sarılıyor, sendeleyip sallanıyorlar, *Sizi seviyorum! Hepinizi çok, çok ama çok seviyorum!* diyorlardı. En çok Violet, "Pamuk Prenses," ağlıyor, yaptıklarımızdan dolayı şükran duyuyordu. Aslında sonradan, yaptıklarımızı hatırlayacaktık.

Violet Kahn'ın çeteye girmesi konusunda kuşku duyan iki CAN ATEŞİ üyesi Goldie ve Maddy'ydi. Kıskandıklarından değil, kıskanıyorlar mıydı?—afallatıcı güzelliğinden ve Kaltak'ın onun adına tartışacak kadar onu sevmesi gibi rahatsız edici bir

gerçekten ötürü, onu kıskanıyorlar mıydı? Goldie'nin belirttiği gibi Kaltak, Violet'ın *ona* yaltaklanmasından çok hoşlanıyordu. Kaltak'a fırlatılan o buğulu-hülyalı bakışlara ve ıslak gülümsemelere aldırmamak için azize olmak gerekirdi ve tüm öykünmelerine karşın Kaltak da bir azize değildi.

Kıskandıklarından değildi, bunun belâ aramak olduğunu söyleyerek yalnızca tedbirli davranmış oluyorlardı, bütün Kahnlar gibi çok duygusal ve dengesiz olarak bilinen Violet Kahn'la kan kardeşi olmak belâ aramak demek değil miydi? Violet onunla ilgilenen oğlanlar tarafından rahatsız edilirdi, yirmilerindeki daha büyük oğlanlar bile onun peşinden koşarlardı, evinin önünden geçip veya okulun arkasındaki park yerine doğru giderlerken ıslık çalar ve *Hey, bebek, hey Violet, tatlım, hey, ateşli şey, arabayla dolaşmaya ne dersin?* diye sorarlardı ve Violet en sessiz, utangaç, dili dolanan oğlanlar dışında onlarla asla dolaşmazdı. "İtici" geldiklerini ve onlardan "iğrendiğini" ve "ölümüne korktuğunu" söylerdi ama yine de... Onun o Liz Taylor-Debra Paget karışımı görünüşü, bembeyaz pudralı yüzü, uzun, ipeğimsi, vücudunu saran siyah saçları ve o kırmızı dudakları karşısında ne yapabilirdiniz?

Goldie kusar gibi bir ifade takındı, sanki Violet Kahn'ın düşüncesi bile midesini bulandırıyormuş gibi. Toby, onu gördüğümüz zamanların çoğunda olduğu gibi şefkatten delirmiş bir durumda her zaman yaptığı gibi kucağına çıkıp onu öyle kıpır kıpır öperken, kucağına çıkıp diliyle onu öpen Toby değil de zavallı Violet'mış gibi yaparak Toby'yi iterdi. "Şeker bir kız olduğunu *biliyorum*, çaresizce bir yere ait olmak istediğini *biliyorum*, ama umurumda değil—peşindeki bütün o hıyarağalarıyla, sadece başımıza dert olacak."

Maddy sesindeki incinmişliği gizlemek için çaba göstererek (Kaltak'ı CAN ATEŞİ'yle, hatta daha da önemlisi kendisiyle zaman geçirmek yerine Violet Kahn'la zaman geçirirken düşüne-

miyordu) yıllar önce annesinden duyduğu, derinlerde yer etmiş, yolunu şaşırmış bir ifadeyi, öylesine iğrenç, çirkin ve çarpıcı bir ifadeyi tekrarlayarak, "Violet Kahn *ne* biliyor musunuz? *Sinekler* için bir çanakta dışarı bırakılmış bal."

Goldie çok güldü, Goldie bunu çok sevdi. "Bal!—*sinekler!*"

Kaltak'ın tartışırkenki mantığı: "O zaman ona yardım etmemiz gerekir. CAN ATEŞİ Violet Kahn'ın kurtarıcısı olmalı."

Lana birden konuşmaya başladı, "Evet. Doğru. Violet Kahn iyi, tatlı bir çocuk, idare etmesi kolaydır. 'Kurtarıcı'—neyse, doğru."

O günlerde bir yardımseverlik ateşiyle yanan Rita, titiz bir diyet, irade gücü ve CAN ATEŞİ'nin cesaretlendirmesi sayesinde beş kilo kaybettiği için şimdi Violet Kahn'ı kıskanmaya gerek duymadan, doğal bir şekilde, "Ah, evet, doğru! Sizin *bana* yardım ettiğiniz gibi!" Konuşurken öylesine tutkuluydu ki, diğerleri utandı, "—Sizin *hayatımı* kurtardığınız gibi!"

Böylece Goldie'yle Maddy sonunda razı oldular.

Veto haklarını kullanmamaya karar verdiler.

Goldie ve Maddy ve Toby, o SEVGİ'ye aç gümüş tüylü rakun suratlı Alaska köpeği yavrusu.

Violet Kahn'a haberi verdiklerinde hüngür hüngür ağladı.

Çaresizlik içindeymiş gibi ellerini tutarak, hiçbir şey görmeden beceriksizce tutmaya çalışıp onlara sarılarak, hıçkırarak şunun gibi bir şeyler söyledi, "Ah, ah, *ah—beni* mi istiyorsunuz? Tanrım, sizin için ö-ölürüm—" Öyle ki Maddy bile *Belki* de bu bir hata değildir diye düşünecek kadar etkilenmişti.

Ve üyeliğe kabul töreninde kızlar içinde en tutkulu, en ateşli olanları Violet'tı. *Kendini resmi olarak CAN ATEŞİ kardeşlerine adayacağına yemin eder misin* evet, yemin ederim *kendini CAN ATEŞİ ülküsüne adayacağına* ederim, yemin ederim *her zaman onların seni düşündüğü gibi kardeşlerini düşüneceğine* ederim *yakında gerçekleşecek olan Proletarya Devrimi'nde, yakında*

kopacak olan Kıyamette, Karanlık Ölüm Vadisi'nde ve fiziksel ya da ruhsal işkence altında ederim, ederim *sözde ya da davranışta CAN ATEŞİ kardeşlerine asla ihanet etmeyeceğine, CAN ATEŞİ sırlarını asla açığa vurmayacağına, CAN ATEŞİ'ni ne bu dünyada ne de ötekinde inkâr etmeyeceğine, her şeyinle CAN ATEŞİ'ne bağlanacağına, tüm sadakatini ve cesaretini ve yüreğini ve ruhunu ve gelecekteki tüm mutluluklarını CAN ATEŞİ'ne sunacağına* evet, yemin ederim *ucunda ölüm olsa da* yemin ederim *o zaman Tanrı yardımcın olsun* yemin ederim *sonsuza dek, zamanın sonuna kadar* evet, yemin ederim.

Violet Kahn'a, yani "Pamuk Prenses"e, dönüp baktığımda İtiraflar'a yakıştıramadığım ama atmak da istemediğim şu garip, çarpık düşünce geliyor aklıma: O, olgunluğa daha onlu yaşlarında adım atan, dolgun, etli, şaşkın, fiziğiyle sizi aldatan kızlardandı. Gözleriniz onun o sallanan vücuduna, göğüslerine, kalçalarına, butlarına takılırdı. Kendinizi ona bakarken yakalardınız... Marilyn Monroe gibiydi; tüm o sıcak, memeli bedeninin içinde bir *insan*, bir *varlık* vardı, kapana kısılmış, nefessiz. Ve gözleri bir anlığına sizinkini yakalayabilirdi; işte o zaman görürdünüz, o da görürdü. Ama o an çabucak geçerdi.

Yeni CAN ATEŞİ kardeşlerinin önünde de Goldie Maddy'ye yarım ağızla "Bal—*sinekler*" diye mırıldanmaktan kendini alamadı ve iki kız kaba bir şekilde güldüler.

Goldie'nin ne demek istediğini, ya da "sinek" ile yapılan sözcük oyunundaki mantığı Maddy dışında kimse anlamadı.

"Hey Violet bebek, arabayla dolaşmaya ne dersin?"

"Hey tatlı-memeler! 'Pamuk Prenses'! Bir—ne dersin?

"Mımmmmmmm '*Pamuk* Prenses'!"

Gözleri kör edecek kadar parlak bir mart günü, bir gece önce kar yağmış, okulun arkasındaki taş yolun üzerinde kaygan, ka-

visli buz lekeleri parlıyor ve güneş masmavi gökyüzünde parlatılmış bir sikke gibi, yani herkes kendini iyi hissediyor—herkes canlı, atak, korkusuz. Saat yaklaşık on iki kırk beş ama kimse içeri girmeye hazır değil. Genellikle günün bu saatinde olduğu gibi, özellikle açık bir havada, öğrencilerden oluşan yarım düzinelik grup orada durup konuşuyor ve gülüyor ve birbirlerine sesleniyor ve birbirleriyle alay ediyor ve aşırı kaba kahkahaların sayısız kasılmasıyla sarsılıyorlar. Ara sıra bir kibrit çakması ve yasak bir sigaradan çekilen acele nefes... Ama bu Perry öğrencileri, kafeterya dışına çıkmaya ve park alanına gitmeye en istekli olanlar, öylesine pasaklı bir grup ki, kızlardan bazılarının ve oğlanların çoğunun "disiplin sorunları" var, okulun duvarları dışına bir çıktılar mı okul yetkilileri onları takip etmeyi bırakıyorlar.

Evet, Violet Kahn orada, üç CAN ATEŞİ kardeşiyle birlikte, o sabah okulu kırmış olan Goldie de dahil ama Goldie Siefried, yani Bum-Bum, ahlâksız olduğu için sırf çılgınlığına, blucini ve kovboy çizmeleriyle yine de okula gelmişti. Dağınık saçları rüzgârda uçuşuyor, Alaska köpeği yavrusu Toby ayaklarının dibinde oynuyor ve havlıyordu—Perry'deki herkes bu şeker-yaradılışlı, kendisine gösterilen şefkate minnet duyan köpeği sever, herkes Toby'yi okşamak ister, hem bu, fevri-mizaçlı Bum-Bum'un da yatışmasını sağlar. Onun yanında başı açık Lana Maguire var, bu yüzden çarpıcı, beyazımsı sarı saçları rüzgârdan karışmış, arkadaşı Violet gibi çekici bir makyaj yapmış, onunla paylaştığı sigarayı içiyor. İkisi de kaba bir şekilde bağırıp sataşan Vikontları duymazdan gelmek için ellerinden geleni yaparak kıkır kıkır gülerek uzun nefesler çekiyorlar; bir de tilki-suratlı, küçük Toni LeFeber var, o da Vikontları görmezden geliyor. Öğlenleri genelde onlarla park alanında olan Kaltak Sadovsky şu an orada değil, Maddy Wirtz de öyle—kavga çıktığında Maddy *nerede*?—boş bir tuvalette, pek de parlak olmayan aynalardan birindeki yansımasıyla kendine işkence ediyor olabilir mi? CAN ATEŞİ kan

kardeşleri yasadışı çete işaretlerini arsızca herkese gösteriyorlar, yalnızca (sorun yaratabileceği için, Perry'deki hiçbir kızın öykünmeye cesaret edemeyeceği) benzer bir şekilde boyunlarına bağladıkları o bildik, turuncu-kırmızı ipekli eşarpları değil, bir de geçen sonbahardan bu yana sol göğüslerine turuncu-kırmızı renkte ipliklerle zarif bir şekilde ilk harflerinin dikildiği ve sağda da o gizemli sözcüğün ya da kısaltmanın, "CNTŞ"nin bulunduğu, üzerlerine büyük gelen, siyah, fermuarlı, fitilli kadifeden ceketleri vardı.

BU kızlardan birine, safça, yasadışı bir çeteye üye olup olmadıkları sorulacak olursa, tamamıyla boş, masum gözlerle soruyu sorana dönüp, " 'Yasadışı çete' mi? *'Çete'* mi? Neden söz ettiğini bilmiyorum," derdi.

Kendine-güvenli CAN ATEŞİ kızları, ipek eşarpları ve siyah kadife ceketleriyle Perry Lisesi'ndeki oğlanlar arasında güçlü hisler uyandırıyorlar; özellikle de çeteler arasında: Vikontlar, Şahinler, Aslar, Dükler arasında... Bütünüyle erkeklerden oluşan bu çetelerin her üyesinin bir de "dişi destek"leri bulunur, uzatmalı sevgililerden, herkesle düşüp kalkan kızlardan oluşan, hiç-değişmeyen bir havuz, ama CAN ATEŞİ "destek" değil, CAN ATEŞİ mal yerine konulamaz. CAN ATEŞİ'ne *yaklaşılamaz* bile.

Bugün, bu buz-gibi-parlak 19 Mart 1954 gününde, yeni CAN ATEŞİ kızı Violet Kahn'ın Moon Muller'a geçen gün "yanlış işaret" verdiğine dair bir dolap dönüyor—bununla ilgili şiddetli bir anlaşmazlık var. Violet *hayır* Moon'a bakmadım bile diye yemin ediyor, Moon da *evet* baktı diye yemin ediyor—ve erkekler kaygısızca sataşarak yavaş yavaş kızlara yaklaşıyorlar. O ham, genç erkek seslerinde her zaman olduğu gibi gizliden gizliye duyulan öfkeli bir ton, bocalama, şaşkınlık var; yüksek sesle kahkahalarla gülmeleri, alev alev gözleri, canlı adımları... Kurt sürüsü gibi öldürmek için atılmak üzereler. Neden bugün davranışları farklı? Kaltak Sadovsky orada olmadığı için mi?—ve Kaltak nerede?

Şeytanlığa oynayıp, mırıldanarak "Hey Viiii'let! Mmmmmmm 'Pamuk Prenses'!" Islıklayarak "*Buraya* bak tatlım, Moon'da senin için bir şey var!" deseler de, arkalarında havlu kumaşlı gümüş rengi "V" harfleri bulunan kahverengi, çatlak, pirinç renkli, metal zımbalı ceketlerinin içinde bu oğlanlar ciddi görünüyorlar. Bu arada zavallı Violet Kalın söylenenleri duymamaya çalışarak, Lana'nın Chesterfield'inden bir nefes alırken "Allah kahretsin, *ölebilirim*," diyor. Lana, Vinnie Roper, Moon Muller, Bud Petko'nun duyabilecekleri şekilde sesini yükselterek, "Boş ver, duymazdan gel o alçakları tatlım, onlar böyle çünkü *hepsi alçak*," diyor.

Birdenbire oğlanlar sırıtarak daha da yaklaşıyorlar. Sanki Lana bilmeden uzanıp onları ileriye çekmiş gibi.

Vinnie Roper, Lana'nın eşarbına şaka yaparmış gibi çullanıyor. Uzun boylu, öküz gibi şiş sözde-çılgın gözleri olan on dokuz yaşında bir oğlan, yağlı, siyah saçları inatçı, sivri tüyler halinde alnından geriye doğru taranmış... Çekici bir oğlan ama ağzı bozuk, ıslıklıyor, "Hey sen, kime alçak diyorsun *orospu*?" Moon Muller ceketinin fermuarını müstehcen bir şekilde bir açıp bir kaparken tiz bir sesle bağırıyor "Hey, şaşı-göz, *sikişmek* ister misin?" Bud Petko gülmekten katılıyor ve orada duran Goldie Siefried uzun boyuyla birdenbire önlerine geçerek, öfkeyle, "Defolun, rezil herifler," diyor ve Toby çılgınca havlamaya başlıyor ve birdenbire bir şey oluyor ve sanki biri bir benzin birikintisinin içine kibrit atmış gibi bir avuç Vikontla bir avuç CAN ATEŞİ kızı küfürleşmeye başlıyorlar... Yükselen sesler... Bazıları itişip kakışıyorlar... Violet nefes almadan çığlık atıyor... Okulun arkasındaki dağınık gruplar arasında belanın yaklaşmakta olduğuna dair bir his canlanıyor, bu herkesin beklediği bir şey ve o şey şimdi *geldi*.

Ve birdenbire bir yerlerden Kaltak Sadovsky çıkageliyor, elinde on beş santimlik sustalı bir bıçak.

Kaltak okul binasının arka kapısından oraya koşarken, daha geldiği bile görülmeden şunlar oluyor: Vikontlardan ikisi Goldie'nin üzerine saldırıyorlar, bu kocaman, dağınık saçlı, sanki bu akrobatik hareketi birçok defa çalışmış gibi çevik kız kendi etrafında dönüp, diziyle hızla savunmasız bir kasığa vuruyor ve hemen hemen aynı anda sağ yumruğunu şaşkın bir yüzün tam ortasına gelecek şekilde indiriyor. Kurbanın, yani Bud Petko'nun, tam da Goldie'nin yumruk atacağını fark etmişken öndeki üç dişi sallanıyor ve kanıyor. Ve Kaltak çabuk ve sessiz, birinin kolunun altından dalıp Vinnie Roper'ın önüne atlıyor ve bıçağının ucunu yakma, çok yakına, titretecek yakınlığa, oğlanın adem elmasına getiriyor.

"Kıpırdamayın!" diyor Kaltak.

Ve uzun, çok uzun bir an her şey duruyor.

Ve herkes birdenbire susup izliyor, parmak uçlarında durarak olanları görmek için birbirlerini itip kakıyorlar.

Moon Muller ve Bud Petko elleri ve dizleri üzerinde, karın içinde afallamış bir haldeler, Bud Petko'dan kan damlıyor ve Vinnie Roper orada, bir gülümseme kadar parlak on beş santimlik bir bıçağın ucunda duruyor. Donmuş kalmış, yüzünden kan akıyor, *Bu Roper mı? Vinnie? Kızın biri bıçakla onu sıkıştırmış, ha?* Kaltak sakin, berrak bir sesle, "Onu duydun alçak—*defol*. Hepiniz defolun," diyor.

Kaltak Sadovsky!—nefesi şiddetli. Soluğundan buharlar yükseliyor, kül rengi sarı saçları bir atın yelesi gibi birbirine dolanmış, rüzgârda yüzüne çarpıyor. Siyah, kadife CAN ATEŞİ ceketi üzerinde, parlak renkli ipek fuları, keskin ütü çizgisiyle siyah, yün, bol pantolonu bir erkeğinki gibi sıkıca paçalarından tutturulmuş. Bütün CAN ATEŞİ kızları arasında Kaltak en umursamaz, en ölçüsüz olanlarıydı. Şimdi düşününce, içeride kalıp olanları izlemesi büyük şansmış, çünkü daha erken görünseydi böyle bir yüzleşme hiç gerçekleşmeyebilirdi. *Korkak Vikontlar saldırmaktan vazgeçebilirlerdi.*

Kaltak bıçağıyla Vinnie Roper'ın çekilmesine izin verdiğine işaret ediyor; o kocaman, hantal Vikont çete ceketi, modaya uygun yağlanmış saçları ile öyle küçük düşürüldü ki korktuğu, ölüm olasılığının bu kadar yakınına getirilmesinden hayvanlar gibi korktuğu açıkça görülebiliyor. Kaltak'tan üç yaş daha büyük, kırk beş kilo da ağır olmalı ama kendini çok ince, kırılgan bir cam gibi taşıyor... Toplanan kalabalık nefesini bir ağızdan veriyor, biraz rahatlamaktan, biraz da hayal kırıklığından. Bu herkesin önünde kazanılmış büyük bir zafer ve Kaltak yüce gönlüyle bu durumdan herhangi bir erkeğin duyacağı gibi bir zevk duymuyor, gülümsemiyor bile, bıçak hâlâ yukarıda, gırtlak seviyesinde parlıyor. Kaltak ve Vinnie Roper birbirlerine uzun, ölçülü bir bakışla bakıyorlar; soğuk, erotik bir bakış bu; böyle durumlarda ancak güzel, çıkık-yanaklı bir kız olan Kaltak'ın altından kalkabileceği türden derinden, cinsellik yüklü bir bakış.

Vinnie Roper belleğinden bu bakışı asla silemeyecek, bu herkesin önünde duyduğu utancı hayatının geri kalanında taşıyacak.

Bütün bu geçen süre boyunca Toby havlıyordu, derin, gırtlaktan gelen hıçkırıklarla sanki saldıracakmış gibi bir çılgınlık içindeydi; bu tatlı-mizaçlı köpeği daha önce kimse böyle bir durumda görmemişti. Goldie ve Lana'nın parmaklarını tasmasından geçirerek onu dizginlemesi gerekiyor. Goldie nefesi kesilerek gülüyor, "*Sus* Toby! Tamam, oğlum, her şey *kontrol* altında!"

Şimdi bir arka kapıdan Bay Zwicky geliyor, meslek sanatları öğretmeni, aynı zamanda oğlanların futbol antrenörü, Kaltak'ı ve bıçağını ve Vinnie'yi ve Bud Petko'yu ayaklarının üzerinde sallanırken, ağızlarındaki kanı silerken görüyor, yalnızca bir anlığına duruyor sonra ileri atılıyor, avuçlarını birleştirerek elleri ağzında, "Sen! Seni görüyorum! O bıçağı yere at!" diye bağırıyor ve erkekler çekilip gidiyorlar, herkes görülmemiş ya da tanınmamış olmayı umarak geri çekiliyor. Yalnız kıpırdamadan duran

Kaltak, kendisinden korktuğunu gördüğü Zwicky'e bakıyor. Yalnızca bıçağı kapatıp cebine mi atmalı ve dönüp koşmalı, koşmalı, koşmalı mı yoksa bıçağı park etmiş bir arabanın altındaki kar yığınına mı atmalı? Düşünüyor—ve şimdi okul müdürü Morton Wall kendisine yol açıp, "Neler oluyor! Neler oluyor!" diye bağırarak ilerliyor, kendisi son zamanlarda büyük acılara maruz kalmış ve halka da duyurulan utanç verici olaylarda rolü olmuş bir adam, Perry öğrencileri tarafından pek sevilmez ve bu adamın en büyük korkusu Perry'de birisinin ciddi olarak yaralanması ya da öldürülmesi ve müdür olarak da kendisinin suçlu tutulması hatta dava edilmesidir, bu yüzden daha Kaltak'ı ve diğerlerini görmeden neredeyse isterik bir halde bir köpeğin vahşice havladığını duyuyor, aylarca hatta yıllarca bu yasadışı çetelerin farkındaydı ama onlarla bir türlü başa çıkamadı, onlarla başa çıkabilecek bir duruma yaklaşamadı bile, böylece şimdi erkek çeteleri kadar sert ve sorun çıkaran bir kız çetesinin başı olduğu söylenen o Sadovsky kızını görüyor. Ağzı bozuk bir sürtük değil mi? Şu kız? Sadovsky? Okulda disiplin sorunu yaratanlardan biri, peki elinde ne var? Bir bıçak mı? Sustalı bir *bıçak,* öyle mi? *Kendisine* karşı tutuyor demek?

Titreyerek emrediyor, "İndir o bıçağı! Bu—Margaret mi? Sadovsky? Derhal indir o bıçağı" ve sesi her zamanki otoritesinden bir şeyler bulundursa da nefesini sıklaştıracak kadar çok korkmuştu.

Kaltak aldırışsızca, "Bunu mu istiyorsunuz?—gelin alın öyleyse," diyor.

"Seni tutuklattıracağım, genç bayan."

"Of, siktirin gidin. Bir *bok* bildiğiniz yok."

Kaltak'ın CAN ATEŞİ kardeşleri durumu anlatmaya çalışıyorlar, Violet Kahn ağlayarak Kaltak'ın yalnızca *onu* koruduğunu söylüyor, ama Morton Wall bunu duyamayacak kadar perişan, bir yanda Toby havlıyor, çok fazla insan toplanmış ka-

labalık yaratıyor, aval aval bakıyorlar. Ya bu ergenlik çağındaki gençler birden kontrolden çıkarlarsa? Ona karşı ayaklanırlarsa? Azılı bir kalabalık mı? İsyan mı? Yani Wall kimseyi dinlemiyor, "Polisi arayın, birisi polisi arasın," diyor, "Sen—Margaret—yeni bir karar alınana dek okuldan uzaklaştırıldın." Şimdi Kaltak'tan iki metre uzaklıkta daha yaklaşmak konusunda da kuşkulu ama hâlâ emrediyor, "İndir o bıçağı! O bıçağı indir! Bu rezalet! Bu kanunlara aykırı! Gizli bir silah! Ağır bir suç! Seni tutuklattıracağım! Attıracağım! *Sen*, atıldın genç bayan! Ve sen—Roper! Sen, sen ve sen!—o Petko mu?—Siefried? Ve sen, senin adın nedir—"

Toby, birden Goldie ve Lana'nın elinden kurtuluyor, genç, sağlıklı bir Alaska köpeği, on beş kilo kadar vardır, Wall'a doğru koşuyor, pantolonunu bacağından yırtıyor ve Wall yalvarıyor, "Yardım edin! Durdurun şunu! Çağırın köpeğinizi!" ve Goldie acele etmeden ağır ağır yürüyor, Toby'yi yalandan azarlayıp dişlerini Wall'un pantolonundan kurtarmak için tasmasından çekiyor, "Tamam Toby-Kaplan, bırak şu herifi. *Ondan* zarar gelmez."

Bu arada Kaltak bıçağını kapatmış, yavaşça cebine atmıştı. Şimdi kısaca CAN ATEŞİ kardeşleriyle konuşuyor, Violet Kahn'a sarılırken ve karşılık olarak Violet ona sıkıca sarılırken görülüyor, sonra Kaltak gidiyor, kalabalık ona yol açıyor, okulun arkasındaki karların ve tehlikeli buz parçalarının arasından bir kedi kadar kıvrak ve zarif koşuyor, sanki koşarmış gibi bir telaş belirtisi olmadan, şimdi, nefesinden buharlar çıkıyor, parlak, soğuk güneş ışığında saçları uçuşuyor, genç bacakları onu zorluyor, bu arada kavgada yer alan iki oğlan çoktan sıvışıp gitmişler, hızlı hızlı yürüyüp uzaklaşmak için yanıp tutuşarak ve Goldie de, Toby'nin de onunla beraber gelmesi için parmaklarını şaklatarak koşar gibi yola koyuluyor. Kalabalık onlar için de mecburen açılıyor ve Morton Wall orada hüsran, nefret, korku içinde, yarı-ağlamaklı bırakılıyor, pantolonunun iki bacağı yırtık, sesi titreyerek, "Beni duyuyor musunuz? Kovuldunuz! Hepiniz kovuldunuz! O*kul arazisine bir daha asla ayak basmayın!*"

Morton Wall pek sevilmeyen bir müdür: Geçen sene öğretim kürsüsünden üç kişiyle birlikte olası bir "toplum mallarını kötüye kullanma" suçundan soruşturmaya uğradı ve ne kendine ne de arkadaşlarına resmi olarak bir ceza verilmemiş olmasına karşın çoğunluk tarafından hırsız olarak algılandı. Disiplin kurarken ya da yetki alanı dahilinde bir öğrenciyi azarlarken hiçbir ahlaki dayanağı yoktur; şimdi gözü önünde sessiz gülüşmeler oluyor, sarkık-göbekli, yüzünde lekeler, ellilerinde bir adam, saçları darmadağın, kravatı omzundan geriye savrulmuş, Wall kızların arkasından bakıyor, hızlı hızlı soluması nefessiz kalmasına engel olamıyor ve birden eliyle sert bir şekilde göğsüne bastırıyor, *kalp krizi mi?* Dikkat kesilmiş izliyoruz, hepimiz izliyoruz, dikkat kesilmiş bir şekilde büyük olasılıkla şimdiye kadar iki yüz kişi, Maddy Wirtz dahil hepimiz, donmuş bir şekilde Morton Wall'a bakıyoruz ve neredeyse duyabileceğiniz toplu bir dua var, *Hayır, şimdi değil—hayır Wall, şimdi değil.* Çünkü bu kadar küçük bir zaman aralığında o kadar çok olağanüstü şey oldu ki, bir fazlası ziyan olur.

Uzaklara koşuyorlar, o iki kız... CAN ATEŞİ ceketleri ve eşarpları ile, başları açık, çılgınca, çocuklar gibi sokakta çığlıklar atarak buzun üstünden kayarak koşuyorlar. Kafaları o kadar iyi ki; alkolün ötesinde, marihuananın ötesinde, oje koklamanın ötesinde, üstelik bulaşıcı. Bu yüzden Toby, gümüş tüylü, rakun suratlı o Alaska köpeği de arkalarından deli gibi havlayıp koşarak onları geçiyor, sonra köpeklerin yaptığı gibi bir daha onları geçmek üzere tekrar geriye koşuyor, korna sesleri, caddede fren sesleri duyuluyor ve Kaltak ile Goldie bir taşkınlık içindeler. Kanları öyle kaynıyor ki, birbirlerine bakma ihtiyacı bile hissetmiyorlar. Hollanda Caddesi ile Yedinci Cadde'nin köşesine geldiklerinde, sırf kötü niyetli bir zevk uğruna arabalara atmak üzere yol kenarındaki su oluğundan buz parçaları toplamak için eğiliyorlar, koşarken buz fırlatıyorlar. Süslü cenaze arabası kılıklı siyah bir

Lincoln Continental'in örümcek ağı gibi kırılmış ön camından bir adam onlara bakarken sarsıla sarsıla gülüyorlar. Camlar SCHOOR DÖŞEME'nin vitrininden bir hapşırık gibi sıçrayarak uçuyor ama kızlar çoktan arka sokaklardan geçiyorlar, Toby peşlerinden koşuyor; uzun dili dışarı sarkmış, hızlı hızlı buharlar çıkararak soluyor. Fairfax'te sağa dönüyorlar ve Cassadaga, orada bir kilometre aşağıda buz tutmuş, dondurucu ve amansız, etinden sıyrılmış kemik gibi, Eddy'nin Tütün Dükkânı'nın önünde park etmiş onları bekleyen türkuvaz renkli Buick DeLuxe'ü görünce Kaltak Goldie'yi kaburgalarından dürtüyor. Elbette motor çalışıyor, arkadan egzoz çıkarıyor yani anahtarlar da üzerinde, elbette, Kaltak tereddüt etmiyor, bu Acey Holman'ın Buick'i, Aşağı Mahalle'de her yerde bilinir, Acey'nin bilindiği gibi... Evet. Ve saygı duyulur ve belli bölgelerde korkulur ama Kaltak ve Goldie, Acey Holman'ı düşünmüyorlar, Acey Holman'ı düşünecek zaman yok, tıpkı Morton Wall'u ya da Kaltak'ın bıçağının ucunda korkudan ölen Vinnie Roper'ı düşünecek zaman olmadığı gibi ya da liseden atılmak... Ne demekse artık, lise kimin umurunda?—"Atlasana! Kaldır kıçını!" Çoktan Buick'e binen Kaltak emrediyor. Araba geniş ve alçak, tıpkı bir yat gibi ve Goldie düşünmeden itaat ediyor, Kaltak'ın söylediği her şeyi yapan Goldie tiz bir çığlıkla yolcu koltuğuna biniyor ve Toby de arkasından tırmanıyor, kardan üşüyen patileri kızların her yerinde ve sıcak, ıslak dili yüzlerinde, bu yüzden Kaltak'ın yavruyu dirseğiyle yana itmesi gerekiyor, hızla bu şaşırtıcı arabanın nasıl fırladığına bakıyor, kullanmak bir yana daha önce hiç görmediği Dynaflo otomatik vites!—yeni 1954 model Buick DeLuxe, dört kapılı, beyaz kaplamalı lastikleriyle komisyoncunun mağazasından yeni çıkmış, her yanı ardıç kuşu yumurtaları gibi türkuvaz renkte parlıyor ve ne kadar çok krom! Tamponu, aksesuarları, arkası her yeri parlak krom ve bu siyah-deri kaplamaları ağız sulandırıcı, o kadar nefis ki, bunların hepsi CAN ATEŞİ'ni bekliyor, düşlerde olduğu gibi, *Kim durduracak ki bizi?*

Böylece Kaltak önce birinci vitese alıyor, gaz pedalına basıyor, daha sert basıyor ve caddede hız yapıyorlar, lastikler kavramadan önce, biraz patinajın ardından trafikteler, dünyanın en kolay işi, *Kim durduracak ki bizi?*—Kaltak'ın gözleri iyice açılmış, hareket nedeniyle donmuş ve Goldie *Aman-aman-aman!* diyor çünkü Kaltak az kalsın kenarda park etmiş araçlara sürtünecek gibi yaklaşıyor, kırmızı ışıkta dalıp geçiyor. Gaza basıp geçtikten sonra görüyor, direksiyonu sıkıca kavrıyor, tıpkı düşlerde olduğu gibi, şaşkınlığa mahal yok... Hollanda Caddesi boyunca sürüklenirken kimbilir nasıl görünüyorlardı. Caddede sersemlemiş, şaşkın, terk edilmiş sığırlar gibi hareket eden Lana vardı, Violet vardı, Toni vardı, Maddy vardı, CAN ATEŞİ ceketleri ve turuncu-kırmızı eşarpları üzerlerinde, Kaltak'ı ve Goldie'yi aramak için çıkmışlardı, öyle mi?—Kaltak ve Goldie'nin nerede olduklarına dair hiçbir fikirleri yoktu, yalnızca bu taraflarda bir yerlerde olduklarını biliyorlardı ama yine de CAN ATEŞİ kızlarının bu öğleden sonra okulda kalmalarına olanak yoktu, konuşmaktan ve tiz kahkahalarla gülmekten ötürü çok fazla gerilmişler ve birbirilerinin sözünü keserek dördü aynı hizada yürüyorlar. Park alanında olanlara tanıklık edenler Maddy'ye neler olduğunu anlatıyorlar, Maddy *olamaz! olamaz!* diye bağırırken neşesinden ve neşenin de ötesinde bir şeyden destek alıyor, yani bunların Kaltak için ne demek olabileceğini düşünmüyor. Sustalı bıçak, herkese sergilemek, Vinnie Roper'ı gerçekten tehdit etti mi? Bay Wall'u gerçekten tehdit etti mi? Ve atıldı mı ve Goldie atıldı mı?—sonsuza dek mi? Maddy inanmayarak ürperiyor, gülüyor. Hepsi gülüyor, yalnız Violet Kahn her şeyin kendi suçu olduğunu, kendinden nefret ettiğini, ölmüş olmayı istediğini söyleyerek sızlanıyor, tırnaklarını yanaklarına batırarak aşağıya çekiyor, deli "Pamuk Prenses" gerçekten kan akıtmak istiyor. Bu yüzden Lana ellerine vuruyor, sert bir şekilde deliymiş gibi konuşmayı kesmesini söylüyor—"Senin bu deli konuşmalarının Kaltak'a ne faydası olacak?" Ve dördü aynı hizada, rüzgârda başları çıplak,

yürüyorlar. Hollanda Caddesi'nde hızla onlara yaklaşan arabayı izliyorlar, parlak kromları olan türkuvaz araba onların bulunduğu yönde hız yapıyor, çılgın bir şey, bu yabancının arabasına böyle bakmak ve ön camın ardında sürücü koltuğundaki yüzün başkumandanlarının yüzüne dönüşmesini görmek harika bir şey, Kaltak Sadovsky?—ve yanındaki Goldie mi? Ve Toby de orada, üç düş yüzü, Hollanda Caddesi boyunca sürüklenen CAN ATEŞİ kızları donakalıyorlar sanki, *sanki düşlerde olduğu gibi*. Kaltak frene basıyor ve Buick'i Beşinci Cadde'yle kesişilen yerde kaydırarak durduruyor, kapıyı açıyor. "Hadi binsenize, öyle ahmaklar gibi dikilip durmayın!" diye bağırıyor.

Onlar da öyle yapıyorlar. Arabaya biniyorlar.

Acey Holman'ın kaçırılan arabasına doluşuyorlar, çığlıklar atan liseli kızlar hiçbir şekilde sorgulamadan ve inanarak, Kaltak Sadovsky'nin emrettiği her şeyi yapmaya ve istediği her yerde onu takip etmeye hazır *ve kimse bizi durduramayacak*, Lana ve Violet ve Toni ve Maddy Buick'in yastıklı arka koltuğuna sıkışıyorlar. Daha kapılar kapanır kapanmaz Kaltak gaza basıyor ve onları götürüyor, asfaltın üzerinde lastiklerden çıkan o acı çığlık en çılgın kanınıza yapılan bir çağrı ve nefessiz çığlıkların ve konuşmaların ve Toby'nin heyecanının ortasında (ön koltuğun arkasından kızların yüzlerini öpmek için arkaya doğru sarkıyor) birisi radyoyu açıp sesini yükseltti. Rosemary Clooney o mutlu, hiçbir derinlik içermeyen sesiyle şarkı söylüyor, *eğer beni seni sevdiğimin yarısı kadar sevseydin*... Kaltak şimdi onları Dördüncü Cadde boyunca ağır ağır ilerleyen trafiğin etrafında döndürüyor. Maddy çarpan kalbini kontrol etmeye çalışarak koltuğun kenarını tutuyor, bir yandan da bütün bunları kaçırmış, bütün bunlardan dışlanmış olmaya ne kadar yaklaştığını düşünüyor. Eğer mesela okul binası dışındaki kargaşayı, bulunduğu odanın dışındaki koridorda duyulan koşma seslerini, öğretmenlerinden birinin yükselen sesini ve başka birinin ona cevaben o kafa karıştıran telaş ve korku içindeki yetişkin sesini duymazdan

gelseydi... *Durduğunun yarısı kadar uzak duramazdın* ve demiryolundan geçen arabanın tekerleklerinin sarsıntısı, üstü karlarla tamamen kaplanmış raylar boyunca arabanın hafifçe yana doğru, kontrol dışı kayması, kızların hep bir ağızdan *ay!* diye bağırmalarına neden oldu, sanki derinden, iyice derinden gıdıklanmışlar gibi ve Kaltak bir fırın kamyonunun etrafından dönmek için direksiyonu keskin bir şekilde çevirdiğinde tekrar bağırıyorlar, *ay!—ay—* ama Buick kolayca, uçarcasına geçiyor, onları kimse durduramaz. Dördüncü Cadde'den Mercer'a, Mercer'dan Dwyer'a, Holland Cement Co.'ya, Mohawk Light & Power'a, Fairfax Bulvarı'nın o uzun, kıvrılan rampası kırsal alana iniyor, eski fabrikaları, depoları, bir su kulesini geçip Ontario Gölü'ne bağlanan kırlardan geçen bir otoyola çıkıyor, soğuk buz parçaları sivri ve tehlikeli. Yol boyunca kenarda pudra gibi karlar gevşek sinir yumakları halinde ve Lana kıkır kıkır Maddy'ye savruluyor ve Maddy Violet'e savruluyor (Violet'ın parfümü ne?—bütün bu heyecan arasında kokusunu koruyabilmiş), ve Violet çığlıklar atarak Toni'ye savruluyor, oyuncak bebek kadar olan küçük Toni de koltuğun kenarına savruluyor, artık Hammonds il sınırları dışındalar, kör edici bir güneşe doğru hızla yol alıyorlar. Bir buçuk kilometre sonra Oldwick Yarış Pisti'ne gelecekler, onun parçalanmış, sarkan bayrakları, Camel sigaralarının, Sunoco Motor Yağları'nın, Mail Pouch Tütünleri'nin 22 kalibrelik kurşun izleriyle lekelenmiş reklamlarının bulunduğu tenekeden tabelaları ve kışın verdiği o terk edilmiş görüntüsüyle Hammond İli Fuar Alanı ve burada, birdenbire, arkalarında önce zayıf sonra yüksek, ısrarlı, kızgın, yanılmaya yer bırakmayan bir siren sesi duyulmaya başlıyor. Kaltak, gözlerini kısarak dikiz aynasına bakıp, "Of!—Allah kahretsin," diye mırıldanıyor ama başta devriye arabasını hemen göremiyor (bir Devlet Otoyolları devriye memuru, kaçırılan Buick'in hızını hız sınırının doksan kilometre olduğu bir bölgede saatte yüz otuz ila yüz otuz beş kilometre olarak ölçüyor), arabaya bindiği ya da bıçağını açıp ucunu düşmanının

boğazına götürdüğü anda olduğu gibi düşünmeden kamburunu çıkarıp o küçük, tedirgin, güçlü elleriyle direksiyonu yukarıdan kavrıyor, saat on biri on geçe pozisyonunda. Yetişkinlerinki gibi azimli ve kararlı bir ifade takınıyor, gaz pedalına yere değene kadar basıyor, bu yüzden CAN ATEŞİ kardeşleri bir lunapark treniyle tatlı ve tehlikeli bir dalış yapıyorlarmış gibi çığlıklar atıyorlar, bu çılgın sürüşle nereye dalıyorlar?

"Kaltak—bizi yakalamasına izin verme!"

"—hıyarağa!"

"Asla geri dönmeyeceğim!"

"Bize gereken şey bir tabanca!"

"Lastiklerini patlatmak!"

"Yaklaşıyor!"

"Hayır *yaklaşmıyor!*"

"CAN ATEŞİ ASLA GERİYE BAKMAZ!"

"Of—Kaltak—"

"Tanrım!—"

Bir kavşaktan dizel bir kamyon giriyor, sarı ışıklar yanıp sönüyor ama Kaltak durabilecek olsa bile durmayacak, çok hızlı gidiyor ve kornaya asılıyor ve hiçbir şey görmeden sol şeride geçip dalıveriyor. Buick'in içi çığlıklarla doluyor ve kamyon şoförünün yüzü bir balon, ön camın ardında donmuş, hayretler içinde. Goldie sırtlan kahkahalarıyla boğulurken ona orta parmağını gösteriyor, Kaltak külüstür bir kamyonetin içindeki yaşlı bir hıyarağasıyla kafa kafaya çarpışmaktan kaçarak sağ şeride geri dönüyor ve arabanın lastikleri kayıyor ama yalnızca biraz, alay edermişçesine, yavaş yavaş şehirle beslenmiş gözlerine yabancı olan tarlaların bulunduğu kırsalın derinlerine iniyorlar. U.S. 104, pırıltılı kar tarlalarına, üzerinde büyük siyah kuşların—kargaların mı?—tembel tembel daireler çizdiği kurutulmuş mısır saplarının dizildiği sıralara bağlanan iki şeritli bir otoyol, arkalarındaki polis gitgide yavaşlıyor ama sirenlerini hâlâ duyabiliyorlar ve arka

koltuktaki kızlardan biri radyonun sesini açıp arkalarındaki sesi boğmak için öne eğiliyor. Bu kulaklarını patlatan "Moulin Rouge'un Şarkısı..." Hüzün ve özlem dolu, özlemini dile getirmekten utanmıyor. Maddy aşırı bir dehşet içinde ön koltuğun arkasına yaklaşarak çömeliyor, küçük bir çocuğun o aptal ana rahmindeymişçesine kıvrılması gibi o da Kaltak gibi iki büklüm kıvrılıyor ve gözleri kapalı, gözkapaklarının arkasındaki gözleri ani hareketlerle kasılıyor ama gözleri kapalı, *Tanrım, sevgili Tanrım izin verme*—keskin zekâsı ve Ötekilerin saçmalıkları tarafından enayi yerine konmayı reddetmesi nedeniyle adı "Katil" olan Maymun-Maddy Tanrıya inanmıyor, tabii o, orada, göklerde yaşayan herhangi bir sevgili Tanrı-Baba'ya inanmayacak kadar akıllı (Göklerde *nerede* olacak?—bu son birkaç aydır astronomi kitapları okuyordu, geceleri şaşkın ve hayran bir şekilde Hammond gibi bir sanayi şehrinde pek de açık olmayan ama en azından *orada* olan gökyüzüne bakıyordu) Ama dudakları akıldan ve iradeden bağımsız bir şekilde hareket ediyor ve çok, ama çok uzun zaman önce Annesiyle nasıl uyuduğunu düşünüyor. Annesi olan o kadın artık yok, *onun* Annesi, böylesine bir sıcaklık, böylesine bir yakınlık, böylesine bir sevgi içinde bir bedenin nerede başlayıp nerede bittiğini belirlemeye gerek yok, ama sonra birdenbire Annesinin yüzünü ters dönmüş görüyor, o şişkin, bitkin yüz ters dönmüş ve Annesinin çok kötü çürükler içindeki kolları yanlarına bağlanmış, yaralar, çürükler ve kanlar içinde, kendi iyiliği için: Ambulans ve sedye kendi iyiliği için. Ağzı bir balığınki gibi gerilmiş, sessiz bir acı içinde ve Maddy *bu büyüyü, altında bulunduğum bu gökyüzünü bozmak zorundayım*'ı duyuyor ama sözcüklerin altında ve arkalarında şaha kalkan bir polis sireni var, hıyarağası yaklaşıyor ama Kaltak teslim olmayacak. CAN ATEŞİ ASLA ÖZÜR DİLEMEZ! CAN ATEŞİ ÖLÜME MEYDAN OKUR! Ağaçlar uçarcasına gerilerde kalıyorlar, posta kutularının, kar yığınlarının içlerinden yükseliyorlar, karla kıvrılan havada mavimsi bir parlaklık var, buzdan saplar, buzdan

iğneler, inleyen rüzgâr arabayı sarsıyor, arabayı sallıyor, arabanın içi çığlıklarla *Aaaaaaa! Aaaa!* ve Toby'nin dinmeyen viyaklamalarıyla dolu, Maddy de Kaltak gibi büzülüyor, gözleri kapalı, en azından Dünya'nın dönüşünü hissedebileceğine inanıyor. Sizi ileriye taşıyan o görünmez dönüş sizin hızınız onun hızını geçene kadar hissedilmez ve sonunda yerçekiminden kurtulursunuz, CAN ATEŞİ ASLA ASLA DEMEZ!

Kaçırılan türkuvaz-ve-krom renkli araba Tydeman Corners'in kuzeyinde kar kaplı bir tarlada ters döndüğünde—döndüğünde ve döndüğünde ve döndüğünde!— Kaltak Sadovsky Fairfax'teki Eddy'nin Tütün Dükkânı'nın önünden bu yana on sekiz kilometre, yol boş olduğunda peşlerinde süratle dayanan Otoyol Devriye polisiyle de on çılgın kilometre yol almış olacak. Kaltak önlerindeki köprüyü görüp yüzünü buruşturduğunda kızlar heyecanla çığlıklar atıyor ve oradan oraya savrulurlarken sıkıca birbirlerine tutunuyorlar. O eski moda, dar, dik rampalı, yeri tahta kaplamalı kâbus köprülerden ama tereddüt edecek zaman yok, Kaltak frenleri kullanmayacak. O akıllı, polisin yavaşlayacağını da düşünüyor, o hıyarağası dikkatli davranacak, böylelikle Kaltak birkaç saniye öne geçmiş olacak, öyle değil mi?—böyle bir yarışmada birkaç saniye epey bir fark yaratabilir. Böylece Buick köprüye doğru rampayı hızla çıkıyor, ön tekerlekler çarpıyor ve dönüyorlar. İlk başta ağırbaşlı bir şaşkınlık içinde yükseldiği görülüyor. *A! Aa!* Şaşırtıcı bir şekilde devam ediyor. Köprüden uçana kadar neredeyse sağlam görünen ağır, güçlü bir makine, bir kısmı erimiş, kaygan bir buz parçasına denk gelince araba birdenbire başka bir yöne dönüyor. Şimdi arka tekerlekler yükseliyor gibi görünüyor, bütün çabaların sona erdiği bir an geliyor, yerçekimi tümüyle sona eriyor, Buick yükselirken, süzülürken bir çığlık teknesine dönüşüyor. Boşluğa fırlıyor, ne kadar hafif! Maddy'nin gözleri açık şimdi, bütün hayatı boyunca bu *Şimdi*'yi hatırlayacak, ne kadar önemsiz! Araba tekrar yere isabet ettiğinde, hâlâ sanki ağırlığı yokmuşçasına geri sekiyor,

ters dönüyor, dönüyor... Et, kemik ve kızların soluklarını taşıyan bir makine, dalıyor ve kayıyor ve sallanıyor ve sıçrıyor. Dev, sert kabuklu bir böcek gibi ters dönmüş, şimdi tekrar düzeliyor, şimdi tekrar ters dönüyor, şiddetli bir şekilde çatırdıyor, kırılmış camlardan içeri karlar doluyor ve çatı içeri doğru çöküyor. Sanki dev bir el tarafından ezilmiş gibi ters dönmüş ve motor hâlâ tam gaz çalışıyor, kaçmak için çıldırıyormuş gibi, mavimsi beyaz bir kozanın içinde gömülü durumdalar ve inleme, hızlı hızlı soluma, ağlama, bir köpeğin viyaklama sesleri duyuluyor. Güçlü bir idrar kokusu var. Kaltak yarı kızgınlık, yarı sevinç içinde nefes almadan bağırıyor, direksiyonun arkasında kıpırdayamadan, etrafına bakamadan, *göremeden* kıstırılmış halde, "Kimse ölmedi— değil mi?"

Kimse ölmedi.

Bölüm

üç

1

Red Bank

Bir *İki*

Üç *Dört* *Beş* *Altı*

Yedi *Sekiz*

Dokuz *On* *On bir*

Saydı: On bir doğan gökyüzünde yavaş yavaş daireler çiziyorlar.

Gülümseyerek saydı: On bir doğan o sabah, puslu bir gök, yakıyor, yaz-ortası, temmuzda bir gün, isimsiz bir gün.

Gardiyanlardan birinin başparmağı gözünü oymuştu ama saydı, sanki hayatı, ruhunun devamı buna bağlıymış gibi saydı: On bir kerkenez havalanıyor... Döne döne aşağı iniyor, o kadar zarif ki... Sonra yükseliyor... Sonra tekrar yavaşça, döne döne aşağı iniyor. Boz-renkli tüyler, akıllıca bir kamuflaj. İyice açılmış kanatları o kadar güçlü ki hemen hemen hiç hareket etmeden ağırlıklarını taşıyor.

Avcılar. Gökyüzünün efendileri.

Ben de sizlerden biri miyim? Beni de alın.

Burası, Oda'nın içi (çok iyi biliyordu, önceden ölçmüştü) üç metreye iki metreydi, denildiği gibi "tecrit" edilmiş bir halde, her zaman uyanık ama günü özleyerek uyanık ve şimdi kirli, kü-

çük pencereden dışarısını görmeye kararlı bir biçimde parmak ucunda yükseliyor. Pencere esirgeyerek açılmış bir göz gibi ve beton duvarda zalimce yükseğe yerleştirilmiş ve Kaltak Sadovsky uzun boylu bir kız: Çıplak ayak bir metre yetmiş iki santim. Ama parmak ucunda durmak zorundaydı, baldırlarındaki kaslar titreyerek, umutsuzca dışarıyı görmeye çalışarak boynunu uzattı, sabah maviliğini, solgun puslu gökyüzünü iyice görmek için ve bu doğanları görmek... Onları görünce kalbi güm güm atmaya başladı, bunların kerkenez olduğunu söylemişlerdi, burada, Hammond'ın seksen kilometre kuzey batısındaki kırlarda Red Bank'te ve Kaltak bir şehir kızıydı, Tanrım, daha önce hiç doğan görmemiş olduğuna inanamıyordu. O kadar şaşırtıcı büyüklükte ve güçte kuşlar ki, sabah erken, çok erken ve alacakaranlıkta birdenbire, beklenmedik bir müzik gibi, gökyüzünde yükseklerde beliriverirdiler. Yalnızca bu pencereden tanık olundu, bu hücreden, diğer kızların olduğu "kulübe"deki odasından görünmez, sadece buradan, gözle görülür bir çaba sarf etmeden yükselmek, yalnızca rüzgâr tarafından doğurulmuş gibi, geniş kanatları, geniş tüylü, kaslı kanatları, zarif kanatları onları o spiralin en tepesine yükseltiyor sonra bir anlık bir duruş... Bir kalp atışı... Sonra tekrar döne döne aşağı iniyorlar, yavaşça daireler çizerek... Dalarak, alçalarak... RED BANK EYALET KIZ ISLAHEVİ'nin arazi sınırını oluşturan, üzerinde boynunuzda istemeyeceğiniz türden kötü bir kolye gibi iç içe tel örgülerin bulunduğu şimdiki üç buçuk metrelik duvarın ötesinde gökyüzünde gitmek.

Ben sizlerden biriyim.

Alnını ter kokan duvara vuruyor, zaten çürük, ağrıyan alnını ve gözü gardiyanın parmağından iltihaplanmış ve bu sefer kaç günlüğüne içeride olduğunu ya da bunun ona söylenip söylenmediğini hatırlamıyor.

Ben sizlerden biriyim, ah Tanrım, ah, sevgili Tanrım, beni dışarı bırak.

2

"Adalet"

Şimdi bizden intikamlarını alıyorlardı, sıra Onlardaydı. Bizim önlerinden uçabileceğimizi düşünerek küçümsediğimiz o Ötekiler, *bizi* ağlarıyla asla yakalayamayacaklardı.

CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR! Buna *inanmaya* başlamıştık sanırım—neyin eğri, neyin doğru olduğunu bilemediğiniz bir rüyada olduğu gibi, her şey iç içe geçmişti.

Büyük olasılıkla siz de o Ötekiler arasındasınızdır... Güvende ve kendinden memnun ve bilgiç biri olarak bizim için *çocuk suçlular—çete kızları—küçük sürtükler*—diye düşünüyorsunuzdur, öyle değil mi?

Sizi suçlamıyorum. Yaptıklarımızın haberi yayıldığında Hammond'daki birçok insanın düşündüğü de buydu. CAN ATEŞİ kızlarının başı dertteydi, polis tarafından tutuklanmıştık ve bazılarımız gerçek suçlarla suçlanmıştık.

Ambulansla Hammond General'a, acil servise getirildik, sonra ıslahevinde gözaltına alındık, ölmediğimiz ya da sakat kalmadığımız için şanslıydık, akrabalarımızdan bazıları dışında (*bütün* akrabalarımız olmadığı kesin) herkes, yalnız Kaltak Sadovsky'nin değil hepimizin göz hapsinde tutulmak yerine Red Bank'e gönderilmesi gerektiğini söylüyordu.

Hammond Gazetesi devlet okullarındaki "yasadışı çeteler" tehdidiyle ilgili bir yazı bile yayınlanmıştı!

Ama altımız (Lana, Violet, Toni, Rita, Marsha, Maddy) şanslıydık, bize beş aylık göz hapsi cezası verilmişti, bir de yargıcın konuşması, konuşması, konuşması, bizi özellikle "tehlikeli kişiler"le arkadaşlık etme konusunda uyardı; Goldie on iki aylık bir göz hapsi cezası aldı—*gerçekten* şanslıydı çünkü bir ara o da büyük bir hırsızlık eyleminde (Acey Holman'ın arabasını almak!—yalnızca bir *şakaydı*) Kaltak'a suç ortaklığı etmekten ve saldırı ve mal varlığına kasten zarar vermekten Red Bank'i boylayacakmış gibiydi. Kaltak süresi belirsiz denen bir ceza aldı, *en az* beş ay, *en çok* ne kadar olacağı belli değil, yani tutuklu ama ne lanet olası süre boyunca hapsedileceğini asla bilmiyor, bu süre her zaman onu hapsedenlerin, yani hem ıslahevi görevlilerinin hem de güvenilir kişilerin, tutuklu-güvenilir kişilerin, yani (Kaltak'ın da öğreneceği gibi) asla güvenemeyeceği türden tutukluların iki dudağı arasında. Öğrendiğimiz şeylerden biri de New York Eyaleti'nde, ıslahevlerinde bulunan reşit olmayan kimselerin, ne zaman girmiş olurlarsa olsunlar, on sekiz yaşına geldiklerinde serbest bırakılmalarıyla ilgiliydi; ama süresi belirsiz cezalarda on sekiz yaşına gelene *kadar* serbest bırakılmayabiliyorlardı. Yani hiçbir yetişkine yöneltilemeyecek *evden kaçmak* veya *okuldan kaçmak* veya *iflah olmamak* gibi birtakım önemsiz "suçlar" yüzünden Red Bank'te yıllarca tutulabilirdiniz—" 'İflah olmamak' bir yetişkinin senin davranışlarına itiraz etmesinden başka nedir ki?" demişti Kaltak—bir de *herkesle düşüp kalkmak* vardı. Yalnız kızlar *herkesle düşüp kalkardı*. Erkekler asla.

Bu suçlamaların polis, "çocuklardan sorumlu yetkililer" ya da anne babalar ne isterse o anlama geleceğini çabucak kavrıyordunuz, çocuklarından kurtulmayı ümit eden o kadar çok anne baba vardı ki... Bu yüzden Kaltak, çocuk mahkemesindeki yetkililerle ve yargıcın kendisiyle bunu tartışmaya çalıştı, ne kadar delice bir şey olduğunu, açıkça haksızlık olduğunu göstererek, mesela, on üç yaşındaki bir çocuk evden kaçtığı için Red Bank'e gönderilebilir ve oradaki çalışanlar davranışlarından hoşlan-

mazlarsa bu çocuk orada *beş yıl dolu dolu* ceza görebilirdi—yani bir yetişkinin silahlı soygun yapmak hatta adam öldürmekten aldığı cezayla aynı süre!

Kaltak, Oldacker adındaki yargıca tam olarak, "—Eminim bu *anayasaya aykırıdır*—çocuklara bu şekilde davranmak. Sanki 'çocuğuz' diye insan değilmişiz gibi!"

Oldacker farklı duruşmalarda hepimizin mahkemesini yürüten adamdı, o çirkin suratlı, aşağılık herif bize, CAN ATEŞİ kızlarına (ama en çok Kaltak Sadovsky'ye) sanki pislikmişiz, *onun için* asıl tehlike bizmişiz gibi davrandı.

Kaltak'ın cesareti vardı ama bu şekilde konuşmak biraz pervasızcaydı, haklarında ısrar edip, düzinelerce defa yalnızca oğlanlardan biri tarafından taciz edilen kız arkadaşlarından birini koruduğunu tekrarlaması... Bıçağını kullanması gerekmişti çünkü çetedeki adamların ciddiye aldıkları, ikna edici tek yöntem buydu. Ve Wall onlara kendilerini koruma şansı vermeden onu ve arkadaşı Betty Siefried'i kovmuştu, bu yüzden arabayla dolaşmaya çıktılar—"Arabayı *çalmıyorduk,*" dedi Kaltak "—yalnızca *dolaşıyorduk,* sonra hemen aldığımız yere geri bırakacaktık ama o polis bizi kovalamaya başladı, lastiklerimize ateş eder diye korktum, sanırım paniğe kapıldım ve—sürmeye devam ettim."

Suçlanan bizlere aynı sosyal hizmet görevlisi bakıyordu, Siskin adında bir kadın, mahkeme tarafından atanmıştı. Kaltak'ı saçını düzgün bir şekilde taraması ve toplaması için ikna etmişti ama Kaltak kafasını salladığında saçlarından bir kısmı tokadan kurtulup kıvırcık ve tuhaf bir şekilde havaya dikildiler. Yüzünün sol tarafı çok çürüyüp şişmişti, bu yüzden orantısız ve isyankâr duruyordu. Çaresiz. Birdenbire incelen bir sesle, kuşkuyla, "—Bu mahkemenin *benim* üzerimde yargı hakkı yok," dedi.

Oldacker bu çılgın-saçlı çete-kızı Sadovsky'yi inceleyerek büyük, yüksek kürsüsünün parlak yüzeyi üzerinden kötü, küçük bir gülücükle sırıttı.

"Ya? Öyle mi?"

Maddy'nin defterinde sarı, katlanmış bir parça kâğıt var, aceleyle, endişeyle, korkuyla karalanmış. Onu açıyorum, düzleştiriyorum ve bunun MARGARET ANN Sadovsky'ye karşı yöneltilmiş resmi suçlamaların bir listesi olduğunu görüyorum, 8 Nisan 1954, Çocuk Mahkemesi, Hammond İli, New York Eyaleti.

Bunu yazdığımı hatırlayamıyorum ama yazmış olmalıyım. Çünkü bu "tarihe geçmiş bir kayıt."

Tanrım, onu nelerle suçlamışlar. Hırsızlık, ehliyetsiz araba kullanmak, dikkatsiz araba kullanmak, hız yapmak, insan hayatını tehlikeye atmak, bir polis memuruna itaat etmeyi reddetmek, mal varlığına kasten zarar vermek, ahlaksız davranış, gizli silah taşımak, yasadışı silah taşımak, öldürücü silahla kasten saldırı girişiminde bulunmak, devamlı okuldan kaçmak, okul içinde "disiplin sorunu" yaratmak, "iflah olmaz" bir çocuk olmak, "herkesle düşüp kalkmak!"

Ona ihanet etmek üzere Çocuk Mahkemesi'ne gelen Kaltak'ın kendi babasıydı. Hepimize karşı yalancı şahitlik yapan Morton Wall'dan bile kötü, daha abartılıydı yalancı şahitliği.

Ab Sadovsky!—Aşağı Mahalle'de her yerde kötü mizacı, delifevri mizacı, kavgaya meyilli oluşu, içkici içkici içkici oluşu ve kadınlarla ve işverenleriyle yaşadığı sorunlarıyla tanınan Ab Sadovsky... Bu adamın görünüşü bile yeterdi. Bir bacağı öbür bacağından kısaydı, bu yüzden sokaklarda bir garip yürürdü, kaşlarını çatarak—yakışıklı bir adamdı, ya da bir zamanlar öyleydi, ama esmerdi, tıknaz-vücutluydu, Kaltak'a hiç benzemezdi—böylece Kaltak'la birlikte Çocuk Mahkemesi'ne çıkageldi ama ona hiç bakmıyordu, sanki utanç ve acıyla yaralanmış gibi...

Tamamen ayık ve tıraşlıydı ve hatta takım elbise giymiş, kravat takmıştı. Kaltak beş yıl önce bir arkadaşının cenazesinden bu yana bu kıyafeti üzerinde görmediğini söyledi. Aynı kıyafetle cenazeye gitmiş ve üç gün boyunca ortadan kaybolmuştu, en sonunda şehirdeki sarhoşlar hücresinde ortaya çıkmıştı. Kaltak'ın onu kefaletle oradan çıkarması gerekmişti ve Oldacker'a neredeyse "itiraf" edercesine artık kızını idare edemediğini, bu günlerde birçok çocuk gibi kızının da kontrolden çıktığını ve annesi öldükten sonra evlenmiş olsaydı belki her şeyin daha farklı olabileceğini söylüyordu... Kaltak duyduklarına inanamadığını söyledi, inanamıyordu işte, çok kavga etmişlerdi, birbirlerinden olabildiğince uzak durmuşlardı ama babasının ona bu şekilde ihanet edeceğini asla düşünemezdi, hem de yabancılar karşısında—"Ah, Maddy, kalbim kırıldı, onu asla affetmeyeceğim."

Ab Sadovsky'ye sordular: Kızı uyuşturucuya bulaşmış mıydı?—kızı bir çete üyesi miydi?—"herkesle düşüp kalkar" mıydı?—ve o hain, orada öylece boynu bükük, ayaklarına bakarak sessiz sessiz durdu, sanki cevap veremiyormuş gibi.

Kaltak Sadovsky—"herkesle düşüp kalkar"!—herhangi bir adamı sırf kendisine *o şekilde* el sürdü diye öldürebilecek olan Kaltak.

Oldacker, savcılık memuru ve Bayan Siskin ile belki on dakika düşünmek için izin istedi, sonra Kaltak'ın hepimizin gönderilmekten deliler gibi korktuğu Red Bank Eyalet Kız Islahevi'ne gönderilmesine karar verdi. Oğlanlar için bunun iki katı büyüklüğünde, Red Bank şehrine daha yakın ayrı bir ıslahevi vardı. Aşağı Mahalle'de birçok insan Red Bank'te birkaç çocuk tanırdı ya da oradaki çocuklarla akrabaydı, tıpkı birçok insanın Maywood'u (Erkekler İçin Devlet Hapishanesi) ve Milena'yı (Devlet Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi) tanıması gibi... Bu yüzden bu yerler ile ilgili espriler vardı, hayatınız boyunca duyduğunuz espriler, komik olduğu için değil, çünkü

komik değildi, Ölümle ilgili şakalar gibi. Ve mahkemede gerçekten ne anlama geldiğini bilmeyen aşağılık herifin biri tarafından ağza alınan ve bu nedenle kayda geçirilip gerçek kılınan bu isimleri duymak, düşünebileceğiniz en korkunç şeylerden biriydi.

Kaltak derhal, " 'En az beş ay'—*en çok* ne kadar?" dedi, Oldacker da "Bu sana bağlı, genç bayan," diye cevapladı.

Kadın polis memuru, biz CAN ATEŞİ kardeşleri eline kaçak bir şey veririz korkusu ile dikkatle bizi gözlerken Kaltak bize teker teker sarıldı: Goldie ve Lana ve Rita ve Violet ve Toni ve Marsha ve Maddy. Kaltak dışında hepimiz derinden yaralanmışçasına ağlıyorduk. Kaltak, Maddy'ye herkese sarıldığından sıkı sarıldı, öyle ki Maddy nefes alamadı ve incinmiş omurgası yüzünden kendini biraz çekmek zorunda kaldı. Maddy'nin kulağına, tatlı-uyuşturan bir sesle, "Maymun-bebeğim, hadi ama böyle *hüzünlü* bakma, beş ay sonra geri döneceğim," dedi. Maddy'yi iyice yaklaştırıp sıkarak kimse duymasın diye kulağına gizlice, "—Belki daha önce," diye fısıldadı.

Bu ne anlama geliyordu?—Kaltak'ın Red Bank'ten kaçmak gibi bir umudu mu vardı?

3

Gökyüzü'nün Kısa Tarihi

Bilemeyeceğiniz *bir yerler*.

1594'te, Rouen, Fransa'da bomboş bir gökyüzünden bir yamaca "kızgın taşlar" yağdı, yaşlı bir adam öldü ve orada duran birkaç kişi ve sığır yaralandı. Adamın içi bir doktor tarafından açıldığında taşlardan birinin, morumsu pembe renkli bir taşın, göğsünden hatta *kalbinden geçerek* anında ölümüne neden olduğunu gördüler. 1701'de, Cheswick, İngiltere'de, benzer taşlardan oluşan "çığ" gibi bir kitle Paskalya ayini sırasında bir kilisenin damını, rahibi mihraba yapıştırarak, delip geçti, alevler kilisenin büyük bir kısmının tahrip olmasına neden oldu, ama belli ki Tanrının müdahalesi kaçan inananları korudu. 1889'da Lima, Ohio'da, bir yolcu trenindeki memurların kullandığı son vagon, açık gibi görünen gökyüzünden inen kayalar, taşlar ve "iğneler" yüzünden delik deşik oldu, en küçüğü bir üzüm tanesinden büyük olmayan ve en büyüğü otuz dört kilo gelen bu nesnelerden dokuz bin adet yağdı. Demiryolu memuru, "—Dünya'nın sonu, Kıyamet koptu zannettik!" dedi.

Ve Salem Falls, Connecticut'ta, 1923'te açık havada yapılan, birkaç yüz kişinin katıldığı bir nikâh kutlaması "yağmur gibi yağan yanan kaya parçaları"yla kesildi, yağan taşlar kurşun gibi bir ses çıkardıkları için ilk başta paniğe kapılan ziyaretçiler partinin silahlı bir saldırıya uğradığını düşündüler. Ondört binden fazla "yağmur gibi yağan, yanan kaya parçası" düşmüştü.

Ve 1931'de, Wurmwell, South Dakota'da, beyzbol liginin son sezon oyunundaki dokuzuncu vuruş sırası birdenbire birkaç dakika boyunca küçük kayaların yağdığı gök gürültülü bir yaylım ateşiyle kesildi. Dehşete düşen görgü tanıkları yerde her yönde kilometreler boyunca toz patlamalarıyla çukurlar açıldığını söylediler. Yakınlarda bir çiftlik evinde McNamara ailesi, anne, baba ve altı çocukları tam akşam yemeğine otururlarken yuvarlak bir nesne evin tavanından geçerek düştü ve yönlendirilmiş gibi süratle mutfaktan geçip gürültülü bir şekilde kiler merdivenlerinden yuvarlana yuvarlana gözden kayboldu. Bay McNamara, "Tanrım—sanki birisi damdan aşağı bir bowling topu attı!" diye anlattı; yetişkin oğullarından biri "O bowling topu falan değildi, o bir *ateş* topuydu," dedi. Yanması bittiğinde neredeyse mükemmel bir yuvarlaklıkta, on beş kilo ağırlığında, parlak, büyük bir kaya parçası olduğu görüldü.

Ve 1952'de, Puce, Ontario'da bir yaz günü güneş batarken Noel ışıkları gibi bir gösteri güneydeki gökyüzünü süslüyor ve "kanatlı ananas" şeklinde bir nesne yeryüzüne düşüp patlıyor. 9 metre derinliğinde, 10 metre genişliğinde bir krater açıyor. Bu krateri çevreleyen kilometrelerce alanda her şeyin üzerine kumlu, siyah bir toz çöküyor, canlı ve cansız her şeyin üzerine, kafa derilerine sızıyor, tırnak aralarına, ciltteki yarıklara giriyor.

Puce sakinleri bunun kesin olarak Ruslar tarafından Birleşik Devletlere atılan bir atom bombası olduğunu düşündüklerini söylüyorlar.

Hayır. Bu Mars'ın ötesinde bir yerden gelen bir kaya parçası.

Nedir bir göktaşı?—bir meteoridin Yeryüzü'ne, Yeryüzü'nün atmosferinden yaptığı hızlı, zorlu geçişten arta kalan metalik maddedir. Meteorit?—Yeryüzü'nün atmosferine girdiğinde akkora, bazen alev izlerine dönüşen küçük gezegenler ya da gezegen parçaları.

Ve asteroitler... Kuyrukluyıldızlar... "Akan yıldızlar..." "Küçük gezegenler" var.

Gökyüzünden düşen kayalar. Adlandıramadığınız bir yerlerden.

Bunlar çoğunlukla Hammond Halk Kütüphanesi'nde alınan notlardı, kalıcı olduğuna inandığı şeyleri gözü dönmüşçesine *öğrenen, ezberleyen* Maddy Wirtz, okuldan sonra orada saatlerce oturur, kitaplardan görev bilinciyle bilgi kopyalardı, kitaplardan birinin başlığı *Gökyüzü'nün Kısa Tarihi*'ydi, şimdi çoktan unutuldu. (Bunların hepsini unuttum şimdi. Ancak bu kadar titiz bir şekilde dosyalanmış ve asıl deftere geçirilmiş halde rastlamak onları geri getiriyor.) Bu şekilde insanlara, özellikle yetişkinlere bakardı, incelikli bir detay ya da resimle dikkati dağılan bir hayalperest gibi, onların (bir şeyden habersiz) gözleri onunkilere sabitlenmiş. Bu tuhaf kız, kendisinin bir parçasını yetişkinlere, bir parçasını CAN ATEŞİ kardeşlerine gösterirken başka bir parçasını, hatta belki en derinlerdeki özünü kendisine saklardı.

Beni kimse bilmiyor. Beni kimse incitemez.

Yalnız bir defasında bir kitaptan Kaltak'a, büyük olasılıkla *Gökyüzü'nün Kısa Tarihi*'nden, "küçük gezegenler"le ilgili kısa bir bölüm okudum. Yeryüzü'ne çarptıklarında ciddi zarar verebilecek, her büyüklükte, iri kaya parçaları... Kaltak hayrete düştü, şaşkınlığını ve endişesini ifade eden espriler yaptı—"Yani öyle Allah'ın cezası bir şey, herhangi bir zaman gelip kafana vurabilir mi?—kafanı koparabilir mi?" ve Maddy, "Ee—aslında bu oldukça ender olan bir şey. Gerçekten *olacak* bir şey değil," dedi ama Kaltak bunun peşini bırakmak istemedi, daha bundan fikirler üretecek ve konuyla oynayacaktı, bir parça şeker gibi emecekti onu, "—Allah kahretsin Maddy! Tam her şeyi anladığında, Tanrı ve o saçmalıklarla ilgili, Onun sana zarar vermeyeceğini çünkü zaten var olmadığını anladığında, korkulacak lanet olası yeni bir şey çıkıyor!"

Öyle. Ama tüm hayatını gökyüzünden düşecek bir şey yüzünden korkuyla geçiremezsin, öyle değil mi?

***

İşte Kaltak Sadovsky her zaman az da olsa gurur duyduğu ve gösteriş yaptığı sustalı bıçağını kendi iyiliği için havada sallıyor. Ve işte Kaltak sokaktan aşağıya hızla ve sinirle koşuyor ve Acey Holman'ın orada park etmiş duran, türkuvaz Buick'ini görüyor. Anahtarlar arabanın üzerinde—Acey Holman onları orada bırakmadığına dair yemin ediyor. Ve bizim, dördümüzün Kaltak'ın peşinden sürüklenerek geçirdiğimiz kaza, biz de ne yaptığımızı bilmiyorduk, ama *bir şey olacağını* biliyorduk.

CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR!

Ama bütün bunların üzücü sonu Kaltak'ın Red Bank'te, terk edilmişlik içinde, orada kendinden başka üç yüz kızla—"çocuk suçlular"la—tepesinde halka halka tel örgüler bulunan üç buçuk metrelik beton duvarların arkasında sıkışıp kalmış olması. Hapsedilmemesi gereken o tek kişiyi hapsedip *üzerine* kapıyı kilitlediler. "—Keşke, keşke—" diyordum Goldie'ye, "—Kaltak'ın yerine ben gidebilseydim." Goldie bana öyle bir bakıyor ki... Toby'e sarılıp göğsüne bastırıyor ve Toby de aynı bakışla bana bakıyor, evet, Kaltak'ın serbest kalabilmesi için ıslahevine yollanacak kişinin neden Maddy olmadığını görebiliyordum.

4

Hakaret

Kendinden geçmiş bir halde saatlerin içinden ilerliyordu, sabahları beş otuzda, karanlıkta sağır eden zil çaldığında *neredeyim, bu ne anlama geliyor* bilmeden uyandığı günlerde diğerleriyle sürü halinde banyoya ıslak, pis kokulu duşlara, yemekhaneye gidiyor. *Her şeyi düzeltmek için ne yapmam gerekiyor?* Kafasından darbe almış ya da beynine oksijen gitmemiş bir kimse gibi zorlukla ayakta durabiliyor, normal yürüyebiliyor hatta başkalarıyla görünürde bilinçli, normal bir şekilde konuşabiliyor, yine de *bu hakaretin öcünün nasıl alınacağını* anlayamadan, bu hakaretin kendisi zaten anlaşılmamış. Adlandırılmamış.

Red Bank'teki ilk ayda beş-altı kez diğerlerinin alaylı gülüşlerine uyanarak aptalca bir şekilde kapıyı zorluyor, tokmağı çevirip çekiyordu. Sanki kapının üzerine kilitlenmiş olması bir yanlış anlamaymış, çocukça bir ısrar bu yanlışı düzeltebilirmiş gibi çekiyordu.

Ta ki gardiyanlardan biri (genellikle Lovell) ya da ayrıcalıklılardan biri (genellikle Hollandalıkız) onu azarlamak için gelene kadar. Onu omzundan yakalayarak, keyifle, bazen yüzünü tokatlayarak, kahkaha toplama isteğiyle ama aynı zamanda gözlerindeki o kırılmış camdan gelen ışık gibi bakışlardan korkarak.

Ona karşılık vermeye cesaret etmek. Elbette zaman zaman yapmış olduğu gibi.

Ve böylelikle cezalandırılabilirdi. Belirli kuralları çiğnemesi usulüne uygun bir şekilde not edilir, kaydedilir, verilmesi gereken belirli cezalar hakkında alınmış notlarla birlikte yönetime gönderilirdi: Sosyal faaliyet odası ayrıcalıklarından mahrum bırakılmak, duş alma ayrıcalıklarından mahrum bırakılmak, yemek kısıtlaması (alışılageldiği üzere öğle yemeği kaldırılırdı) fazladan iş vermek (Mutfak? Çamaşır? Tuvaletler? Duşlar? Yerler? Avlu?—Red Bank Eyalet Kız Islahevi durmadan, doğal olarak ele alınması gerekecek yeni kargaşa ve pislik ortamları üreten bir devinim makinesiydi.) Hepsinden çok, en korkulan ceza Oda'da zaman geçirmek—yani tecrit edilmekti.

Ona elini sürdüklerinde göstermek istemediği bir acıyla irkilmek. Lanet olası sırtı yavaş iyileşiyor.

O geriye basık, yeşilimsi dişleriyle sinsice gülen Hollandalı kız "Baş belası bir pisliksin, ha? 'Kaltak Sadovsky. CAN ATEŞİ.' Evet, *seninle* ilgili çok şey duydum. *Seni* görmeyi umuyordum," diyor.

Gurur *yürümeyi, o aşağılık heriflerin seni sürüklemelerine izin vermemeyi* gerektirir ama işte orada hızlı hızlı nefes alıp inleyerek Oda'ya sürükleniyordu. *Tanrım neler oluyor bana, neye dönüşüyorum?* Yeni espri konusu, oda arkadaşından (Bir sorun *olan* Bobbie Meldon—"tıpkı herkes gibi" yıkandığını iddia etse de kokusu meşhur olacak kadar öldürücü, o yavaş, somurtkan, kıt-zekâlı çiftlik kızı) iğrenen şu yeni kız Sadovsky'ydi, tek başına hapsedilmeyi tercih ederdi. Kaskatı gözlerinden yaşlar sızarken bilmiyormuş görünüyor *neredeyim ben, kimim ben* hâlâ tetikte ve kasları hızlı refleksleriyle olanları anlamamış görünüyor *nedir bu, kapılar kapalı mı? Kilitli mi? Pencereler tel örgülerle mi kaplanmış?* Dizleri bükülmüş, düşmüş ya da yerde duran o pis şilteye yüz üstü itilmiş, açıktaki boruların yükseldiği duvar de-

liklerinin içine girebilmek için hamamböceklerinin koşuşturduğu döşemede uyurdu ve uyanırdı ve kafası kazan gibi ağır, uyur sonra tekrar uyanırdı. Tetikte ve karanlıkta, korkmuş bir halde, o bayat adet kanıyla, eski acılarla, kusmukla, başkalarının gözyaşlarıyla lekelenmiş, ince, kokulu şilte üzerinde kendi tarafında kıvrılmışken bilinci kısa bir süreliğine yerine geldiğinde kalbi kaçmak için çılgınca atardı. *Maddy, ölmek istiyorum, delireceğimden korkuyorum.* Çığlık atıyor ve çığlık atıyor ve kimse yok.

Oda ölümcül bir yerçekiminin hüküm sürdüğü yerdi, düştüğünüz zaman hızla *oraya* düşerdiniz.

Gündüz-odasından kaskatı çıktı, bu ilk kez kontrolünü kaybettiği zamandı, içeriye alındıktan yalnızca birkaç gün sonra birdenbire çığlıklar atıp (kilitli) kapıyı çekmeye başladı sonra ayrıcalıklı mahkûmun kaba etlerine bir dirsek attı ve her şey çığırından çıktı. Başka bir sefer de yemekhaneden kaskatı çıktı, sabah ALTI ve güneş tam doğmamış ve önce kafeterya sırasında (Sadovsky'nin içlerinde olduğu) yarım düzine kıza Lovell adında bir gardiyan itiştikleri için bağırdığında "sözsüz saygısızlık" gösterdi. Ama itişen mi *vardı*, sanki toprak kayması gibi oluveren bir şeydi bu ve küçük siyah bir kızı korkuttu. Marigold: Fairfax Bulvarı'nın güney kısmı, Aşağı Mahalle, Hammond'dan... En kötü durumda kalan oydu bu yüzden Kaltak onu korumak için araya girdiğinde Lovell onu sıradan çekti ve birkaç dakika sonra "zenci sevici"yle karışık bir laf söyledi ve Kaltak serinkanlılığını kaybetti. Daha sonrasını, ne yaptığını Tanrı adına hatırlamıyor, yalnızca yapılması gerekeni yaptığını biliyordu.

CAN ATEŞİ ONURU!

CAN ATEŞİ ADALETİ!

Lon Lovell yüzü şişmiş, zevkten terlemiş bir halde, "Seni küçük *pislik!* Seni küçük *hayvan!* Ah, güzelim, sonra *bunun* için çok üzüleceksin!" diyor, sanki biri az önce eline beklenmedik bir

hediye vermiş gibi sırıtıyor. Ve bu tür olaylar için acil durum yetkileri var, Lovell ve diğer iki gardiyan derhal mahkûmu "ayırıp" arkasından büktükleri kollarından sürüklüyorlar, öyle bir acı ki Kaltak kusmaya başlıyor. Bayılıyor, bu iri, kuvvetli kadınlar, lacivert kolalı üniformaları içinde ve hemşirelerinki gibi kalın dokulu çoraplarıyla farkına varmıyorlar, işleri bu, bunun için işe alınmışlar, bunu mutlaka yapacaklar.

Acı içinde yüzü bembeyaz olmuş Kaltak Sadovsky'yi artık sessiz olan yemekhaneden sürükleyerek çıkarıyorlar, kapıları açık mutfağı geçip buğulu, sıcak, mide bulandırıcı, kavrulmuş yulaf ezmesi, ekşimiş süt, yağ, deterjan gibi güçlü kokularla dolu koridora çıkıyorlar. F-Kulübesini geçiyorlar, G-Kulübesini geçiyorlar, H-Kulübesini geçiyorlar (bu alçak, küçük, tek katlı yapıların hiçbiri kulübe değil, yalnızca depo alanları, ahır ya da kümes gibi, betondan ve sağlam, tel örgüyle korunan kirli camların küçük kare pencereleri—H-Kulübesi Kaltak Sadovsky'nin, ama birkaç günlüğüne oraya dönmeyecek), altı yatağın sürekli dolu olduğu, yarı karanlık, havasız bir mağara olan reviri geçiyorlar, soğuk sabah havasının şok gibi geldiği açık alandan kısa sürede geçiyorlar, gökyüzünün birdenbire beliren kavisli açıklığı sanki ayağının altındaki yer yok olmuş gibi yön şaşırtıcı bir etki yaratıyor ama bu his de kayıp gidiyor çünkü burada bakım gereçlerinin durduğu ardiyeyle birleşen dar bir girintinin içinde Oda bulunuyor.

Lon Lovell ve diğer gardiyan bu sabah Oda dolu olmadığı için şanslı, önceden kontrol etmeyi düşünmemişlerdi.

Ya da temiz mi, insan kullanımına uygun mu değil mi kontrol etmek akıllarına gelmedi—tuvalet yine tıkanmış mesela; görülen her yer böceklerle kaplı.

"Peki, seni azgın, pislik, zenci sevici, buyur, al bakalım—" bir bez bebek kadar önemsizmiş gibi onu içeri itiyor, yere fırlatıyorlar.

Öyle korkuyorum ki delireceğim Maddy. Zannettiğim kadar güçlü olmamaktan korkuyorum.

Kapaksız, lekeli tuvalet, yayvan şilte yerde. Ne örtü ne yastık var ve tek pencere duvarda zalimce yükseğe yerleştirilmiş, otuz santime otuz sekiz santim. Kirli, camdan bir göz ve her zamanki tel örgü var yalnız bu sefer tel örgü burada, camın iç tarafında.

Camı kırıp bileklerinizi kesmeyin diye.

Uzun gün boyunca isteksiz bir ışık dikdörtgeni yerde boydan boya yavaş yavaş yol alıyor, ince tüy dolu toz, kir tabakasını, kavak tohumları gibi duran yeri kaplayan saçları aydınlatıyordu.

Peder Theriault adını söylerdi: Margaret.

O yaşlı adam onu sevmezdi, çünkü Kaltak'ı tanımazdı. Ama her konuştuğunda Kaltak onu dinlerdi. Bu kaderdi, biliyordu. Kaltak *dinlerdi.*

Pederin ona bir keresinde söylediklerini tekrarlıyordu, Ölüm hakkında.

Ne kadar çok yaşlanırsan Ölümün provasını o kadar çok yapmış olursun. Bu yüzden o kadar korkmazsın. Ölümün kendisi değil ama Ölüme yaklaşmak, düşüncelerin, *sen*, Ölümün huzurunda.

Kaltak gülerek, *Allah Kahretsin, o zaman ben bir korkağım, bundan o anlaşılıyor.*

Peder Theriault da güldü. Buruşmuş, küçük adam, kese kâğıdında gizli o kıymetli yarım litrelik viskisi. Ah, hayır, hayır korkak değilsin canım, diyordu. Hayır.

Kaltak şüpheyle, Ya, değil miyim? Nerden biliyorsunuz?

Peder Theriault, *Kutsanmıştır kalbi temiz olanlar, Margaret,* dedi. *Çünkü sen Tanrıyı göreceksin.*

Hakaretin başladığı yer onu polis kayıtlarına geçirdikleri ve sorguya çektikleri yerdi. Böylece her şeyin yavaş yavaş kontrolden çıktığını hissederek ilk paniği tatmıştı.

Elbette korkmuştu o otoyol polisi onu takip ederken. Deli gibi korkmuştu. Ama ona ihtiyaç duyan, ona güvenen CAN ATEŞİ kardeşlerinden gizlemişti korkusunu. CAN ATEŞİ'nin Başkumandanı.

Polisler onu yakaladıklarında, ona sert davranacaklarını kabullenmişti; hatta belki pederinin yaptığı gibi ona vururlardı da. İncitmek için değil (diye düşünmüştü) ama bir şey anlatmak için. Bir cümleye noktalama işaretlerini koyar gibi. Karatahtada bir cümleyi şemalandırmak gibi. Ama polislerin ona uygun gördükleri hakaret onu yargılama şekilleriydi. Sanki o bir sürtükmüş, ucuz bir fahişeymiş gibi... Ona tekrar tekrar erkek arkadaşlarını soruyorlardı, Kaltak'ın onlar için neler yaptığını, hangi çete olduğunu—Vikontlar mı, Şahinler mi, Dükler mi?—yoksa başka, daha büyük adamlar mı?

Sonraları Kaltak yetişkinlerin ağzından bu isimleri duymanın ona şok gibi geldiğini söylemişti; yalnızca çocukların bildiğini ya da ilgilendiğini zannettiğiniz Aşağı Mahalle'deki çete isimleri. Ama bu polislerin kendileri de mahalledendi. İçlerinden biri, en kabaları, onu süzen, gözlerini onun üzerinde bir aşağı bir yukarı gezdiren, ona "Kaltak" ve "Kaltak, tatlım" diye seslenen McGahan'dı. Kaltak ve babasının yaşadığı sokağın biraz yukarısından.

Böyle bir şeye hakları olduğundan mı yoksa oldukça ciddi birtakım suçlar işlediği için Kaltak'ın bir çocuk olarak haklarının askıya alınmasından mı—böyle söylemişlerdi—belki onu korkutmaya çalışarak—sürekli o ve kız arkadaşlarının hangi çete ile "birlikte dolaştıklarını"—hangi çete için silah sakladıklarını, hırsızlık yaptıklarını sorarak Dördüncü Cadde karakolunda onu gece beş saat boyunca gözaltında tuttular. Her seferinde Kaltak "Arkadaşlarım ve ben, yalnızca *biziz*, yalnızız," dedi. Polisler dinlemeyerek kafalarını salladılar ya da ona bakıp bilmiş bilmiş sırıtarak "Hangi çete? Hangi çocuklar? Daha büyük adamlar var mı? Acey Holman gibi? " diye soruyorlardı.

Polisler havasız, parlak ışıklı odaya paldır küldür girip çıkıyorlardı, odanın içinde sürekli bir polis memuresi bulunmuyordu, sorgu uzadıkça şiddetlendi sonunda Kaltak neredeyse bağırarak, "—Size *söyledim. Dinlemiyorsunuz.* CAN ATEŞİ sadece biziz, öyle liseli aşağılık serserilerin yanlarında dolaştırdıkları kızlar değil" diye itiraz etti. Ona gözlerini dikip baktılar, konuşurken bu şekilde heyecanlanması, dikkatsizleşmesi hoşlarına gitti. Sanki bu şekilde davranarak onlara, onların da dikkatsizleşebileceklerinin işaretini vermiş oldu.

Ona hafifçe sürtünerek, yanlışlıkla bile bile koluna, göğsüne dokunarak, "Güzelim, bundan daha iyi bir hikâye anlatabilirsin," diyerek... "Güzelim, bu 'serserilerden' hangisiyle yatıyorsun?—yoksa hepsiyle mi?" diyerek.

Bu yüzden Kaltak korkmuş, çaresiz hissediyordu kendimi, bu şekilde ona sarkan, "yatmak," hatta "düzüşmek," hatta "sikişmek," gibi kaba sözler kullanıp yılışık yılışık sırıtan bu adamların *polis memuru* olmaları gerekiyordu ve Kaltak orada yapayalnızdı—polislere evin telefon numarasını vermişti ama Ab Sadovsky'ye ulaşamamışlardı ya da ulaşmak için yeterince uğraşmamışlardı. Bu piçlere istedikleri cevapları veremediğini görebiliyordu, çete isimleri ve belirli bazı çocukların isimleri. CAN ATEŞİ'yle biraz olsun ilgilenmiyorlardı—ilgilendikleri şey yalnızca erkek çeteleri—*erkeklerdi.*

En büyük, ama en büyük hakaret. Öylesine büyük bir hakaretti ki onun bir hakaret olduğunu hemen göremiyordu bile.

Sonunda dördüncü bölgedeki polisler Kaltak'a olan ilgilerini kaybettiler, belki de her şeye rağmen değerli bir bilgiye sahip değildi, sadece on beş yaşında içine düştüğü belanın farkında olmayan zavallı, deli gibi korkmuş bir kızdı, bu yüzden onu caddenin öbür tarafındaki çocuk karakoluna devrettiler ve daha sonra Bayan Siskin ona, polis memuresi odada değilken o polislerin onu sorgulamaktan başka bir şey yapıp yapmadıklarını sordu-

ğunda, Kaltak neredeyse öfkeye kapılarak, ters ters, "Hah! Bana elini sürecek piçi öldürürüm," dedi.

Belki de, bunu yapanı çoktan unutmuş olarak.

Bundan sonra bir sakinlik baş gösterdi, ani öfke, engellenme, şiddet olaylarıyla kesintiye uğrayan uyanık bir kendinden geçmişlik hali *neredeyim, neden bu kapıdan çıkıp gidemiyorum* buna rağmen zihninin bir parçasıyla neden gözaltında tutulduğunu biliyor, yazgısını kabul ediyordu. Yine de direnmişti, kendini duvarlara dikey şeritler halinde Perry'deki spor derslerinde yere konan yastıklara benzer yastıkların yerleştirildiği bir müşahede odasında bulduğunda direnmişti. İnanmayı reddetmiş, "hırçın" davranmıştı.

İspatı nedir?—*bir raporda yazılıydı.*

Kendini bağlanmış bulduğunda, *bu bir "narkotik arama"* ve küçük düşürülmüş bir halde hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Böylesi bir hakaretin üstesinden asla ama asla gelemez, yağlı, lastik bir eldiven içindeki parmaklar bedenine giriyorlar, bedeninin en gizli, en saklı bölgelerine giriyorlar. Onlar da dövmesi hakkında soru sordular, böylesine kaba bir şekilde yapılmış olduğuna göre evde yapılmış bir dövme olmalı, tatlım, öyle değil mi?—bunu sana erkek arkadaşın mı yaptı, ha?—enfeksiyon kapmadığın için çok şanslıymışsın. Ve elleriyle saçlarını aradılar, o dağınık düğüm düğüm saçlarını aradılar, kafa derisini incelemek için küçük bir fener kullandılar, kulaklarını hatta burun deliklerini hatta ağzını, onlar için şimdi yalnızca bir beden ve bir numaradan ibaret olan Kaltak Sadovsky itiraz edemeyecek kadar bitkindi.

Ve ardından gelecek nice banyoların ve duşların ilki. Yakından bakan kadın polislerle birlikte. *Neden buradayım, beni böylesine değiştirecek ne oldu?* Kıt zekâlı bir çocukmuş gibi ona nasıl yıkanacağıyla, nasıl fırçalanacağıyla ilgili talimat verdiler. Parmaklarının arasını unutma tatlım, anlıyorsun değil mi, pek

temiz sayılmazsın. Küllü saçlarını su kadar kuvvetli HIZLI TEMİZLİK ŞAMPUANI ile şampuanlayan nezaretçileri onun için üzülüp üzülmediklerine bağlı olarak utangaçlığıyla eğleniyorlardı, bazen alay edip bağrışarak, memeli ve kalçalı doğan tek kişi sen değilsin tatlım... Eğer o gün o merkezde o işlemden geçen çok fazla kız çocuğu varsa orada üzüntüden söz edilemezdi.

Gözaltı merkezindeki o ilk banyodan sonra Kaltak'ın küveti fırçalaması, bu kocaman, eski, lekeli, yıpranmış, beyaz küveti yalınayak fırçalaması gerekmişti, bunu çıplak yapmalıydı. Hızlı hızlı solumaktan ve ağlamaktan öylesine bitkin düşmüş, çıplaklığından öylesine utanmıştı ki, uğradığı hakaret boğazına pıhtılaşmış balgam gibi takılıp kalmıştı. Ve sonra: Ona bir dezenfektan sıktılar, tıpkı bir hayvana sprey sıkar gibi. HIZLI TEMİZLEME LOSYONU'nu, bir hortum ve hortum başlığı yardımıyla bu pis kokulu sıvıyı, kırk litrelik bir havuzcuğun içinde, bitleri öldürmek için koltuk altlarına, göğüslerinin altına, kasık bölgesine sıktılar.

Kaltak, "—size *söyledim*, bende bit yok, bende bit olmadığını görebilirsiniz," dedi ve onlar da, "Elbette tatlım, herkes böyle söylüyor," dediler ve biri Kaltak'ı çamaşırlarını ve ona birkaç beden büyük gelen pamuk işi gömleğini giyerken izleyerek, "Gittiğin yerde, tatlım, birlikte olacağın kişilerden kapabilirsin. Üstelik tüm bu önlemlere rağmen," diye ekledi.

Red Bank'te ilk başta ötekilere karşı soğuktu, onlar Ötekilerdi, yalnızca gardiyanlar ve ayrıcalıklı mahkûmlar değil, tüm diğer mahkûmlar da güvenilmezdi. Kaltak Sadovsky gurur, şaşkınlık, incinmişlik, öfke, endişeyle huysuz bir haldeydi. Kasları kaçmak kaçmak kaçmak için ağrıyor, seğirip sarsılıyordu ve kafa derisi bile tehlikeyi sezen küçük balık sürüleri gibi titriyordu. Kaçma ihtiyacı, bu gerginlik, çalışmaktan bitkin düştüğü zamanlar dışında hemen hemen tükenmezdi, birkaç kez zayıf, ger-

gin bir uykudan uyanırken dişlerini o kadar şiddetli sıkmıştı ki, gerçekten de azı dişleri *ateş* gibi olmuştu.

Ve tek mutluluğu yemek ve uyumak, ama özellikle uyumak olan oda arkadaşı Bobbie Meldon çocuklarınki gibi umutsuz bir sesle yalvarıyordu *neden uyumamıza izin vermiyorsun?—neden bu kadar,* çekinerek, doğru kelimeyi bulmaya çalışarak bitkin bir sesle, uyku sersemliğiyle... *nefret dolusun*?

John Dillinger orada kurşunlardan delik deşik olmuş ölümüne kan kaybediyor, korkaklar onu, bir et parçasına dönüşene dek sırtından vurmuş, Kaltak ona doğru eğilmiş parmakları kanında ona dokunuyor sonra iki eliyle birden, avuçları kanla kaplanıyor.

Tehlike, bir sonrakinin Kaltak olması olasılığı: Onun da bir kurşun yağmuruna tutulup, kaldırımda çırpınarak ölmesi.

Orada, kararlı bir şekilde ayakta dikilip bekliyor mu?

Başka bir rüya ve Kaltak tekrar Perry'de, park alanında elinde sustalı bıçağıyla koşuyor, bıçak güneşte cesurca parlıyor ve CAN ATEŞİ kardeşleri onu bekliyorlar ve bu sefer bıçağı Vinnie Roper'ın gırtlağına batırıyor, onu esirgemiyor çünkü *Kaltak'ı* da kimse esirgemiyor.

H-kulübesinde Hollandalıkız adında ayrıcalıklı bir mahkûm vardı, kocaman, etli butlu, hantal bir kız. Kaltak'a Goldie'yi hatırlatıyordu ama bir farkla, bu Hollandalıkız'ın *onun* üstünlüğünü kabul etmek gibi bir hevesi yoktu.

Hollandalıkız başından beri Kaltak'ı gözüne kestirmişti, onu duş sırasında ya da yemeklerde sıkıştırarak, "Haydi *kıpırda,*" diye homurdanırdı, bu sayede Kaltak o dalgın halinden uyanır, kızgınlıktan çok şaşkınlıkla Hollandalıkız'a bakıp, sırada önün-

deki kızları ima ederek, "Ne yapmamı istiyorsun, üzerilerinden yürüyemem ya" derdi. Hollandalıkız da sinsi, kaypak bir gülüşle, "Bilmiş bilmiş konuşma güzelim. Senin için neyin iyi olduğunu bilirsin."

Hollandalıkız on yedi yaşında, serbest bırakılacağı gün Ocak 1955'teki on sekizinci doğum günü olarak saptanmış, gardiyanların o ezici-şüpheli tavrını doğru kullanmasını bildiği için onların gözdesiydi, gözlerindeki o beladan aldığı hazzın parıltısı sayesinde otoritesini kurabilmişti. Zayıf kızları ezer, kuvvetlilere de meydan okuyup onlarla işbirliği yapardı. Yirmi dokuz yaşındaki erkek arkadaşına bir benzin istasyonunu soymakta yardım ettiği ve erkek arkadaşının bir adam vurduğu silahını sakladığı için iki yıldır Red Bank'teydi. Yüzü bir denizcininki kadar kaba, çukurlu, kabuk bağlamış yaralarla ve yara izleriyle doluydu; koyu renkli kalın kaşları burnunun üzerinde bir köprü gibi birleşmişti. Isırıkları keskin ve at-nalı şeklindeydi mesela peynirli tosta öfkeli bir açlıkla gömülürdü. Yemek yerken Hollandalıkız kafasını tabağına yaklaştırır ve bakışları rüyadaymışçasına yumuşardı; sanki kendine yönelik bir aşkla doluymuş gibi.

Hollandalıkız'ın dövmesi gerçek bir dövmeydi, sağ pazısının o yağlı-kaslı etine çizilmişti; Olcott sahilindeki bir dövme salonunda yaptırılmıştı. Sevgililer günü kalplerine benzer bir kalpti, mor renkli, etrafına açık yeşil renkte bir yılan dolanmış, SONSUZA DEK DRAKE'İN AŞKIYLA yazan kelimeler kırmızı renkte, yılanın başının üzerinde bir bayrak gibi kıvrılıyorlardı. Drake zamanını Maywood'da dolduruyordu ve ayrılmışlardı—"O pislik," derdi Hollandalıkız—ama yine de dövmesinden gurur duyarmış gibi görünürdü. Onu birçok kez Kaltak'ınkiyle karşılaştırarak kendininkinin gerçek olduğunu, ev yapımı olmadığını söylerdi; ama Kaltak'ınkinin de ne olduğunu merak ederdi. "Bir tür çete mi? 'CAN ATEŞİ'? Bir sır mı?" diye sorardı "—yoksa erkek arkadaşının çetesi mi?"

Kaltak ona omuz silkerdi. Hollandalıkız'a karşı dikkatli olması gerektiğini bilirdi ama ona omuz silkerdi.

Kaltak Sadovsky'nin gözleri yakaladı mı bırakmazdı, onlardan kurtulamazdınız, renksiz, cam gibi.

Bir sabah, yaz ortasında Oda'dan daha yeni salınmış Kaltak içeri girdikten sonra, yani ıslahevindekilerce "sıcak kuşak" (yani tehlikeli) diye adlandırılan bir ruh halindeyken, Hollandalıkız Kaltak'ı oda arkadaşı Bobbie'yle kavga etmesi için kışkırttı. Üçü mutfakta görevliydiler ve Kaltak sessizce, "Neden onu sıkıştırıp duruyorsun?—elinde değil işte, biraz yavaş," dedi ve Hollandalıkız, "Alçağın teki," dedi ve Kaltak, "Söylediklerine dikkat et," dedi ve Hollandalıkız yaklaşıp iterek, "Bir geri zekâlı. Salak bir inek," dedi ve Kaltak geri çekilerek, Hollandalıkız yüksek sesle konuştuğu için, "Tamam, haydi. Bobbie'yi rahat bırak," dedi ve Hollandalıkız alay ederek, "Sen onun sevgilisi misin Kaltak? Yaptığın şey bu mu?" dedi ve Kaltak Hollandalıkız'ı göğüs kemiğinden ittirip, "Öyleysem ne olacak?" dedi.

Hollandalıkız bu açıklama karşısında gardını indirip güldü, şaşırdı ve geriye doğru sallandı. Kaltak'ı sertçe parmağıyla göğüs kemiğinden ittirip gülerek, "Bırak onu Sadovsky. *O* senin tipin değil," dedi.

Sekiz, on bir, on beş hafta... Üç buçuk metrelik beton duvarların ötesinde bahar vardı. Erken doğmuş bir yaz. Cansız, yapış yapış bir sıcak gökyüzünden düşmüş ve binaların içinde sıkışıp kalmış. Zaman geçmiyor çünkü sonsuza dek aynı gün yaşanıyor ve takvimi yok, bu zavallı amcıkların arasında takvimi olmayan tek kişi o ve o, bir kapının, herhangi bir kapının, üzerine kilitlenmesinden ötürü derin bir şok geçiren tek kişi de o.

Düşünmeyen parmaklarıyla tokmağı çevirmekle, Ölüm kadar sert bir direnişle karşılaşacak.

Işıklar söndükten sonra ya da sayım sırasında KONUŞMAK YASAKTIR. Sırada KONUŞMAK YASAKTIR. Duşlarda KONUŞMAK YASAKTIR. Kulübelerden yemeğe, çalışma alanına, gündüz odasına, ziyaret odasına, revire geçerken KONUŞMAK YASAKTIR. YOLDA OYALANMAK HER KOŞULDA YASAKTIR. Gündüz odasının dışında SİGARA İÇMEK YASAKTIR. Çamaşırhanelerde kişisel çamaşırların yıkanması YASAKTIR. Belirlenmiş saatlerin dışında DUŞ ALMAK YASAKTIR. Yatakta yatarken AYAKKABI GİYMEK YASAKTIR. Odada havlu, kıyafet, çamaşır, vs. asılması YASAKTIR. Yemeğe geç gelmek YASAKTIR. Yemeklerden herhangi birini kaçırmak YASAKTIR. Sıraya girerken KIRMIZI ÇİZGİYİ geçmek YASAKTIR. Duvarlara yaslanmak YASAKTIR. Sinyal verilmeden (zil çalmadan) odalardan, yemekhaneden, koridordan ayrılmak YASAKTIR. Kıyafet, ayakkabı, tuvalet eşyası, para, dergi gibi HERHANGİ BİR kişisel eşyayı ödünç vermek veya almak YASAKTIR. Yemekhaneden yemek çıkarılması YASAKTIR. Ziyaretçilerden izinsiz para, kalem, hediye vs. almak YASAKTIR. Kulübelerde yemek YASAKTIR. Beş (5) takımdan fazla çamaşır YASAKTIR. Aynı anda birden (1) fazla iğne ya da örgü işi YASAKTIR. Beş (5) kozmetik eşyasından fazlası YASAKTIR. Odaları dağınık tutmak YASAKTIR—yataklar uyandıktan hemen sonra toplanmalı ve gün boyunca toplu ve düzenli tutulmalıdır. Gün içinde eşarp ve bigudi takmak YASAKTIR. Çorapla veya çıplak ayak yürümek YASAKTIR. Kişisel çöp kutusu YASAKTIR. Haftada ikiden (2) çok otuz (30) dakikalık ziyaret YASAKTIR. On sekiz yaşından küçük çocukların ziyarete gelmesi YASAKTIR. Eski mahkûmların veya gözaltında tutulan kişilerin ziyarete gelmesi YASAKTIR. Mahkûmlar arasında yazılı iletişim YASAKTIR. Paket YASAKTIR. Yönetmeliğe göre mektup başına dört (4) sayfadan fazlası YASAKTIR. Personelden olan postacılar dışında herhangi biri aracılığıyla posta göndermek YASAKTIR. Resmi görevlilerin denetimi olmadan mektup almak veya yollamak YASAKTIR. Beş (5) adetten fazla

fotoğraf bulundurmak YASAKTIR. Bu eşyalardan üçten (3) fazlasını yatak bölgesinde sergilemek YASAKTIR. Diğer mahkûmlarla fotoğraf vs. değiş tokuşu yapmak YASAKTIR. Mahkûmlar arasında kişisel ilişkide bulunulması, yani oyun oynamak, kavga etmek, güreşmek, dans etmek, masaj yapmak, saç taramak, saç fırçalamak, saç örmek vs. giyinirken ya da yıkanırken yardımcı olmak YASAKTIR. Gündüz odasında görevlilerin denetimi olmadan oyun oynamak YASAKTIR. HERHANGİ BİR zaman yüksek sesle konuşmak, bağırmak v.s. YASAKTIR. ISLAHEVİ YÖNETMELİKLERİNE AYKIRI HAREKET ETMEK YASAKTIR. KURALLARA AYKIRI HAREKET EDENLER DERHAL CEZALANDIRILACAK VE MAHKÛMİYETLERİ UZATILACAKTIR.

***

Maddy, öyle korkuyorum ki, CAN ATEŞİ'nin sadece bir rüya olduğunu düşünüyorum.

Odadaydı, o pis şilte yerine yerde yatmayı tercih ediyordu, kafasını düzenli olarak yavaşça duvara vuruyor ama şınav ve mekik egzersizleri yapıyordu, yüzünü, çenesini, saçının altındaki ensesini alevler yalıyordu. Kapının üstüne uzanmaya çalışırken parmakları kaydı, tırnakları kırıldı, sert bir şekilde yan tarafına düştü, ucuz toprak çömlekler gibi parçalara ayrıldı.

Ve revirde balgam çıkararak öksürüyor, ciğerlerinden madeni para büyüklüğünde top top pıhtılar sökülüyordu, hemşire belirsizce kaşlarını çatarak bronşit dedi ve aspirin verirken endişeyle, yapabileceğin tek şey beklemek, *ölümcül* değil diye ekledi.

Sıska ve yılan gibi çevik bir şekilde binalar arasındaki bir çatlağın arasından geçiyor, kimse Kaltak Sadovsky'nin bu ka-

dar dar bir yerden geçtiğine inanmayacak, sonra A-kulübesi bloğunun arkasında, karanlıkta, açık havada tatlı, hafif bir yaz yağmurunda koşuyor, arkasındaki gözleri hissederek öne doğru eğilmiş, kafasında kendini hapishane filmlerinde görülen yaylım ateşine karşı kararlı bir hale getiriyor ama hiçbir şey olmuyor, kimse bir uyarı çağrısında bulunmuyor, alarm sesi yükselmiyor ve duvara geldiğinde—duvar! — duraksamıyor, yukarıya sıçrayarak soğuk, özelliksiz beton duvarı tutuyor, kalbinden vurulmuş dişi bir tavşan gibi sıçrıyor, yukarıya sıçrıyor, yukarıya. Yakalıyor ve tutuyor ve geri düşüyor, alt dudağını kan çıkaracak kadar ısırıyor, odasına tırmandığında Maddy Wirtz'in bu sefer de ne kadar şaşıracağını düşünerek gülümsüyor, CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR ve CAN ATEŞİ ASLA GERİYE BAKMAZ! diye düşünüyor, ta ki sonunda yakalanana dek, bağırılıp götürülene, çığlık atıp dövüşerek yarı yarıya geri taşınana kadar. Gardiyanlardan biri soğuk bir şekilde, seni burada yakaladığımız için çok şanslısın, diyor, eğer bu duvarı geçmiş olsaydın bir altı ayın daha olacaktı.

Maddy, bu mektubu gönderemiyorum çünkü sansürlüyorlar ama seni öyle çok özlüyorum ki, bütün CAN ATEŞİ kardeşlerimi öyle çok özlüyorum ki, sizi seviyorum, sizin için ölürüm, bunu biliyorsun değil mi? Mektupların için teşekkür ederim ve bu rezil, küçük şeyler dışında cevap yazmadığım için affet, çünkü yazdıklarımızı okuyorlar, buna katlanamıyorum ve "kötü davranış"ta bulunacak olursam bana bir işaret veriyorlar, şimdiden çok işaret aldım, Tanrım 18 yaşıma kadar burada kalacağım. (şaka şaka—merak etme)

Bu gelen ve giden delilik. Beni korkutuyor çünkü bir kız buradan Milena'ya gönderildi, gerçekten delirdi, tuvalet temizlerken kullanılan maddelerden yutarak kendini öldürmeye çalıştı, beni de gönderecekler diye korkuyorum

ama dediğim gibi geliyor ve gidiyor, her zaman olmuyor, tavana sürüklenip vuran bir balon gibi, hani havayla hareket edenlerden, nereye gideceği öngörülemeyen. Bu şekilde uzun bir süre sonra uyanıyorum, o kadar öfkeli oluyorum ki dişlerimi gıcırdatmaktan konuşamıyorum ve terden leş gibi kokuyorum, ama kafamda bir ses sakince, neredeyse benim sesime benzer ama yetişkin bir ses ve *Tamam. Ama hayattasın* diyor. Bu yüzden *Tanrım evet—hayattayım* diye düşünüyorum.

Geçen gün tuvalette tuvalet pompası kullanıyorum, her şey tıkanmış ve çıkan pisliğe inanamazsın ve kalbimin atışını, kaslarımı vs. hissederek uyandım gibi bir şey. *Hayattayım* önemli olan bu.

Peder Theriault asıl mucizenin bu olduğunu söyler, bedeninde yeniden hayata dönen İsa'nın değil. *Mucize biziz, hayattayız.*

Bu yüzden Tanrım canlı olmayan ne çok şey var diye düşünürsün, bunu düşünmek seni zayıf düşürür. Toprağın nasıl ölülerle dolup taştığını düşünürsün ve birbirlerinin içinde kaybolurlar, yalnızca toprak. Müzede gördüğümüz o şeyi hatırlıyor musun, HAYAT AĞACI, ne çok hayvan türü yok olmuş, korkutucuydu çünkü bütün bunların amacının ne olduğunu merak ediyorsun ama aslında Zaman'ın başlangıcının vs. bir önemi yok ne kadar geride olursa olsun, *hayatta* olan tek varlıklar *şu anda hayattalar.*

Bana yapılan kötü şeylerden biri de, en kötü hakaretlerden biri, beni "herkesle düşüp kalkan" biri olarak aşağıladılar, babam o şekilde yalan söylediği için, bu yüzden bana o testleri yaptılar, benim isteğim dışında bana o muayeneyi yapmak için soymaları gerekti KİMSENİN SANA JİNEKOLOJİK MUAYENE YAPMASINA İZİN VERME ASLA ve biraz kan aldılar sonuçta herhangi bir zührevi hastalık ya da başka bir şey bulamadılar (hamile olabileceğimi de düşündüler) ama biraz kansız olduğumu söylediler. Ka-

nımda bir şey eksikmiş, doğru beslenememekten belki, bu yüzden demir hapları verdiler. *Yani güçleniyor olduğum bir gerçek, bunu hissedebiliyorum.*

Uyandığımda, dediğim gibi delilik, güneş doğduğunda nehrin üzerinden kalkan sis gibi, kalktığında kendimi olduğum yerde, yaptığım şeyi yaparken bulunca şaşırıyorum, tıpkı bir keresinde ziyaret sırasında babamın eski kız arkadaşı Kathleen Connor beni görmeye geldiğinde olduğu gibi, çok şekerdi, bana çamaşır, çorap ve Ponds Krem almış çünkü ellerim o kadar kötü ki ve ağlamaya başladım, bu hiç benim yapacağım bir şey değildi ve bana sarılır gibi yaptı çünkü o kadar yaklaşmamıza izin vermiyorlar ve ona hayır, kötü hissetmiyorum diye anlatmaya çalıştım, mutlu olduğum için ağlıyorum, anlatamıyorum.

Mutfakta ya da bahçede çalışırken konuşmaya başlıyoruz ve çok gülüyoruz özellikle ayrıcalıklı mahkûmlar pislik yapmadıklarında ve hatta bazen şarkı söylüyoruz, yani ruh halin iyi olduğunda sorgulamıyorsun.

Yani delilik her zaman olmuyor ve her zaman ölmek istemiyorsun. Hiç kendimi öldürecek gibi değilim, bu kesin. Dün, gündüz odasında biraz sinirliydim ve sakin sakin oturamadım ve baktığımda etrafımda o yabancıları gördüm, düşündüm ki *Hey, onların da kardeşin olup olmadığını bilemezsin,* bazıları üzgün ve soluk ve kalpleri kırılmış gibi yere bakıyorlar, buradaki yemekten ciltleri kötü ve saçları zayıf ve Triss diye bir kız var, kaçaklardan biri, onlara "kaçaklar" deniyor, çocuk yuvasından yeni kaçmış, söylediğine göre oradaki peder onu taciz ediyormuş ve aslında gittiği yer kendi eviymiş ama yakalanmış ve bu ilk kez de olmuyormuş, bu yüzden sekiz aydır burada, onu da bana yaptıkları gibi "iflah olmaz" diye kayda geçirdiler. Marigold var, o kadar utangaç ki fısıltıdan yüksek sesle konuşamıyor, annesinin erkek arkadaşının kulağına kezzap akıtmış, adam Marigold'u ve annesini, ikisini de dö-

vüyormuş ve adam ölmediği için üzüldüğünü söyledi ama oldukça kötü yaralanmış. Nicky var, biraz sana benziyor Maddy, zeki bir kız, gözlükleri var, mağazada hırsızlık yapmaktan içeri girmiş ve kaçak ve bazen bir şeylerin üzerine doğru geldiğini görüyor, bu yüzden çığlık atmaya başlıyor ve onu sakinleştirmemiz gerekiyor ve Connie var, ona bakıyorum ve Ginger var ve Lori, oda arkadaşım Bobbie var, erkek arkadaşı sandığı bir adamın çalıntı eşyalarını saklamaktan polis tarafından yakalanmış, zavallı Bobbie biraz geri, herkese çok güveniyor ve sorgulamıyor ve şimdi söylediğim ya da söylemediğim bir şey yüzünden incindi, bana o hızlı, utangaç bakışlarıyla bakıyor ve parmaklarını emiyor ve Hollandalıkız var öyle bir esniyor ki çenesi kırılacak sanırsın, onda yılan gibi, sıkı ve dolanmış bir şey var, düşmanım olduğunu düşünüyor ve neden bazen herkesi gardiyanlara ispiyonlayarak herkesin düşmanı olduğunu bilmiyorum, benimle arkadaş olmak istiyor ve onunla ilgilenmiyorum ve o da beni izliyor, sonra orada yalnız başına oturan Bernadette var, boşboğaz, herkes ondan kaçıyor çünkü anlatılana göre bir bebeği varmış, onu öyle bir yerde bırakarak ölüme terk etmiş, bir tren deposunda, kadınlar tuvaletinde ve gündüz odasında, bu kızlara bakıyorum ve yerde pis kahve-yeşil, tüylü bir halı ve birisinin bağışladığı kadın dergileri ile Readers Digest dergisi ve sanki yüzüme yediğim bir tokat düşündüklerimi unutturarak beni uyandırıyor *Tanrım, onlar benim kardeşlerim, tıpkı benim gibiler, benim CANATEŞİ kardeşlerim gibi.*

Tek gördüğüm şey hepimizin fakir olduğu. Burada Red Bank'te beyaz kızlar ve siyahlar, hepimiz fakiriz.

Sıcak, havasız bir günde ona bir ziyaretçisinin olduğunu bildirdiler—"Baban."

Kaltak güldü. "O mu!—ne istiyormuş?"

Ziyaret odasına giderken titriyordu ama. Dilinin arkasında soğuk bir tat.

Evet, oradaydı. Ab Sadovsky. İfadesiz, renkli bir surat, gözlerinin etrafı yıpranmış, o ince, kaypak gülümsemesi ve dudaklarını yaladı, yani içmiş, muhtemelen. Dışarıda arabanın içinde, torpido gözünde saklı bir kese kâğıdı olacak, çeyrek litrelik bir şişe Four Roses. Kesin.

Birbirlerini gördüklerinde gözleri yağlanmış gibi çabucak yana kaydı.

"Eh, merhaba tatlım."

"Merhaba."

Neden gelmişti? Babası Kaltak'ı sevmezdi ya da onunla ilgilenmezdi, biliyordu. Bilmemesi olanaksızdı. Dört buçuk aydır onu ziyarete gelmemişti. Yazmamıştı da—doğal olarak.

Daha önce de söylediği gibi, o mektup yazacak tiplerden değildi.

Şimdi boğazını temizledi, sandalyesinde dar poposunu kaldırdı, gülümsemeye çalıştı. Sigara yüzünden kısılmış bir sesle, "Eh, Margaret, iyi görünüyorsun. Nasıl hissediyorsun?"

Kaltak utangaç, somurtkan bir ifadeyle bir şeyler mırıldandı.

"Hı? Seni duyamıyorum."

"—iyi dedim."

"Değil mi? İyi—görünüyorsun. Sağlıklı görünüyorsun." Bir duraklama. Tekrar gülümsemeye çalıştı, niyetinin iyi olduğunu görebilirdiniz. Bu nemli, temmuz öğleden sonrasında hakiki bir spor ceket giymişti, saçları ıslatılmış ve düzgün bir şekilde alnından geriye doğru taranmıştı. "İyi uyuyabiliyor musun? Yemek nasıl?"

"İyi."

Kaltak bu kelimeyi, bu ifadeyi, bu bayağı ifadeyi, *iyi*'yi, dudaklarında hafif alaylı bir kıvrılma, belli belirsiz zoraki bir gülümsemeyle söylemişti.

Ani, garip bir öfke ikisini birden ele geçirdi, baba ve kızı. Daha sonra ikisi birden bitkin düşeceklerdi.

Araba yolculuğunu o yaptığı için, o çaba sarf ettiği için, zorlayan Ab Sadovsky olduğu için, evet, sözlerine keskin bir sitem gelmişti, ama o da gayret gösteriyordu, bunu görebilirdiniz. Yavaşça, saçma sapan ve hem suçlu hem de meydan okur gibi konuşuyordu, Kaltak'ın hiçbir şekilde ilgi göstermeyeceği şeylerden bahsediyordu, komşulardan, Aşağı Mahalle'den, dolaylı olarak tanıdığı akrabalardan haberler, sendika eylemlerinden, çalıştığı fabrikadan havadisler. Baba-kız nazik bir şekilde masanın üzerinden birbirlerine bakıyorlardı, doksan santimetrelik sunta bir yüzey. Üzerlerinde duvarın tepesinde bir saat asılıydı: 14.25. Kırmızı saniye ibresi dalgın bir şekilde daireler çiziyordu. Görevde iki sarkık çeneli gardiyan vardı, beyaz kolalı gömlekleri, mavi etekleri; yarım düzine mahkûm sunta sıra üzerinden ziyaretçileriyle görüşüyor, sessizce konuşuyorlardı, zaman zaman gülerek, belki biraz gözyaşı, gözyaşı her zaman olur, yanlara bakmazsınız, mahremiyete saygı gösterirsiniz. Hayvanlar gibi tıkıştırılmış bir haldeyken mahremiyete saygı göstermeyi öğreniyorsunuz, o kadar kıymetli ki. Kaltak'ın ve babasının yanında zenci bir aile vardı, kızı Kaltak adıyla tanımıyordu, kızın annesi ve ablası onunla ciddi bir biçimde konuşuyorlar ve o ateşli bir şekilde, alçak sesle onlara bir şeyle ilgili güvence veriyordu, böylesine güçlü bir duygu yarım saatin içine sıkıştırılmıştı. Bu arada Ab Sadovsky ve kızı kaskatı bir şekilde, gelişmemiş, tanımlanmamış bir öfkeyle kuru gözlerini kırpıştırıyorlardı, birkaç saniyede bir tuhaf bir sessizlik içine düşüyorlardı. Kaltak, şimdi babasını daha doğrudan bir şekilde ölçüyor, gözleri kısılmış bir şekilde babasına bir değer biçiyordu. O piçin, cesareti varsa eğer, düşüncelerini okumasını istiyordu.

Nasıl yapabildin? Herkesin içinde benimle ilgili pis pis yalanlar söyleyerek, bana o şekilde nasıl ihanet edebildin?

Sanki düşüncelerini okuyabilmiş ya da bakışlarını yorumlamış gibi Ab Sadovsky daha saldırgan bir şekilde konuşmaya başladı; sözlerinde daha belirgin, suçlayıcı bir tavır vardı. Adıneydi, sosyal hizmet görevlisinden Kaltak'ın Red Bank'te "davranış sorunları" sergilediğini duyduğunu söylüyordu, "işaretler" topladığını, bu yüzden mahkûmiyetinin uzatılacağını ve bunun için üzüldüğünü söylüyordu, böyle şeyler duyunca gerçekten çok üzülüyordu çünkü o şekilde tutuklanmış olması yetmez miydi, Allah aşkına, sorumsuzca davranmış olması yetmez miydi, ne yapmaya çalışıyordu, hayatını bütünüyle mahvetmeye mi çalışıyordu, hem kendi hayatını hem de onunkini. Ve—

Kaltak birdenbire sözünü kesti, sanki hiç dinlemiyormuş gibi, "—Bana annemi anlat. Ona tam olarak ne olduğunu."

"Ne?"

"Nasıl öldüğünü anlat. Ölümünün seninle bir ilgisi vardı, değil mi?"

"*Ne?*"

Uzun bir duraksama oldu. Şimdi ikisi birbirilerine bakıyorlardı, gözlerini kaçırmadan. Kaltak dik, ellerini kucağında kavuşturmuş bir halde oturuyordu, ayakları dümdüz yere basıyordu. Son zamanlarda kendine gerçekten hâkim olabiliyordu, son birkaç haftadır tecrit cezası almamıştı, hatta ders vererek ya da ders vermeye çalışarak görevlilere yardımcı oluyor, bazı kızlara okuma yazma öğretiyordu. Yemek yiyordu, kilo almaya başlamıştı ve güçleniyordu, bu şekilde güçlü olduğu bir hayat öngörmeye başlamıştı, karşı koymadan ve hiç durmadan içe çekilen nefes gibi. Yalnız, bu adam, bu yalancı, bu hain, babası olduğu söylenen bu *adam* önünde bir tehdit gibi yükselmişti.

Dikkatli bir şekilde, yalnızca Ab Sadovsky'nin duyabileceği kadar yüksek bir sesle, "Sana bir kere sormuştum ve sen bana anlatmamıştın. Nasıl *ölebildi*? Benim annem nasıl *ölebildi*? Otuz yaşında bir kadın öyle *ölmez*. Ayrıca mahallede duyduklarıma

inanmak istemiyorum—insanların nasıl olduklarını biliyorsun," dedi. Babasını izleyerek durdu. Babasının içindeki güdüyü hissetti, kaçma dürtüsünü, ayağa kalkıp ardına bakmadan kapıdan çıkıp gitmek... "—Onu *sen* zorladın, değil mi? O operasyon için onu sen zorladın, değil mi?"

Ab Sadovsky bitkin bir şekilde, "—Operasyon mu?"

"Kürtajdı—değil mi?"

Kızgınlıkla, suçlulukla Ab Sadovsky mırıldandı, " 'Kürtaj'! Sen ne anlarsın—'kürtaj'dan! Sen daha çocuksun!"—el yordamıyla kâğıt mendilini bulup, etli, terleyen çenesini, ağzını sildi. "*Sen* ne anlarsın!"

Yine sessiz bir şekilde, Ab Sadovsky'yi o soğuk, sabit bakışlarıyla yerine mıhladı Kaltak, "Anlat bana Baba."

Kaltak'ın ağzından alışılmadık bir tınıyla çıkan "Baba" kelimesi, yabancı bir dilde söylenmiş gibiydi—hakaretle mi yoksa özlemle mi dolu olduğunu anlayamazdınız.

Böylece Ab Sadovsky uzun bir süre duraksadıktan sonra Kaltak'a bu hikâyeyi anlatmaya başladı. Bu monologu, Kaltak'ın dinlemek istediğini zannettiği şeyi, gözleri Kaltak'ın gözleriyle buluşmadan, gözlerini kırparak, burnunu çekerek, sandalyesinde doğrularak, isteği dışında hakikati anlatmaya zorlanan bir adamın havasıyla. Bunun için kendisinden hakikati çekip çıkaran insanı suçluyordu. Tanrı aşkına, eğer öğrenmek isteseydi, Kaltak *öğrenirdi*.

Ve Kaltak yay gibi gergin ve sıkı bir şekilde öne doğru eğiliyor, tüm dikkatiyle dinliyordu.

"...bunun çok önce olduğunu anlamalısın... Tam olarak annen öldüğünde değil, daha önce. Onun *gerçekten* nasıl biri olduğunu asla bilemedin, o ve ben, biz... İlk birlikte olmaya başladığımızda. Evet değişti. Değiştiğine emin olabilirsin. Ama başlarda Gloria, hayatımda gördüğüm en güzel kadındı. Onun için çıldırırdım, o da benim için çıldırırdı. Zamanla her şey değişti, ama...

O değişmedi, yani *bir zamanlar olduğu* hali, eski halimizin anısı demek istiyorum. Senin gibi bir çocuk, Marg'ret, bak tatlım sen daha on dört yaşındasın değil mi?—ya da on beş... Peki, on beş. Olay şu ki, sen sonsuza dek yaşayacakmış gibi hayatını harcayan bir bebeksin, ama elbette *yaşamayacaksın*," kızgınlıkla gülerek, "sonsuza dek *yaşamayacaksın*. Baban anlatmak için burada tatlım, o yüzden dinle, sen doğmadan önce Marg'ret, annen ve ben, birbirimize deliler gibi âşıktık, gerçekten, derinden âşıktık demek istiyorum. Sizin gibi bugünün ukala çocuklarının, hiçbirinizin bir bok anlayamayacağı kadar, neyse Gloria'nın birçok erkek arkadaşı vardı çünkü o çok güzel bir kadındı, onun saçları ve yüzü yoldan geçen arabaları durdururdu, abartmıyorum, ciddiyim, o kadar güzeldi ve bir kadının ne yapması gerektiğini, kendini nasıl taşıması gerektiğini bilirdi. Çok şanslıydın ama, bir serseri ya da daha da kötüsü, kendini bırakan, ya da—nasıl göründüğüyle ilgilenmeyen kadınlar, ya da güzelliğini harcayan kadınlar—neredeyse serseriden de beter, *senin* gibi—oğlan gibi hareket edip, oğlan gibi giyinirsen, bu kadar haşin davranırsan bir oğlanın seninle ilgilenmesini nasıl bekleyebilirsin? Gloria Mason'ın kızının *senin* gibi hareket etmesi ironik gerçekten, kendine 'Kaltak' deyip lânet olası bir oğlan gibi hareket ediyorsun, bıçak taşıyıp araba çalıyorsun, Tanrım, Gloria olsa utanırdı, *ben* utanıyorum, ben bir erkeğim ve ben utanıyorum, neyse, ne diyordum... Gloria ve ben deliler gibi âşıktık... Henüz evli değildik çünkü onun etrafında onun için yanıp tutuşan başka adamlar vardı ve birinin parası vardı, öyle söylemişti, o salağın ne kadar parası olduğunu asla öğrenemedim çünkü annen gerçeği asla tam olarak söylemezdi. Erkekleri tahmin etmeye zorlamaktan hoşlanırdı, ama asıl sevdiği bendim, bunu itiraf etmişti, başka bir adam onu eve getirirdi, annen ondan kurtulduktan sonra birlikte çıkar sarhoş olurduk ve bu böyle bir süre devam etti... Uzun bir zaman gibi gelmişti ama sanırım yalnızca birkaç ay kadardı... O yaşlardayken, dayanamayacak kadar âşıkken, ona sahip ola-

mazsan öleceğini düşünürsün, bir hafta uzun bir zamandır—bir gün! Ve Gloria hamile kaldı, tamam yumuşatmamıza gerek yok, tamam o zaman evli değildik ama birlikte yaşıyor gibiydik, Holly Caddesi'nde bir restoranın üst katında, Diamond's Restoran, artık yok, aslında sanırım bina tümüyle gitti, tamam, benim ev bir çöplüktü, yine de annen ve ben... Ben o zamanlar kamyon sürücüsüydüm, o aşağılık herifler başıma bela açıp ehliyetimi almadan önce... Kamyon sürücüsü ehliyetimi demek istiyorum, ötekini değil... Bu yüzden evden sık sık uzakta oluyordum, bazen iki-üç gün boyunca, Pittsburgh yolunu yapıp geri dönüyordum ve annen, 'Evde oturup örgü örmemi beklemiyorsun herhalde, değil mi?" derdi, "Ben de yalnız hissediyorum." Bu yüzden dışarı çıkardı, birkaç defa buna dayanamayacağımı düşündüm, beklenmedik bir şekilde geri dönecektim, anlıyor musun, filmlerdeki adamlar gibi onu o yakışıklı erkek arkadaşıyla, üçüncü sınıf bir düzenbazla, bir kumarbazla yakalayacaktım... Bir keresinde, tamam, evdeyim, *evdeyim,* yolda değilim ve kavga mı etmiştik, bir şey olmuştu, tam olarak hatırlayamıyorum ama evdeydim, uyumaya çalışıyordum ve annen dışarıda bir yerlerdeydi, bir kız arkadaşıyla kaldığını söylemişti... Çünkü işte kavga etmiştik, o hamileydi, babanın kim olduğunu bilmiyordu ben de tamam, seni orospu, seni sürtük dedim, bunu kabul edebilirim, bunu kabul eden ilk erkek ben olmam... Çünkü gizliden gizliye babanın ben olduğunu biliyordum, başka kim olabilirdi ki, annenden daha iyi izliyordum, çünkü ben çoğu zaman ayıktım ama o değildi. Neyse—dışarı çıktı, benden habersiz sözde doktor olacak bir adamla randevulaşmış... Bilmiyorum, belki adam *doktordu,* o kadar çok doktor var ki! Neyse bu gitmiş, benim bütün bunlardan haberim yok, çok içmiş ama tamamen ayık, deliler gibi korkmuş, aslında o da daha bir çocuk, yirmi yaşında ve hayatına giren erkekleri saymazsak on altı yaşından itibaren tek başına. Neyse, gideceği yere doğru merdivenleri çıkıyor, Altıncı Cadde, söylediğine göre burası gerçek bir doktor muayenehanesi gibi

görünüyor, yalnız biraz eski püskü ve pek temiz değil. Şey yok, nasıl deniyordu, bekleme odası yok, yani doğrudan içeriye giriyor, adam soyunmasını söylüyor, nefesini duyabiliyor, adamın gözleri kıpkırmızı ve o da korkuyor ve neredeyse sallanacak kadar sarhoş. Ama annen, söylediğine göre hipnotize olmuş ya da felç olmuş gibi, düzgün düşünemiyor, bu yüzden ne söylenirse onu yapıyor, kıyafetlerinin alt kısmını çıkarıyor, masanın üstüne bırakıyor ve adam bu işi yapacak, operasyonu yapacak, tamam hadi kelimeleri yumuşatmayalım, kürtaj, adam *kürtaj* yapacak. Eter ya da başka bir şey yok, evet annen hazır olduğunu söylüyor, başka bir şansı yok, o hazır, tamamen ayık bir şekilde orada titreyerek yatıyor. Bu adam, annen adamın oldukça kel olduğunu söyledi, kafasının etrafında bir sıra beyaz saç var, Noel Baba gibi, tombul ve şişman ve mutlu görünmesini beklerken annen adamın çok korkmuş olduğunu söyledi. Duyduğu her gürültüde sıçrıyormuş, dışarıda bir araba kapısının çarpması ya da insan sesi gibi her gürültüde... Neyse, eline o şeyi alıyor, o ameliyat şeyini, bir tür büyük maşa, bedeni açmak için ustura gibi keskin bir şey, bildiğimiz ustura, yani neşter mi?—yani kazımayı yapacağı şey, yalnız annen herifin ellerinin titrediğini görüyor. Hızlı bir şekilde kendi sözünü keserek konuşuyor, gülüyor, gömleğiyle yüzünü siliyor ve o şeyi zorluyor, içindeki o maşa gibi şeyi, annen orada yatmış dua ediyor, bu sonsuza dek süremez diye... Tamam, Gloria en doğru hükmü vermemiş olsa bile söylediğine göre bu adamı bir kız arkadaşı tavsiye etmiş ve muayenehanesinden de gerçek bir doktor olduğu ya da bir zamanlar doktor olduğu görülebiliyor. Neyse o ustura gibi şeyi içine sokuyor, annen çığlık atmaya başlıyor, öyle acıtıyor ki, doktor sessiz ol, ya polis gelirse diyor, ama o paniklemiş, masada geriye doğru sürünüyor ve adam da ona doğru gözlerini açmış, onu öldürecekmiş gibi geliyor, şimdiden o maşanın ve beyaz önlüğün üzerinde kan olduğunu görüyor ve bu sefer çıldırıyor, piç herifin hayalarını tekmeliyor, çığlık atıyor ve ağlıyor sadece oradan çıkmak istiyor. Sonra

hatırladığı şey, eteğinin altı çıplak merdivenlerden koşuyor ya da kayıyor... Kanı akarak kaldırımda koşuyor ve orada, onu getiren arkadaşı arabasında bekliyor, sevgilisi değilmiş (yemin etti) yalnızca arkadaşı olan bir çocuk, annenin çok arkadaşı vardı, on altı yaşından itibaren yalnız yaşayan onun kadar güzel bir kadın, yani—Gloria doğrudan gözlerinin içine bakıp, söylediklerine seni inandıran kadınlardandı, *o daha ağzını açmadan inanmaya hazır olurdun,* bunları onu tanıyan biri olarak söylüyorum. Neyse, ben evdeydim, bir boktan haberim yoktu çünkü benden çok şey saklardı, yukarıya geldi ve hemen içeri girdi, anahtarı vardı, ben yataktaydım ve ağlayarak daha önce onu hiç görmediğim gibi doğrudan bana geldi, sarhoş da değildi, 'Ah tatlım, sarıl bana, sarıl bana' diyordu, 'Ah, seni seviyorum, başka kimseyi değil, *seni* seviyorum.' Ben şaşırmıştım ama o sırada dünyanın en mutlu adamıydım ve evlendik, bir hafta sonra evlendik ve bebeği doğurdu, Tanrım, babanın kim olduğu konusu bir daha hiç konuşulmadı çünkü baba Ab Sadovsky'ydi ve bebek, Marg'ret bebek *sen*din."

Zavallı Kaltak!—bütün bu süre boyunca öfke ve dikkatle dinlemişti, yine de, ilk başta, duymamış gibi görünüyordu. Ya da duymuyordu, anlamadı. Bir veya iki kalp atışı süresi geçene kadar anlamadı ve Ab Sadovsky o yaladığı dudaklarının parlaklığıyla gülümseyerek ona bakıyordu, gözlerinde kötü niyetli bir şeyler kaynıyordu, kirli camın ardındaki ışık gibi... Kaltak bir şey söylemeden sandalyesinden kalktı, tutunup sendeliyordu, bir ayağı sandalyeye takıldı ve Ab Sadovsky boğazını temizleyip biraz daha yüksek bir sesle, boynunu saldırmaya hazırlanan bir yılan gibi uzatarak, "—Annenin *ölmesiyle* ilgili olarak da, of bu on yıl sonraydı, gerçek bir hastanede, böbrekleri alkolden iflas etmişti, ama bu *şimdi* anlatılacak bir hikâye değil."

Kaltak kafasını sallayarak, neredeyse fısıltıyla, "Hayır. Ah, *hayır*," dedi.

Gardiyanlar onu ayağa kalkmış olarak ve yüzündeki o adlandıramadığı, korkunç bir şey izlemeye zorlanan bir çocuğun ifadesini görünce alarma geçtiler, Kaltak'ın üzerine yürüdüler ve bağırmaya başlar başlamaz, "Hayır, hayır, *hayır* sana inanmıyorum—yalancı! *Katil!*" iki yumruğuyla masayı yumruklarken, onu yakalamaya, kontrol altına almaya hazırlanıyorlardı. Bir mahkûmu, delirmiş yumruklarına hedef olmadan ya da dayak yemeden kontrol altına almayı biliyorlardı. Onlar kuvvetli, iri, genç kadınlar, bu tür patlamalara karşı antrenmanlılar.

Ab Sadovsky'nin Red Bank Eyalet Kız Islahevi'ne yaptığı ikinci ve son ziyaret böyle ani bir şekilde son buldu.

5

Fırtınalar Okyanusu.
Huzur Denizi.
Düş Gölü.
Ölüm Gölü.

Bu isimler, bu isimleri severdim, CAN ATEŞİ defterime her zaman Kaltak'ın, mesela belki de ayda olduğunu düşünerek, tekrar tekrar yazdığım, aydan gelen isimler... Red Bank'in çok çok uzakta olduğunu, Hammond'dan yirmi dört kilometre uzakta değil de belki de ayda olduğunu düşünürdüm.

Bizlerden uzakta olduğu uzun aylar boyunca, kötü davranışları, topladığı o kötü işaretler yüzünden cezası beş ayı geçmişti ve içimizde, hepimizin içinde, Kaltak'ın CAN ATEŞİ kardeşleri içinde büyük bir korku vardı, onun bir daha asla bize geri dönmemesinden korkuyorduk. Bu yüzden insanlar Kaltak'ın nasıl olduğunu, Red Bank'e uyum sağlayıp sağlamadığını sorduklarında, gerçekten iyi olduğunu iddia ederek yalan söylerdik. Gerçekleri söyleyerek CAN ATEŞİ düşmanlarının eline o tatmin duygusunu vermezdik.

En sevdiğiniz, dünyayı paylaştığınız insan. O gittiğinde dünya olduğu gibi kalır ama artık aynı değildir, uzaklaşmıştır.

Dünya, aynı dünya değildir gerçekten. Sizi tutan o kadar az şey vardır ki, öylece sürüklenip gidebilirsiniz, tıpkı ay gibi.

Ona FIRTINALAR OKYANUSU'nu HUZUR DENİZİ'ni DÜŞ GÖLÜ'nü ÖLÜM GÖLÜ'nü yazmak istedim ama böyle bir mektubu kesin sansürlerlerdi. Arkadaşlarıma Kaltak'ın mektuplarını gösterdiğimde ya da yüksek sesle okuduğumda, sayfalardaki ses öylesine düz ve ölüydü ki ("Burada her şey yolunda. Yeni arkadaşlarım oluyor. Yazı yazma ve kuaförlük ve "kozmetoloji" dedikleri kurslardan alıyoruz. İyi hissediyorum. Bizi iyi besliyorlar ve çok çalıştırıyorlar, o yüzden acıkıyoruz") Goldie gelip elimden mektupları kaparak yırttı, o kadar sinirlendi, kızdı ve gülerek, "Allah kahretsin! Dinleyin şunu! Bu *Kaltak* değil!—bir zamanlar Red Bank'in erkekler bölümüne gitmiş olan kuzen Mikey gibi, yazılanları sansürlüyorlar aşağılık herifler."

Gözaltında ve on sekiz yaşın altında olduğumuz için hiçbirimiz Kaltak'ı ziyarete gidemiyorduk. En acımasız tarafı da buydu. Ondan aldığımız en doğrudan haberler, onu belki ayda bir gören ve bizden ona bir şeyler götürmeye istekli olan Kathleen Connor'dandı ve onu gören bazı akrabaları vardı, bazı teyzeler, kuzenler, ama onlarla bağlantı kurmaya utanıyorduk. Elbette kimse, Goldie bile, Ab Sadovsky ile konuşmak istemiyordu, bazen sokakta bizi gördüğünde tükürür gibi bir jest yapar ve bizden, tıpkı kızı gibi ıslahevinde olmayı hak eden baş belaları ve sürtükler diye söz ederdi.

Kaltak'ı çok seven Kathleen Connor Kaltak'ı hapishanede görmenin onu ne kadar üzdüğünü söylerdi; Kaltak'ın diyelim, ne kadar iyi olduğunu, iyi yediğini, iyi uyuduğunu ve yeni arkadaşları olduğunu duyardık ama bunların, hiç değilse bir kısmının doğru olmaması gerekiyordu, çünkü Kaltak uyarı alıyor ve *tecrit ediliyordu.* Mahkûmiyeti uzatılmıştı, en azından bir süreliğine. Onun asıl mutsuzluğunu ve acısını bana kendisi anlatana kadar öğrenemeyecektim ama o zaman bile (şimdi bile!) belirli şeyler bulmam, hayal etmem, hayal etmek için Kaltak Sadovsky'nin derinliklerine dalmam gerekiyordu çünkü o, içinde kendisinin asla söz etmediği o kadar çok şey olup biten bir kızdı ki.

Onun o gülüp utanarak, "Benim halimi o kadar büyütmemeliyiz Maddy—asıl öteki kızlar. Asıl *saplanıp kalmış* görünen onlar," deyişi.

***

Kimse ölmedi, hepimiz ölümden kaçtık.

Kaltak'ın bizi Acey Holman'ın Buick'inde alıp götürdüğü, daha önce hiç gitmediğimiz, ama sonrasında, yaşadığımız sürece asla unutmayacağımız kırların içine doğru yaptığımız o çılgın araba yolculuğu.

Bazen hâlâ rüyamda görüyorum. Ve korku içinde, ama gülümseyerek uyanıyorum. Çünkü bir defasında Ölümü kandırdım, bu herkesin iddia edebileceği bir şey değil.

Çoğumuzun yaralandığı doğru. Kaltak, anlatmış olduğum gibi yaralanmıştı, kafasında ve yüzünde bir düzine yer kanıyordu. Goldie ön dişlerinden birini kaybetti ve Lana iki parmağını kırdı. Maddy ve Toni kafalarını o kadar şiddetli vurdular ki ikisinin de alınlarında haftalarca geçmeyen birer şişkinlik oluştu. Ve zavallı Toby korkudan ve çılgınca viyaklamaktan öyle bir hale geldi ki bir daha asla normal bir şekilde havlayamadı—havlamaya çabaladığında yalnızca kısık, kulak tırmalayıcı bir ses çıkıyordu. (Yine de Toby bunun için asla bizi suçlamadı. CAN ATEŞİ kızlarından hiçbirini, ama özellikle de Goldie'yi ve Kaltak'ı... Toby onları deliler gibi, hiç sorgulamadan severdi. Birisi hayatınızı kurtardığında, köpek ya da kız, bu hep böyledir.)

İronik olan, hepimizin içinde hemen hemen hiç yaralanmayanın Violet Kahn olmasıydı.

Buick köprüden kayıp uçtuğunda en çok o bağırıyordu, ama sonuçta yüzünde sıyrık bile yoktu.

Evet, en başta olduğu gibi bizi kovalayarak bütün bunlara neden olan otoyol polisi bir kar birikintisi içinde ters dönmüş arabaya, enkaza karların arasından paldır küldür geldiğinde, "Yaşayan biri var mı?—içerde yaşayan biri var mı?" diye bağı-

rıyor ve arka kapılardan birini açmayı başarıyor. İçeriden çekip çıkardığı ilk kız o güzel, siyah saçlı, kocaman gözlü kız ve teni o kadar beyaz ki haşlanmış yumurta gibi görünüyor. Polis onu gördüğünde çok şaşırmış olmalı, o şekilde kollarına düşüp ağlayarak, "Ah, memur bey! Ah, tutuklamayın bizi! Ah, kimsenin suçu değildi, yemin ederim!—Kaltak'ın suçu değildi! O berbat, eski araba kendi kendine gitti! Gitgide hızlandı, durduramadık, *gitmeye* devam etti!" diyor.

***

Elbette buna rağmen tutuklandık. Aşağı Mahalle kızları, hem de nehrin aşağısında, Fairfax Bulvarı'nda oturuyorlar, tutuklandığımıza emin olabilirsiniz. Gazeteler bize "çete kızları" dedi, sanki biz daha büyük adamların çetelerindenmişiz, gerçek suçlularmışız, araba hırsızı ya da başka bir şeymişiz gibi.

Gözaltında olduğum ve okuldan da uzaklaştırıldığım o aylar boyunca, uyumam zor oldu; okumak ya da düşünmek için yeterince uzun süre sakin durmak bile zordu. Sanki kontrolünüz dışında hatta siz farkında olmadan yanan bir ateş gibi CAN ATEŞİ'nin şöhreti gerçekten yayılıyordu, herkesin adımızı biliyor olmasının ve yaptıklarımızı konuşuyor olmasının verdiği bir heyecan vardı, ama bazı hikâyeler bize abartılmış olarak geri döndü, mesela Kaltak orada park alanında Vinnie Roper'ın boğazından gerçekten kan akıtmış!—Vikont oğlanlarından biri dizlerinin üzerine çöküp öldürülmemesi için yalvarmış! Ve Kaltak, Acey Holman'ın kız arkadaşıymış ve bildiği en iyi yolla ondan intikamını almış.

Kaltak'ın bana talimat verdiği gibi, tam da bu yüzden her şeyi gerçekten olduğu gibi kaydetmeliydim.

"Bunu yapmazsan ve dikkatli olmazsak, CAN ATEŞİ elimizden kayar gider," demişti Kaltak.

Sanırım birinin oturup her şeyi yazmasının altında yatan sebep de budur.

Sonuçta Kaltak Red Bank'e gönderildi. Ve biz ziyarete gidemedik. Ve içimizden geldiği gibi bir mektup yazamadık, ne de ondan öyle bir mektup alabildik—yalnızca Kaltak'tan gelen o garip mektuplar ve onlardan sadece üçü burada, eski defterde dosyalanmış. (Şimdi onlara baktım, onları tekrar okumaya çalıştım. Ama gözlerim yaşlarla doldu ve kaldırmak zorunda kaldım.)

Kaltak'ın hayatı hapiste kâbus-kadar-sıkı ve kısıtlı, benimki dışarıda, okul yasaklanınca ve bütün o uzun yaz boyunca büyük teyzem Rose Packer'le birlikte yaşayınca, korkutucu derecede gevşek bir biçimde kayıp gider oldu, tıpkı kontrol dışı ve odaklanamamış bir biçimde sürüp giden bir film gibi. Evet, bütün bunlar CAN ATEŞİ için olmasaydı ve Kaltak'ı özlemeseydim ve işim (teyzemin oda hizmetçisi olarak çalıştığı White Eagle Oteli'nin mutfağında) ve yıldızlar ve Zaman hakkında okumak ve sevdiğim Underwood marka daktilomda yazı yazmak gibi bazı özel ilgi alanlarım olmasaydı, evet, sanırım kim olduğumu, hatta *var olup olmadığımı* bile bilmez olurdum.

(Biliyorum, Annemin nerede olduğunu, ona ne olduğunu ve neden olduğunu anlatmam gerekir. Neden bir süreliğine Goldielerde ve sonra bir süreliğine komşulardan bazılarında kaldığımı, sonra Rose Packer'ın Fayette Caddesi'ndeki evinin arka odasına taşındığımı anlatmam gerekir, sanırım bazı şeylerden kaçındığımın farkındayım ama bu çok kötü. Zaten asla bilmek istemediğim şeyleri anlatmanın canı cehenneme! Yalnızca şunu söylemeliyim: Annem o zamanlarda Hammond'da oturmuyordu ve benimle ya da başka biriyle ilgilenecek durumda değildi. Ve onu özlemediğimi söylediğimde yalan söylemiyorum. Ölmüş babamı özlediğimden fazla özlemiyordum. Asla tanımadığınız birini nasıl özleyebilirsiniz?)

Bir keresinde, henüz olay yeniyken Kaltak'ı görebileceğimizi düşünerek, arabayla kırlara doğru Red Bank'e, ona seslenebileceğimiz bir mesafeye kadar gittik. Arabanın, paslı tangırdayan, o eski '47 Chevy'nin sahibi, Violet'ın, zaman zaman onunla ve Lana ile birlikte dolaşan ve başka çocukların, en azından bazılarının da yapmaya başladıkları gibi CAN ATEŞİ'ne dostça yaklaşan kuzeniydi. (Onları çeken yalnızca güzel kızlar değildi, CAN ATEŞİ'nin kendi içinde olan bir şeydi. Onlar, *erkek arkadaş* değil, *arkadaş* oldukları sürece CAN ATEŞİ'nin buna bir itirazı yoktu.) Böylece o gün Mick bizi götürdü, Violet'i ve Goldie'yi ve Lana'yı ve Rita'yı ve elbette Maddy'yi, arabada bira ve sigara içiyorduk, bunu bir partiye dönüştürmüştük, heyecanlıydık ve korkuyorduk.

Devlet hapishane hizmetlerinin mahkûmların yakınlarının ziyaretlerini güçleştirmek için kasıtlı olarak şehir dışına konuşlandığını biliyorduk. Araba sahibi olamayacak kadar fakir olan insanlar için mesela. Ve doğrudan oraya giden otobüs de yoktu, doğal olarak. Red Bank, hiçbir şeyle hiçbir yer arasındaydı, kasaba denemeyecek kadar küçük bir yerdi, Chautauqua Dağları'nın yamaçlarına kurulmuş bir yerleşimdi sadece. Etrafındaki arazinin gelişmemiş, terk edilmiş bir görüntüsü vardı, kırsal alanla bağdaştırdığınız bir manzara değildi, birkaç çiftlik, kurumuş kan renginde, killi, kırmızı toprak, hurda arabalarla dolu hektarlarca alan ve rüya gibi garip ve aniden insanın karşısına çıkan, terk edilmiş bir taş ocağı ve yol boyunca eski püskü uyarı işaretleri... AVLANMAK YASAKTIR, BALIK TUTMAK YASAKTIR, TUZAK KURMAK YASAKTIR, ÇÖP ATMAK YASAKTIR ve sonunda, bir çalılık ormanı arasından hapishaneye giden o dar, taş-döşeli yola geldik, kurşun izleriyle delik deşik olmuş bir tabela vardı:

RED BANK EYALET
KIZ ISLAHEVİ
İZİNSİZ GİRMEK KANUN NAMINA YASAKTIR
YALNIZCA YETKİLİ GÖREVLİLER
VE ZİYARETÇİLER GİREBİLİR
KİMLİK SORULUR

Görüntü o kadar ani ve ayıltıcıydı ki hepimiz, Mick bile orada oturup bakakaldık. Maddy parmaklarını ağzına soktu ve Goldie, "Allah kahretsin," diye fısıldadı.

Belki de o zamana kadar o yerin var olduğuna tam olarak inanmamıştık.

Bulunduğumuz yerden binayı ya da binaları göremiyorduk, yalnızca uzaktan bir duvar görülüyordu ve daha fazla ilerlemesek daha iyi olacak diye karar verdik, özellikle de gözaltında olanlarımız. Mick bu yüzden geri döndü. Ve başka bir yoldan, yan yoldan gittik. Nereye gittiğimizi bilmiyorduk ama yüksek sesle konuşuyor, gülüyor ve biraları bitiriyorduk. Akşam olmak üzereydi. Boş tarlalardan, çalılık ormanlardan, gölgelerle dolu derin vadilerden geçiyorduk. Yalnızca o anda düşündüğüm bir şey söyledim, "—Bu binaları, birisi kaçarsa gidecek yeri olmasın diye böyle yerlere yapıyorlar."

Violet, o küçük, şirret karı, sanki tartışıyormuşuz gibi, "Ah, ama hayır, *arkadaşları* varsa öyle değil!" dedi.

Arabayı park edip dışarı çıktık, ormanın içinde dağıldık. İşte duvar yine oradaydı, öyle yüksekti ki ve üzerinde, kendinizi yukarı çekmek için tutunmaya kalkarsanız çıplak ellerinizi şeritler halinde kesecek gibi duran dikenli teller vardı. Görebildiğimiz kadarıyla gözetleme kuleleri yoktu, burası daha çok terk edilmiş bir binaya benziyordu. Goldie ellerini ağzına götürüp yumuşak bir şekilde, "Shee-na!—Sheee-na!" diye bağırdı ve diğerlerimiz de aynı yerden devam ettik. "Sheee-na! Sheeee-na!" diye ismini ola-

bildiğince uzatıyorduk. "Kaltak" diye seslenmememiz gerektiğini, birisi duyarsa bunun başını derde sokacağını biliyorduk, duvarın altından, nöbetçiler olması ihtimaline karşı altı metre uzaktan duvar boyunca yürüdük, Mick dışında hepimiz alçaktan, aynı tonda, tek bir sesmiş gibi bağırıyorduk, "Sheee-na!" (Mick elinde bir bira şişesiyle ormanda gerilerde kaldı. Bize eşlik edecek cesareti olsaydı bile hoş karşılanmayacağını anlamıştı.)

Gökyüzü kararmıştı. Sesimiz aşama aşama yükseldi ve daha istek dolu, daha özlem dolu bağırmaya başladık—"*Sheee*-na! *Sheeee*-na!" Ta ki projektör ışıkları yanana ve birileri bağırana kadar... Kaçtık ve deliler gibi korkmuş bir şekilde ormana koştuk, koştuk, koşarken ne yaptığımızı bilmeden birbirimizden ayrıldık, o kadar korkmuştuk... Ama komikti de, gülmekten iki büklüm olmuş bir şekilde koşuyordum, nefessiz kalmıştım, yarı ağlıyor yarı gülüyordum, bileğimi burktum ve yüzüstü yere düştüm. Tekrar ayağa kalktığımda çoktan harekete geçmiştim ve orada, yakın bir mesafede CAN ATEŞİ kardeşlerimden biri daha vardı, el ele tutuştuk, Maddy ve Rita, bir saat ya da daha uzun bir süre diğerlerini kaybettik, tıpkı Lana gibi. Mick'in arabasının yerini tekrar nasıl bulup bir araya geldik, Tanrı bilir.

Mick arabayı bir süre farları yakmadan sürdü. Arabanın içinde bir barikat veya kurşun yağmuru tarafından durdurulmayı bekleyerek iki büklüm gidiyorduk. "—Sence Kaltak duymuş mudur? Sence biz olduğumuzu anlamış mıdır?" ve "—Elbette bizi duydu, elbette biz olduğumuzu biliyor, başka kim olabilir ki?" diyorduk ve bir dahaki sefere Red Bank'e nasıl geleceğimiz üzerine planlar yaparak Hammond'a geri döndük, belki duvarı ölçüp, Kaltak'ın kaçması için Kathleen Connor yardımıyla yerleştireceğimiz bir merdiven ve ip getirmeliydik. Bu planları Mick'in tangırdayan, eski Chevy'sinde geri dönerken yaptık, ama oraya bir daha asla gitmedik, bir kere bile.

Bu, Mayıs 1954'teydi. Kaltak'ı Haziran 1955'e kadar göremeyecektik.

6

Doğanlar

O uyanmadan önce rüyasına girdiler. Daha uyanmadan onları görmek üzere ayağa kalkıp kendini çekmek için sendeleyerek pencereye gitti; evet, hâlâ hayattaydı, Oda'da bir gece daha dayanmıştı. Şimdi umutla dua ederek—

Bir.

İki. *Üç.*

Dört. *Beş.*

Altı. *Yedi.*

Sekiz. *Dokuz.*

On.

On bir.

—bir daha görüp göremeyeceğini merak ettiği doğanlar sabah maviliğinde gökyüzünde geziniyorlardı, şimdi tek sağlam gözüyle bakıyordu, diğer gözü şişmişti ve bir gardiyanın içine soktuğu başparmağı yüzünden zonkluyordu ama o bunları ve kardeş mahkûmları izlerken nasıl yarı sürüklenip yarı taşınarak Oda'ya getirildiğini ve küçük düşürüldüğünü aklına getirmek istemiyordu, Ab Sadovsky'nin hikâyesini de düşünmek istemiyordu, doğru muydu, zehir gibi yalanlarla mı örülmüştü, sana ne ondan, o adamdan, o adam olacak heriften, o senin hiçbir

şeyin değil, sen de onun hiçbir şeyi değilsin, birbirinize sevgi, şefkat hatta ortak saygı bağlarıyla bile bağlı değilsiniz, belki kan bağınız bile yok (kendi kulaklarınla duydun!) Belki o senin gerçek baban değil, bu yüzden bırak gitsin, *bırak ölsün.* Doğanlara bakıyordu, aslında doğanları görmek için ağlıyordu, yalnızca bu utanç noktasından görülen, havada gezinen, rüzgârı kurnazlıkla kullanan o yırtıcı hayvanların güçlerini, güzelliklerini gördüğünde yüreği coşkuyla doluyordu. Halleri her zaman izlemeye değer, acele etmiyorlarmış hatta o zarif, kavisli hareketlerinde isteksizlermiş gibi görünmelerine karşın şimdi görünmez bir spiralin en tepesine çıkıyorlar, havada o kadar yükseliyorlar ki... Kaltak onları göremez oldu, o esirgeyen pencere çerçevesi görüşü engelliyordu, boynunu uzatıyor, iyi durumda olan gözünü, sağ gözünü kısıyordu, sonra o geniş-kanatlı yaratıklar tekrar göründüler, şiddetli ve sabit kalp atışları onu saymaya zorluyordu, tespih boncuklarını sayar gibi, sadece, doğanlar canlıydı: Doğanlar gerçekti. Ona özgürlük, kurnazlık, düşmanlarının varlığı hakkında ne kadar ihtiyatlı olması gerektiği üzerine ders veriyorlardı. *Bu zamana dek sana ve kardeşlerine yaptıklarından ötürü üzülmelerini sağla, pişman olmalarını sağla, ama asla senin içindeki gücü, seni sen yapan gücü öğrenmelerine izin verme.* Ve işte şimdi birdenbire onların arasındaydı, sırtında bükülmekten ağrıyan kolları kanatları olmuş, koyu renkli tüyleri, güçlü kasları olan kanatlara dönüşmüştü... Havada yükseliyordu. Beton duvar, boş rüzgârdan aşınmış binaların çatıları ayaklarının altında yıkılmış, toprak gibi sessizce yok olmuştu, ya gökyüzü! Gökyüzü uçsuz bucaksızdı! Üzerinde yükselen gökyüzünün sonsuzluğunu neredeyse paniğe kapılarak izledi ve diğer doğanlar, gökyüzünün o çevik yaratıkları coşkuyla dolu hareketlerle yükseliyorlar ve dalıyorlar ve tekrar yükseliyorlar, bu yüzden o eski hayatına, o eski benliğine bir daha dönmesine gerek olmadığını biliyordu, o şimdi o yaratıklardan biri olmuştu ve gizli gücünün farkındaydı.

Gökyüzünün efendileri. Ben de *sizlerden biriyim.*

7

"Yürek Dönümü"

1955'te yeni yılın ilk gününde Kaltak Sadovsky Red Bank'te ayrıcalıklı mahkûmlardan biri oldu.

Nisan 1955'te öylesine örnek bir mahkûm olmuştu ki, ıslahevinin müdürü Kaltak'ın mahkûmiyetini yedi hafta kısaltı, böylelikle düzenlemeler 1 Haziran'da serbest bırakılmasına göre yapıldı. Bundan dolayı Kaltak Sadovsky müdüre tamamıyla minnet duydu, mutlu olacak kadar minnet duydu, ama saygınlığından taviz vermeden mırıldandı, *Teşekkür ederim.* Gözleri yaşlarla doluydu.

Gerçekten *minnettardı.* On altı gibi genç bir yaştayken artık biliyordu ki, iktidar ihtiyacı iktidarın hiçbir derecesinden feragat etmez. Kaderlerimizi ellerinde tutanlar, davranışlarına yön veren şeyin heves, kapris yada kaba kuvvet değil, gerçek dürüstlük olduğuna inanırlardı. O da böyle düşünmelerine izin verilmesi gerektiğini artık öğrenmişti.

Müdüre canlı bir şekilde, gülümseyip—"Bu iyiliğinizi asla unutmayacağım Bayan Flagler!—*sizi* asla unutmayacağım!" diyerek teşekkür etti.

Ve kadın ağırbaşlılıkla ona bakarak, tatmin olmayı ifade eden gülümsemelerin en küçüğüyle, kuru, lekeli, orta-yaşlı cildi ve bir mengeneyle sıkıştırılmış gibi görünen hatlarıyla, "eh, *umarım* unutmazsın Margaret" dedi.

***

O sabah, gardiyanların en kötüsü, Lon Lovell, Kaltak Sadovsky'yi kırk sekiz saatlik Oda cezasından çıkarmaya geldiğinde, kıza bir bakışı, bilmesi gereken her şeyi söylemiş oldu—o damarlı cildi, iltihaplı sol gözü, hüzünlü, boyun eğmiş, sakin ifadesi ona bir değişikliğin işaretini vermişti.

Görevliler buna "Yürek Dönümü" derlerdi. Öngöremezdiniz ama hissederdiniz.

Pirinç rengi saçları olan, geniş kalçalı, sert kaslı, yirmili yaşlarının sonunda, belki de otuzlu yaşlarının başındaki bu kadın memur Lovell, tanıdığınızda o kadar da kötü olmadığını gördüğünüz insanlardandı, Kaltak'ı, eski düşmanı Kaltak'ı o halde görmekten korkmuş, neredeyse üzülmüştü. Titreyen kızı ayaklarının üzerine kaldırmak için uzanıyor, şişmiş gözüne parmağının ucuyla dokunup, "Pekâlâ, tatlım—aptalca davranmayı bıraktın mı, ha?" diyor.

Kaltak kararsızca dışarıya, güneş ışığına adımını atıyor. Hangi aya, hatta hangi yıla ait olduğunu bilemediği, baş döndürücü, kör edici bir sabah. O pis şiltenin üzerinde Ölüm gibi uyuyordu. Ya da belki de kırk sekiz saat boyunca hiç uyumamıştı.

Sol gözünden damlayan sıvıyı siliyor, acıyan, yara dolu dudakları hüzünlü bir gülümsemeyle çatlıyor. Sanki ortada bir espri varmış, Lovell de görmüş ve anlamış gibi, "Evet. Bıraktım. Aptalca davranmayı bıraktım," diyor.

Heyecan dolu günler boyunca Red Bank'te konuşma konusu olmuştu. Onu iyi tanımayan, ama uzaktan hayran olan, hayret eden kızlar arasında bile. Her zaman gardiyanlara karşı koyan, bazen deliler gibi davranan, pervasızca meydan okuyan ve diğer, zayıf kızları koruyan Kaltak Sadovsky nasıl değişti, nasıl "döndü?"

Olmuştu işte. Çok rastlanılan bir durum değildi ama görülürdü. Özellikle güçlü aile bağları olmayan genç, duygusal kızlar arasında. Yola gelmez gibi görünen, pişman olmaktan ve düzel-

mekten çok uzak mahkûmlar birdenbire, bir gecede, sıklıkla bir dizi ani tırmanan olay, kavga ve ceza sonrasında söz dinler; mantıklı, uysal, *iyi* olurlar.

Bu yüzden on sekiz ay önce böyle benzer bir dönüm noktasından geçen Hollandalıkız, Kaltak'ı kaburgalarından dürtmek için arayıp buluyor, ona doğru iyice yaklaşıp, boynundan bir aşk ısırığı alacakmış gibi eğiliyor. Göz kırparak, "Zamanı geldi, güzelim," diyor.

Kimse ve hiçbir şey bir daha asla bana dokunamayacak. Öldürecek biri olursa o ben olacağım.

Elbette Kaltak Sadovsky Hollandalıkız'a hiç benzemiyor; o, sevilen, ayrıcalıklı mahkûmlardan. Neredeyse hiç okuma yazma bilmeyen kardeşlerine okuma yazma öğretiyor; beyzbol, voleybol, basketbol maçları düzenliyor; "kişisel temizlik" ve "kozmetoloji" derslerine yardımcı oluyor; acil bir durum olursa koşuyor. Kardeşlerini asla ispiyonlamıyor ama onlar adına yalan da söylemiyor. Peki dindar mı?—Pazar korosunda, boğuk, alto, detone, tekdüze, ama yüksek sesle, iyimserlikle ve kararlı bir şekilde şarkı söylüyor.

Maddy, günden güne öğrenip güç kazanıyorum. Bir daha kimse ayağını ensemin arkasına koyamayacak. Bir daha asla kimse bana bir şey yapamayacak.

Nisan başlarında soğuk, esintili bir sabah, Paskalya Pazarı'ndan bir hafta önce, Hammond Yardımsever Birleşik Kiliseleri'nden çok tedirgin sekiz kız, yoksa genç kadın mı, genç bayan, kiralık bir arabayla Abla-Kardeş Hıristiyan Kızları Programı'nın açılışını yapmak için Red Bank'e geliyorlar.

Kaltak Sadovsky ile Marianne Kellogg bu sayede şans eseri tanışıyorlar.

Kaltak, Marianne Kellogg'un on altı yaşındaki "Kardeş"i, Marianne Kellogg on dokuz yaşındaki "Abla". Ama çok genç ve tecrübesiz bir on dokuz yaş... Ürkmüş görünen, güzel pazar kıyafetleri, çoraplar, belli ki deri pabuçlar giymiş sekiz ziyaretçi karşısında mahkumlar utanıp sıkılmış bir halde gündüz odasına götürülüyorlar (odanın tanıdık, sıkıca hatları değişikliğe uğramış gibi: Yardımseverler buraya bu ziyaret vesilesiyle buruk-kokulu üç zambak bağışlamışlar). Programı eğlenceli ve oyalanabileceği bir etkinlik olarak gören Kaltak, birdenbire çekingen, kaskatı kesilmiş, utanmış bir halde bu programda yer almayı kabul etmemiş olmayı diliyor. Buraya ait olmadığını—Hıristiyan olmadığını itiraf etmeli mi?

Hapishane görevlilerinden biri onu öne doğru itiyor, işte eşleştirildiği kız, fidan gibi uzun boylu, narin ciltli, sade, kırmızı, ekose yün elbisesi, pembemsi plastik çerçeveli gözlükleriyle neredeyse güzel bir kız. Tatlı, kararsız bir gülümsemesi var, elini Kaltak'a uzatıyor—"Merhaba! Benim adım Marianne Kellogg! Sen—Margaret misin?"

Kaltak neredeyse duyulmaz bir şekilde, "Hı—evet. 'Margaret' " diye mırıldanıyor. Bu isim ağzından öyle garip çıkıyor ki, sanki daha önce hiç telaffuz etmemiş gibi.

Kaltak hatırladığı kadarıyla daha önce kimseyle el sıkışmamış, el sıkmak kesinlikle erkeklere, hatta filmlerdeki beyefendilere göre. Ne garip bir gelenek! Kaltak görmeden ve konuşmadan elini uzatıyor, parmakları Marianne Kellogg'un soğuk, nemli parmaklarını kuşatarak kapatıyor ve neredeyse hemen bırakıyor. Şüphesiz tedirginliğini saklamak için belli belirsiz küçük bir gülümsemeyle, Marianne, "Adlarımızın neredeyse aynı olması ne tesadüf. Yani—neredeyse *aynılar* demek istiyorum," diyor.

Kaltak, utangaçlığının verdiği donuklukla, kafaya aldığı bir darbe kadar güçlü bir düşsellik hissiyle, nasıl cevap vereceğini bilemiyor.

Muşamba kaplı koltuklardan birine oturuyorlar. Belli belirsiz birbirlerine gülümsüyorlar. Marianne boğazını temizliyor,

ciddi bir tavırla gözlüğünü yukarı, burnuna doğru itip, "Sanırım durum biraz zor. Burada olmamızın sebebi kendimizi tanıtıp, ufak bir ziyaret yapmak. Anlarsın işte—" diyor açıkça, ümitle, "—sadece konuşmak için."

Kaltak, ne yaptığını bilmeden çenesindeki küçük yara izine dokunuyor. Marianne Kellogg'un huzurunda kendini çok güçlü bir biçimde açığa çıkmış gibi hissediyor.

Ziyaret kırk beş dakikadan fazla sürmüyor, ama çok, çok daha uzunmuş gibi geliyor. Kaltak gözünün ucuyla mahkûm-kardeşlerinin farkında, hepsi sohbet ediyorlar, belli ki bir Abla'yla yapılan Hıristiyan sohbetler bunlar. Kahve, sıcak çikolata ve çikolatalı kurabiyeler ikram edilmiş, ama genelde doymak bilmeyen Red Bank kızları dikkatli yiyip içiyorlar. Ablalar mendilleriyle titiz görünseler de pek iştahları yok gibi. Kaltak, peçetçleriyle aralarında en sevimli olanının Marianne Kellogg olduğunu düşünüyor. Yumuşak, pırıl pırıl saçlar, çarpıcı-beyaz bir gülümseme, ojesiz, bakımlı, manikürlü eller. Marianne yumuşak bir tonla kiliseye bağlı olarak yaptığı işlerden söz ediyor. Küçük bir kızken Çin'de misyoner olmak istediğini söylüyor; şimdi bundan o kadar emin değil. "—Sanırım tehlikeli olabilir. Yani—Tanrının Sözü'nü istenmeyen bir yere götürmek."

Kaltak, Marianne Kellogg'un yakınlığından ve sürekli konuşmasından cesareti kırılmış bir halde (bütün Ablalar devamlı konuşuyorlar, utangaç veya somurtkan veya kendini ifade edemeyen kardeşlerini neredeyse hiç durmadan sorguya çekiyorlar) dikkatini pek verememiş; kızın ne söylediğinden emin değil. Bir yılanın dili gibi çabuk, bilincine girip çıkarak ufak fiskeler vuruyor. Kaltak, Marianne Kellogg'un, bütün acemiliğine karşın hali vakti yerinde bir aileden olduğunu, CAN ATEŞİ'nin bir Cadılar Bayramı gecesi girdiği kuzey Hammond'daki burjuva evlerinden birinde yaşadığını düşünüyor.

Kaltak aceleyle, Marianne Kellogg'un anlamasını bekleyemeyeceğimiz bir gülümsemeyle, "Hı? *Öyle mi*?" diyor.

Bölüm

dört

1

Kutlama

Maddy Wirtz kimdir veya kimdi?—*ona* neden güvenmemiz gerekiyor?

Yetişkinliğe yaklaştıkça, tanıklıklarını yetişkinlere özgü o artan belirsizlik, ironi ve güvensizlikle besledikçe, anıları da daha az net oluyor, (defterine yaptığı kayıtlar da düzensizleşiyor.) Diyelim, dünyayı yansıtırken size sağlam ve kusursuz bir yüzey sağlayacağına güvendiğiniz bir ayna var, o ayna sonra birdenbire kırılıyor ve sizin için binlerce yeni yüzey ortaya çıkararak parçalara ayrılıyor, bütün o süre boyunca aynanın o uysal yüzüne saklanmış olan, *ama sizin bilmediğiniz* minyatür görüş açıları gösteriyor.

Kimdir, kimdi?

Bunu eğer biri okuyorsa, kim okuyorsa okusun, eski benliğimizin tıpkı geçmiş gibi kesin bir şekilde yok olmuş olmasının bir önemi var mı? Yoksa evet, o zaman yaşadığımızı, şimdi de yaşıyor olduğumuzu ve aradaki bağlantının orada olduğunu bilmemiz yeterli mi?—tıpkı yüzlerce kilometre uzunluğunda, hem çıktığı kaynakta hem de döküldüğü yerde aynı anda var olan bir nehir gibi?

Öğrendiğim bir şey var, bu İTİRAFLAR'ı temize çekmek bana bir şey öğretti, genç yaşlarda hepimiz, daha sonra bildiği-

mizi hatırladığımızdan çok daha fazla şey biliyoruz. Tuhaf bir hafıza kaybı başlıyor olmalı. Kendimizi yeniden yaratmak gibi bir şey. Belki de bildiğimiz birçok şeyi bilmekten hoşlanmadığımız ve unutmaya çalıştığımız için, yani eğer bir günce ya da benzer bir şey tutmadıysanız (ve bu günlerde kimse tutmuyor) gizemli, sizi alt üst eden şeyleri unutmayı başarırsınız.

CAN ATEŞİ'nin, Red Bank'ten döndüğünde onun için yaptığı kutlamada Kaltak'ın Maddy'ye uçmuş bir halde, Red Bank'te derinlerde yer etmiş bir şey öğrendiysem o da düşmanlarımızın olduğudur, demesi gibi. Evet, erkekler düşman ama yalnızca erkekler değil, beni asıl şaşırtan bazı durumlarda kızların ve kadınların da düşmanımız olması, bizim gibi, kardeşimiz olacak çok kız var ama ellerinde olsa kanımızı emerler, Peder Theriault'un söylediğinden de çok kötülük yaparlar. Ve aslında senden nefret etmeleri için bir sebep yok, sadece nefret *ediyorlar* işte.

O kutlama mutlu bir zamandı, Maddy de uçuyordu (bundan sonra daha da çok) bu yüzden tam olarak duymak istemedi. Ve sevgiden gözleri kamaşmıştı. Evet, bu sevgi... Sevgi değilse başka ne olabilir? O kadar gençken sevginin, yeraltına gidecek kadar derinlerde bir yerde, sonsuza dek sürecek ve sürecek kadar uçsuz bucaksız bir kaynak olduğuna inanırdı. Ah, Tanrım, bunun sizi boğmamasından başka ne ümit edebilirdiniz? Ve bu da, ümit etmek için yeterlidir.

2

Tatsız Sürprizler

Sürpriz, yerini doldurabileceğinize inandığınız bir şeyin yerini nasıl dolduracağınızı bilemediğiniz şey değil midir; *tatsız sürpriz* de yalnızca yerini nasıl dolduracağınızı bilmediğiniz şey değil aynı zamanda sizi hiç beklemediğiniz bir şekilde etkileyen şey?

İlk önce kimin Red Bank'e gidip Kaltak'ı eve getireceği ve o kişiye eşlik etmek için kimin davet edileceği olgusu ortaya çıktı.

1 Haziran 1955—bu hepimizin takvimlerine işaretlediği tarih, defterde, yarım düzine sayfanın başına büyük kırmızı harflerle yazılmıştı. Kaltak'ın tahliye edileceği gün resmileştiğinde Maddy yedi hafta öncesinden günleri saymaya başlamıştı, haftaları ardı ardına ciddiyetle X işareti koyacağı yedi güne bölmüştü; kendisinin bir hapishane hücresinde tek başına hapsedildiğini hayal ediyordu (aslında öyle olduğu da iddia edilebilirdi: Rose teyzesinin evinde, üst katta, arkada dolap kadar, kömürlüğün üstünde olduğu için ısıtılmayan bir odadaydı ve Rose Packer çoğu zaman hırçın mizaçlı, karşısındakini sürekli iğneleyen, küskün bir kadındı, annesinin "kötü bir anne" olmasını on beş yaşındaki kızcağıza karşı kullanıyor gibiydi.) Nihayet Kaltak eve döndüğünde, CAN ATEŞİ eski gücüne kavuştuğunda, Maddy de ÖZGÜR olacaktı.

Şimdi açıklayabileceğim gibi, hepimizin, bütün CAN ATEŞİ kan kardeşlerinin hep birlikte gerçek bir evde yaşama umudu

vardı. Red Bank'ten gönderdiği son mektubunda Kaltak "tek bir ailede gerçek kardeşler gibi" yaşamaktan, bir gün şehir dışında bir ev kiralamaktan, hatta bir ev satın almaktan söz etmişti.

İlk tatsız sürpriz, Kaltak'ı kimin eve getireceğiydi!—elbette Ab Sadovsky değil—aslında o hain artık Hammond'da yaşamıyordu bile; Kaltak'ı düzenli olarak ziyarete gidip bizle Kaltak arasında haber getirip götüren Kathleen Connor da değil; Kaltak'ın akrabalarından biri de değil.

Hayır, bu kişi Muriel Orvis'ti.

Muriel!—Kaltak'ın her zaman nefret ettiği ya da nefret ettiğini söylediği, babasının kız arkadaşı.

Bizimle bağlantı kuran kişinin Muriel Orvis olması hepimiz için gerçek bir sürprizdi. Kaltak ona eşlik etmesi için kimi çağıracağını söylemişti. Muriel Kaltak'ın kardeşiymiş gibi, bütün cevapları bilen ablasıymış gibi emirler yağdırıyordu.

Muriel Orvis'in hayatlarımızda, Kaltak'ın hayatında da öyle olduğunu düşünüyordum, küçük bir yeri vardı ki bu zamana kadar ondan söz etmedim bile. Ama bizim haberimiz olmadan Muriel, Red Bank'e ziyarete gidiyormuş; bu "öksüz kız" için üzüldüğünü iddia etmiş. Ab Sadovsky ile ayrıldığında Muriel hamileymiş ve Tanrı bilir neden, Kaltak'la aralarında bir tür kan bağı olduğunu hissetmiş ve Kaltak'ı kazanmış.

En azından Maddy'nin inandığı şey buydu. Başka bir şeye inanması zordu—örneğin Kaltak'ın Muriel'e olan hisleri tersine dönmüş olabilirdi, bir gün kadının adını ağzına almaya katlanamaz gibi görünüyor, sonra birdenbire *yakın* oluyorlar.

Böylece kendimizi 1 Haziran sabahı erkenden Muriel Orvis'in steyşın Ford'unda Red Bank'e doğru giderken bulduk—aslında araba onun değil ama ödünç almış: Muriel, dört aylık hamile olsa bile, kendisine araba ödünç verecek (erkek) arkadaşları eksik olmayan kadınlardan—ve kucağında Toby ile Goldie orada, Lana orada, Rita orada, Violet orada, Maddy orada... Hepsi bir-

den Muriel'in genizden gelen tiz sesiyle şikâyetlerini dinliyor, erkeklerden yana şansı hiç yaver gitmemiş, örneğin onu döven ilk kocası, örneğin ne kadar "ahlâksız", ne kadar "kötü" olduğunu belli eden Ab Sadovsky, Muriel onu daha önce hiçbir erkeği sevmediği kadar severken, evet, o ne yapmış, Muriel'e bir pislikmiş gibi davranmış, içmesi hep daha kötüleşmiş evet, sonra Muriel'e orada burada tokat attığı da oluyormuş, sonra onu hamile bırakıp kaçıp gitmiş. Belki bir düzine insana borçluyken veda bile etmeden Hammond'u terk etmiş, kaldığı yerin iki aylık ödenmemiş kirasından söz etmiyormuş bile, değerli ne varsa alıp gitmiş, ardında yalnızca çöplerini, zavallı kızının kıyafetlerini ve birkaç eşya bırakmış, daha fazlasını değil... Muriel'in bildiği kadarıyla Ab o gün arabasına binmiş, bu olay martta oluyormuş ve yeni kız arkadaşıyla güneye, Tampa, Florida istikametine doğru yola çıkmış, orada kendisine bir petrol rafinerisinde iş sözü verilmiş. Hammond'da kazanabileceğinin iki katını veriyorlarmış—"Oysa herkes Ab Sadovsky'nin Hammond'u, ona yakın olan, onun için önemli olan, yani Allah aşkına ona *güvenen* iki insana—tek kızına ve bana, yaptıklarından utandığı için terk ettiğini biliyor."

Muriel'in dinleyicileri anlayış ve şaşkınlık içinde kibarca mırıldanıyorlar. Rita utanarak hamile olmanın insanın *canını acıtıp acıtmadığını* soruyor ve Muriel, "Aslında güzel bir his, o aşağılık herif beni aldatıp kalbimi kırmamış olsaydı dünyanın en mutlu insanı olurdum! Marg'ret'ı son ziyaretimde ona gördüğüm o çılgın rüyayı anlattım, rüyada Yüce İsa Peygamber'in kendisi bana bu bebeğin özel bir bebek olacağını, doğması *gereken* küçük bir kız olduğunu söyledi," diyerek onları şaşırtıyor.

Bu çarpıcı beyana CAN ATEŞİ kardeşlerinden biri bile karşılık veremedi.

Muriel Orvis ödünç almış olduğu steyşını otoyolda sanki arabaya ya da otoyola bir garezi varmış gibi sürüyor. Monologuna kendini öyle bir kaptırmış ki, kırlara ya da arabalara,

kamyonlara, sağ şeritten yavaşça ilerleyen tarım araçlarına pek dikkat etmiyor. Maddy arka koltukta Muriel'in arkasında ona doğru eğilmiş ve kadına karşı nedenini bilmediği garip, iç gıdıklayacı bir kıskançlık yüzünden tükenmiş durumda. Evet, Kaltak yüzünden, Kaltak'la aralarındaki o gizli bağ yüzünden, ama hepsi bu kadar da değil. (Maddy, neden itiraf etmesin ki, aynı zamanda Violet Kahn'ı da deliler gibi kıskanıyor, Maddy'nin düşüncesine göre onun o sabah orada, o steyşında olmaya hakkı yok; Red Bank'e Kaltak'ı eve getirmek için davet edilen CAN ATEŞİ kardeşlerinin özel birliğinde bulunmaya hakkı yok. Kaltak *onda* ne buluyor?) Maddy, Muriel'in küllü-tatlı-kokan kızıl-sarı saç tellerinin rüzgârdan yüzünü gıdıklamasına aldırmadan dikiz aynasından Muriel'i izliyor. Muriel Orvis otuz beşlerinde, dolgun bir kadın, kırmızı, sağlıklı bir cildi var, gözleri dürüstçe bir kızgınlık ve kararlılıkla parlıyor, ağzı olgun, kırmızı bir meyve gibi. O tamamıyla olgunlaşmış, yüzü otomobil cilası gibi parlak Amerikan kadınlarından. Kaltak, Muriel Orvis hakkında, Muriel, Kaltak'ın babasıyla yatarken, domuz gibi bir burnu ve onu dengeleyecek bir kıçı olduğunu söylerdi ve bunu görebilirdiniz, en azından yüzünde görebilirdiniz, basık burnu öne doğru gidiyor, ama yine de güzel bir kadın ve ona göre davranıyor. Şimdi Ferris Plastikleri'ndeki işini bırakması gerekti (oradaki koku midesini bulandırıyordu) ama birkaç yıl önce mahalledeki bir güzellik salonunda ortaklık gibi bir şeyi vardı bu yüzden kendisinden "iş kadını" olarak bahsetmekten hoşlanıyor—amacı "kendine ait bir işte çalışmak."

Doğru görünmeyen bir şeyler vardı. Ab Sadovsky'le geçirdiği o yıllar, üç ya da dört yıl olmalı, geç saatlere kadar ayakta kalmalar, içki, sigara, hiçbiri Muriel Orvis'i yavaşlatmışa benzemiyor, yazlık elbisesinin altından sıkı bir şekilde ortaya çıkan şişmiş, küçük göbeği de zorluk çıkarıyormuş gibi durmuyordu aynı şekilde ona. Maddy, *Bu kadın hamile! Evli değil! Cesurca, hatta gururla insan içine çıkıyor!* diye düşünerek dudağını ısırıyor.

Red Bank'te Kaltak'ı getirmek için içeri giren elbette Muriel'di. Muriel, gözyaşlarından yüzleri ıslanmış, birbirlerinin beline sarılmış olarak onunla birlikte tekrar göründüğünde, Maddy derin bir nefes alıp yüksek sesle, "—Ah, Muriel, Kaltak'ın küçük kız kardeşine ya da erkek kardeşine hamile olduğu için şimdi bu kadar yakınlar," diyor. İleriye doğru koşarlarken bir tek Violet Kahn onu duymuşa benziyor ve ters düşmek için değil, söylediklerini kuvvetlendirmek için, "—Evet Maddy, ama muhtemelen *hepsi* bu kadar değil," diyor.

Sonra Kaltak Sadovsky sürprizi var.

Tam olarak tatsız bir sürpriz değil, ama evet bir sürpriz.

Kaltak CAN ATEŞİ kardeşlerine koşuyor, havada küçük çığlıklar ve neredeyse acı dolu ağlamalar çınlıyor ve birdenbire hepsi ağlıyor, sarılıyor ve öpüşüyorlar ve Tanrım! *Ah, Tanrım!* Ve Toby, o güzel, gümüş tüylü Alaska köpeği Kaltak'a doğru sıçrıyor, ellerini yalıyor, çılgınlar gibi havlamaya çalışıyor, ıslık gibi çıkan boğuk sesi neredeyse sessiz bir havlama gibi bu yüzden Kaltak çakıl yolda *ona* sarılmak için diz çöküyor ve Toby o ıslak, sarkmış, pembe diliyle onu öpüyor ve herkes gülüyor ve herkes aynı anda Kaltak'a dokunmaya çalışıyor ve o da onlara dokunmaya çalışıyor, yine sarılıyorlar, Maddy'nin hücrelerini çürütecek, nefesini kesecek kadar kuvvetli bir biçimde öpüyor ve Muriel Orvis, yuvarlak, kırmızı yüzü gözyaşlarıyla yol yol olmuş, kahverengi fotoğraf makinesiyle fotoğraf çekmek için geri çekiliyor.

Tepelerinde limon gibi bir güneş, yaz başları, çok sıcak değil, havada geçen geceki şiddetli yağmurdan kalmış yağmur kokusu var.

Şok, Kaltak'ın saçları kesilmiş.

Ama asıl şok, Kaltak *büyümüş* görünüyor.

Bu Kaltak *mı*?—Maddy'nin üzerinde tatlı bir sersemlik, kaburgalarında o büyümüş kızın hararetli kucaklamasından kalan

hoşuna giden bir acı var. Eve dönerken yol boyunca o kalabalık steyşının arkasından Maddy ön koltukta oturan Kaltak'ı düşünürken izleyecek (dostça Muriel ve Goldie'nin arasına sıkışmış, Toby, beceriksizce ve minnetle Goldie'nin kucağında gidiyor) Öyle *mi*? O *mu*? Kaltak bu kadar değişmiş göründüğüne göre, on altı yerine yirmi, yirmi bir yaşında da olabilir, neredeyse güzel, kendinden emin... Kısa-kırpılmış saçları yüzündeki düzlemleri ve açıları keskinleştirmiş; elmacık kemikleri özellikle keskin, gözleri daha büyük görünüyor. Hatta Kaltak'ın sol gözü garip bir şekilde kısık, irisin üzerinde küçük bir kan lekesi var, kafa karıştırıcı bir görüntü. Maddy, Kaltak'ın gözünden yaralanıp yaralanmadığını, görüşünün etkilenip etkilenmediğini merak ediyor.

Tekerlekler üzerinde bir piknik!—ılık kola ve 7-Up, ılık bira, torbalarca tuzlu, yağlı patates cipsi, Kaltak için Camel sigaraları, steyşının içi kız sesleri, kulak tırmalayıcı kahkahalarla dolu. Radyo Hammond'dan popüler müzik çalan bir istasyona ayarlanmış. Maddy şaşkınlıkla beş-altı defa, "İnanamıyorum—Kaltak *çıktı*," diye mırıldanıyor. Kimse inanamıyor. Kaltak inanamıyor. Birkaç defa gözyaşlarına boğulup onları kucaklıyor sonra bunu espriye, muzipliğe vuruyor. Ön koltuktan eğilip Rita'nın, Lana'nın, Violet'ın, Maddy'nin ellerini sıkı sıkı tutuyor, yüzlerini ellerine alıyor, tekrar tekrar böyle soruların cevaplanamayacağını hatta dile getirilemeyeceğini bilirmiş gibi, "Nasılsınız?—ah, sizi çok özledim, *nasılsınız*?" Ve Cassadaga'yı geçip Hammond'a dönerlerken sarhoş olmanın ilk aşamasına gelmişlerdi, fabrika bacalarının, kilise kulelerinin, tepelerin üstüne kurulmuş sanayi kulelerinin şehri, sanki yerçekimi onları çekiyormuş gibi, ev diye bildikleri Aşağı Mahalle'ye, Fairfax Bulvarı'na giden o uzun dik yokuş. Direksiyonun arkasında Muriel Orvis sarhoş ya da neredeyse sarhoş—CAN ATEŞİ geçmişinde bu kadar *mutlu*, bu kadar *dokunaklı* bir gün hiç olmadı, değil mi?

Bütün yol boyunca Maddy gerçek hislerini saklayarak Kaltak Sadovsky'yi kıskançlıkla izliyordu (bu hisleri kötü, önemsiz,

alçakça görüyordu.) Bu neredeyse-yabancı hakkında, on dört ay boyunca ona hemen hemen hiç yazmayan, *hapiste*ki arkadaşı hakkında ne düşüneceğini bilmiyordu. O aylar, bir ömür, aralarında açılan, paylaşamayacakları anılarla dolu tehlikeli bir uçurum gibiydi. Maddy, Kaltak'ın saçlarını ensesinden tutup, soytarılık ederek "*Bunu* yapmalarına neden izin verdin?—saçının eski halini seviyordum," diye soruyor, Kaltak zorla gülermiş gibi dişlerini göstererek, Maddy'nin parmaklarını oradan çekip haysiyetiyle oynanmış gibi, "Kendimce nedenlerim vardı," diyor. Maddy de bunu ters bir cevap olarak görmekten başka bir şey yapamıyor.

Tam bu sırada Violet Kalın da Kaltak'ın saçlarına dokunmak için çabucak öne doğru eğilip, alnından arkaya doğru başını okşuyor ve dudaklarını büzüp cilveyle, "*Ben* bu halini sevdim. Kaltak ne yaparsan yap, yine de *sensin*," diyor.

Maddy, şimdi o, benim bilmediğim şeyleri biliyor, diye düşünüyor.

Tam olarak ne gibi şeyler, ne kadar acımasız, ne kadar hayvanca, ne kadar mahrem, ne kadar bedensel, Maddy tahmin etmek istemiyor.

Başka bir sürpriz daha: Kimseye bir şey söylemeden Kaltak CAN ATEŞİ'nin eve-hoş geldin partisine CAN ATEŞİ'nden olmayan birkaç misafir çağırıyor ve bu misafirler, belki istenmediklerini bilerek uzun kalmasalar da, bu Kaltak'ın kan-kardeşlerinin beklediği bir şey değil.

Bu misafirlerden biri Muriel Orvis, yani o kadar kötü değil, kızlar Muriel'den yeterince hoşlanmaya başlıyorlar, yetişkin kadınlara karşı mesafeli olan, hamile kadınların yanında huysuzca bir rahatsızlık duyan Maddy bile ondan hoşlanıyor. Zaten Kaltak'ın (bir süreliğine, kendine ait bir yer

bulana kadar) Muriel'in yanında kalması yeterli bir mazeret, yani Muriel'in çağrılması bir bakıma mantıklı. Bir de CAN ATEŞİ'ne o kadar candan davrandığı için gelmesine kızların itiraz edemedikleri Kathleen Connor var—üstelik komik de bir durum, iki eski-kız arkadaşın sonunda resmen tanışması, birbirlerini ölçüp biçip, gülerek kucaklaşmaları ve dertleşmek için birlikte çıkmaları... Bu, belki sadece böyle bol içkinin ve gürültülü, neşeli bir atmosferin bulunduğu bir partide mümkün olabilecek bir şey.

Ab Sadovsky, o aşağılık herif!—onun tam olarak nerede *olduğunu* bilen var mı?

Ama diğer iki misafir tatsız bir sürpriz oluşturuyorlar, en azından CAN ATEŞİ kardeşleri öyle hissediyor.

Kaltak, bunlardan birinin Red Bank'ten iyi, güvendiği bir arkadaşı olduğunu söylüyordu, birkaç hafta önce serbest bırakılmıştı, Kaltak bu yabancıdan, Marigold Dempster'dan içtenlikle söz ediyordu. Bu yüzden onunla tanışmaya razı oluyoruz, sonra akşam saat dokuzda kapıdan kim giriyor—çekingen, hemen geri çekilip gitmeye hazır gibi korka korka—iki siyah kız. *Sadece yabancı değil, aynı zamanda zenciler de.*

Pikabın sesi o kadar açık olmasaydı odadan çıt çıkmadığı anlaşılmış olurdu.

Yalnızca Goldie, gözleri fal taşı gibi açılmış bir halde, o kadar şaşırmış ki, birasını önüne döküyor, yüksek sesle, *"—Zenciler!"* diyerek şaşkınlığını belli ediyor, bu yüzden ona yakın bir yerde duran Maddy onu azarlayarak ve siyah kızların duymamış olmalarını umarak, "Siyahlar," diye düzeltiyor. Goldie, Maddy'nin kulağına daha alçak bir sesle, "—Ne dersen de, *beyaz* değiller," demeye yetecek kadar kendine gelmeyi beceriyor.

Marigold ve Tama uzun kalmıyorlar. Olsa olsa bir saat.

İstenmedikleri hissettirildiğinden değil—çok doğru.

Dempster kardeşler de Aşağı Mahalle kızları, ama şehrin siyahlar kısmından; Perry Lisesi'ne gitseler, ya da gitmiş olsalar da onları kimse hatırlamıyor. Rita ve Maddy ve tabii Kaltak dışında kızların hiçbiri arkadaşça davranmak için özel çaba göstermiyor, incinmişlik ve çocukça bir gücenmişlik havası hissediliyor. Kaltak nasıl bu kadar düşüncesiz olabilir!—hele böyle özel bir zamanda! Tama'nın da Kaltak'a bütünüyle yabancı olduğu ortaya çıkıyor ve bu durum ziyareti iyice tuhaf bir hale getiriyor. Marigold üzücü derecede utangaç, beyaz çoğunluk içinde okulda popüler olan o neşeli içten-gülen kızlardan değil, tatlı-görünüşlü, ama sade, çok koyu tenli, yassı bir burun, devamlı aşağı bakan derinlerdeki küçük gözleri tedirgin. Kaltak'ın kolları onu sarmışken ve Kaltak'ın soru bombardımanına tutulmuşken bile, Kaltak'ı *dışarıda* görmekten ne kadar mutlu olduğu dışında söyleyecek bir şeyi yok. Ah, Tanrım, *dışarıda* olmak kadar önemli bir şey yok, her günün her dakikası Marigold *dışarıda* olduğu için İsa'ya şükranlarını sunuyor; bir daha asla *içeriye* girmeyecek.

Böylece Kaltak Marigold'a sarılıyor, o küllü-sarışın kafası siyah kızın kafasının arkasında, "Güzelim, söylediğin gibi, beni tekrar *içeri* sokmaları için öldürmeleri gerek," diyor.

Kaltak öyle tutkulu, öyle meydan okurcasına konuşuyor ki, herkes biraz utanıyor. CAN ATEŞİ kızları ve Dempster kardeşler.

Nereye bakacaklarını bilemez bir halde.

Geç oldu. Siyah kızlar gittiler, Kathleen Connor ve Muriel Orvis de gitti, partide CAN ATEŞİ'nden başka kimse yok, Kaltak'ın etrafını CAN ATEŞİ'nden başka saran kimse yok, incinmişlik, yanlış anlama, kızgınlık, kafa karışıklığı için bir sebep yok. Marigold'u neden sevmediniz, hayır Marigold'u sevdik, hayır ama, Marigold'u sevmediniz, lanet olsun size beyaz-kıçlı

kasıntı şıllıklar, derinizin rengiyle doğuyorsunuz, bu ne cüret! Ama hayır, gerçekten bir anlaşmazlık olmuyor, bu korkunç sözler hiç söylenmemiş gibi toz oluyorlar.

CAN ATEŞİ'nin mum ışığıyla aydınlatılan gizli mekânında CAN ATEŞİ dışında kimse kalmıyor, SONSUZLUK yemini etmiş bu sekiz kan kardeş Kaltak ve Goldie ve Lana ve Rita ve Maddy ve Violet ve Toni ve Marsha, gizli KUTLAMA gece boyunca devam ve devam ediyor ve içecek çok şey var, bir buz kovasında bira ve düzinelerce sandviç, Rita/"Kızıl" tarafından gururla yapılan, Maddy/"Maymun" tarafından dondurulan üç katlı, şeytanlara yaraşır bir pasta, bol çikolatalı, vanilyalı, üzerinde EVİNE HOŞGELDİN KALTAK! yazıyor. Kaltak bunun ömründe tattığı en lezzetli pasta olduğunu söylüyor.

Marihuana da içiyorlar. Goldie temin etmiş, Kaltak'ın eski bağlantıları onda ve Kaltak birkaç dakika içinde kafayı bulup soytarılık yaparak gülüyor, o kadar uzun süre *mahrum* kalmış ki.

Maddy içki içmeye alışık değil, esrarlı sigaraya hiç değil, yerde yayılıp uykuya dalıyor, sonra uyanıyor sonra uyuyor sonra uyanıyor, gece yarısı oldu mu?—saat iki'yi geçti mi?—bu CAN ATEŞİ KUTLAMASI sürdükçe sürüyor çünkü kimse bitmesini istemiyor. Kızlardan biri uykuya dalacak olursa bir süre sonra uyanıyor, iki kız uykuya dalacak olursa diğerleri uyanık kalıyor, pikabın sesi açılmış, mum ışıkları hipnotize edici. Maddy öylesine çılgınlar gibi, öyle bir ilhamla dans ediyor ki diğerleri ona bakakalıyor ve katıla katıla gülüyorlar. Diğerlerinin yanında, hatta okulda ondan geri olan yeni kızların, Violet, Toni ve Marsha'nın yanında bile ne kadar *genç, fiziksel olarak* ne kadar *az gelişmiş* olduğunu anlıyor, hepsine göstermek için dans ediyor. Kaltak da onunla birlikte dans ediyor, Kaltak kahkahalarla çığlık atıyor, ona "Katil" diye sesleniyor, onu herkesten daha çok özlediğini söylüyor—"Biliyor musun Maddy?—sen benim *canımsın*!"

Sonra Kaltak, Maddy'yi çekip götürüyor, tamamıyla sessiz ve gizlice ve kıkırdayarak merdivenlerden çatıya çıkıyorlar. Kaltak bir mum tutuyor şimdi, daha ciddi bir tonla bir tek Maddy'nin Marigold Dempster ve kardeşine birer ucube değil de insan gibi davrandığını söylüyor ve Maddy mahcup bir şekilde itiraz ediyor, diğerlerini savunmaya çalışıyor ama Kaltak dinlemiyor—"Biliyor musun, o kızlara istenmediklerini hissettirdikleri için CAN ATEŞİ'nden neredeyse utandım, bunu unutmayacağım, bekle sen—" ama birdenbire çatıdalar ve gece havası tenlerini yalarken konu unutuluyor, bütün gökyüzü, gecenin, karanlık gökyüzünün derinliği, dipsiz bir deniz gibi devam ve devam ve devam ediyor, öyle güzel, öyle güçlü ki, Maddy'nin yüreği acıyor. Sallanarak çatının kenarına gidiyor, kafasını arkaya atıp, "—Tarih öncesinde insanlar gökyüzünü o kadar alçak zannederlermiş ki, bizim olduğumuz yere kadar tırmandıklarında, ona *yaklaştıklarını* düşünürlermiş" diyor.

Kâğıda sarılı marihuana sigaralardan birini yakan Kaltak ilgisizce, "Öyle mi?—iyi, biz *yakınız*," diyor.

Dörtte-üç bir ay, öfkeyle bakan bir kemik gibi, görüntüsünün yara aldığına, hırpalandığına, eski yaraların izlerini taşıdığına dair bir şeyler ima ediyor. Ay kimsenin bilemeyeceği kadar çok şeye katlandı.

Ve yıldızlar—ne kadar çok yıldız—ve güçlü bir teleskopla daha fazlasını görürdünüz—ve daha fazlasını ve *daha fazlasını*—Maddy gülüyor, bunları düşünmekten titriyor, yalnız bu düşünülemez, tam olarak düşünülemez. Nehirden tuzlu, kötü bir koku getiren, serin, nemli gece havası onu sakinleştirmeli, ama öyle olacağa benzemiyor, neden bu kadar heyecanlı?—neden bir saat önce bayılmış gibiyken şimdi ayaklarının üzerindeki teni ateş gibi ve kalbi hızla atıyor?—bu yeni, diye düşünüyor Maddy, Kaltak yeni biri, Kaltak'ın ona Red Bank'te uzun uzun ve çok düşündüğünü ve hayatla ilgili kesin "mutlak" sonuçlara vardığını

söylemesinden korkuyor, Maddy kendisini korkutacak hiçbir şey duymak istemiyor, şimdi değil.

Boyu uzayan Kaltak Sadovsky, en az bir metre yetmiş santim var, yüzü güzel, evet, ama kendine pek bakmaz ve güzelliği sonsuz değil, yüzü keskin-hatlı, bakışları, dikkatli, aç, sabırsız. Aralarında ne tür bir bağ olduğunu ve olacağını merak ederek ona bakıyor Maddy Wirtz. Neredeyse genç bir erkek vücuduna sahip olan bu genç kadın, öyle narin ve kasları öyle sıkı ki, saçları kısa kesilmiş, alnından yukarı sertçe, bir kuşun ibiğiymiş gibi kalkıyor. Kolsuz, açık yeşil süveteri üzerine öyle dar oturuyor ki omurları, küçük, sert göğüsleri ve keskin meme uçları belli oluyor. Red Bank'ten birinin eve dönüş hediyesi olarak verdiği (bir gardiyan mı) gümüş tokalı bir kemerle uzun paçalı, siyah bir pantolon giyiyor, Kaltak'ın duruşunda saldırgan ve cinsellikle yüklü bir şeyler var, kalça ve leğen kemikleri devrik, karnı o kadar düz ki neredeyse çukurlaşmış, bu yüzden bacaklarının arasındaki küçük tümsek hafifçe belli oluyor ve gözleri o kadar genişlemiş ki gözbebeklerinden simsiyah görünüyor—*Haklılar, o tehlikeli.*

Ama ne önemi var?

Çatıda Kaltak, Maddy'ye CAN ATEŞİ'nin düşmanlarından söz ederek onunla ciddi bir şekilde konuşmaya çalışıyor, sadece erkekler değil, bazen kadınlar da, Red Bank'teki gardiyanlar gibi—"Tanrım Maddy, umarım bunu sen asla yaşamazsın. Bazen gerçekten kötü oluyorlar."

Maddy o kadar mutlu ki, pervasızca, "—Kaltak, orada seninleydim. Bütün o zaman boyunca, yolunu bulmuştum" diyor.

Kaltak duymamış veya duymak istememiş gibi, "—Bu kötülüğün *var* olduğunu bilmek yeterli. Peder Theriault bunun toplumdan kaynaklandığını düşünüyor, kapitalizm yüzünden

kardeş olamayız ve bu yüzden kendimizi satmak zorundayız, anlıyor musun? Bunun doğru olduğuna inanıyorum ama başka bir şey daha var, mesela—neden bir kız seni gözünden parmaklamak zorunda?—yüzünüz dışında, aslında ikizin olabilecek birisi?" Dalgın bir şekilde sol gözünü ovuşturuyor, sıkıntılı değil gülümseyerek, hüzünle, konuşmak isteyerek ve konuşmaya ihtiyaç duyarak ve Maddy hem öğrenmek istiyor hem de korkuyor. Red Bank yüzünden onu kıskanıyor, onun yaşamadığı ve hayal edemeyeceği bir tecrübe. Kaltak çatının kenarına çömelmiş ve Maddy ona katılıyor, yalnız biraz sallanıyor, dişçide uyuşturucu iğneden sersemlemiş gibi bir gülme halinde, Kaltak, "Bir erkek, bir erkeği kabul edebilirim, erkek Düşmandır, tamam bunu kabul edebilirim, müzedeki o düşünen, düşündüğü ilk şey *öldürmek* olan o *Homo Sapiens* gibi. Yani, tamam bunu hepimiz biliyoruz, eğer böyle olmasaydı savaşlar olmazdı ve savaşlar hep vardı, erkekler savaşmayı o kadar sevmeseydi olmazdı, bunu kabul edebilirim. Ama senin kendi cinsin, dişi cins, bu—kabul edilemez," diyor.

Maddy kararsızca, "—Canını yaktılar mı Kaltak? Gözün—" diyor.

Kaltak, "Yo, kimse *canımı* yakmadı. Onlar için fazla akıllıydım. Zamanı geldiğinde kaçtım—bir doğana dönüştüm," diyor. Gülüyor, kollarını kanat gibi çırpıyor, çatının kenarından uçacakmış ya da düşecekmiş gibi Maddy'yi korkutuyor. "—Güzel bir kuş. Çok güzel bir kuş."

Belki çatının kenarında böyle çömelmek tehlikeli ama Maddy kendini güvende hissediyor, mutluluktan şaşırmış bir halde marihuanayı içine çekiyor, bu CAN ATEŞİ'nin kutlama gecesı, KALTAK RED BANK'TEN EVE DÖNDÜ ve o ve Kaltak diğerlerinden kaçmışlar. Belki yoklukları hissedilmeye başlanmıştır ve belki zaman azalıyordur, bu yüzden bu dakikalar çok kıymetli, Cassadaga Nehri'nden çok uzakta değiller, nehir canlıymış gibi

görünüyor, soğuk, bitkin dalgacıklar, ayın aydınlattığı dalgalar, vücuttaki ürpermeler gibi... Ve uzaktaki kıyıda ışıklar kırpışıyor, sokak lambaları, evlerin ışıkları, tepelerin siyahlıklarından yükselen minik yıldızlar ama tepeleri kestiremiyorsunuz, çizgileri bile yok, yalnızca gece: Gece. Kendi doğasını gündüz değil yalnızca gece gösteren, tek bir öz olan Evrenin hakiki gökyüzü gibi... (Gün ışığı parçalara bölünmez mi? Kör değil midir? Kırık bir ayna gibi birçok parçaya bölünmez mi?)

Maddy sigarayı içerken Kaltak da onu gözlemliyordu. Şimdi gülerek, büyük ablalar gibi kızarak, "Tanrım, tatlım—yani sen esrarı *böyle* küçük, salak bir çocuk gibi mi içiyorsun?" diyor.

Nasıl içileceğini göstermek için Maddy'nin elinden ince sigarayı alıyor, dudaklarını gülünç bir öpücük verecekmiş gibi büzüyor ve sigarayı ağzının tam ortasına yerleştirerek gözlerini kapatıp içine çekiyor ve on yavaş saniye boyunca onu hâlâ elinde tutmaya devam ederken dumanı daha derinlere çekiyor (CAN ATEŞİ'nin kutlama gecesi polis tarafından basılacak olsa, o zaman ne olacak?—Red Bank Islahevi'nden yeni tahliye olan Kaltak daha o gün Marihuana bulundurmaktan yakalansa, o zaman ne olacak?) ve sonra nefesini rahatça veriyor, ama tuhaf bir şekilde çok az duman çıkıyor. "—Ciğerlerinin emmesi için zaman tanıman gerekiyor, sanırım kanının emmesi için," diyor Kaltak ve sigarayı Maddy'ye uzatıyor, o da Kaltak'ın öğrettiği gibi yapıyor ama bir şey ters gitmiş gibi, ağzı ve boğazı yanmaya başlıyor, bu yüzden öksürüyor, neredeyse boğulacak gibi, yanaklarından hızlı hızlı gözyaşları iniyor ve Kaltak gülmüyor, alay etmiyor, yalnızca krizin geçmesini bekliyor, sonra, "Pekâlâ, tatlım, yavaş ol, bütün gece senin, tekrar dene, güzel, güzel." Böylece Maddy bir öksürük nöbetiyle patlamaktan korkarak tekrar deniyor, Kaltak, Maddy'nin dudakları arasına sigarayı kendi yerleştiriyor ve Maddy nefes çekiyor, çekiyor ve çekiyor, gözlerini kapatıyor... Böylece nehir, gece ya da arkadaşının yüzü dikkatini dağıtmıyor, evet ve yanan dumanı ciğerlerinin derinlerinde tutuyor ve

birdenbire, beklenmedik bir şekilde o küçük, daracık kafatası yol veriyor ve ay ışığı serbestçe içeriye doluyor! Maddy havada süzülürken gözleri uçarcasına açılıyor, Maddy havada, Maymun-Maddy gülüyor, o yerçekiminin üstesinden geldi. *İşte bu! Bu kadar kolay!*

Kaltak çok uzaklardaymış gibi görünüyor. Ama hayır, o yakınında. Kafasını Maddy'ninkine dayamış, ince-kaslı kolları onu sıkıca tutmak, korumak için Maddy'yi omuzlarından sarmış— "Şimdi buna neden 'uçmak' dendiğini biliyorsun güzelim, değil mi?"

3

Kronoloji Çelişkisi / Cüce-Kadın

Tanrım, bu sabah CAN ATEŞİ RÜYASI/CAN ATEŞİ ÇİFTLİĞİ'ni yazacağıma emindim, acı ve hüzünle sonlanmış olsa da, bizim için aylarca süren bir sevinç olasılığıydı... Ama esas kronolojiye, olayları hatırladığım gibi değil de oldukları gibi yazma görevine sadık kalacak olursam, burada, 1955 yılı, yaz ortasında meydana gelen bu garip CÜCE-KADIN olayını kaydetmek zorundayım.

Bana bütünüyle gizemli gelen, çirkin, iğrenç bir olaydı (Kaltak bu olaya neden bulaştı, ya da gerçekten söylediği kadar bulaştı mı?) Bu olayı bütünüyle unutmuştum, yalnız defteri karıştırırken birdenbire hatırladım—hatırlamaktan kaçamadım. Ve bu çirkinlikten ve iğrençlikten daha tedirgin edici olan tarihi gerçekliğe göre olayları kaydederken ortaya çıkan *kronoloji çelişkisi*; bu defter gibi bir belgeyi kopyalamanın sorunu, bunun bir anı veya itiraf olması yani sizin olaylar, insanlar, yerler, "olay örgüsü", v.s. yaratmak gibi bir gücünüzün olmaması, her şeyi olduğu gibi yazmak zorunda olmanız. Burada etkin olan, hayal gücü değil, bellek, ama dil her durumda tek aracınız ve dile güvenilebilir mi?

Bu dil olmasaydı da, yalan söyleyebilir miydik?

(Yalan söylediğimden değil, gerçekten CAN ATEŞİ geçmişimi taradığım bütün bu acı dolu aylar boyunca bir kez bile yalan söylediğime inanmıyorum. Ama Hakikat her zaman elinizin altında bulunmazsa, tam olarak hatırlanmaz hatta bilinmezse, bu da *yalan söylemenin* özel bir türü değil midir? Katolik Kilisesi'nin, gerçekte var olmadıkları için anlaşılması en güç günah kategorisindeki *ihmalden doğan günahlar* dogması gibi!)

Kronoloji çelişkisi nefret edilesi bir şey çünkü sizi her zaman daha önceki sebepleri ortaya çıkarmak zorunda bırakıyor. Bu yüzden, bu parlak, soğuk, güneşli kış sabahını Maddy Wirtz'in bir an bile görmediği yatağına bağlanarak erkeklerin tecavüzüne uğramış o kadını düşünerek CÜCE-KADIN'ın hatıralarıyla kirletmek zorundayım. Oysa elimde CAN ATEŞİ'nin o kadar sahip olmak istediği o yıkık dökük eski çiftlik evini—CAN ATEŞİ RÜYASI/CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'ni anlatıp, böylelikle onu hatırlayarak o hatıralardan mutluluk duyma şansım varken... Oldwick yolundaki bu terk edilmiş yeri Kaltak bir gün o yaz Red Bank'in müdürü Bayan Flagler'in geçici olarak ayarladığı Parklar ve Eğlence işlerinin kamyonunda giderken keşfetmişti ve bundan çok önce (nefret edilesi *kronoloji* ile kastettiğim bu, hiçbir şeyin ondan önce gerçekleşen bir şey olmadan ve onun da ondan önce gerçekleşen bir şey olmadan gerçekleşemeyeceğini bilmek zorunda bırakılmak, ta Zamanın başlangıcına kadar!) Kaltak şaşkına dönmüş bir halde Bayan Flagler'dan nasıl alayla söz etmişti, Margaret Sadovsky'yi Red Bank'te yıllardır gelmiş geçmiş mahkûmlar arasında en güvenilir, sorumluluk sahibi, çalışkan, akıllı, dürüst, tamamıyla iyileşmiş olanlardan biri ilan edip bunu kayda geçirerek bu olayı biraz fazla büyütmüştü, Kaltak ona elbette minnettardı, elbette minnettar *olacaktı*, çünkü babası gittiğinde kendisini idare edecek ve özgürce yaşamasını sağlayacak bir işe ihtiyacı olmuştu, yıllardır böyle bir şeyin hayalini kurmuştu, ama bu Kaltak'ın söylediği gibi öyle bir durumdu ki, insan kendi hakkında söylenen saçmalıklar yüzünden,

bıkkın ve utanmış ve tedirgin hisseder bir hale geliyor, çünkü sizi "kayda geçiren" bu iyilikseveri yüz üstü bırakmaktan korkarsınız, sanki bu hareket, oldukça Hıristiyanca bir hareket olan bu "kayda geçirme" durumu sanki sizin hayal kırıklığı yaratacağınız, onlara acı gerçeği göstereceğiniz, ihanet edeceğiniz saati bekler gibidir!

Aynı zamanda Kaltak'ın kamyondaki patronunun ona söylediğine göre–yirmilerinde, öne çıkmaya çalışan saldırgan bir adam olsa da en azından doğruyu söylerdi- Kaltak'ın Parklar ve Eğlence'deki işi (özellikle bu ekipte işe alınan tek kız, çünkü görev açık havada fiziksel güç gerektiriyordu) öyle pek kıyak bir iş değildi—o zamanın asgari ücretiyle *vergiler hariç* saatte 1 dolar veriyordu.

Ve sonradan Kaltak'ın öğreneceğine göre, kız olduğu için, en az oradaki adamlar kadar, hatta onların yaptığından daha çok iş yapmasına rağmen, onlardan daha az kazanacaktı.

Bu da bizi CÜCE-KADIN'dan çok uzaklara götürür sanırım. Üzgünüm.

Deneyimli bir yazar olmadığımı görebilirsiniz—elimdeki malzemeyi ben değil, o yönlendiriyor, bazen *Tanrım bunlar beni nereye götürecek, nasıl bir utanç ve kederle karşılaşacağım* diye düşünmekten kalbim duracak gibi oluyor.

Kaltak, "cüce-kadın"ın gerçek bir cüce olmadığını söyledi, bu insanların ona taktıkları isimdi, engelli ve şekilsiz ve geri zekâlı olduğu için—Kaltak, "İnsanlar onlardan farklı olan her şeye bir isim takmak zorundalar," demişti nefretle. Adı Yetta olan kadınla rastlantı sonucu tanışmıştı. Ekip Cassadaga Parkı'nın en kuzey köşesindeki ormanlarda çalıları temizlemeye çalışıyordu, neredeyse kırsal denecek, ama artık gerçek çiftliklerin olmadığı, yanından asfalt yol geçen kulübelerin, karavan evlerin oluşturduğu sabit blokların ve izinsiz çöplüklerin bulunduğu pasaklı bir

kırsal bölgeydi—o bölgenin sakinlerine "beyaz çöp" denirdi—ve kapanmış bir barın yanında bir ev vardı ve Kaltak susuzluktan öldüğü için otoyolu geçip bir bardak su isteme düşüncesiyle o eve doğru koştu, çocuklardan hiçbiri ona eşlik etmek istemedi ama o bu yüzden aklına bir şey getirmedi. Ön kapıyı çalıyor ve kimse cevap vermiyor (eski bir çiftlik evi, pek bakılmamış, bahçeye kimsenin gurur duyamayacağı şekilde dökümtüler saçılmış) bu yüzden, tam da Kaltak'ın yapacağı gibi, arkadan dolaşıp bir kuyu varsa bir bardak su alabilirmiş gibi bir fikre kapılıyor ve orada, arkada ilk bakışta erkek mi kadın mı anlayamadığı o kişiyi görüyor, sonra onun bir kadın olduğunu anlıyor, yaşı belli olmuyor, yalnız genç değil, bir cüce kadar kısa ya da çok ufak tefek yapılı, bir metre otuz santim boyunda, çocuk boyutlarında ama oranları bir çocuğunki gibi değil, uzun gövdesi ve çarpık bir sırtı var ve yüzü tam olarak çirkin değilse de garip, sırtı gibi çarpık ve üzerinde erkek kıyafetleri var. Dönüp gözlerini kısarak Kaltak'a bakıyor ama Kaltak tanıyıp sevdiği biriymiş gibi şimdiden gülümsüyor ve burada şok edici olan, yani asıl dehşet veren, Kaltak'ın hazmetmesinin neredeyse bir dakika sürdüğü şey, bu kadının boynunda bir köpek tasması var ve tasma hafif bir zincire, zincir de bahçeyi boydan boya geçen bir çamaşır ipine bağlı böylelikle kadın ancak zincirin elverdiği ölçüde özgürce hareket edebiliyor... Kaltak orada ter içinde tişörtü ve blucini ve kafasına bağladığı kırmızı eşarp ile öylece duruyor ve kadın merhaba diyor, adı Yetta ve Kaltak'a öyle bir ümitle bakıyor ki Kaltak kadının geri zekâlı olduğunu anlıyor.

Bu cüce-kadın *ondan* bir şey beklermiş gibi *ona* gülümsüyor. Sanki birbirlerini önceden tanıyorlarmış gibi.

Kadın tekrar adının Yetta olduğunu söylüyor, sesi tiz ve keskin, gözlerinden biri bulanık, Kaltak orada sanki omuzlarına garip bir ağırlık çökmüş gibi durup en sonunda o da merhaba diyor, bir bardak su alabilir mi, soruyor—Kaltak Sadovsky orada öyle şaşkın ve şok olmuş bir halde dururken bir taraftan da beyninin

çalışmasını istiyor ve anlaşılan beyni de istediği gibi çalışmaya devam ediyor—ve cüce-kadın onu yakına, evin arkasındaki kuyuya götürüyor ve tulumbaya teneke bir bardak bağlanmış, Kaltak bardağı alıyor ve cüce-kadın tulumbanın kolunu bir yukarı çekip bir aşağı indirmeye başlıyor bir yandan da çocukmuş gibi gülüyor, soğuk kaynak suyunu yüzeye getirmek için tulumbayı kullanıyor ve Kaltak'a bardağını şırıl şırıl akan suyun altına hemen koymamasını ve beklemesini işaret ediyor. Kaltak da öyle yapıyor.

Böylece Kaltak bir bardak su içiyor, o kadar lezzetli ki inanamıyor, söylediğine göre bizim şehirdeki sular gibi değil, bir değil iki bardak içiyor ve teşekkür edip eliyle ağzını siliyor, şu anda cüce-kadının boynunun tasmadan yara olup kızardığını görmeye yetecek kadar kadına yakın duruyor ama kadın mutsuz görünmüyor, orada öylece durup bekleyerek Kaltak'a gülümsüyor, Kaltak da gülümsemeye çalışıyor, Kaltak sarsılmış durumda, *insan* olup da bildiğiniz anlamda *insan* olmayan birisine bakmaktan utanmış bir halde, evden birisiyle konuşmadan oradan ayrılamayacağını anlıyor ama evde kimse yokmuş gibi görünüyor, park yerindeki hurdaya çıkmış arabalar dışında görünürlerde bir araba da yok, bu yüzden cüce-kadına burasının onun için çok sıcak olup olmadığını soruyor, böyle güneşin altında? Evde kimse yok mu? *Onu böyle kim bağladı?*

Cüce-kadın parmaklarının arasından Kaltak'a bakarak kıkırdıyor yalnızca. Sanki Kaltak'ın söylediklerini dahi anlamazmış gibi.

Ekibin arasına döndüğünde Kaltak bu kadınla, bu zavallı kadınla ilgili bir şey bilip bilmediklerine dair çocukları sorguya çekiyor—ve hiçbiri bildiğini itiraf etmiyor ama birbirlerine garip bir şekilde gülümseyerek bakıyorlar, Kaltak, bunun bildiklerine dair bir işaret olduğunu ama sessiz kalacaklarını, bunu bir sır olarak ondan saklayacaklarını anlıyor.

O gece şehirde biraz araştırma yapıyor. Kimse bu "cüce-kadın," Mantree Yolu'ndaki Yetta hakkında bir şey bilmiyor ya da söylemeyecek.

Ama Kaltak gördüklerini düşünmeden edemiyor. O köpek tasması, yara olup kızaran o boyun. Cüce-kadın'ın *onun gözlerine* sabitlenmiş gözleri.

Cuma akşamı o ve Goldie, Kaltak'ın tanıdığı bir çocukla Mantree'ye gidiyorlar, çocuk onları orada indiriyor ve Kaltak'ın ısrarıyla bırakıp gidiyor oysa bar açık değil, ama evin etrafında bir hareketlilik olduğunu görüyorlar, birkaç araba ve park etmiş birkaç kamyonet. Bu yüzden Kaltak'ın ve Goldie'nin yaptıkları şey evin yanındaki çalılıklara saklanıp izlemek oluyor ve görmeyi hiç beklemedikleri, daha sonra hiç görmemiş olmayı dilediklerı bir şey görüyorlar—evin arkasında cüce-kadının tutulduğu bir oda var, tavandan tek bir ampul sarkıyor, odadaki tek mobilya dört direkli bir karyola ve cüce-kadın karyolanın üstünde çıplak yatıyor, kol ve bacaklarını açmış bir şekilde, korkunç bir manzara. El ve ayak bileklerinden karyolanın dört direğine bağlanmış böylece çarpık vücudu bütünüyle açığa çıkmış ve bütünüyle ortada... Ve odaya teker teker adamlar giriyor. Ve kapıyı arkalarından kapatıyorlar.

Şaşkınlıkla ve iğrenerek sıkıca birbirlerini tutan CAN ATEŞİ kızları belki kırk beş dakika süren bu olayı bir değil, iki değil, üç defa izliyorlar. Sarhoş bir adam sallanarak odaya giriyor, cüce-kadın yatağa bağlanmış bir halde ağlar gibi sızlanıp inlemeye başlıyor, adam pantolonunu aşağı indiriyor ve kadının üzerine çıkıyor, boğulurlarmış gibi boğuşup çırpınıyorlar, cüce-kadının çığlıkları tiz, çocuk çığlıkları gibi ama acı çeker gibi değil... Bu yüzden Goldie belki oradan cehennem olup gitmelerinin iyi olacağını düşünüyor ve Kaltak *bir şey yapmaları* gerektiğini söylüyor.

Kaltak doğrudan evin ön kapısına gidecek kadar çılgın ve atılgan ve Goldie onu vazgeçirmeye çalışıyor, Hammond'dan sekiz kilometre uzakta, arabasız iki kız ve içeride kaç adam var?—ama Kaltak altüst bir halde ve durdurulamıyor, Kaltak'ı bilirsiniz. Kapıyı yumrukluyor ve bir adam açıyor, kocaman, ayı gibi bir adam, küçük parlak-kötü bakışlı gözleri ve kıpkırmızı bir yüzü var, Kaltak hemen, bu evde olup biten herşeyi bildiğini, Yetta'yı tanıdığını ve bunun sonlanması gerektiğini, böyle şeyleri, tecavüzü, zorla fuhuşu yasaklayan yasalar olduğunu, bunu Hammond polisine bildireceğini, il sosyal hizmetler ofisinden tanıdıkları olduğunu, *onları* da bilgilendireceğini söylüyor. Adam bütün bunları Kaltak'a bakıp yavaşça gözlerini kırparak dinliyor ama bozuk-ağızlı aşağılık bir herif ve ona defolup evine gitmesini, insanların kendi evlerinde, özel hayatlarında yaptıkları şeylerin onu ilgilendirmeyeceğini ve eğer kardeşi Yetta onunla konuştuysa da bunun onu ilgilendirmeyeceğini söylemeye başlıyor. İki ya da üç adam kapıya gelmiş, gördüklerine inanamazmış gibi Kaltak'a ve Goldie'ye bakıyorlar: İki genç kız, burada, kimsenin bilmediği bir yerde.

Böylece Kaltak ve Yetta'nın ağabeyi olduğunu söyleyen adam bir ağız dalaşma giriyorlar. Belki beş dakika boyunca heyecanla birbirlerinin sözünü keserek.

Bu arada Goldie, Kaltak'ı kolundan çekiştirip oradan uzaklaştırmaya çalışıyor. Bu, o ana kadar içinde bulundukları en tehlikeli durum, yalnız ikisi, yaya ve bu kadar çok adam, evet sizden orayı en uygun şekilde tarif etmeniz istense "beyaz çöplük" diyebilirdiniz. Ama Kaltak kapıdaki adama, orada onlara bakıp sırıtan adamların hepsine birden, "—Domuzlar! Hepiniz pis domuzlarsınız!" diyor.

Goldie mırıldanıyor, "Tatlım!—hadi!" Kaltak'ı oradan yola doğru sürüklemeye çalışıyor. Ama Kaltak Yetta'nın kardeşi olduğunu söyleyen adama bağırmaya devam ediyor ve o da evin

dışında onları takip ederek bağırıyor, kocaman, hantal hantal yürüyen, belki kırklarında bir adam, şuursuz-çılgın gibi bakan gözleriyle ellerini ovuşturuyor, göbeğini, kasıklarını ovuşturuyor, sanki Kaltak'ı yakalamak için hırslanmış gibi ve Kaltak da ona sataşıyor, "Onu bıraksanız iyi olur! Polise söyleyeceğim, onu bıraksanız iyi olur!" diyor ve adam da, "Öyle mi? Onu mu? Peki, nereye gidecek?" diyor ve Kaltak, "Ona özgürlüğünü verin," diyor ve adam "Onunla ilgili hiçbir şey bilmiyorsun, bir bok bilmiyorsun," diyor dudağını büküp yumruklarını sallayarak, "—nereye *gidecek*, o *burada* mutlu."

Adam Kaltak'ın ve Goldie'nin üzerine doğru yürüyor, onlara sırıtıyor, çürük ve rengi bozuk ön dişlerinin ortasında bir düşünce kıvılcımı gibi altın bir dolgu parlıyor. "Evet," diyor, "—bir bok bilmiyorsunuz, benim kardeşim *burada* mutlu."

Bir sonraki gece, cumartesi gecesi, Kaltak yalnız başına geri gidiyor—Goldie ona eşlik etmeyi reddettiği için değil, Kaltak sormamış bile—ve tam olarak ne yapacağını bilmeden, tekrar evin dışında saklanıyor, bu sefer kısa bir mesafede bodur söğütlerin arasında, bu yüzden görülme tehlikesinin olmadığını düşünüyor. Bu gece park yerinde daha fazla araba ve kamyonet var, sanki (emin olabilir mi?—belki hayır) arabalardan biri polis arabası, belki on dakika park edip sonra ışıklarını saçarak gidiyor ve Kaltak, Yetta'nın odasına doğru hareket edebiliyor, hatta Yetta'nın o tiz, kendinden geçmiş, ağlama-çığlıklarını, hayvani çığlıklarını, anlatılamaz bir acıyla dolu, kederli, minnettarlık çığlıklarını duyabiliyor, duymak istemiyor ama yine de duyuyor, kızgın parmaklarını kulaklarına bastırsa bile duyuyor, tıpkı geçen yirmi dört saat boyunca uykusuz bir halde o kâbus odasını gördüğü gibi, karyola, karyolanın dört direği, o çarpılmış ve çırpınan, olduğu gibi açılmış dişi bedeni, el ve ayak bilekleri bağlanmış, olduğu gibi çıplak... Öyle ki, yalnız kabarık kasık tüylerinin oluş-

turduğu o leke görülmüyor, vajinasının açılmış dudakları ve vulvası bile görülüyor, dişi bir keçi gibi vulvasını açmış gösteriyor ve ağzı da inlemeyle O şeklinde kocaman açılmış, korkunç bir şey. Hayvan-adamlar teker teker odaya girip, teker teker çıplak kıçları ortada, cinsel organları şişmiş, penisleri sopa gibi sertleşmiş, cüce-kadının üstüne çıkıyorlar, o kadın-bir-beden, hayatlarını teker teker onun içine pompalıyorlar, o çığlıkları uyandırıyorlar. Bu yüzden Kaltak ne yapması gerektiğini ya da bir şey yapmalı mı, yapmamalı mı bilmiyor, il sosyal hizmetler ofisine ya da polise gitme tehditlerini savururken blöf yapıyordu çünkü Kaltak Sadovsky öyle insanlardan korkar, onlardan zehir gibi nefret eder özellikle polislerin dikkatini daha fazla CAN ATEŞİ'ne ya da kendisine çekmemesi gerektiğini biliyor. Din adamlığından atılmış, aylak-alkolik, parktaki bankına oturduğunda bacaklarının kısalığından ayakları yere bile değmeyen Peder Theriault'un, heyecanla eğilmiş, onu hevesle dinleyen Kaltak Sadovsky'ye bir zamanlar söylediklerini düşünüyor: Hiçbir birey adaletsizliğin çaresini bulamaz, üzerinde yürüdüğümüz Toprak, yalnızca acı çekenlerin değil, sessizce acı çekenlerin ince ince-öğütülmüş kemiklerinden oluşuyor, insanların da hayvanların da çektiği acıyı düşünmeye güçlükle dayansak da düşünmek zorundayız. Kaltak mırıldanıyor, Ama biz ne *yapabiliriz?* Yaşlı adam toplumdan, kapitalizmden, birbirlerini meta olarak gören insanların üzerindeki lânetten söz ederken onu duymamış gibi görünüyordu, trajik olan şey sadece erkeklerin ve kadınların birbirlerini eşya gibi görmeleri değil aynı zamanda kendilerini kullanmaları, sunmaları ve satmaları... Tıpkı eşya gibi.

Ama ne, biz ne *yapabiliriz*? Bana ne *yapabileceğimizi* söyleyin.

Kaltak uyandığında geç olduğunu görüyor, ay gökyüzünde yer değiştirmiş. Bu gece olanlar onun huzurunda oldu ve silinemez. Park yerinden bir araba dışında bütün arabalar çekilmiş ve eski çiftlik evinde ışıklar sönmüş, uyuyan bir ev, orada huzuru

görebilirsiniz, hatta uyuyan bir evde bir tür güzellik de var ama öfkeden titreyen Kaltak Sadovsky saklandığı yeri terk ediyor, düşe kalka tepeden aşağı iniyor, kurnazlıkla evin arkasındaki küçük ahıra giriyor ve orada gaz yağı kokusuyla irkiliyor. Yirmi litrelik bir galon gazyağı alıyor. Keskin kokulu sıvıyı evi çevreleyen uzun otların üzerine serpiştiriyor, sistemli, acele etmeden hareket ediyor, ama izlediği adımlar bilinçli herhangi bir talimatın ötesinde, uyandırılmaması gereken bir uyurgezerin hareketleriyle, çünkü uyandırılırsa bu Felaket olur ve galon boşaldığında onu dikkatle yere koyuyor ve cebinden bir kutu kibrit çıkarıyor ve bir kibrit çakıyor, rüyadaymış gibi ama aklı başında olarak bir kibrit çakıyor ve yere bırakıyor, şimdiden dönüyor, bir kedi gibi kıvrak, şimdiden gülüyor, dönüyor ve koşuyor ama acele etmeden veya ilk alevler yükseldiğinde heyecanlanmadan, küçük, diş gibi alevler, alev-dişlerden bir kolye, hem eski çiftlik evini hem de barı çevreliyor, başı önünde kaçarken Kaltak Sadovsky ikisine de dönüp bakmak için kendine izin vermiyor çünkü bir daha bakarsa fikir değiştirebilir.

4

CAN ATEŞİ RÜYASI/ CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ

Bu itirafların başında da belirttiğim gibi, CAN ATEŞİ'nin yasadışı bir çete olduğu doğru ve zaman geçtikçe bu özelliği iyice belirginleşiyor. Ve pişmanlık duymamak için yemin etmiştik—CAN ATEŞİ ASLA GERİYE BAKMAZ!

Elbette bazılarımız korkuyordu. Kaltak'ın bizi götürdüğü yerden ve orada bizi bekleyenlerden korkuyorduk.

Neyin yasadışı olabileceğini tahmin ederek. Bir *kız*-çetesi olarak.

Yine de başarılı olabileceğimize inanıyordum, esas ümit ettiğimiz şeyde demek istiyorum, bir ev sahibi olmak, o evde tam olarak kan-kardeşler gibi yaşamak, Ötekilerden kurtulmuş ve temizlenmiş olarak (Yalnız Muriel Orvis bizimle yaşamaya gelmiş olmasaydı, Muriel ve onun beş hafta erken doğan, zavallı, küçük, zayıf-kalpli bebek kızı...) Herkes ödeyebildiğini öder ve ihtiyacı olduğu kadarını kabul ederdi, tıpkı Kaltak'ın istediği gibi. Başarılı *olabilirdik*, kim bilir?

Çok fazla risk altına girmemiş olsaydık.

Pişmanlık duymamaya yemin etmiş—CAN ATEŞİ YANAR ve YANAR!

Bizim evimiz. Evin elbette bizim olması gerekiyordu, Oldwick Yolu üzerinde, yarı-kırsal bir bölgedeydi, Hammond'ın

beş kilometre güneyinde ve il fuar alanından da yaklaşık olarak bir buçuk kilometre uzaktaydı. Güzel, eski, ahşap bir çiftlik eviydi, çok eski, temeli taş, 1891'de yapılmış. Uzun, dar, taş bacası harap durumdaydı. Üst katta üç alçak tavanlı oda vardı, duvar kâğıtları parçalanmış; alt katta eskimiş, odun-yakan bir fırın ve bozuk buzdolabı ile mutfak dahil dört küçük oda vardı. Mutfağın arkasında bulunan bir girintide derme çatma bir tuvalet ve berbat şekilde lekeli, pençe ayaklı bir küvet vardı. (Arka bahçede, belki dokuz metre ötede eski bir müştemilat duruyordu—tuvaletin bozulduğu zamanlarda bir acil durum önlemi.) Evin önündeki veranda tahta kurtları tarafından yenmiş, yabani güllerle ve acemborularıyla kaplanmıştı, çatıdaki çürük tahta kiremitler çarpık çurpuktu, asfalt kaplama havadan fena halde aşınmıştı; birkaç pencere kırılmış ve kontrplaklarla "onarılmıştı". Ama *ne kadar güzel, değil mi?* diye sormuştu Kaltak. Maddy evi ilk gördüğünde, sıcak, parlak bir eylül güneşinde, ağlamaya başlamıştı, o kadar *güzeldi* ki, dalgaları aşan bir ıskunanın eski ve asil enkazı gibi, gür çimenler her tarafta altın başaklarla, küçük beyaz yıldız çiçekleri ve eflatun renkli çiçeklerle parlıyordu. Ortalıkta yaban ve balarıları gizli köşelerde kaynayan bir hayatla vızıldıyorlardı!

Asıl yüz on üç dönümlük araziden geriye yalnızca ev dahil on dönüm kalmıştı, bir kısmı yıkılmış bir ahır, birkaç baraka. Paslı tarım gereçleri. Sarhoş gibi yana eğilmiş kümesler. Kimse yıllardır bu mülkte çiftçilik yapmamıştı, en son kiracılar sosyal hizmetlerin yerleştirdiği sekiz çocuklu yoksul bir aileymiş, birkaç aylık birikmiş kira borçlarıyla birlikte bir gece gizlice terk etmişler, bıraktıklarında ev içinde domuzlar yaşamış gibi görünüyormuş.

Bu yüzden kira düşük—ayda kırk beş dolar.

Zaten evin satış fiyatı düşük—üç yüz otuz iki dolar, pazarlığa açık.

Lana heyecanla, neden olmasın, Tanrım, neden *olmasın*? Ve Rita, kahverengi, sıcacık gözleri parlamış, sersemlemiş bir halde, ah, evet, neden *olmasın*? Ve her zamanki gibi coşkulu olan Goldie. Ve ağlayarak onları utandıran Maddy. Ve diğerleri, CAN ATEŞİ'nin yeni üyeleri: Hepimiz ödemeye yardımcı olabiliriz, hepimiz burada yaşayabilir, burada birlikte mutlu olabiliriz, ah Tanrım, neden *olmasın*?

Gümüş tüylü, güzel, Alaska köpeği Toby, artık yavru değil tamamen yetişkin, belki yirmi beş kiloluk bir köpek, eve tırmanıyor, uzun çimenlerin arasında koşturuyor, ahıra giriyor çıkıyor, kuşları korkutuyor, görünmeyen kemirgenleri kovalıyor, havlamıyor ama sanki CAN ATEŞİ sonunda onu evine getirmiş gibi kendinden geçmiş bir halde.

Kaltak, evi ve önündeki silinmiş SATILIK işaretini Oldwick Yolu'nda ilk gördüğünde İşçi Bayramı'ndan bir sonraki gündü ve o Parklar ve Eğlence kamyonunda işe gidiyordu. Kötü olan gözü—sol gözü—buğulanmıştı, bu yüzden çiftlik evi önce sisli göründü, tıpkı tam olarak cisimleşmemiş bir hayal gibi, ya da belki Kaltak o sessiz, öfke dolu gözyaşlarını akıtarak ağlıyordu. Bu yüzden evi, *bizim* evimizi gerçekten görmek için gözlerini kırpıp bakması gerekti, o an kalbine camdan bir kıymık girmiş gibi hissetti—"CAN ATEŞİ'nin yaşayabileceği bir yer olduğunu biliyordum."

Bu yüzden şoförden lütfen durmasını istedi, inmek istiyordu (arkada, açık havada gidiyordu) ve şoför durmayıp yalnız azıcık frene bastığında, Kaltak yine de yolun kenarına atladı ve eve doğru koşmaya başladı. Ekip arkasından bağırıyordu, yaz boyunca yeterince duyduğu için artık aldırmadığı o iyi niyetli iğrenç serseri sataşmaları.

"Hey Kaltak!—böyle atlarsan memelerini acıtırsın!"

"Hey Kaltak, yavrum!—seni bekleyecek değiliz!"

"Ne cehenneme *gidiyorsun*?"

Kaltak yalnızca koşmaya devam etti, bir tarladan geçip tökezleyerek ve neredeyse düşüp sonra dengesini tekrar sağlayarak... İşçi-botları bu şekilde koşmak için uygun değildi, ıslak tişörtü arkasına yapışmıştı ve kasları saatlerce kol gücüyle çalışmaktan ağrıyordu ama o eve doğru koşmaya devam etti. Orası onun için şimdiden bir sığınak gibi olmuştu. O kahrolası ötekilerin onu oraya kadar takip etmeyeceklerini şimdiden biliyordu.

***

(Kaltak kamyonda neden ağlıyordu?—sanırım, geçinebileceğini düşündüğü çocuklardan bazıları öyle kabaydılar ki, onu gerçekten o en rezil noktaya kadar taciz ediyorlardı. Yaz başında her şey çoğu zaman iyiydi, diğer ekip elemanları Kaltak Sadovsky'ye saygı gösterirlerdi, çünkü neredeyse onlardan biri sayılırdı, bir kız olarak asla kimseden özel bir iyilik beklemiyor ve elbette en az onlar kadar çok, belki onlardan daha çok çalışıyordu. Sonra yavaş yavaş aralarından iki ya da üç kişi onun dikkatini çekmek için diğerleriyle yarışmaya başlardı. Açık saçık espriler yapıp, ona hafifçe dokunuyorlardı bile, bu tür kur yapma zırvaları, Kaltak'ın küçümser bir tavırla tarif ettiği gibi—"Benim kim olduğumu bilmiyorlarmış gibi, ben Kaltak Sadovsky'yim, ben CAN ATEŞİ'yim, *erkeklerle beraber olmam.*")

Kaltak emlakçıyı arayıp evi görmemiz için bir randevu ayarlama konusunda hiç vakit kaybetmedi. İşçi Bayramı'ndan sonraki ilk pazar Muriel Orvis bizi oraya götürdü, CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'ni ilk defa görmemiz için, bütün CAN ATEŞİ'ni.

O görüntüyü hayatım boyunca hatırlayacağım. Gözlerimi o anda yaşlarla dolduran o görüntüyü...

Elinde anahtarlarla bizimle orada buluşan emlakçının temsilcisi, solgun suratlı, şişman, gözlüklü bir adamdı, ofisindeki en başarısız satıcı görünümüyle pek parlak sayılmazdı, bu yüzden

buraya verilmişti. Bu sayede Kaltak adamı ikna etmekte güçlük çekmedi, niyetimiz ciddiydi.

"Belki evi şimdi satın alamayız," dedi Kaltak, "—ama kiralayabiliriz, belki."

Kaltak'ın en azından yirmi bir yaşında olduğuna yemin edebilirdiniz. Yasal bir sözleşmede taraf olmaya uygun.

Plan şöyleydi: Muriel Orvis bizim aracımız olacaktı.

Böylece bütün konuşmayı Kaltak ve Muriel yaptı, emlakçı onları gezdirirken bütün soruları onlar sordular. Adam biraz özür diler gibi, mırıl mırıl konuşuyordu—ev öylesine umutsuz bir haldeydi. Muriel sürekli, "—Burada *domuzlar* yaşamış sanki!" diyordu.

CAN ATEŞİ'nin geri kalanı etrafı yalnız başlarına kolaçan ettiler. İlk başlarda döşemeleri, pencereleri, kalorifer kazanı enkazını (kömür yakan) incelememiz gerekiyormuş gibi ciddiydik, sonra muziplikler yapıp eğlenmeye başladık, birbirimizi ve Toby'yi kovaladık. Merdivenler ayaklarımızın altında titriyor, üst kattaki odalar kahkahalarımızla çınlıyordu ve alt kat da öyle, rutubetli pis-kokulu toprak zeminli kilere kadar—"Sizce buraya birisini gömmüş müdürler?" diye Lana kahkahayla çığlık attı, "—öyle koktuğu kesin!" Ve dışarıda baş döndürücü, alev alev yanan güneş. Uzun, insanı gıdıklarcasına otlar, yabanarıları, kelebekler ve balarıları. Ve eski ahırda gübre ve çürümüş saman ve kuş pisliği kokuları ve onlarca yıllık yaz... Sıcak, geçmiş seneler başımızı döndürüp bizi baygın bir halde bıraktı. Öyle mutlu, öyle mutluyduk ki! Kaltak'ın bizi buraya güvenli bir şekilde getireceğini biliyorduk. CAN ATEŞİ YAZGISI'nın *burada* yazılı olduğunu biliyorduk.

Çünkü içimizde ailesiyle, ya da "ailesi" yerine geçen kişilerle ilişkileri kötü durumda olmayan ya da bir zamanlar kötü olmamış kimse yoktu.

Daha önce gerekmedikçe yetişkinlerden söz etmeyeceğimi belirtmiştim. Ya da bundan fazlası olmadıkça. Bu yüzden yetişkinlerden söz etmeyeceğim. Bu yüzden defterin içinde yetişkinlerle ilgili az bilgi var.

Yine de hatırlıyorum: Maddy Wirtz'in teyzesi Rose Packer, Maddy'den sıkıntılı-kibirli bir tonda telaffuz ettiği "ODA VE PANSİYONER" parasını kuruşu kuruşuna alıyordu. Bu yoksul kız White Eagle Oteli'nin buharlı-sıcak mutfağında kölelik, ardından oda hizmetçiliği yaparak kazanabildiği her kuruşu "ODA VE PANSİYONER" parası olarak verirdi, titiz bir şekilde, her hafta... Çünkü Maddy'nin annesi tam bir sürtük (ve Rosie Teyze pek çok sürtükle arkadaşlık ederdi) yine de nasıl bir adam onu ister diye merak edersiniz—güzelliği gitmiş ve dişlerinin yarısı çürüyüp dökülmüş ve hiç geri ödemeye niyeti olmadan utanmazca Rose Packer'ın yüzüne gülerek borç para isteyip kendi kızının sorumluluğunu almayı reddederek telefonu Rose Packer'ın suratına kapatmış. Rose Packer'ın bu somurtkan, kambur omuzlu, sokak ağzına göre *çete-kızı* yeğeni bir sürü adı çıkmış şıllıkla, sürtükle, çocuk suçluyla dolaşıyor, şimdiden çete hayatının izini taşıyor, yanağındaki o örümcek ağı benzeri yara izi, içinizden onu silmek geliyor ama gerçek bir yara izi bu, *silinmiyor* ve bu kız Tanrı'ya sırtını dönmüş, Rose Packer Kutsal Meryem'e araya girmesi için başarısızlıkla sonuçlanan pek çok dua etti, bu yüzden artık daha ciddi önlemler alması gerekiyor. Bu kötü kızı uyarıyor, eğer okulda başı daha fazla belaya girerse, uzaklaştırılırsa, hatta atılacak olursa Rose Packer onu Çocuk Mahkemesi'ne "iflah olmaz" olarak havale etmeye mecbur kalacak, işte o zaman görür o!—o berbat Sadovsky kızı gibi parmaklıklar ardındaki birkaç aydan sonra Rose Packer'ın yeğeni doğduğuna pişman olacak.

Ama CAN ATEŞİ adları "Maymun" ve (bazen!) "Katil" olan Maddy Wirtz doğduğuna asla pişman olmuyor, mutluluk bu kızın kalbine bir yılan gibi sımsıkı, gizlice çöreklenmiş. Orada durmuş sessizce teyzesinin o makineli tüfek benzeri sesini dinliyor,

sesindeki bu soğuk öfkeden köpürmüş tonun, kirpiksiz gözlerindeki öfke gibi, karşı konulmazsa, kışkırtılmazsa kendi kendine tükeneceğini biliyor. O yüzden başımı öne eğiyor, gözlerimi yere dikiyor ve evet ama, CAN ATEŞİ BENİM CANIM, sen beni tanımıyorsun, kim olduğumu hiçbir zaman bilemeyeceksin, beni incitemezsin, ben burada oturup zaman kazanıyorum diye düşünmekten kendimi alamıyordum.

Ve Maddy'nin kanaati doğru çıktı, bir bakıma.

Eğer bana acımak gibi bir eğiliminiz varsa böyle hissetmeyin diye şimdi bunu açıkça belirtmek istiyorum. *Kaçmayı* başardım.

"Ciddi misin?"

"Elbette ciddiyim."

"Ama—bu kadar çabuk mu? Böyle *düşüncesizce*?

"Kim 'düşüncesiz'? Ne diyorsun ya?"

"—böyle kafana-estiği gibi!"

"Allah kahretsin, bırak ya."

"Nasıl bırakacakmışım, sözleşmeyi imzalayacak olan benim, öyle değil mi? Fikrimi söylemeye hakkım var."

"Bak, Muriel, senin beynin *göbeğinde*. Bırak—"

"Ne! Söylenecek laf mı bu!"

"*—kendi kahrolası kararımı kendim alayım.*"

Muriel Orvis öfkeden kudurmuş bir halde Kaltak Sadovsky'ye bakıyor, ikisi eski çiftlik evinin girişinde, emlakçının duyamayacağı bir uzaklıkta sessizce tartışıyorlar. Muriel'in Kaltak'tan tek istediği biraz daha bekleyip düşünmesi, bir gece daha hiç olmazsa, geri kalanımıza sesleniyor—sırf oturulabilir hale getirmek için bir sürü tamirat yapılması gerek, elbette çekici bir ev olduğunu görebiliyor, en azından fikri öyle, rüya gibi ama Tanrım! Birinin iş yapması gerek! Hemen şimdi, taşınmadan! Ve siz kız-

ların bir ev çekip çevirmek konusunda ne gibi bir deneyimi var, kira ve giderleri ödemek ve çöp atmak, eğer burada çöp toplanıyorsa, tabii muhtemelen o da yoktur, yemek alışverişi yapmak, beslenmek konusunda ne gibi bir deneyiminiz var? Ve tesisat üstünkörü yapılmış ve buzdolabı bozuk, muhtemelen kalorifer kazanı da öyle ve pencerelerin yarısının değiştirilmesi ve yer döşemelerinin tekrar yapılması gerekiyor, hemen hepsi çürümüş, ya soğuk havalara ne demeli, evet sıcak bir sonbahar günü değil de uluyan bir kar fırtınası olursa *o zaman* ne olacak?—Muriel'in sesi bir sopranonunki gibi yükseliyor bize karşı ama hiçbirimiz dinlemiyoruz, duyacak durumda değiliz.

"Onun kafasına estiği gibi davrandığını biliyorsunuz, değil mi?—hepiniz öyle misiniz, öyle—*aşırı*?"

Muriel'in yüzü kıpkırmızı oldu, nefesi kesildi, hepimize çok öfkelendi; beceriksizce, belki pişmanlık duyarak, ilerleyen hamileliğinde korkmaya başlayarak. Karnı karpuz gibi öylesine şişti ki, ağırlığını dengeleyebilmek için arkaya doğru, dümdüz topuklarının üzerinde durması gerek; omuzları da geride ve hatta katı bir şekilde başı da, sanki birdenbire öne düşecekmiş gibi korku içinde. Bebek kasımın başlarında bekleniyor ama o kadar bekleyebilecek mi?—zavallı Muriel o kadar bekleyebilecek mi? (Muriel Orvis'in Kaltak'ın titizlikle ilgilendiği hamileliği, Muriel'in beklediği gibi mutlu bir deneyim olmadı. Belki otuz altı yaşında, ilk bebeğini doğurmak için fazla mı yaşlı? Belki, bebeğin babası Ab Sadovsky'nin tavsiye ettiği gibi ondan kurtulsa daha iyi ederdi?) Şimdi Muriel ağlayacak kadar sinirlenmiş—"Siz! Siz kızlar! Ne anlarsınız! Ev kiralamak evlilik gibi olabilir: Bir an önce *girmek*, sonra birdenbire *çıkmak* istersiniz."

Kaltak sabırsızlıkla gülüyor ve "Teşekkürler Muriel ama kendi kararlarımızı kendimiz alabiliriz," diyor. Cüzdanını havada sallıyor, banknotlarla dolu cüzdanını!—çoğunlukla düşük değerdeki banknotlar, birlikler, beşlikler ama cüzdan yine de tıka

basa dolu. Kaltak'ın çıkardığı banknotlar doksan dolar ediyor—iki aylık kira için yeterli, öyle değil mi?—CAN ATEŞİ kardeşlerini de en az Muriel Orvis'i ve emlakçıyı şaşırttığı kadar şaşırtıyor. Kaltak'ın sol gözü kızardı ve sulanıyor ama çenesi sert duruyor, kararlı, kimse Kaltak'ın ne yapmak istediğini bildiğinden kuşku duyamaz ve onu yapacak. Muriel'e, "Bu kadar endişelenmen çok güzel tatlım, ama inan bana, bunu uzun süredir düşünüyordum," diyor.

"Ya öyle mi? Demek düşündün öyle mi?" diye soruyor Muriel elleri kalçasında, "—peki ne zamandan beri, bilmiş şey?"

Kaltak hava atarak, "Bilmek istiyorsan, bütün kahrolası hayatım boyunca," diyor.

5

Kaçış

Bu Amerikan kasabası, Hammond, Yukarı Mahalle ve Aşağı Mahalle öyle açık bir şekilde ikiye bölünmüştü ki—içinde bunu tam olarak göremeden yaşamıştık, ta ki sevgili CAN ATEŞİ ÇİFTLİĞİMİZ bize uygun hale gelene kadar.

Neden gitmek istiyorsunuz, diye sordular bize.

Böyle şeylerin yasak olduğunu bilmiyor musunuz, diye sormuştu Maddy'nin teyzesi Rose Packer.

(Ama tehdit ettiği gibi Maddy'yi çocuk yetkililerine teslim etmedi. Çünkü bırakın Red Bank'i, yeğeninin gözaltında olması bile *onu* utandırırdı.)

Yukarı Mahalle Hammond'ın o yıllarda çok gelişmiş olduğu doğru—Ana Cadde'deki yeni yüksek binalar, yenilenmiş bir belediye ve adliye binası, yenilenmiş yollar, kaldırımlar. Artık bağımsız yaşadığımıza göre bir evi çekip çevirmek için gerekli olan şeyleri almak üzere alışveriş merkezlerine, mobilyacılara, sadece perde, kumaş, döşeme "araç-gereç" satan dükkânlara gittik. Böylece mallardan oluşan bir hazineyi, *şeylerin* dünyasını keşfettik. Gerginlikten başımız ağrıyana dek ucuz şeylerin peşine düşerek alışveriş yaptık, sıkmaktan azı dişlerimiz ağrıdı. Oldwick Yolu üzerindeki ev, içine sonu gelmez bir çaba sarf edebileceğiniz aydınlık bir çukur gibiydi—o çukurun içine düşen, düşer, düşer, düşer ve *düşerdi.*

En yeni sözcüğümüz MALİ HESAP idi. CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI.

Belki bu baştan itibaren Kaltak'ın ifadesiydi, belki başka birinin. Belki de Maddy'nin çünkü burada, defterde koca bir sayfa rakamlardan oluşan sütunlara ayrılmış, kocaman, korkunç gözüken dolar işaretleri ve en yukarıda CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI, CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI, CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI.

Sanırım, dışarıdan gelen desteklerden bağımsız olarak kendi evinizde yaşamaya çalışana kadar MALİ HESAP ne demek bilmiyorsunuz.

Yine de Fairfax Bulvarı'ndan kaçtığımız için mutluyduk. Biz, çetenin *canları!*

Aşağı Mahalle Hammond çökmek üzereymiş gibi görünüyordu, çökme belirtilerini her yerde görebilirdiniz. Belli etmeden, en az YUKARI MAHALLE'deki kadar kötü egzoz püskürten külüstür şehir otobüsleri; taş döşeli yollar boyunca giden, caddeleri cehenneme çeviren gümbür gümbür dizel kamyonlar; içinden otların ve fidanların fışkırdığı çatlak kaldırımlar. Huron Radiator, (her zaman övündüğü gibi) Hammond'ın en büyük işvereni, işletmelerinin bir kısmını sendika mensubu olmayan işçilerin çalıştırılabildiği Batı Virginia'da kurmak gibi küstahça bir gerekçeyle geçen sene çalışanlarının beşte birinin işine geçici olarak son verdi ve bir zamanlar Muriel'in çalıştığı Ferris Plastics'te uzun, zorlu, zaman zaman şiddete sahne olan grevler yaşandı, grev yapanları üzerinde kırmızı harflerle A.İ.F. (Amerikan İşçi Federasyonu) GREVİ yazan pankartlarıyla yürürlerken gördük, asık suratlarını, endişeli, kızgın gözlerini, MALİ HESAPLAR'ın uygarlığımızın kurtlu kalbini oluşturduğunu bilerek gelecekleri-ni kontrol edemeyen erkeklerin ve kadınların gözlerini gördük. Böyle bir hakikatle haysiyetinizi koruyarak yaşayabilir misiniz?

Çoğu günler puslu, gri, kimyasal bir gökyüzü alçakta ası-

lı kalırdı ama bu gökyüzü güneş batarken muhteşem turuncu renklerle alev alırdı—kirli hava yüzünden sanırım. Nehir boyunca mezbahalardan eski, bayat kan kokuları gelir (bu mezbahalar 1949'dan bu yana kapalıydı) ve nemin bol olduğu günlerde havaya nüfuz ederdi. Bu havada aksayan, vurmalı bir ritim vardı; görünmeden çarpan çarpan çarpan kocaman bir kalp gibi.

Bir zamanlar Maddy ve annesinin yaşadığı Fairfax'in güneyinde, "şüpheli" bir yangın sonucunda iş yapamaz hale gelince altı yıl boyunca boş kalan Collier Kağıt Ürünleri vardı. Dördüncü Cadde'de Rutherford Hayes İlkokulu'nun asfalt kaplama oyun alanı, cam kırıkları ve inşaat kalıntılarıyla karmakarışık hale gelmişti. Memorial Park'taki II. Dünya Savaşı'ndan kalma, Peder Theriault'un eski bankına bakan tankın (neredeydi yaşlı-peder—Red Bank'ten bu yana Kaltak onu hiç görmemişti) üstü güvercin pislikleriyle kabuk tutmuş ve duvar yazılarıyla kaplanmıştı; aslında duvarlarda, kaldırımlarda, hatta ağaçların üzerinde her yerde çirkin, dehşet verici sözler yazılıydı. ALÇAK PİSLİK, İBNE ZENCİ ve kaba, açık saçık çizimler, mahallenin oğlanlarının yaptıkları bizim CAN ATEŞİ deyişlerimizi ve meşalelerimizi neredeyse bütünüyle bozmuştu. Bu yüzden bizim onları yapmamızın üzerinden çok çok zaman geçti sanırdınız.

Evet, ne kadar yol kat ettiğimize bakınca çok uzun zaman geçmiş gibi görünüyor.

Sanki bütün o Red Bank sürecinden Kaltak'la beraber geçmişiz ve daha güçlü ve daha *bilinçli* olarak ortaya çıkmışız gibi.

Büyüdükleri yeri terk etmeye hazırlanan CAN ATEŞİ kızlarını, yani bizleri bu rahatsız edici görüntülerden hiçbiri gerçekten şaşırtmıyordu. Çünkü birdenbire Aşağı Mahalle *bizi* terk etmiş gibi görünüyordu.

Kaltak'ın bir türlü bulamadığı—nereye gitti?— Peder Theriault gibi.

(Maddy yaşlı adamın öldüğüne dair bir söylenti duymuştu. Yoksa bir kaldırımda bilinçsiz olarak bulunup zorla bir hastaneye mi götürülmüştü, "kendi iyiliği için" bir yere mi teslim edilmişti—? Maddy Kaltak'a bu konuda hiçbir şey söylememenin yapılacak en akıllıca ve ince şey olduğunu düşündü.)

Kaltak, Devrim olduğunda, *eğer* bir Devrim olursa, insanların nerede yaşadıklarının bir önemi olmayacağına inanıyordu—"Her yer eşit olur. Ne zengin ne de fakir. Ama sanırım o günler çok uzaklarda."

İlk günlerden bu yana eski CAN ATEŞİ fantezilerimizden biri, hayvan maskeleri takarak kılık değiştirip, gün ortasında Ana Cadde boyunca koşup belli başlı lüks-tüketim mağazalarının, kuyumcuların, pahalı butiklerin, bankaların, sigorta şirketlerinin camlarını ve tüy gibi saçları, mükemmel oranlara sahip, boyalı yüzlü sopa vücutlu mankenlerin üzerlerini kaplayan ipeğin ve ipekli yünlerin ve kürklerin zarif kumaşlarının sergilendiği, insanları uğursuz bir şekilde esir alan vitrinleri kırmaktı. CAN ATEŞİ ADALETİ, CAN ATEŞİ GAZABI ve cam nasıl parçalanırdı, cam parçaları nasıl uçardı, nasıl yere düşerdi, nasıl insan etine saplanırdı, ışıl ışıl ve sessiz...

Bir ekim günü Fairfax'te durup düşünceli gözlerle Sadovskylerin yaşamış oldukları o köhne eve bakarlarken yalnızca Maddy ve Kaltak vardı. O evde şimdi Kaltak'ın adını bilmediği siyah bir aile oturuyordu, iki kız sessiz ve kafaları karışık bir halde duruyorlardı... Ve Maddy rahatsız edici bir espri yaptı ya da o niyetle bir şey söyledi, su oluğundaki çöpleri göstererek, her zamanki gibi kırık cam parçaları ve kullanılmış kâğıtlar ve yapraklar yoktu, bir sincap ya da farenin yassılaşmış cesedi vardı—zavallı şeye bir araç çarpmış, ardından da günlerce, haftalarca üzerinden başka araçlar geçmiş olmalıydı, bir zamanlar yaşayan bedeni önce vurulup kaldırıma atılmış, ta ki en sonunda bir karton parçası kadar düzleşip ezilene kadar. Neyse Maddy bunu görüp tit-

reyerek, "—Bu, bir şeyin *gerçek* olarak başlayıp yalnızca bir *fikir* olarak son bulmasıdır. Etrafta onu düşünecek biri varsa tabii!"

Kaltak orada elleri kalçasında durmuş, kaşlarını çatıp eski evin önüne bakarken bir rüyanın içinde kaybolmuştu, evlerin sırası, yukarı-aşağı sendeleyerek giden basamaklar gibiydi, belki muhtemelen zannettiğinden daha fazla sevdiği babası Ab'i düşünüyordu, belki adı artık anılmayacak kadar uzun süre önce ölmüş annesini, belki o çatılardan atlayıp uçarak geçtiği geceyi düşünüyordu... Bu yüzden kendini uyanmaya zorlarmış gibi bir havayla Maddy'ye döndü, gülümsedi, sonra sırıttı, o küstah neşeli sırıtışıyla, bir kolunu sıkıca Maddy'nin omzuna dolayarak, "Vay canına, her şey böyle son buluyor—bir *fikir* olarak. Tabii, *yok olmazsa*," dedi.

***

O akşam, CAN ATEŞİ Aşağı Mahalle'den bir araba satın aldı—onu eve götürüp boyar boyamaz adını YILDIRIM koyduk, gökkuşağının bütün keskin renkleri iki tarafı boyunca bronz-altın şimşeklerin zikzaklarıyla nüfuz etmişti.

"Yolda *bizi* görüp görmeme konusunda kimsenin seçme şansı olmayacak," dedi Kaltak.

YILDIRIM "iyi durumda," 1952 model bir Dodge'dı. (Bunca insan arasından) Acey Holman'dan 225 dolara satın alınmıştı. Şasisi sallanıyor ve biraz çarpık görünüyordu, belki bir kazadan ötürü (ama Acey Holman arabanın hiç kaza atlatmadığına yemin etmişti) ve çamurluğu ve tamponu dantel gibi olacak kadar paslanmıştı, egzozu atom bombası dumanı gibi patlıyordu ama sonuçta ARABAYDI, TEKERLEKLERİ vardı, bu yüzden Hammond sokaklarında genellikle erkekler tarafından kullanılan birçok dikkat çekici araba sahibi arasında bir gecede CAN ATEŞİ de hakkı olan yerini aldı—her çetenin "sancak" arabaları vardı, öyle diyorlardı, belli bir mesafeden insanlara yanılma olasılığı bırakmayan arabalar, erkeklerin arabalarının yarış ya da bunun

gibi çocukça şeylerde işe yarayan, üzerinde çalışılmış motorları vardı ama bizim YILDIRIM'ımız daha asil, saygın ve güzeldi.

Ayrıca YILDIRIM saatte yüz kilometrenin üzerine ender olarak çıkardı. Bir gece Doğanlar çetesinden bir arabayla yarışa girdi; oğlanlar susturucusu olmayan gümbür gümbür eski bir Ford'un içinde kaputun altında güzel bir motor ve büyük tekerleklerle giderlerken, YILDIRIM titreyip hırıltılar, egzoz borusundan fişek gibi kıvılcımlar çıkarmaya başladı!—böylece bu *son oldu.*

Yenilgiyi kabul ettik. Doğanların kopup gitmesine izin verdik. Seçeneğiniz olmadığı zaman bazı yenilgilerin önemli olmadığını bilerek yenilgiyi kabul edersiniz.

5.5

Ticaret

Bu gerçek bir bölüm değil yalnızca bir önceki bölüme iliştirilen bir tür ek.

Kaltak'ın, herkesin asıl Düşman olarak gördüğü Acey Holman'dan, mahallede hâlâ herkesin konuştuğu ve güldüğü o araba-kaçırma utancı yüzünden CAN ATEŞİ'nden nefret eden adamdan YILDIRIM'ı nasıl aldığına ilişkin birkaç söz.

Evet, şaşırmıştık, herkesten çok da Maddy şaşırmıştı (o, bütün gün boyunca Kaltak'la dolaşıp hiçbir *ipucu* görememişti) Kaltak Sadovsky ve Acey Holman'ın, bırakın arkadaşlık ilişkileri, iş ilişkileri olabileceğini bile düşünmüyorduk ve sonra birdenbire Kaltak, hadi, akşam saat yedide EMPIRE STATE YENİ ve KULLANILMIŞ ARABALAR'da, Fairfax ve Tideman'ın orada buluşalım, çok şaşıracaksınız! diyor—ve elbette çok şaşırdık.

Aşağı Mahalle'de, hem beyazlar hem de siyahlar arasında *pezevenk*ten daha kötü bir tabir yoktu ve *pezevenk lafı* bazen Acey Holman'ın adıyla birlikte kullanılırdı, belki espri olsun diye, belki de değil. Kaltak da ondan bahsederken bu şekilde konuşurdu. Bu yüzden onu sevmediğini düşünürdük ama şimdi, "Ah! Acey kötü değil—Acey anlaşılabilecek, iyi bir adam," diyor.

Adamın işinin gerçekten ne olduğunu kimse tam olarak bilmiyordu. Sanırım şimdi geriye baktığımda onun küçük çaplı bir

dolandırıcı olduğunu söyleyebilirim, parası vardı ama o büyük isimler kadar değil, yıllar sonra infaz usulüyle kafasının arkasından vuruldu ve cesedi Cassadaga'ya atıldı, zavallı Acey. O zamanlar Hammond'da parlak bir üne sahipti, üçkâğıtçıydı, kumar borçlarının sonlandırılması ondan sorulurdu, YILDIRIM adını verdiğimiz bu bizim, yoksa Kaltak'ın mı demeliyim, dört kapılı 1952 model Dodge için pazarlık ettiği EMPİRE STATE YENİ ve KULLANILMIŞ ARABALAR araba komisyonculuğu dahil civarda dönen birçok işte parmağı vardı.

Hemen orada, açık havadaki alanda, yukarıda uzun ince, kırmızı bayraklar rüzgârda dalgalanıp çarparken, Acey Holman siyah, briyantinle yatırılmış saçları, Dean Martin tarzı, uykulu gözlerle kasılmaları, üzerinde ucuz görünen pahalı kıyafetleri ile... Acey ve Kaltak pazarlık etmeye başlıyorlar: Acey Dodge için 299 dolar istiyor "yeni gibi iyi durumda, neredeyse" ve Kaltak "en fazla" 225 dolar veriyor ve geri kalanımız etraflarında toplanmış dinliyoruz, tenis maçındaymışız gibi bir ona bir buna bakıyoruz. Acey sizinle konuşurken dokunmazsa yapamayan adamlardandı ve şimdi de beklendiği gibi bir eliyle Kaltak'a dokunuyordu ama Kaltak iyiydi, sakin görünüyordu çünkü istediğinde çok cana yakın olabilirdi. Erkeklere karşı demek istiyorum.

Yani, Kaltak kızlara ve kadınlara karşı her zaman cana yakındı, bu onun doğal haliydi. Erkeklere karşı belli bir rol oynardı. Güzel olmasının yardımı dokunuyordu ve bir erkeğin gözlerini bir blok öteden üzerine çekebilecek saçları vardı ama onlarla nasıl başa çıkacağını bilirdi, tıpkı Acey'le olduğu gibi, sert konuşup espriler yaparak, ama aynı zamanda "dişi" de, filmlerde olduğu gibi.

Ayrıca Maddy, Violet Kahn'ın da orada olduğunu görüyor.

O salak, muhteşem Violet Kahn'ın bu gece bizimle—yani, Goldie, Lana, Rita ve Maddy ile—olması için bir neden yok, *görüntüsü* haricinde. Kocaman gözleri, nemli, ekmek hamuru gibi beyaz pudralı teniyle Acey Holman'a bakıp dudaklarını sarkıtıp gülümsüyor ve mor pamuklu-örgü kazağının güzelce oturduğu

büyük göğüslerini göstermek amacıyla CAN ATEŞİ ceketinin fermuarı tesadüfen açılmış.

Böylece Acey'nin sinsi-parlak gözleri Kaltak Sadovsky'nin yüzünden uzaklaşıp *takılacak* başka bir nokta buluyor.

Strateji, ne olursa olsun, kasten ya da değil, işe yarıyor.

Kırk dakikalık, şaka yollu bir pazarlıktan sonra Acey Holman, "Pekâlâ tatlım, sen kazandın: 225 olsun. Artı bir depo bedava benzin ve neredeyse yeni bir yedek lastik," diyor. Karşı koyamadan Kaltak'ı gözleriyle yukardan aşağıya yalıyor. "Gördüğüm kadarıyla istediğinde *işini* bilen modern kızlardansın."

Kaltak mutlu bir şekilde gülüyor, üzerinde bir pırıltı var.

Doğal olarak hepimiz mutluyuz—neşeyle el çırpıyoruz. Şimdi bizim olan arabaya atlıyoruz.

Toby bacaklarımıza dolanıp havlamaya çalışıyor, hepsi çılgın, boğuk, komik havlamalar. Goldie onu kaldırıp arkaya atıyor ve hepimiz bir hayli gülüyoruz.

Biz CAN ATEŞİ kardeşleri siyah ceketlerimiz, kırmızı eşarplarımızla Noel'deki küçük çocuklar kadar heyecanlıyız. Bir ARABAMIZ var. En sonunda bir ARABAMIZ var. Bunun için nakit parayı (ve Acey Holman nakit istiyor) Kaltak nereden buldu kimse bilmiyor ve kimse sormuyor. Bir ARABAMIZ var.

Bir süre sonra Kaltak'ın tarafındaki pencereye yaslanıp hepimize birden gülümsüyor, hepimize birden göz kırpıyor, Acey Holman eğlenmişe benziyor, eğer onu tartacak kadar zekiyseniz gülümsemesinin belki biraz yapmacık olduğunu farkediyorsunuz, "—Evet, ben diyorum ki siz hepiniz *modern* kızlarsınız. *Ticaret* dendi mi *işinizi* biliyorsunuz."

Sonradan anladığımıza göre zaten Acey Holman Dodge için Kaltak'ın verdiğinden fazlasını asla isteyemezmiş. Ne kadar çok şeyinin bozuk olduğunu kullanınca anladık.

Ama yine de—bu daha sonraydı.

6

CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI/ CAN ATEŞİ OLTASI

Nasıl başladı...

Bu kadar ani ve karşı konulmaz bir şekilde bütçe ihtiyacı olan CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'ndeki hayatımıza yine de çok mutlu başladık, gecenin bir saatine kadar mutfakta titreyerek her zaman MALİ HESAP yapardık. Mutfaktaki odun yakan ocak dumanla karışık dalgalı bir ısı verirdi, konuşurduk, endişelenirdik, plan çıkarır MALİ HESAP yapardık, sonra sabahın ilk ışıklarıyla soğuk odalara dağılıp yataklarımızda uyumaya çalışırdık (tam olarak yatak değillerdi, yerlere serilmiş şilteler: kokulu, lekeli, tanesi dört dolara Myrtle Caddesi'ndeki ikinci el eşyalar dükkânından alınmış) sonra uzaktan duyulan gök gürlemesi gibi o uzun günün içinde, uğursuzca devam ederdik ama biz CAN ATEŞİ kardeşleri, hepimiz, sorumlulukla ayrı ayrı kendi görevlerimizi yüklenirdik (Kaltak'ın, Goldie'nin ve Lana'nın şehirde işleri vardı, Maddy, Rita ve Violet hâlâ okula gidiyorlardı, hepsi her sabah pirinç-gökkuşağı boyalı YILDIRIM'a biner Hammond'a giderdi) sadece kan-kardeşlik bağlarıyla değil CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARI'yla da bağlanmıştık, daha önce de belirttiğim gibi (ve Muriel'in bizi uyardığı gibi) gerçek kardeşler gibi birlikte yaşamak için kiraladığımız bu eski çiftlik evi, hiç

bitmeyen bir sevgiyle bağlandığımız bu CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ aynı zamanda teker teker ya da hepimizin birden çabalarımızı içine akıttığımız, ışık saçan bir çukur gibiydi... Maddy bir rüyasında kendisinin ve diğerlerinin içine düştüğü ve düştüğü... ve *düştüğü* gerçek bir çukur görmüştü.

Maddy yetişkinlerin ona karışmalarından ve zorbalıkların muaf kıldığı bu yedi ya da sekiz ay boyunca, annesini günlük hayata, dolayısıyla HAYATA karşı uyumsuz kılan gerçeğin sadece *yetişkinlik* olgusundan, *yetişkinliğin* o felç eden yükünden kaynaklanıp kaynaklanmadığını merak etmeye başladı. Geleceği mali hesaplara bağlı olarak planlama saplantısı, eve giren paranın çıkacak para ile ölçülerek hesaplanması, her ay her mevsim boyunca sinir bozucu çeşitlemeleriyle mali hesaplar, mali hesaplar, mali hesaplar şimdi CAN ATEŞİ defterinde sayfalarca yer tutuyor. Tıpkı konuşarak, endişelenerek, plan çıkararak, hesaplayarak harcanan saatler gibi... Aylık kiranın hesaplanması, *artı ihtiyaçlar,* hiç bitmeyen yemek ihtiyacı, bu yüzden yemek alışverişleri, benzin, ayakkabı, ikinci el bir buzdolabı, halı, tabak çanak, temizlik fırçaları, koltuk, yalıtım, tesisatçılık hizmetleri, fare zehiri, yapıştırıcı, dezenfektan, sigara, bira, uçmak için marihuana ihtiyaçları: *Şimdi buna neden 'uçmak' dendiğini biliyorsun, ha?*

Bize neler olduğunu, Kaltak'ı bu kadar ümitsiz bir duruma düşüren, bu yüzden bu kadar korkusuz, bu kadar acımasız görünmesine neden olan şeyin ne olduğunu anlatmanın başka bir yolu da şu... Bir kere bakmayı öğrenirseniz DÜNYA'yı bir daha asla dokunulabilir kalıplar ya da kalıcı boyutlar içinde göremezsiniz, sadece o hızlı, belirsiz DEVİNİMi görürsünüz. Çünkü yirminci yüzyılda öğrendiğimiz bütün o maddi şeyler, görünmez baskı alanları uygulamalarından başka bir şey değil.

Bu yüzden görülebilir olanlar sonuç, neden değil.

Bu yüzden mevcut olmayan ama üzerinizde hâkimiyet kuran şey tarafından büyüleniyorsunuz, tıpkı biz CAN ATEŞİ kardeşlerin cennetimiz ve Araf'ımız, öncesinde başka bir şey düşünemediğimiz CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ tarafından ele geçirilişimiz gibi.

Kaltak bir gece hasta gözünü ovuşturup durgun ve kuşkulu bir suratla—bu onun o kısa süren Mohigan Etleri'ndeki kendi deyişiyle pis-işi sırasındaydı—"Biliyorsunuz, bir evin *anılar* için doğum yeri olması beklenir ama acaba bizim için şimdiden çok mu geç diye merak ediyorum. Eski anılarımızı *yenileriyle* nasıl değiştireceğiz?" diyor.

Kaltak'ın sık sık iltihaplanıp acıyan hasta gözü, irisi üzerindeki o küçük kan-lekesiyle ilgili olarak: Elbette onu ikna etmeye çalıştık, özellikle Maddy, Tanrı aşkına, bir göz doktoruna gitmesi için çok ısrar etti, ne bekliyordu?—kör olmayı mı?—ve Kaltak asla verecek cevap sıkıntısı çekmezdi, gülümseyerek, karşılayabilecek gücü olur olmaz elbette doktora gideceğini söyler, ya da sözünü sakınmadan meydan okurcasına, "Neden?—bak *gerçekten* kötü bir şey yok, ben bunu kendi irademle hallediyorum."

Daha sonra sorulacağı gibi evimizde tam olarak kimlerin yaşadığını söylemek imkânsız, çünkü her şey o kadar çok değişti ki. Birlikte şehre giden CAN ATEŞİ kardeşlerinin isimlerini söylemiştim, ama sıklıkla bizden başkaları da olurdu ve Violet evinde Hammond'da kalırdı ve bazen (bunlar tahmin edebileceğiniz gibi tatsız tartışmalara neden olan zamanlardı) eve bir geceliğine veya günlerce kalmak için gerçekten CAN ATEŞİ üyesi olmayan kızlar veya kadınlar davet edilirdi, Agnes Dyer'ın ablası (Agnes Dyer, Kasım 1955'te aramıza alınan yeni bir CAN ATEŞİ üyesiydi) lânet olası, sarhoş kocası tarafından dövülüyordu ve hayatı tehdit ediliyordu *ve* Hammond polisi onu korumak için

kılını bile kıpırdatmıyordu, doğal olarak içtenlikle karşılandı ve gerektiği sürece bizim tarafımızdan saklandı çünkü her şeyden önce *ölüm kalım meselesiydi ve bunun gibi aşırı durumlarda bütün kadınlar kardeştir.*

(Bir şekilde Agnes'ın ablasının kocası karısının nerede saklandığını buldu. Böylece bu yapılı, genç adam arabasıyla evin önünde görülüyor ve frenlere asılıyor, sarhoş bir şekilde sendeliyor ve karısının adını bağırıyor, "Nicole! Lanet olsun sana, Nicole!" Eğer kızını kaldırıp oraya gelmezse ve onunla eve gitmezse onu öldürmekle tehdit ediyor, onun saçmalıklarından sıkıldığını, herkesin gözünde rezil olduğunu ve buna daha fazla müsaade etmeyeceğini söylüyor ve kilitli ve sürgülü olan arka kapıyı yumrukluyor, biz ışıkları kapatıp onu izliyoruz. Böylece o, bu adam, bizi göremiyor, üzerinde yalnızca gömleğiyle evin etrafını dolaşıyor ve evi yakmakla tehdit ediyor. En sonunda mutfak penceresinden bir taş atınca dışarıya çıkmak için çıldırıp viyaklayan Toby'yi serbest bırakıyoruz. Toby koşup atlayarak saldırıya geçip aşağılık herifi yere indiriyor, adam karda poposunun üzerinden haykırıyor, köpeği çağırmamız için bize yalvarıyor, kendisini öldürmememiz için yalvarıyor ve CAN ATEŞİ Alaska köpeğiyle ne kadar gurur duyuyor—havlayamıyor ama canavarlar, en vahşi yaratıklar gibi gırtlağının derinliklerinden hırlıyor. O güzel postunun her bir gümüş uçlu tüyü kalkmış durumda! Ve keskin, güçlü dişleri gülüyormuş gibi ortada!)

Bir de tabii Muriel Orvis vardı: Zavallı Muriel şehirdeki evinden atılmıştı çünkü birikmiş kira borcu vardı ve erken doğan küçük bebeği hastanedeydi, bir "mavi bebek"ti, dolaşım sorunu olan bebeklere verilen ad buydu. Bir değil, iki kalp-kapakçığı ameliyatı geçirdi ve Muriel hastanede bebeğinin yatağının yanında olmadığı zamanlarda bizim yanımızda kalıyordu, bu perişanlıkla başka nerede kalacaktı? (O aylarda Muriel Orvis nasıl da bir enkaza dönüşmüştü... Ve Kaltak nasıl da bu duruma da dahil olmuştu—bebeğin küçük kardeşi olduğunu düşünü-

yordu Kaltak, doğduktan sonra haftalarca ölüme o kadar yakın; muhtemelen asla "normal" olmayacak ve Tanrım, hastane masrafları, binlerce dolar... Muriel, Ferris'teki işini bırakmak zorunda kaldığı için sigortası yoktu ve o piç Ab Sadovsky tabii ki bir tek kuruş bile göndermemişti.)

Yalnızca Irene adında siyah bir kız, Kaltak'ın işten bir arkadaşı CAN ATEŞİ'ne tanıştırmayı umduğu ve reddedilen biri... Söylemeye utanıyorum.

Belki bir hafta süren tartışmalar, müzakereler, kavgalar ve birçok tatsızlıktan sonra, Kaltak üç müttefik ile beraber (müttefiklerden biri Maddy Wirtz) CAN ATEŞİ'nin korunmaya ya da zor zamanlarda kardeşliğe ihtiyacı olan bütün kızlara ve kadınlara açık olması gerektiği duruşunu benimserken CAN ATEŞİ'nin geri kalanı gizli oylamada HAYIR HAYIR HAYIR diye oy verdiler. Siyahlara karşı gerçekten bir önyargıya sahip olduklarından değil (öyle söylediler) yardımseverlik ya da cömertlikten yana fakir olduklarından da değil (öyle söylediler) ama *insanlar için en iyisi kendi benzerleriyle birlikte kalmaları değil mi, bu şekilde daha mutlu olmazlar mı?*

(Bu anı yazısında Maddy Wirtz hakkındaki tüm hakikati anlatacağıma yemin ettim, tıpkı CAN ATEŞİ hakkında olduğu gibi, bu yüzden burada izin verin Maddy'nin, Kaltak'ın diğerlerine duyduğu kızgınlıktan çocukça, gizli bir zevk aldığını açıklayayım; özellikle Kaltak ve Goldie arasındaki anlaşmazlıktan. CAN ATEŞİ'nin çoğu Kaltak'a tereddütle karşı çıktı, ama "Bum-Bum" Goldie aklındakileri söylemek zorundaydı ve Kaltak da Kaltak olduğu için karşılık olarak kendi aklındakileri söyledi. Bu yüzden her zaman araları iyi olan, birbirlerinden hemen hiç sır saklamayan bu iki arkadaş, çok hızlı bir şekilde birbirlerine bazı sert sözler söylediler. Kaltak birdenbire, "Irene'i ya da başka birini veto etme hakkını sen nereden buluyorsun?—sen kendi kı-

çını zambak-gibi-*beyaz* mı sanıyorsun? Sen herhangi bir *yerdeki* herhangi bir siyahtan daha mı üstünsün yani?" diyor ve Goldie, "Evet, öyleyim! Öyle olduğumu düşünüyorum! O yüzden siktir Sadovsky!" diye bağırıyor ve Kaltak gülüyor. Küplere binmiş bir halde, "*Sen* siktir!" Kapıyı vurarak çıkıyor ve o gider gitmez ev mezar sessizliğine gömülüyor... YILDIRIM'ı alıp gaza basarak gidiyor ve sabah dörde kadar dönmüyor, bütün bu süre boyunca bütün CAN ATEŞİ kardeşleri (Goldie hariç) başına kötü bir şey geldiğini sanarak acı çekiyorlar.)

Nasıl başladı.

Kaltak'ın siyah arkadaşı yüzünden çıkan kavgadan birkaç gün sonra (bu kavgayı Kaltak, CAN ATEŞİ aşkına unutmaya karar verdi çünkü affedemeyeceği kesindi) Kaltak kimseye bir şey söylemeden atak bir hareket yapıyor: Hafifçe değiştirdiği, kalın sesiyle gazeteye "19 ve 26 yaşları arasında, ZEKİ, GİRİŞKEN, 'KAZANAN' KARAKTERDE ve SATIŞ YETENEĞİ OLAN genç baylar aranmaktadır" diye ilan veren "Dr. B. J. Rucke" adında biriyle şehirde randevulaşıyor. Parklar ve Eğlence'deki işinden bu yana Kaltak birçok işe girdi, tatmin edici olmayan ve çok düşük ücretli işler, onlara pis iş diyor Kaltak, giderek çaresizleşiyor.

İçini kemiren şey CAN ATEŞİ BÜTÇESİ... MALİ HESAPLAR, MALİ HESAPLAR, MALİ HESAPLAR ve sorumlu olan o, her durumda en sorumlu olan o. Ve bir de zavallı Muriel var ve Muriel'in bebeği Evangeline, doğduğunda yalnızca bir kilo dokuz yüz gram gelen bir bebek ve yaşaması pek beklenmiyor... Muriel Orvis'in bebeğinin normalden küçük olacağına ve bir şeyleri düzeltmek için bu kadar çok *para* gerekeceğine kim inanırdı, her zaman *para, PARA*...

Kaltak, babası Ab'a karşı yerinde neredeyse ateş yüklü bir kızgınlık duyuyor: Muriel ve kendi bebeğini yüzüstü bırakıyor,

alçak. Muriel'in hastane masrafları yüzünden şimdiden iki bin dolar borcu var ve Evangeline hâlâ hastanede, ne olacağı belli değil.

Kaltak'ın arkadaşlarına söylediği gibi sanki kafası bir çanın içine sıkışmış gibi. *Kafası* bir şekilde o çanın kendisi.

Sağır edici bir gürültü: MALİ HESAPLAR, MALİ HESAPLAR, MALİ HESAPLAR.

Bu yüzden Kaltak "Dr. B. J. Rucke" ile görüşmeye gidiyor, kendisi genç bir bay değil ama Hammond'da onun niteliklerine sahip kızlar için uygun olan işlerden bıkmış.

Zaten bazen erkek zannedildiği oluyor. Çekici, yakışıklı, genç, sarışın bir erkek. Erkek kıyafetleri giymiş, saçları alnından yukarı doğru geriye taranmış, sahte favoriler, elbette makyajsız, sesiyse kalın ve alçak, Kaltak âdeta bir erkek.

***

Kaltak görüşmeye YILDIRIM'la gidiyor ama bu dikkat çekici arabayı Bay Rucke'ın Merritt Bulvarı'ndaki bej tuğlalı evinden biraz uzağa park edecek kadar uyanık. Birdenbire iyimser bir ruh haline giriyor, görüşmeye çağrıldığı için ümitli, ofis binası değil, müstakil bir ev, o Cadılar Bayramı gecesi saf CAN ATEŞİ kardeşlerini ya-bir-şey-ikram-et-ya-da-cezana-katlan'a götürdüğü... Of Tanrım, üzerinden bir ömür geçmiş gibi geliyor. O seçkin konutların bulunduğu mahallelerden birinin kenarında, iyi, sağlam, pahalı-görünüşlü, eski bir ev.

Rucke'ın evi şehir otobüslerinin izlediği rotalardan birinin üzerinde yine de. Bulvarın bu kısmındaki zarif, eski evlerden bazıları apartmanlara ya da ofis binalarına dönüştürüldü.

Kaltak'ın görüşme saati akşam altı-otuz diye ayarlanmış, bu tür bir görüşme için garip bir saat, hava kararmış, nemli, soğuk. Taş merdivenlerden çıkıyor, kapı zilini çalıyor, loş ışıklandırılmış antreye dikkatle bakıyor. Aralık, kış olmasına rağmen Kaltak palto giymiyor, eski püskü bir şey giyemeyecek kadar mağrur ve

şu an sahip olduğu şeylerin hepsi eski püskü, üzerinde pas rengi, fitilli kadife bir ceket var, uzun ince gövdesine oturacak şekilde düğmelenmiş, keskin ütü çizgileri, krem rengi bir pantolon ve kibar bir yüz. Üzerinde ayrıca beyaz bir gömlek, Rita'nın kıkırdayarak bağladığı çizgili, yeşil bir kravat. O zarif kafasına krem rengi, süet bir fötr şapka (Aşağı Mahalle'deki siyah adamların sevdiği gibi hafif yana eğik, etkileyici bir tarzda) takmış. Evden çıkarken, Rita ve Lana ve diğerlerinden bazılarının arkasından ıslık çalmalarından utandı, belki biraz da hoşuna gitti—"Dalga geçmeyin," diye güldü "—bu ciddi bir *durum*."

Hayatlarımız boyunca merak ettiğimiz şey bu: bu-başımagelen-şey, *ciddi* mi? Belki değildir?

Eğer *değilse*, o zaman..?

Eşikte beklerken lekeli bir cildi, kemik çerçeveli gözlükleri olan genç bir adam, başı öne eğik bir halde evi aceleyle terk ediyor. Neredeyse Kaltak'a çarpacak olmasına rağmen bir şey söylemiyor. Kaltak, "Dikkat etsene ulan" diyor.

Gitgide daha çok erkek gibi hissediyor, duruşu ve güzel kıyafetleriyle rahat. İyi göründüğünü biliyor ve bu onu gülümsetiyor ama kız gibi bir gülümseme değil (çünkü o zaman belki gülmezdi) ama olduğu gibi, saygın, eski bir yer olan Merritt Bulvarı'nda bir iş görüşmesinde kendini tanıtan genç bir adam gibi...

Elli yaşlarında bir adam kapıda beliriyor, koca-kafalı, tombul-yumuşak; Kaltak'ı içeri davet ediyor. Elini uzatıp "Merhaba!—Ben B. J. Rucke," diyor ve Kaltak da aynı şekilde, "Merhaba, ben Mike Sadovsky," diyor. Bu ad ağzından yumuşak bir şekilde yuvarlanarak çıkıyor, bu yüzden B. J. Rucke onu tereddüt etmeden kabul ediyor, ama ona biraz şaşırmış olarak bakıyor, değil mi?—gergin bir adam, dirseğinde yaması bulunan kahverengi, tüvit, spor bir ceket giymiş, pantolonunun ütü çizgisi yok. El sıkışı çabuk, ıslak ve çekingen.

Kaltak B. J. Rucke'ı tabloların asılı olduğu bir koridordan güzel döşenmiş, loş aydınlatılmış bir odaya doğru takip ediyor, ofis değil, ama onun gözünde ev gibi de değil. Eski bir oda, stor kapaklı bir yazı masası, karamela renginde deri kaplama sandalyeler, yerde bakışları doğrudan aşağıya çeken, kırmızı, şarap renginde bir halı, öylesine güzel.

Kaltak PARA diye düşünüyor.

Bir pazarlamacının hafif kasıntı, kendinden emin duruşuyla güçlü, beyaz dişlerini göstererek gülümsüyor, bu iş için en doğru *adam* o.

B. J. Rucke hemen hızlı hızlı konuşmaya başlıyor. Ürünün adı, Merritt Ansiklopedileri, satış tekniği kapı-kapı-dolaşmak, bu tür işlerde "Mike Sadovsky"nin herhangi bir tecrübesi var mı?—ve Kaltak rahatça, yıllardır "satış işinde" olduğunu ilan ederek yalan söylüyor; en son EMPIRE STATE YENİ ve KULLANILMIŞ ARABALAR'dan tanınmış araba komisyoncusu Acey Holman'ın yanındaydı. "Bay Holman bana eksiksiz bir tavsiye mektubu yazacağına söz verdi" diyor parlak bir edayla.

Merritt Ansiklopedisi'nden birkaç cilt Bay Rucke'ın masasının üzerine yığılmış, yaldızla damgalanmış ağır ciltler. Kaltak'tan bunları incelemesi isteniyor, o da öyle yapıyor, ilgileniyormuş gibi yapıyor, Rucke'ın, gözlerini kırpıştırarak, dudaklarını yalayarak ona baktığının farkında... Şapkasını kafasından çıkarmamış olması acaba saygısızlık mı?

Dr. B. J. Rucke, şişman suratlı, birbirine yakın küçük gözlü, burnunda ve kulağında kıllar olan bir adam. Saçları solgun, grileşen bir kahverengi, düzensiz olarak seyreliyor. Astımı varmış gibi duyulur bir şekilde nefes alıyor. Masanın üzerinde, dirseğinin yanında flaşı dikkat çeken, güzel görünen bir fotoğraf makinesi var.

Açık konuşmaya çalışarak, aslında'lı bir tonla, Rucke, Mike Sadovsky'nin görgüsünü ve tahsilini soruyor?—eğitimi?—Hammond'da nerede yaşıyor, ailesine yakın mı? Aslında onu basit bir şekilde "konuşma"ya davet ediyor—"kişiliğini" göstermesi için. Böylece Kaltak en iyi satış gülümsemesiyle bu garip kişiliği gözlerinde sabitleyerek, tatlılıkla havadan sudan konuşuyor, Hammond'da olan bitenlerden, Birleşik Devletler'de eğitimin öneminden, akıllı, erdemli olmakla hayat boyu kendini-geliştirmenin öneminden söz ediyor.

Rucke'ın bakışlarının gayri ihtiyari Kaltak'ın ayaklarına (kadın ayağı olduğu pek belli olmayan, uzun, ince ayaklar), sonra da yavaşça, neredeyse okşarmışçasına yüzüne kaymasından rahatsız olmaya başlıyor ama göstermemeye çalışıyor.

Rucke ona birkaç soru daha soruyor, ona, yani cana yakın Mike Sadovsky'ye karşı saygılı görünüyor, bir gözü kısık, mesafeli bir şekilde gülümsüyor, sonunda sanki cesaretini toplarmış gibi, boğazını temizleyip, "Şapkan—şapkanı içeride de her zaman takar mısın Mike? Acaba çıkarmak—ister misin?" diyor.

"Elbette" diyor Kaltak. Küllü-sarı, dalgalı, pompadour modelindeki, kokulu bir saç losyonuyla yağlanmış saçlarını bozmamaya dikkat ederek krem renkli fötr şapkasını çıkartıyor ve kayıtsız bir şekilde dizinde dengeliyor. Bunu yaparken Rucke'ın keskin nefes alışlarını duyuyor.

Rucke çekinerek, "Kaç yaşındasın Mike?" diyor.

Kaltak gözlerini sakin bir şekilde Rucke'a doğru kaldırıyor ve uzun bir süre cevap vermiyor. Nedir bu alçak? İşi aldım mı, almadım mı? diye düşünüyor Kaltak. "Sanırım yirmi beş yaşında olduğumu size söylemiştim," diyor.

"Ama daha genç... görünüyorsun."

Kaltak kendinden emin bir şekilde omuzlarını silkiyor. Yüzüne sıcak bastığını hissediyor, Rucke'ın ona bakışlarından hoşlanmıyor, adam daha da yaklaşıyor. (Tekerlekli bir döner iskemlede oturuyor.)

"Tıraş oluyor musun?" diye soruyor.

"Tıraş mı? Elbette."

"Yüzün öyle... dikkat çekecek derecede yumuşak ki."

Kaltak yine omuz silkiyor, tedirgin bir şekilde. Dikkatini tekrar Merritt Ansiklopedisi'ne yöneltiyor, Cilt I, A–E, oyalanarak sayfalarda geziniyor. Hayatının büyük bölümünde Kaltak Sadovsky sakin sakin oturup bir şeyler *okuyamayacak* kadar sinirli ve huzursuz biriydi; onun önemli fiziksel olaylar dışındaki şeylere dikkatini vermesi zordu, mesela bir duvarın üstünde yürümek için denge sağlamak, yükseklere tırmanacak koordinasyona ulaşmak, sustalı bıçağını ceketinin iç cebinden çıkarmak ve açmak ve ortaya sürmek için gerekli yıldırım hızındaki el çabukluğunu yakalamak, bıçağı kullanmak üzere hamle yapmak... Ya da tam olarak kullanmak için olmasa da, ciddi olduğunu göstermek için.

Bir karganın ötüşü kadar ani ve sert, kapı çalıyor. İlk başta sanki Kaltak'tan büyülenmişe benzeyen Rucke kapıyı duymamış gibi görünüyor; sonra ayaklarının üzerinde doğru dürüst duramayıp yalpalayarak yavaşça ve telaşla sandalyesinden kalkıyor. "Başka bir aday! Ne kadar çabuk! Merak etme Mike, onu yollayacağım!" Geçerken sanki kazaraymış gibi hafifçe Kaltak'ın omzuna dokunuyor ve Kaltak tam olarak farkında olmadan kokusunu aldığı şeyin ne olduğunu anlıyor: Ağız spreyinin örttüğü viski kokusu.

Rucke yalnızca bir dakikalığına gidiyor, Kaltak için odayı incelemeye yetecek zaman yok. Masada birkaç çekmece açıyor ama ilgi çekici bir şey bulamıyor. Kâğıtlar, belgeler. Sonuna kadar açılmış, kullanılmış kurşun kalemler. Orta çekmecede çok eski, kullanılmış, deri bir adres defteri var, kâğıt parçalarıyla hatta üzerine isimlerin ve telefon numaralarının dikkatle kaydedildiği peçete parçalarıyla dolu.

Rucke dönünce hemen oturmuyor, Kaltak'ın başında duruyor yüzünde derin bir... vicdan azabı ifadesi mi var? İç çekiyor, gülümsemeye çalışıyor. Sanki fikri neredeyse-zorla değiştirilmiş bir adam gibi görünüyor.

"Ben—ben görüşmeler daha günlerce sürer diye düşünmüştüm, ama—" diyor.

Kaltak, "Yani işi aldığımı mı söylemek istiyorsunuz?" diyor.

"Şey, ben—"

"Bir sorun mu var?"

"Ah, hayır, bir sorun yok! Ama ben, ben—" Rucke'ın gözüne fotoğraf makinesi ilişiyor ve hemen, "—Fotoğrafını çekmemden rahatsız olur musun? Bulduğum en pratik yol bu—yüzleri aklımda tutmak için. Dosyaya iliştirmek üzere. Bilirsin," diyor.

Kaltak kaskatı kesiliyor. "Tamam olabilir. Burada mı oturayım?"

"Ah, evet! Evet! Orada—oturman yeterli."

Rucke makinenin üzerine titreyerek eğiliyor, kör edici flaş karşısında gözlerini kısmaktan, irkilmekten kendini alamayan Kaltak'ın yarım düzine kadar pozunu çekiyor. Rucke yaklaşarak neredeyse müzikal bir tonda kendi kendine mırıldanıyor. "...ne kadar fevkalade, ne kadar... güzel."

Kaltak, kontralto sesini keskin bir şekilde yükselterek, "Bak, işi aldım mı, almadım mı?" diyor.

"...hayatımda gördüğüm en olağanüstü, en narin *delikanlı*... Bir Yunan büstü gibi..."

Kaltak, Rucke'ın, dizinin üzerine yerleşen eline bakarak, sukûnetini bozmadan *Buna inanmıyorum* diye düşünüyor, adamın sıcak, alkol kokan nefesini duyuyor, o ham hayali, bocalamayı, gözlerindeki çaresizliği görüyor. Öyle ki sanki Rucke'ın ruhu kendi iradesi dışında diz çöküyor; onun acısını hissediyor; ama merhamet etmeyecek. Bir adam ona dokunuyor!—*ona*! O

kadar öfkeleniyor ki adamın başta utangaç olan eli şimdi ateşli bir biçimde bacağında şehvetle dolaşmaya başladığında, korkmuyor bile.

Rucke'ın elinden bir yılan kadar çabuk kurtuluyor, uzağa sıçrıyor, sanki bu hareketi daha önce birçok kez çalışmış gibi sustalı bıçağını ceketinin cebinden çıkarıyor. Rucke şaşkınlıkla bakarken bıçağın keskin ucunu adamın yüzünde soldan sağa kaydırıyor, bıçağı sanki doğrudan tıraş edermiş gibi kullanıyor.

"Ah!—aman Tanrım—"

Rucke sallanarak, parmaklarının arasından kan damlayarak öylece duruyor.

"Ah—ne yaptın? Beni—beni yaraladın—"

Rucke arkaya doğru sendeliyor ve sandalyesine düşer gibi oturuyor. Baş döndürücü bir an, Kaltak çileden çıkmış durumda, kalbi göğüs kafesinde nerdeyse mutlulukla çarpıyor, bıçağı gerçekten saplayacak gibi oluyor... Ama Tanrım, hayır, adam zararsız, adam acınacak halde. Utanmış bir halde ağlıyor, elleriyle yüzünü saklıyor, ona dokunmak istemediğini, yalnızca bakmak, seyretmek istediğini söylüyor—"Lütfen affet! Beni ihbar etme! İstemiştim ki—"

Kaltak kurnazca, "Evet, seni ihbar edeceğim! Polisi arayacağım!" diyor.

"Hayır, lütfen, bu kadar zalim olma—boş yere zalim olmaya gerek yok—"

B. J. Rucke döner sandalyesinde yenilgiyle oturmuş, parmaklarının arasından kan akıyor. Daha önce Kaltak'ın yetişkin bir adamı ağlarken hiç görmediği gibi ağlıyor, bu görüntü Kaltak'ın hoşuna gidiyor, *vahşi* bir görüntü. Keşke CAN ATEŞİ kardeşleri de görebilselerdi. Kan ve gözyaşları. *Vahşi.*

Rucke kontrolünü kaybettiğini, sadece bir anlığına kontrolünü kaybettiğini, ona dokunmak istemediğini mırıldanıyor, sadece bir anlığına—ama o bir an şimdi bir sonsuzluk. Kaltak onu

affedebilir mi?—yani "Mike Sadovsky" onu affedebilir mi? "Sevgili, güzel delikanlı—zalim olma! Beni yaraladın! Bu yeterli değil mi! Kimse bilmemeli, ailem—mahvolacak! Yemin ederim daha önce hiç—böyle bir şey—"

Rucke korkmuş bir şekilde, ama heyecan ve dikkatle ona bakıyor; gözleri fal taşı gibi büyümüş; yüzü kırış kırış ve kanla ağ ağ olmuş. Bıçağın izlediği yol soldan sağa yukarı doğru, sol yanağında, üst dudağından birkaç santimetre boyunca sağ yanağına doğru, fütursuzca uzayan bir yara. Kan serbestçe akıyor ama az az, kesik derin değil. Kaltak derin olmasını isteseydi derin keserdi. Kaltak küçümser gibi diyor ki, "Yara izi kalmayacak. Merak etme."

Rucke cüzdanına uzanıyor, hıçkıra hıçkıra ağlarken cüzdanı tutamayıp yere düşürüyor, Kaltak'a bütün parasını alması için yalvarıyor, saatini, yüzüğünü, fotoğraf makinesini, ah, her şeyi alması için yalvarıyor, daha çok parası var, toplamından emin değil ama daha parası var, şöminenin üzerindeki rafta, kitaplardan birinde, şu büyük kitapta, Audobon'un *Kuzey Amerika'nın Kuşları* kitabında...

Kaltak usta bir şekilde bıçağındaki kan lekesini kırmızı halıya silmek için eğiliyor. Sahte bir küçük-oğlan sesiyle, "Kulağa, *rüşvet* vermeye çalışıyormuşsunuz gibi geliyor, bayım," diyor.

***

Akşam dokuzda Kaltak eve, bize, sevgili CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'mize geri dönüyor, YILDIRIM'ın sesini duyduğumuzda bazılarımız mutfağı temizliyoruz, sonra bir dakika sonra Kaltak mutfağa dalıyor, uzun ve ince ve üzerine tam oturan kadife ceketiyle parlak güzelliğini sergiliyor, herkesin bildiği uzun uzun bacakları ve gözünün üzerine çektiği o muzip şapkasıyla... Ve biz şaşkınlıkla o fotoğraf makinesiyle Tanrı aşkına, ne yapıyor diye bakıyoruz, flaşlı, büyük, profesyonel görünümlü bir makine, altın kaplama bir kol saatini mutfak masasına bırakıyor, bir de

küçük elmaslarla çerçevelenmiş, oniks taşlı, ağır altın bir yüzük, kâğıt bir paketin içinden saf ve kokulu ve çok miktarda marihuana çıkıyor (bu, Kaltak eve dönerken Aşağı Mahalle'ye uğramış anlamına geliyor), ve şimdi bütün dikkatimizin onun üzerinde olduğunu bilerek—mutfakta olmayanlarımız, şaşkınlık çığlıklarını, gülüşmeleri ve kargaşayı duyup koşarak geldiler— BİN YÜZ ON ALTI DOLAR olduğu anlaşılan daha ziyade yirmiliklerden ve elliliklerden oluşan bir tomar para bırakıyor.

Hepimiz nefesimiz kesilmiş, dayak yemişiz gibi tamamıyla salak bir şekilde bakakalıyoruz.

Sonunda Goldie o kadar şaşırıyor, öyle bir dehşete düşüyor ki, Kaltak'la kavgasını ve Kaltak'tan nefret etmek üzere aldığı gizli kararı derhal unutuyor, "Tanrım! *Bunu* nereden aldın?"

Kaltak sakin bir şekilde gülümseyerek, "—Sadece *oltama* takılan bir şey."

CAN ATEŞİ OLTASI böyle doğdu.

7

CAN ATEŞİ OLTASI: Bir Derleme, 1955–1956 Kışı

MADDE. Tren istasyonunun henüz yenilenmiş, parlak ışıklandırılmış bekleme salonu, Güney Ana Cadde, Hammond, New York. Birbirine eklenmiş muşamba koltukların üzerinde sıra sıra oturmuş, tatil yolcularının ortasında yalnızmış gibi görünen on yedi yaşlarında bir kız, oldukça çilli bir yüzü, kıvırcık kızıl saçları var ve iri, şişman değil ama etli, dolgun, hoş bir şekilde tombul. Ve pudra kutusunu çantasından çıkardı. Ve endişeyle küçük aynadaki yansımasına bakıyor. Ve yardımcı olacağını düşünerek daha çok ruj sürüyor, uçuk pembe, ucuz bir dükkândan alınmış, parlak bir ruj. Ve tüm yaptığı bu, bekliyor, yalnızlığı ve kıvırcık, kızıl saçlarıyla dikkat çekiyor, istasyona girip saat yedide bekleme salonunun bir köşesindeki yerini aldığından bu yana hangi treni beklediği belli değil ve saat yedi kırk'ta başka bir yolcunun hayranlık dolu ilgisini çekiyor, görünüşe bakılırsa bu beyefendi de yolcu, kırklı yaşlarının ortalarında, kısa boylu, kızılımsı kahverengi saçları kırışık alnından geriye doğru taranmış, bakışlarında babacan, amcalara özgü bir hava var ve devetüyü ceketiyle iyi giyimli biri. Kız onu görmeden onun kıza yaklaştığını görüyoruz, kız onu görünce ürküyor ama korkacak, dikkatli olmayı

gerektirecek bir şey de yok, kızın yanma oturuyor ve kısa sürede onu rahatlatıp güldürüyor, parmaklarının arkasında kıkırdıyor, belki de bu yabancıya fazla güvendiğini görüyoruz, belki kız en ufak bir erkek ilgisinden koltukları kabaran, kendine güvensiz tiplerden, yani saf, belki de adamın davetini kabul ettiğine, ayağa kalkıp onunla birlikte bir yere kahve, bir şeyler içmeye gittiğine göre son derece yalnız. Adam şansına inanamıyormuş gibi yan gözle kıza bakarak onu bekleme salonundan çıkarıyor, kız, o tez bakışlı, aç-arzulu gözleri fark etmiyor. Ve dışarıdalar, rüzgârlı karanlıkta. Ve adam kızı park alanına doğru yönlendiriyor. Arabasına mı? Kız onun arabasına binecek kadar saf mı?

Bizim beklediğimiz yer park alanı.

MADDE. Altımız ya da yedimiz YILDIRIM'ın içinde New York eyaleti çevre yolu üzerindeki Rochester'ın bir banliyösü olan Endicott'a altmış dört kilometre yol gidiyoruz, orada Decatour Oteli var, büyük ve pahalı bir otel ve bir Noel ağacı gibi aydınlatılmış ve içimizden biri, ölü gibi beyaz teni ve nefis dudakları, büyük karaçalı gözleri olan, parlak siyah saçları perdeler halinde yüzüne dökülen, evet o işte, onu tanırsınız, üzerinde muhteşem siyah, süet bir kıyafet var, dizine kadar deri çizmeler, otelin lobisinde çantasının içinde bir şeyler arıyor, çok güzel, endişeli görünen bir kız. Yaşını tahmin etmek zor, on dokuz olabilir mi? Yirmi iki? On yedi? Ve sonunda uygun adam yaklaşıyor, ilk ikisi kibarca reddedildi ama üçüncüsü tam anlamıyla uygun görünüyor, üstelik olgun da, oltayı kibirle, küçük bir cüzdan gibi ağzına alıyor, gözleri istekli, ümitli.

Sonrasında hızla eve dönüyoruz. YILDIRIM'ın içi kahkahalarla dolu, bazılarımız uçmuş, alev almaya hazır kibritler gibi çılgın bir haldeler ve Violet Kahn anlattıklarıyla daha da yüksek sesle gülüşmemize neden oluyor: "... Ne mi yaptım, *hiçbir şey* yapmadım. Yani hazırdım, biliyorsunuz, geçen seferki gibi, aşa-

ğılık herifi soymaya başlamak ya da işte ne bileyim sadece gömleğinin düğmelerini çözmek gibi, ama şanslı çıktım, bunu bile yapmama gerek kalmadı, korktu *yani gerçekten korktu*, hem de o kadar çabuk. Bakın, komi odaya elinde bir şişeyle geldiğinde, beni çabucak banyoya sakladı yani öyle bir zamanladım ki, tam komi giderken çıktım, anladınız mı, ondan yardım istedim ama o beni görmedi yani komi beni görmedi çünkü zamanlamam çok iyiydi. Bu yüzden bu zavallı herif, sanırım bana sahte bir isim verdi ama isminin 'Bradley' olduğunu söyledi, zavallı Bradley bana bakakalıyor, çünkü o kadar *değişmişim* ki—banyoda saçımı dağıttım ve ceketimin önünü açtım yani ceketim omzumdan düşecekmiş gibi duruyor ve yüksek sesle ağlıyorum, öyle bir ağlıyorum ki neredeyse durduramıyorum, ağlamaya başladığımda hep böyle olur, yokuş aşağı koşmak gibi ya da onun gibi bir şey anladınız mı?—bir kere başladınız mı gerisi kolay, neyse Bradley 'Aman Tanrım, Veronica, ne oldu?' diyor ve ben yarı-çığlık atarak ondan kaçıyorum, lütfen canımı yakma diyorum, lütfen, sadece on beş yaşındayım, burada olmak istemiyorum. O sabah evden kaçtığımı ve polisin muhtemelen beni aradığını söyledim, babam polisi arayacak tiplerden çünkü orduda albay ve Bradley o kadar korktu ki bayılacak ya da kalp krizi filan geçirecek sandım çünkü her şey o kadar çabuk değişti ki, yani bir dakika önce bu alçağın odasına gelip beni banyoya tıkmasına izin verecek kadar salak bir karıyken, bir dakika sonra deliler gibi ağlıyorum ve ciddi bir durum, yani bir çocukla beraber, değil mi?—sonuçta tabii ki beni satın alıyor, o böyle demiyor, zaten bana dokunmaya hiç niyetinin olmadığını söylüyor, 'Saçının teline bile dokunmam, Veronica, umarım bana inanırsın, benim de bir kızım var—' böylece derhal cüzdanından parasını çıkarıp saymaya başlıyor, elleri gerçekten çok kötü titriyor ve ben de öyle şiddetli ağlıyorum ki asansöre girip sayana kadar ne kadar para verdiğini göremiyorum: *iki yüz yetmiş yedi dolar*. Ve kahrolası gelir vergisi de yok!"

***

MADDE. Adı Lori, ya da belki Louise. Bazen eğlenceye düşkün Lulu. Dikkat çekici, platin sarısı saçları olan biçimli bir kız, saçları dalgalı ve Marilyn Monroe'nunki gibi kıvrılmış. Marilyn Monroe gibi yüksek ökçeli pabuçları içinde sallanarak, badi badi yürüyor. Yaşına göre olgun bir kız ama yaşı kaç? Okuldan terk—lise sona gelmeden bırakmış. Lathrup Eczanesi'nde çalışıyor. Erkeklerin geldiği bir yer, evli erkeklerin, boşanmış erkeklerin, gözleri kaymış erkeklerin, canavar gözlü erkeklerin. Bir keresinde Lathrup'ta kapanışa yakın bir saatte bir adam onunla konuşmaya başlıyor, garip espriler yapıyor ve o adamı cesaretlendirmiyor çünkü, saçına ve kırmızı rujuna, biçimli vücuduna rağmen o tür kızlardan değil. Muhtemelen iyi, Katolik bir kız ve bu adam da iyi, Katolik bir koca, emin olabilirsiniz, biraz sonra kız dükkândan ayrılırken adam arabasının içinde, kaldırımın kenarında onu bekliyor, araba tam bir sürpriz oluyor, üstelik güzel bir sürpriz, tank gibi, parlak, siyah bir Lincoln ve adam gülümseyerek acaba onunla dolaşmaya gelir mi diye soruyor. Sadece sohbete devam etmek için.

Böylece yolculukları Hammond'ın kuzeyinde, Tennersville diye bir yerde son buluyor. Ve barmenin uygun şartlarda kimlik sormadığı Tannersville Hanı'ndalar. Parayla çalışan otomatik bir gramofon var. Ve Eddy Fisher bir aşk şarkısı söylüyor. Ve Steve sarhoş oluyor. Şu birdenbire, küt diye düşecekmişçesine hiçbir belirti göstermeden sarhoş olan İrlandalılardan. Ve Lulu'nun elini sıkıyor, yarı ağlar gibi. Kırk yedi yaşında olduğunu söylüyor, inanabiliyor musun diyor. O inanamıyor. Bir karısı ve beş çocuğu var, inanabiliyor musun? Lulu kibarca eve gitmek istediğini söylüyor ama Steve duymuyor. O çok üzgün, Lulu'nun koluna dokunuyor. Koluyla Lulu'nun göğsünün ucuna sürtünüyor. Çok yalnız. Üç yıl boyunca ayık kalmaya çalıştığını söylüyor, tamamen ayık, ama yaşamak zorunda olduğun hayat buysa, sana

bahşedilen hayat buysa, Tanrım, ölsen de olur. Bu yüzden tekrar içmeye başlıyor ama yalnızca hafta sonlarında. Ve evdekiler bilmiyor. Ve bilmedikleri bir şey incinmelerine de neden olmaz. Hem zaten kimseyi ilgilendirmez. Ve dışarıda, park yerinde Steve Lulu'yu öpmeye çalışıyor, ama Lulu kaçıyor, korkuyor, şimdi çok genç görünüyor ve Steve arabaya bindiğinde lütfen onu eve götürmesini söylüyor, lütfen. Steve yola çıkarlarken tamam diyor, sonra, birkaç kilometre sonra daha küçük bir yola sapıyor. Yarı ağlıyor. Sözcüklerini ayırt etmek çok zor. Lulu'nun onu tanımadığını, onun Lulu'ya ne kadar değer verdiğini bilmediğini söylüyor. Onun da bir zamanlar Lulu'nun yaşında olduğunu ve bunun çok uzun zaman önce olmadığını söylüyor. Gözündeki sakatlık, odaklanma bozukluğu yüzünden kendisini kötü hissettiğinden emin olduğunu, genç erkeklerin bu tür şeyler hakkında zalim ve kaba olduklarından emin olduğunu, ama kendisinin Lulu'nun gerçekten hoş olduğunu düşündüğünü söylüyor. *O*, Lulu'nun güzel olduğunu düşünüyor.

Bunlar o gece oluyor. Sonra başka bir gece ve başka bir gece ve sonunda Lulu, Steve'in onu öpmesine izin veriyor. Ama dokunmasına, Steve'in istediği gibi dokunmasına izin vermiyor. Steve özür diliyor. O kadar üzgün ki. Evinden uzakta bir yerde bir oda bulmayı düşündüğünü ama korktuğunu söylüyor. Onun daha önce hiç yalnız yaşamadığını biliyor mu? Hayatında hiç yalnız yaşamadığını biliyor mu? Karısıyla daha çocukken, lisede evlendiler, sonra bebekler gelmeye başladı ve o hiç yalnız yaşamadı—bu bir gerçek.

Ah! Öyle mi! Lulu sevgi dolu, yumuşak şeyler söylüyor.

Lulu anlayışlı, hem yem, hem olta.

Lulu dürüst değil, hem olta, hem yem.

Steve, Elmwood Caddesi'nde bir oda kiralıyor, Hammond'da, YUKARI MAHALLE'de, kendi adına değil ama bu zamana kadar Lulu her şeyi öğreniyor, evet, ev adresini ve işini (O'Donnell ve

Oğulları Cenaze Evi—Steve oğullardan biri), ve Lulu umut dolu aşığıyla ilgili başka gerçekler de biliyor, sarhoş olan, hıçkıra hıçkıra ağlayan, kendine acıyan Steve'in ona anlattığı kadarıyla ona dair gerçekleri de biliyor. Ve şimdi paranın el değiştirme zamanı, bu yeni icat edilen bir CAN ATEŞİ ilkesi PARA EL DEĞİŞTİRMELİDİR!

Emin olun, böyledir.

MADDE. Ve yetişkinlerin hayatlarına burunlarını sokmalarından ve zorbalıklarından kurtulmuşken CAN ATEŞİ kardeşleriyle yaşayarak *mutlu mu, çok mu mutlu, hiç olmadığı kadar mı mutlu* yoksa *korkuyor mu, hemen her zaman, yaptıkları şeylerden korkuyor mu, polisten korkuyor mu, başlarına geleceklerden korkuyor mu*, "Katil" saatte bir değişen düşünceleriyle bunları bilmiyor. "Katil", Kaltak'ın Noel sonrası bir alışveriş cümbüşünden aldığı ucuz, modaya uygun sahte-kürkten kısa bir ceket, dar, üzerine yapışan siyah bir pantolon, Violet'ın dize kadar seksi çizmelerini giymiş, kardeşlerine onlar kadar cesur olduğunu, eve para getirmek amacıyla oyun oynamak için şansını denemeye onlar kadar istekli olduğunu kanıtlamak istiyor, evet doğruyu söylemek gerekirse heyecanlı da çünkü insanları aldatmakta, kötü olmakta gerçekten zevk veren bir şeyler var, evet ve Ötekileri, özellikle esas düşmanı oluşturan erkekleri incitmekte. Böylece bir gece, Hammond, Mount Caddesi'ndeki Trailways Otobüs Şirketi'nin telaşlı bekleme salonunda utangaç ve dikkat çekici bir şekilde "Katil", yani Wirtz oturup bekliyor: Olacakları bekliyor.

PARA EL DEĞİŞTİRMELİDİR!

CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR!

YILDIRIM'ın içinde bira içmişlerdi, bu yüzden Maddy kendini iyi hissediyordu, hatta çok iyi hissediyordu. Sigara içiyor, sevdiği şekilde dumanını ciğerlerinin derinliklerine çekiyor. Yağ-

murlu, soğuk bir nisan gecesi, haftanın ortası, sonraki gün okul var ama ne önemi var, Maddy son zamanlarda o kadar çok okul kırıyordu, derslerinde o kadar gerideydi ki, bir gün daha kırsa ya da okulu tümüyle bıraksa bile pek fark etmezdi. Eğer önemli olması için üzerinde hâkimiyet kurmasına izin vermezsen HİÇBİR ŞEYİN ÖNEMLİ OLMADIĞI o mutlu denge durumundaydı.

Son zamanlarda CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARInın yükü bile bir şekilde ortadan kalkmıştı. Evi ve araziyi bir gün satın alma umudu—aylık faturalar, ödemeler—önceki borçlar—Muriel Orvis'in hastane borçları için bulmayı umdukları birkaç bin dolar: Bunları Kaltak üzerine almıştı, düşünme işini ben yapacağım diyor Kaltak, kahrolası faturaları ben ödeyeceğim, geri kalanınız yapabildiğiniz en iyi şekilde *yardımcı olacaksınız.*

Herkesten yetenekleri kadar, herkese ihtiyacı kadar diyor Kaltak.

Yaşlı Peder Theriault'dan edindiği bir ilke. Kaltak onun ölmüş olduğuna inanıyordu, Hammond'da ortadan kaybolmuştu ve kimse nereye gittiğini bilmiyor gibi görünüyordu.

Sadece *yardımcı olun* diyor Kaltak.

Böylece "Katil" morali yüksek bir şekilde Trailways'in durağında oturmuş, yanındaki koltuğa bırakılmış gazeteye göz gezdiriyor, bekliyor, o hem yem hem olta, olta ama yem, ama yalnız değil, kardeşlerinden birkaçı yakınlarda, dışarıdalar, o şimdi on altı yaşında ama daha genç görünüyor, biraz kötü beslenmiş görünümlü, kararlı, kahverengi gözleri var, dalgalı, kıvırcık saçları kısa kesilmiş, zayıf, kemikli, dikkatli, meraklı. Onları kendisiyle ilgili, başarı şansıyla ilgili konuşurlarken duymuştu. Kendini bir şey zannedip sözcükleri uzata uzata konuşan Lana, olta işinde bu kadar başarılı olan Lana, ah, Maddy çok tatlı bir kız ama onun yeteri kadar güzel olduğunu düşünmüyorum, anlıyor musunuz? diyor ve Rita da şiddetle, hiç de değil—Maddy en az *benim* kadar güzel ve ben de bu işte fena değilim, değil mi? diye beni koru-

yordu. Ve son zamanlarda gitgide daha sabırsız bir hale gelen Goldie, belki de yem olamadığı, bu yüzden olta da olamadığı, bu yüzden CAN ATEŞİ MALİ HESAPLARINA yalnızca işte kazandığı parayla ya da doğrudan hırsızlık yaparak katkıda bulunabildiği için, adice, beni Wirtz ile ilgili endişelendiren şey, işler o noktaya geldiğinde onun bir korkak gibi davranması, o bir şekilde bizden biri değil, anlıyor musunuz? diyordu....

Bir şekilde bizden biri değil, anlıyor musunuz?

Maddy sessizce uzaklaştı, kalbinden bıçaklanmışa döndü. Ah, ne kadar incinmişti! Ne kadar kuşku dolu! Diğerlerinin onu savunmak için ne söylediklerini dinlemek bile istemeyerek oradan uzaklaşıyor, eğer savundularsa tabii.

Maddy defterine kendisiyle ya da CAN ATEŞİ ile ilgili kuşkularını asla yazmıyor. Nasıl bu baharda,1956'da bir şeylerin bir sona doğru yaklaşmakta...sapmakta olduğunu...hissedebilecek kadar sezgilerinin güçlü olduğunu yazmıyorsa... Tıpkı YILDIRIM'ın kendi hız sınırına dayanıp biraz geçtiğinde şasisinin sallanıp titremeye başlaması gibi. CAN ATEŞİ'nin yeni üyeleri, Agnes, "V.V.," Marion, Ginny, Toy onun tam anlamıyla güvendiği kızlar değil, hatta onları doğru dürüst tanımıyor bile, CAN ATEŞİ'ndeki kendi kan kardeşleri de artık onun güvendiği kızlar değil, hatta onları doğru dürüst tanımıyor bile, tabii Kaltak hariç, hayatını emanet edecek kadar güvendiği Kaltak hariç. *Çete-kızları, düpedüz suçlular, sürtükler* diyor Rose Packer hepsine ve Maddy onlardan biri, işte *burada.*

Tıpkı kendimizi hayatlarımız boyunca zaman zaman neden ve hatta nasıl orada olduğumuzu söyleyemediğimiz yerlerde bulmamız gibi. *İşte buradayım, burada olan benim, başka biri değil.*

Ve işte "Katil." Trailways otobüs durağında, 8 Nisan 1956.

Ve yarım saat sonra biri ona doğru yaklaşıyor, "Katil" birkaç dakikadır o tarafa bakmak istememesine rağmen onun farkında,

adam öyle rast gelmiş gibi onun yanına oturuyor, sonra konuşmaya başlıyor. Yine rast geldiği gibi havadan sudan, nereye gittiğini, okula gidip gitmediğini, yalnız mı, yalnız olmak için geç bir saat değil mi diye soruyor—ve "Katil" Kaltak'ın, onunla konuşan herkesle konuşmaması için söylediklerini unutuyor, strateji şu: Umut vaat edip etmediğini, parası olma olasılığı olup olmadığını anlamak için derhal adamı tartmak, Allah aşkına, otlakçılarla veya serserilerle zaman harcama, zamanımızı harcama. Ama o tecrübesizliği ve şaşkınlığı yüzünden unutuyor; durumu nasıl idare edeceğiyle ilgili hiçbir fikri yok. Sanki bir teknenin içinde küreği ya da dümeni olmadan hızla akıntı yönünde sürükleniyor, nereye gittiğini bile göremiyor.

Ah, Tanrım. Ölümüne korkuyor.

Adam aşağı yukarı kırklarında. Çabuk, yüzeysel bir benzetmeyle Maddy'nin lisedeki en gözde öğretmenine benziyor, onun için önemli bir dersin öğretmenlerinden biri, bu durum ayrıca dikkat dağıtıyor. Grileşmeye başlamış birkaç günlük bir tıraş, çarpık bir gülümseme, damarlı gözler ama zeki gibi görünen bakışlar, bronzlaşmış teninde sıyrıklar ve kırışıklıklar. Hayatında daha önce hiç görmediği bu adam, yalnızca yanına oturmakla kalmıyor bir de onunla sohbet etmeye çalışıyor, ona Florida'nın kuzeyinden yeni döndüğünü, Florida ve güneşin insanın fiziksel, zihinsel, ruhsal sağlığı için ne kadar önemli olduğunu anlatıyor.

"Katil" bakıyor ve gözlerini kırpıştırıyor. Bundan sonra ne geliyor?

CAN ATEŞİ kardeşlerinin camdan bakıp bakmadıklarını merak ediyor. O yöne bakıyor ama pek bir şey göremiyor.

Titriyor, oysa bekleme odası aşırı sıcak. Gülümsüyor, kafasını sallıyor, gözlerinin kenarı bu çabalarının sonucu kırışıyor. Yalnızca gülümse, biraz cilveleş, ne söylersen söyle tamamdır çünkü zaten dinlemiyorlar, diye öğretiyor Kaltak—tek düşündükleri seninle yalnız kalıp penislerini içine sokmak ya da buna benzer bir şey, *endişelenme.*

Birkaç dakika sonra Florida'dan yeni dönen bronz adam, sahte-kürk ceket giymiş kıza bir şeyler yemek isteyip istemediğini soruyor—aç göründüğünü söylüyor. Babacan-zorba bir gülümsemeyle.

Kız usulca olabilir diyor, karnına kramplar giriyor ama ayağa kalkmış, otobüs durağının kafeteryasına doğru hareket etmeye başlamış bile, ama adam hayır diyor, kızın koluna dokunuyor, haydi başka bir yere gidelim, *daha güzel* bir yere diyor.

Böylece dışarı, sokağa çıkıyorlar. Nemli, soğuk havaya. Kız etrafına bakınıyor, ama tanıdığı kimseyi göremiyor. YILDIRIM nerede?—görülebilecek bir yere park edilmiş.

Adam trençkot giyiyor, kaliteli ama yeni değil, sanki adam üzerinde onunla uyumuş gibi buruş buruş. Adam heyecanlı, sırf mendiliyle burnunu silişi bile buna işaret.

Nerede yaşadığını, kaç yaşında olduğunu soruyor, sigara içecek kadar büyük sanırım. Yalnız başına seyahat edecek kadar büyük. Anne-babasının onun nerede olduğundan haberleri olup olmadığını soruyor, "Katil" bu soruya şaşırtıcı bir küçümsemeyle, bir hapşırık gibi şiddetli bir şekilde, hayır, *yok*! diye cevap veriyor.

Mükemmel cevap, kesin.

Kaldırım boyunca, ıslak, parlak bir kaldırım boyunca yürüyor. Dengesini korumaya çalışıyor. Yol arkadaşı hoş bir kız olduğunu, birçok erkek arkadaşı olması gerektiğini söylüyor, öyle değil mi?

Hayır *yok*!

Bu bir şekilde komik kaçıyor, çok gülünç: İkisi birden gülmeye başlıyorlar.

Kahkahalarını yutuveriyor, nefes almaya çalışıyor. Boğuluyor mu?—bu kadar çabuk mu? "Katil" ayaklarını vuran, dizine kadar seksi çizmelerle, rüzgâr yüzüne zerreler çarptığında gözlerini kırpıştırıyor. Tepede arkadaşı ay var, bu gece bir ampul kadar parlak ve yumuşak, öyle ulaşılmaz ki.

Evde birlikte yaşadıkları CAN ATEŞİ kardeşlerinden biri, Maddy ile aynı şilteyi paylaşırlarken o astronomi kitaplarını neden okuduğunu sordu, kız onlara tam olarak "astronomi" kitapları demedi, okulda öğretilmiyorsa ne gerek var diye sordu ve Maddy bir an düşünüp hayatı boyunca vereceği en ağır cevaplardan birini vererek, çünkü gökyüzü her zaman *orada*, dedi.

Ulaşılmaz ama *orada*.

"Katil" gülerek, evet, aç olduğunu söylüyor. Aç ve bonfile istiyor, patates kızartması istiyor ve tatlı olarak dondurma istiyor. Ve içki istiyor.

Bronzlaşmış adam kendisinin de bir içki içebileceğini söylüyor, ona sevecen-istekli bir ilgiyle bakıyor.

Sanki neşeli, hareketleri öngörülemeyen genç bir hayvanmış gibi, fırlayıp kaçmak üzere olan dişi bir tay.

Onu o bildiği yere götürüyor, nehir üzerinde olduğunu söylüyor, birinci-sınıf bonfile yapıyorlar, güzel bir yer, seveceksin küçük kız, söz veriyorum.

Açım.

Tabii açsın. Ben de öyle.

Mount Caddesi'nden iniyor, dükkanların olduğu sokaktan geçiyorlar, orada yarı çıplak mankenlerin kaskatı, gülünç pozisyonlarda durdukları ışıkları sönmüş Lorelei'ın Kadın Çamaşırları dükkânı var, orada ışıkları sönmüş içki satan bir dükkan var, camı demir kepenkli. Bronzlaşmış adamın henüz bir yudum aldığı yarım litrelik bir viskisi olduğu anlaşılıyor ve beyefendilere özgü bir nezaketle, aslında iğrenerek şişeyi itmek isteyen kıza öneriyor, ama kız kendini, ah, evet, evet, teşekkür ederim derken buluyor.

O sıcak sıvıyla dudaklarını ve dilini yalnızca ıslatıyor, bu kadar yeter.

Ben Chick Mallick, diyor bronzlaşmış adam—senin adın ne?

Marg'ret.

Ne?—duyamadım.

MARG'RET.

Evet, MARG'RET, sen hoş bir kızsın, çok hoş bir kız.

Ya, öyle mi?

Öyle diyorsam *öylesindir*.

Ya?

Omzunun üstünden çabucak bakıyor, korkmuş.

Evet, araba orada. Hiç değilse bir arabanın farları. Yarım blok geride ve arkalarından yavaşça ilerliyor, takip ediyor.

Evet, bu YILDIRIM olmalı: Direksiyonun arkasında Kaltak var, krem rengindeki fötr şapkası, kaygısızca olta atarken kullandığı uğuru, kafasında. Ve yanında "Bum-Bum" Goldie var, bu gece, kesin, acımasız ve dimdik, harekete geçmeyi bekliyor. Ve arabanın arkasında iki yeni CAN ATEŞİ üyesi, Goldie'nin koruması altındaki çelik gözlü "V.V." ve Maddy'nin hakkında çok az şey bildiği Toy. Bütün yeni üyeler gibi bu kızlar CAN ATEŞİ coşkularını göstermeye can atıyorlar.

Chick Mallick geğirmesini engellemeye çalışıyor. Yumuşakça ve Marg'ret'in sahte-kürk ceketine dokunarak, bu çok hoş bir şey, tatlım, tilki gibi bir şey mi?

Marg'ret kendini çekmemeye çalışıyor. Ona karşı koruyucu bir tavır takındığının farkında. Sanki bu özel bir espriymiş gibi gülüyor, Hah!—*tilki*!

Chick Mallick de gülüyor, mutlu bir şekilde. Böyle bir neşe örtüsü altında Marg'ret'in elini tutuyor. Büyük parmakları sağlam bir şekilde onun parmaklarını sarıyor, bu yüzden beyninin içinden o kesinlikle çılgın, kesinlikle kabul edilemez düşünce geçiyor. *Baba*.

Öfkeden nefesi kesildi.

Dirseğiyle Chick Mallick'in midesine vurup kaçmamak için çaba sarf ediyor.

Şimdi, diyor Chick Mallick kendi kendine gülerek—bu gerçekten çok şeker. Sen çok sevimli bir kızsın, Marg'ret. Yalnız, evden mi kaçtın?

Ne? Hayır, evden kaçmadım.

Marg'ret bu kelimeleri kaba şeylerden hoşlanmayan biri gibi, küçümsercesine telaffuz ediyor, sanki tuhaf, müstehcenmiş gibi.

Öyle mi? Emin misin? Çünkü eğer öyleyse—

Mount Caddesi'nden dönüp daha dar bir caddeden iniyorlar, bir ara yol. YILDIRIM burada onları takip edebilir mi? Kaltak gördü mü? Rüzgâr nehrin kokusuyla onları selamlamak için kalkıyor. Nehrin döküntüleri, nehrin ölümü ve çürümüşlüğü. Bir kasap dükkânında kancalar ertesi günün kesilmiş hayvan cesetlerini bekleyerek boş bir şekilde asılı duruyorlar. Etin, kanın, sakatatın, testere talaşının pis kokusu çok kuvvetli.

Chick Mallick iç çekiyor. İnsan hayatının derin kederlerinden biri de et oluşumuzdur. Ve hayatlarımız boyunca ete bağımlı oluşumuz.

Marg'ret titriyor. Sokağın girişinde farların olup olamadığını görmek için başını çevirip bakmak isterdi ama cesaret edemiyor.

Chick Mallick sanki bu ifadesi biraz önce söylediklerini mantıksal olarak izlermiş gibi ekliyor, biliyor musun, bir zamanlar papaz olmak isterdim. Badgersville, Pennsylvania'da bir ilahiyat fakültesinde derslere başladım. Ama benim için yanlış zaman ve yanlış yerdi.

Marg'ret ani, çılgın bir kıkırdamayla, bana söz verdiğiniz o bonfileyi istiyorum.

Ah, evet! Evet, bonfileni alacaksın, oraya gidiyoruz.

Parmakları onunkileri sıkı, sıcacık ve baba edasıyla tutuyor. Kolu sinsice-kayarcasına beline dolanmış. Birdenbire beceriksizce kalçalarını birbirlerine çarptırarak yürümeye başlıyorlar. Nefesi duyulabiliyor ve hafif buharlar çıkarıyor. Viski ve daha derin, daha olgun bir şey kokuyor, çürümüş gibi.

Şimdi bir kere daha sapıyorlar, bu sefer bir ara yol değil de, daha çok iki bina arasında kalmış geçit gibi bir sokağa ve Marg'ret garip, açıklanamaz bir şekilde uysallaşıyor; kaskatı ama uysal. Annesini düşünüyor, bir keresinde annesi ona sımsıkı sarılıp, nefesini kesercesine öpmüş ve öpmüş ve öpmüştü. Yıllar önce, bir anne ve çok küçük kızı ve tek bir söz söylemeden... Babasını düşünüyor, orada, yukarıda, tüy gibi incecik bulutlarla örtülmüş ayda olabilir.

Yarı hayıflanırcasına, Chick Mallick bir gözlemde bulunuyor, önümüzdeki birkaç yıl içinde Marg'ret, gerçekten çok güzel olacaksın. Vay be!

Cassadaga nehri aşağıda, belki otuz metre ötede. Lokantaya giden yol bu mu?—bu kestirme bir yol mu?—Marg'ret soramayacak kadar utanıyor. İkisi bir zamanlar bir binanın olduğu, molozların saçılmış olduğu bir arazide ahbap-sarhoşlar gibi sendeleyerek yürüyorlar.

Chick Mallick birdenbire sert bir şekilde, senin ne olduğunu biliyorum, anladım, sen bir kaçaksın diyor.

Hayır.

Kötü, kötü bir kız, ah, öyle değil mi?

Hayır dedim.

Polis seni yakalayacak, sana neler yapacak, küçük kız, diyor Chick Mallick heyecanla, nefesi kesilmiş bir halde—bunlardan hiç hoşlanmayacaksın. Bunları biliyorsun, öyle değil mi?

Beni bıraksanız iyi olacak—

Bunları biliyorsun, öyle değil mi?

Bulundukları yerde bir yol yoktu, onları duyacak kimse yoktu. Biraz uzaktaki köprüde farlar, tek tük arabalardan oluşan bir akıntı.

Birdenbire Marg'ret ağlıyor. Şimdi çok geç, o ama ağlıyor.

Chick Mallick yumuşakça, senin gibi küçük, kötü bir kız, düzülecek, küçük bir kız, sen busun, değil mi? Ha?

Adam güçlü. Onu sıkıca tutuyor. Büyük elleri omuzlarında. Onu öpmeye çalışıyor, nefes nefese eğiliyor, ağzını onun ağzına dayamaya çalışıyor, diliyle ağzını açmaya çalışıyor, böylece Marg'ret paniğe kapılıyor ve karşı koymaya, boğuşmaya başlıyor. Ve adam *güçlü*. Ve adam *öfkeli*. Adam ondan çok güçlü, sırf hacmi, ağırlığı... Şimdi sanki bu zorlu bir oyunmuş gibi onunla boğuşuyor, Marg'ret bilseydi karşı koymazdı. Düzülecek küçük kız, diyor, inliyor, ah, sizi gidi düzülecek küçük kızlar. Yumuşak ve okşarcasına, o garip, kızgın sesi çıkarıyor *Hah-hah-hah!* Adam ona o kadar sertçe dayanıyor ki Marg'ret dengesini kaybedip düşüyor, bağırmaya çalışıyor, adamın eli Marg'ret'in ağzında, *Hah-hah-hah!* İnliyor ve ceketini, pantolonunu parçalıyor, Marg'ret onu itmeye çalışıyor ama çok ağır, dizi Marg'ret'in bacaklarının arasında, bacaklarının arasını acıtıyor, hırıltılar çıkartıp somurtarak olduğundan daha da korkunç görünüyor. Yapacaksın, yapacak mısın? Yapacak mısın? Kafanı kırarım, oranı yırtar açarım! Üzerindeki ağırlığı Marg'ret'in nefes almasını engelliyor ve kolu gitgide artan bir baskıyla Marg'ret'in boğazı üzerinde. *Ah, Annem, yardım et, ah, Annem neredesin, yardım et!* Nefes alamıyor, ağlıyor, burnu kanıyor, kan azar azar akarak ağzına giriyor, bu yüzden kan yutuyor ve Chick Mallick ceketini omuzlarından aşağıya doğru neredeyse yırtmış, sahte-kürk ceket acınacak durumda... CAN ATEŞİ'nin gerçekten en çekici parçalarından biri olduğu düşünülürdü, şimdi Marg'ret'e hizmet ediyor, kolları ceketin kolları içinde deli gömleği gibi

kıstırılmış bir halde ve adam Marg'ret'in pantolonunu da neredeyse açmış, beyaz pamuklu külodunu yırtmış ve onun pantolonu da açık, Marg'ret'in üzerine doğru hamle yapıyor kalın penisi, ona yaslanıp boğulan bir adam gibi hırıltılar çıkartıp sallanıyor, *Hah-hah-hah!* ve—

Ve arkasında birdenbire, birdenbire üzerinde ve sessiz bir şekilde, kaşık kadar suratı öfkeden kudurmuş Kaltak Sadovsky, adamın aşağı yukarı inip çıkan kafasına sert bir şekilde bir şey indiriyor, öyle sert ki, kafatasını kıracak kesinlikte, adam bağırmıyor ama yalnızca *iç çekiyor*: Ve ağırlığı Marg'ret'in üzerinden kum kadar zararsız kayıp gidiyor.

Evet, öngörülemezdi ve evet, tehlikeliydi.

Evet, bu işi çok çabuk sevdik. Çoğumuz demek istiyorum.

Hayır, OLTA olayımızın nasıl aktarıldığını, ya da doğası gereği bildirilip bildirilmediğini görmek için yerel gazeteleri okumadık. Haberleri tarama işini Kaltak üzerine aldı ve bilmemiz gereken her şeyi anlattı.

Evet, yaptıklarımızı haklı görüyorduk, çünkü öyleydi.

Evet, kendimizi İLAN EDİLMEMİŞ BİR SAVAŞ halinde görüyorduk.

ERKEKLER DÜŞMANDIR!

CAN ATEŞİ YANAR DA YANAR!

İşin ucunda bela olduğu doğru. Ama çoğunlukla olta işiyle ilgisiz belalar: O kış/bahar evimizin önüne arabalar geldi, Agnes Dyer'ın ablasının kocası gibi öfkeli adamlar tarafından evimize ya da evimize doğru ateş edildi, bu adamlar CAN ATEŞİ'nin kadınlarını gizlice götürdüklerine emindiler; iki defa il şerif idaresinden memurlar araştırma yapmaya geldiler—öfkeli anne-babaların reşit olmayan kızlarının kaçtıklarına ya da yine gizlice bir "suç komünü" ile birlikte yaşamak üzere götürüldüklerine

dair şikâyetlerini araştırıyorlardı. (Polisler geldiklerinde, kızları bizim arazimizde bulamadılar. Çok yazık!)

Evet, bir süre sonra, aynı zamanda âdet gördüğümüz bir döngüye girdik. Aynı evde, birlikte yaşayan CAN ATEŞİ kardeşleri. Yukarıdaki yatak odalarında yere atılmış ama aksesuarları olmayan şilteler üzerinde, paramız olduğunda güzel çarşaflı, gerçek yünden battaniyelerle... Hatta yatak örtüleriyle.

8

CAN ATEŞİ'NİN "KESİN ÇÖZÜM"Ü

CAN ATEŞİ OLTASI'nın atıldığı aylar boyunca, aslında hedefi ıskaladığımız da oluyordu, ama çoğunlukla kârlı bir dönemdi, Kaltak düşünceli bir şekilde, bu yüzden ciddi olup olmadığını anlayamazdınız, "—İhtiyacımız olan şey nedir biliyor musunuz, tek bir büyük olta, kesin bir çözüm, bir milyon dolar mesela. O zaman, bütün kahrolası borçlarımızı ödeyebilirdik. Ve bütün faturalarımızı, sonsuza dek. Ve bu evi satın alır ve içinde sonsuza dek yaşardık."

Sonsuza dek, Kaltak'ın sevdiği bir deyişti. Ağızdan öylece çıkıveren, sakin, akıcı bir söz.

Ve içimizden biri, "Ha tabii—bir milyon dolar! Ne yapacağız, bir milyoner mi kaçıracağız?" dedi.

Ve Kaltak onun bu isteksiz tavrına gülüp, kocaman, zayıf bir kedi gibi gerinerek, "Neden olmasın?" dedi.

Bölüm

beş

1

"...CAN ATEŞİ'ni, ne bu Dünyada ne de Ötekinde İnkâr Etmeyeceğine..."

Şimdi CAN ATEŞİ İTİRAFLARI'nın sonuna yaklaşırken devam etmek çok güç geliyor.

Sadece SON olduğu için değil.

Sadece Kaltak Sadovsky'yi sonsuza dek kaybedeceğimden değil.

Sadece CAN ATEŞİ benim canım olduğundan ve canımı teslim etmek zorunda kalacağımdan değil.

Ama Maddy Wirtz kendi kanıyla kutsadığı CAN ATEŞİ'ne ettiği kutsal yeminini çiğnediği, gerektiği zamanda gerektiği kadar sadakat ve bağlılık ile hareket edemediği için... Mayıs 1956'da, adam kaçırma olayı organize edilirken ve fidye pusulalarının hazırlanmasında onun işe yarayacak "sözel yeteneği"ne ihtiyaç duyulduğunda... Maddy Wirtz, yardım etmeyi reddettiği için...

Yalnız "reddetmek" doğru kelime değil sanki?—belki sadece bir tür korkuyla çekilip sinmek olabilir mi?

Kaltak'ın söyledikleri evi sarstığında ve o, Kaltak'ın ne söylediğini anlayabildiğinde: "...Lindbergh kaçırma olayı bir fela-

ketti, kaçıran, adı-neydi, alçağın tekiydi, o zavallı, küçük bebeği o şekilde öldürmek. Onu hemen öldürmek! O Lindbergh bebeğini hayatı pahasına koruması gerekirken! Benim teorim, ciddi olarak adam kaçıran birinin namuslu olması gerektiği. Fidye parasını alana kadar rehineyi tutarsın, sonra rehin alınan kişiyi sağ salim serbest bırakırsın; ama eğer aile parayı ödemiyorsa, ya da ödeyemiyorsa da rehin alınan kişiyi salıverirsin, sağ salim olarak. Bu," Kaltak "bu"yu tumturaklı bir ifadeyle söylemişti, "—iyi niyetimizi göstermek için. *Kötü duygular yok*!"

Maddy sadece bakakaldı. Salakça sarsılmış gibiydi.

"...Ne oldu? Bana şey gibi bakıyorsun... Ne?" diye sordu Kaltak. "Böyle bir stratejinin işe yaramayacağını düşünüyorsun çünkü kaçırılan kurban her koşulda serbest bırakılıyor, fidye parası ödense de ödenmese de... Ama buradaki fikir, elbette, yalnızca *bir kez* işe yaraması gerektiği—birincisinde. Çünkü bir milyon dolarımızı birincisinde alırsak ikinci sefer nasılsa olmayacak."

Maddy sersemlemiş bir halde yana döndü, parmaklarının ucuyla gözlerine bastırıyordu. Tek bir söz söylemeden.

Kaltak, sabırsızlanmaya başlayarak, "Bak, kimse *incinmeyecek*. Kimse *ölmeyecek*. Ama bu bizim sırrımız olacak. Aile parayı ödese de ödemese de rehin alınan kişi serbest bırakılacak," dedi.

Kaltak böyle konuştu. Tatlı sözlerle ikna etmeye çalıştı. Saat sabahın üçünden sonraydı, diğerleri yukarda uyuyorlardı, Kaltak ve Maddy kilerde, CAN ATEŞİ toplantıları için kullandıkları, zemini toprak mağara gibi yerin bir köşesinde yalnızdılar.

"... Son adımın ne olacağını zaten bilmesek, o ilk adımı atmazdık Maddy. Allah kahretsin, bütün o olay boyunca kontrol bizde olacak, zamanın ilerisinde olacağız, anladın mı?—tıpkı yüksek bir kuleden aşağı bakıp kimsenin göremediği şeyleri görebilmek gibi. Anladın mı?"

Kilerin bu köşesi kömürlü kalorifer kazanına yakınlığından bir de ikinci el eşyalardan ötürü sıcaktı ve kaba, taş duvarlarda alev-kırmızısı kumaş artıkları, saten, ipek, hatta şerit gibi ezilmiş antika kadife parçaları asılıydı, biraz kirlenmiş ama hâlâ çok güzel. Eski bir gazyağı lambasıyla aydınlatılan bu gizli yer en başından beri Maddy için, evet, bütün CAN ATEŞİ kardeşleri için öyle olmalıydı, gizli yerler arasında en kıymetli olanıydı.

Tıpkı bir yüreğin iç odacıkları gibi.

Ne var ki şu anda arkadaşının söyledikleriyle dehşete düşen Maddy Wirtz'in mekanın hoşluğunu düşünecek hali yoktu. Sadece soğukkanlılığını korumaya çalışıyordu. Sırtı kaskatı kesilmişti, sanki omurlarının arasına buz yerleştirilmiş gibi.

Kaltak şöyle dedi: "...Sen kaçırma sırasında orada bulunmazsın. Böyle bir niyetim yok. Yani adamı evinden alırken ya da nerede olursa olsun. Buraya getirirken. Herhalde tabanca kullanırız—*sen* değil. Hayır, sen yalnızca planlamaya yardımcı olursun, öyle düşündüm. Sen ve ben her şeyi hesaplarız. Yazılabilecek en mükemmel fidye pusulasını, belki birden fazla gerekir, hazırlayacağız, anladın mı? Böylece son dakika paniği olmayacak ve yüzümüze gözümüze bulaştırmayacağız."

Maddy hâlâ konuşmuyordu. Konuşamıyordu. *Hayır* diye, düşünmek istemiyordu, hayır diye düşünmeye cesaret edemiyordu ama, *hayır* diye düşünüyordu. *Ah, Kaltak, ah, hayır: Asla!*

Kaltak Maddy'ye bakarak sustu. O uzun, çok uzun anlardan biriydi.

"... Hey 'Katil'? *Hayır mı*? dedi, elini nazikçe Maddy'nin omzuna koyarak, o her zamanki sert, oyuncu tavrıyla değil.

"Chick Mallick"ten bu yana. O korkunç geceden bu yana. Senden korkuyordum sanırım. Hayatımı kurtardın ama ben

senden korkuyordum, seni o şekilde, o adama vururken gördüğüm için senden korkuyordum.

Ve diğerlerinden de. Kardeşlerimden de. Öylesine vahşi, kudurmuş bir şekilde. Yumruklarıyla, çizmeleriyle vuruyorlardı. Ona o uzun çelik borularla, yerden ellerine ne geçerse onunla vuruyorlardı.

Tıpkı yıllar önce Wimpy Amca'da olduğu gibi. Yalnız bu sefer ciddi.

İçinizde şiddetli, neşeli bir ATEŞ dalgalanıyor kardeşlerim, ama benim içimde dalgalanmıyor.

Günler sonra Kaltak, sen beni bu kadar aptal olduğum için affettikten sonra, evet "Chick Mallick"in (sonradan cüzdanındaki kimliğin ortaya çıkardığı gibi gerçek adı bu değildi) beni takip edebilmenizi imkânsız hale getiren o sokaklara sürüklemesine izin vermek ölümcül bir hata olabilirdi, günler sonra sen bende, benim kendimde göremediğim şeyi gördün. Ağlamama rağmen gördün, beni affettiğin, beni her zaman olduğu gibi sevdiğin için sana o kadar minnettardım ki.

Sataşarak, oyun oynarmışçasına canımı yakıp eskiden olduğu gibi yumruğunla omzumu dürttün, "Pekâlâ tatlım—gitmek istiyorsan, CAN ATEŞİ'ni bırakmak istiyorsan, anlarım. Diğerleriyle de bu işi yürütebilirim," dedin.

Ama o zaman, tamamen zavallı, korkmuş Maymun-Maddy'nin, sanki kalbi kırılmış gibi, ağlayarak, tek söyleyebildiği, "—Ama nereye giderim?" oldu.

2

Plan (I)

Onun her zaman sessiz, gizli bir tarafı vardı, *bir parçasını tamamıymış gibi gösteren*, yarısı tutulmuş bir gezegen gibi; bu yüzden Kaltak Sadovsky'nin "ölüm"ünden sonra ("ölüm" dediğim, cesedi nehirden asla çıkarılamamış olduğu için ölüm değil aslında) onunla ilgili olarak ortaya çıkan şeyler bizi, kendilerini onun en yakın CAN ATEŞİ kardeşi zanneden bizleri şaşırtmamalıydı.

Hayatta kalanlarımızı kastediyorum. Ah, evet!

Örneğin, eski günlerde, hatta CAN ATEŞİ'nden bile önce, Kaltak'ın bizi küçük hediyelerle ve sinemaya götürmek gibi ikramlarla nasıl şaşırttığını anımsıyorum. Birkaç defa paten kaymaya ve otobüs "gezisi" ile (Kaltak öyle derdi) Rochester'a gitmiştik ve bu sürprizler bir sihirbazın numaraları gibiydi, *hiçbir şey* beklemediğiniz bir yerden *bir şeyin* ortaya çıkıvermesi, ve karşılığında *hiçbir şey* almamanız. Ama Kaltak'ın sırrı her zaman aniden ortaya çıkan şeylerle ve kaynağını hiçbir zaman sormadığımız cömertlikle ilgiliydi.

"Sizce *çalıyor* mudur?" diye sormuştu Rita bir keresinde Maddyve Lana'ya, ama bunu söylerken sesinde korku ya da onaylamama gibi bir ton yoktu, çocuksu, saf bir merak vardı sadece ve Maddy ve Lana gülüp, "Bilmek istiyorsan ona sor," demişlerdi. Ama Rita sormadı. Maddy ve Lana da asla sormadılar.

Sonradan CAN ATEŞİ'yle hiçbir bağlantısı olmayan, ama onu Fairfax Bulvarı ve eski mahalleden tanıyan insanların anlattıklarından ortaya çıktı ki, Kaltak sürekli olmasa da yıllar boyunca sadık bir şekilde bu insanların hayatında var olmuş. Şimşeğin o parlak ışığı gibi Kaltak ortaya çıkar ve kaybolur ve ortaya çıkarmış: Mesela Fairfax'te komşusu yaşlı bir kadına, birisinin kardeşinin şimdi dul olan kayınvalidesine ziyaret için uğrar, ona plastik bir radyo veya içinde bol meyve bulunan sepetlerden bir tane veya koca bir gül buketi (Kaltak'ın parklardan kendi topladığı güller mi?) veya hediye olarak biraz nakit getirirmiş: Mutfak tezgâhına dikkat çekmeden bırakılmış, yeni ve taze, dört adet yirmilik banknot. Böyle çocuklar, evli genç kadınlar, "dindar" insanlar var—rahiplikten atılmış Peder Thrieault'u biliyorduk ama Ab Sadovsky'nin ikinci göbekten kuzeni, yani Kaltak'la akraba olan St. Vincent de Paul İlkokulu'na bağlı, altmışlarındaki rahibeden haberimiz yoktu ve zannettiğimiz kadarıyla bu kadın Kaltak'a "ruhani konularda rehberlik etmişti" (ne demekse) Başka bir rahibe daha vardı, Merhamet Kardeşleri tarikatından Mary Joseph, görünüşe bakılırsa Kaltak onunla yıllar önce bir şehir otobüsünde tanışmış, o da kendisinin Kaltak'ın "ruhani ablası" olduğuna inanıyordu, oysa Kaltak'ı "Margaret Ann Mason" kadar tanırdı.

Aşağı Mahalle'de herkes, beyazlar kadar siyahlar da, Kaltak'ı bilirmiş, ya da onunla ilgili bir şeyler bilirmiş gibi gözüküyordu. CAN ATEŞİ çete-kızlarının anne-babaları gibi yaptıklarını onaylamasalar, ya da onu iyi yürekli, cömert, neşeli biri diye savunsalar da Kaltak'ı herkes tanıyordu. Acey Holman bile!—ama Maddy Wirtz Kaltak'la aralarında ne türden bir bağlantı olduğunu ortaya çıkarmakla asla ilgilenmedi.

(Biz YILDIRIM'ı satın aldıktan sonra doğal olarak her yerinde bir sorun çıkmaya başladı. Ve bazılarımız, en yüksek sesle de Goldie paramızı geri istememiz gerektiğini düşünüyordu.

Ama Kaltak derhal, "Olmaz—anlaşma anlaşmadır. Acey bize bir bok geri vermez. Ona göre kimse kimsenin kafasına bir şey satın alması için silah dayamaz. Bu, kapitalizmin kabul etmeniz gereken kahrolası ilkelerinden biridir," derdi.)

Kaltak Sadovsky'nin en beklemedik bağlantısı o zengin adamın kızı Marianne Kellogg'la olan arkadaşlığıydı, yalnız "arkadaşlık" yanlış kelime olabilir.

Bundan kimsenin haberi yokken bir gün, Kasım 1955'te, biz Oldwick evinde yaşamaya başlayalı daha bir hafta olmuşken, Kaltak mutfağa dalıp, sosyete sayfası açık vaziyette Hammond gazetesini fırlatıyor ve o ciddi mi, değil mi anlayamadığınız muzip sesiyle, "Şu 'Yunan Tarzının Yeniden Dirildiği Malikâneyi' görüyor musunuz—bendeniz orada misafir oldum," diyor.

Gazetedeki fotoğraf, tapınak gibi sütunlarıyla bir milyonerin evi ve resmin altındaki yazı da o evin Hammond'ın eski ailelerinden Kelloggların evi olduğunu belirtiyor—bu ismi, nereden bildiklerini bilmeseler de Hammond'daki herkes bilir. Kaltak'ın, Whitney Kellogg, Jr.'ın kızını tanıdığı ortaya çıkıyor—onunla Red Bank'te tanışmış!

Kızın bir *mahkûm* olmadığı, (yine de Kaltak, öyleymiş gibi bizimle bir süre dalga geçiyor), Hıristiyanlara özgü bir merhamet gezisine *ziyaretçi* olarak katıldığı anlaşılıyor.

Kaltak bize Hıristiyan Kızlar'ın Abla-Kardeş Programı'ndan bahsediyor; Hammond Yardımsever Birleşik Kiliseleri'nden bu işe uygun altı hanımefendinin katıldığı bu ziyaretlerden toplam altı tane yapılıyor—ziyaretler çabucak tatsızlaşıyor çünkü Red Bank'in en iyi kızları bile, ki Kaltak kendini bunların arasında saymıyor, onların aksine kendilerini İsa Peygamber'in bilgisi ve sevgisiyle kutsanmış varsayan ziyaretçi hanımefendilere tepki duyuyorlar.

Ama Kaltak bu meseleyi çözmüştü, zengin arkadaşı Marianne'le eski dostlar gibi iyi anlaşmışlardı.

Marianne'in bir Kellogg olduğunu, böylesine seçkin bir aileden geldiğini kavradığından değil, çünkü Kaltak bu durumu daha sonralara kadar fark etmemiş.

Ama: "Ama onun başka bir yerden, benimkiyle gece ve gündüz kadar farklı bir yerden, sanki başka bir boyuttan olduğunu görebiliyordum. Sadece ona bakmak, sadece *onu* koklamak! Ve onun o tatlı, deli gibi konuşması, yani onun ruhunda iyi bir insan olduğunu görebiliyordum ve akıllıydı da, zeki değildi. Hiçbir zaman doğrudan sorular sormadım, anladınız mı, ama tıpkı bir boksörün düz yumruğunu çalışması gibi başlangıç için yalnızca dokundurdum. Belirli tipteki zengin insanların farkında olmadan öyle olmak zorunda olduklarını fark ettim, o parayı kendileri kazanmayıp da o paraya sahip olarak doğan insanların. Ve onun o Pasifik'teki adalardan birinde keşfettikleri kuşlar gibi, hani şu kâşiflerin keşfettikleri uçamayan kuşlar gibi olduğunu da görebiliyordum. Kanatları kısa ve güdükmüş çünkü sanırım binlerce binlerce yıl boyunca adada memeli, yırtıcı hayvanlar yaşamamış, bu yüzden kuşların kanada ihtiyaçları olmamış ve kanatları yok olmuş. Böylece herhangi bir kuş yiyen hayvan geldiğinde—"

Kaltak gülümseyerek parmaklarını şaklatıyor.

Kaltak Red Bank'ten çıktıktan sonra, Marianne Kellogg onu evine çağırmış ve Marianne'in aile kilisesinin ayinine katılmak ister mi diye sormuş. Kaltak birinci daveti kabul etmiş, ikincisini geri çevirmiş. Aslında CAN ATEŞİ kardeşlerinin hiçbirine söylemeden Kaltak, Kelloggların sahip olduğu o "Yunan Tarzının Yeniden Dirildiği Malikâne"ye birkaç kez gitmiş: Evet, Bayan Kellogg ile tanışmış ama çelik işleme işinde milyonlarca dolar kazanan Bay Whitney Kellogg Jr. ile hiç tanışmamış.

Herkesin o evle ve Kellogglar ile ilgili soracak soruları var, ama Kaltak her zaman olduğu gibi birdenbire konuya duyduğu ilgiyi kaybediyor. Bir cümleyi ortasında kesip, gazeteyi kapıp içinde odun yanan ocağa fırlatıyor ve gazete orada alevler içinde yanıyor.

Havada kötü bir koku varmış gibi yüzünü buruşturuyor.

"Kellogg" ismini bir daha duyuşumuz altı ay sonra.

Bir gece yemekte, Kaltak bize Whitney Kellogg'un adamımız olduğunu bildiriyor, o her şeyi düşünmüş.

İçimizden biri, doğru duyduğundan emin olamayarak, "—'Adamımız' mı?" diyor.

Kaltak, "Planımızdaki *X*," diyor.

Başka birimiz kafası karışmış olarak, "—'Plan' mı?" diyor.

Kaltak, "CAN ATEŞİ'nin 'kesin çözümü.' Böylece, biliyorsunuz, bu evi satın alabiliriz ve kimse bizden terk etmemizi isteyemez. Burada *sonsuza dek* yaşayabiliriz."

O anda, masanın etrafında, Maddy Wirtz dahil hepimiz, biliyoruz.

3

"Rüzgâra Doğru"

Kelloggların evinde misafir olduğu ilk sefer Kaltak kendini yaşça o kadar küçük hissetti ki, sanki çekmiş gibiydi. Garip!

Bütün duyularını, titreyen bütün sinirlerini, acıyı algılayacak kadar tetikte, gerilmiş hissetti.

Evet, gelmek istedi, kurnaz aklı ona oraya gitmesi gerektiğini söyledi, ama hayır, burayı çok sevmekten korktuğu için, gelmeye korktu, ama elbette, hiçbir şeyi daha büyük bir tutkuyla istememişti: On bir ya da on iki yaşlarında küçük bir kızken gece sokaklarda serbest kalıp (Ab Sadovsky dışarıdayken ya da daha kötüsü evde içerken) saatlerce, kilometrelerce yürüyüp...ters bir çekimle Whitchurch Yolu'ndaki, Pembroke Caddesi'ndeki, Merritt Bulvarı'ndaki, Jelliff Meydanı'ndaki o baronlara layık, müstakil evleri seyretmek için bu Yukarı Mahalle sokaklarına doğru çekilmemiş miydi? Bir gün, gizemli bir güçle, hatta belki görünmez olarak o evlere girmeyi hayal etmişti, dilediği kadar hasar yaratmak için, ya da isterse hiç hasar bırakmadan.

Buna rağmen, içeriye davet edileceğini hiç hayal etmemişti. Davet edilmiş olmak onu beceriksizleştirmiş, dilini dolaştırmıştı. Filmin birinde bir adamın kapıyı çalması ve güzel bir kızın açması ve adamın o kıza onu sevdiğini söylemek için orada olması gibi.

Ama Marianne Kellogg da heyecanlıydı, işaretparmağına bir tutam saç doluyor, sürekli dudaklarını yalıyordu—yardımı oldu. Kaltak'ın düşüncesine göre iki insandan yalnızca birinin herhangi bir şeyden endişe duyması yeterliydi.

Durum, oraya ait olmayan yırtıcı hayvanın lehineydi.

Ev, Bay ve Bayan Whitney Kellogg Jr.'a ait olan, Jelliff Meydanı No.8, Cassadaga Nehri'ne bakan ağaçlandırılmış bir kayanın üzerine inşa edilmiş, uçuk pembe kireçtaşı, granit, beyaz boyalı tuğla. Gerçekten ruhani ibadeti akla getiren dört sütunu ile bu ev, yalnızca dikkatle eğim verilmiş çimenliği ve etrafını saran üç metre dövülmüş çelikten parmaklığı veya Kaltak'ın gözünde sersemleştirici bir etki yaratan Neo-Yunan mobilyaları ve dekorasyonu yüzünden değil, ama çok garip bir şekilde, bir *adı* olduğundan Kaltak Sadovsky'nin gördüğü hiçbir eve benzemiyordu.

On beş santimetrelik, pirinç harflerle kapı sövelerinden birinin üzerinde ismini "Rüzgâra Doğru" diye gururla ilan etmişti.

O ilk ziyarette, Hıristiyan dindarlığıyla ilgili ya da Red Bank'e herhangi utanç verici bir göndermesi olmayan bir konuşma konusu ararken, Kaltak bu ismi sordu. Nasıl açıkyüreklilikle, bu isimle ilgili nasıl çocuksu bir merakla sordu!—bu ıslahevinden gelen kız, şimdi Marianne Kellogg'un nazik gözlerinde gerçekten *ıslah olmuş* muamelesi görmeyi umuyordu. (Bu ziyaret için güzel giyinmişti. CAN ATEŞİ kardeşlerinden biri her zamanki gibi kir dolu düzensiz tırnaklarını kesmişti. Boynunda ince, altın bir zincire bağlı, nereden alındığı belli olmayan altın bir haç vardı.) Ve Marianne Kellogg, mutlulukla aktarılan bir aile öyküsüyle cevap verdi, bu yüzden rahattı, hatta anlatırken eğleniyordu, nasıl gülümseyeceğini ve Amerikan paralı sınıfının affedilebilir gösteriş merakına nasıl gülmesi gerektiğini bilerek anlatıyordu, "—Evet, 'Rüzgâra Doğru' ismi Edinburgh yakınlarındaki bir kaleden geliyor, ama gerçekten yalnızca ismini, isminden başka hiçbir şeyini almamış, bu da babamın aile bağlarından kaynaklanıyor ama

çok yakın bağlar değil sanırım, ama eve 'Rüzgâra Doğru' adını vermelerinin asıl nedeni burasının rüzgârlı ve kışları donduracak kadar soğuk olması. Ah, bazen ne kadar yakıcı bir soğuk olduğunu hayal edemezsin, Margaret—"

Marianne Kellogg sanki rüzgâr o dakika da orada esiyormuş gibi titredi.

Burada bir şifre mi vardı?—güzel, beyaz, kaşmir kazağı ve o cicili kayışlı ve tokalı türden ekose-pilili eteği, beyaz kabarık çizgileriyle dizine kadar çıkan çorabıyla yine de titriyordu ve Kaltak anladı: Hayatının çoğunu Hammond'ın fakir Aşağı Mahallesi'nde geçiren Kaltak'tan, birisinin babasına onun da babasından Cassadaga Nehri üzerindeki bir tepede büyük bir ev kalmıştı ve buraya Ontario Gölü'nden ve Ontario Gölü'nün ötesinden, Kanada'dan hiçbir engelle karşılaşmadan rüzgâr esiyor diye, kızlara özgü, içten bir şefkat göstermesi bekleniyordu.

Cehenneme kadar yolun var, diye düşündü Kaltak.

"Ah, sanırım hayal *edebiliyorum*!" diye bağırdı Kaltak büyük gözleriyle ve boynundaki küçük haçla oynayarak.

Daha önce hiç Kelloggların aşağı katındaki oturma odasında Red Bank Islahevi'nden bu kadar dikkat çekici ve yürek parçalayıcı bir biçimde *ıslah olmuş* bir kız bulunmuş muydu?

Marianne Kellogg durmaksızın konuştu. Büyük bir hevesle Abla-Kardeş Programı'nın büyük bir başarı elde ettiğinin söylendiğinden bahsetti. Büyük bir hevesle kilise grubundan, kız arkadaşlarından bahsetti. Büyük bir hevesle Cassadaga Kız Koleji'nden, orada Latince ve Fransızca öğrendiğinden bahsetti. Büyük bir hevesle kızların—yani, kadınların eğitim alması gerektiğine inanan annesinden ve babasından bahsetti. Dolaylı olarak da olsa Red Bank'ten bahsetmekten kaçınmak ustalık isteyen bir işti ama Marianne *tesis* terimini kullanarak birtakım sıkıntılardan kaçınmış oldu—"Tesiste tanıştığın kızlarla haberleşiyor musun Margaret?" Ve Margaret sessizce, yalnızca çok

hafifçe şaşırmış ve azarlarmış gibi bir tonla, "Ah!—bunu yapmamızı istemiyorlar, bilirsin. Hâlâ *içerde* olan birini ziyaret etmek veya yazmak özellikle yasak," diye cevap verdi.

"Özür dilerim—bilmiyordum," dedi Marianne, yüzü kızarıp pembe-plastik gözlüklerini düzeltirken...

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra odaya Bayan Kellogg girdi: Hakkında bu kadar çok şey duyduğu "Margaret" ile tanışmaya can attığını söylüyordu. Böylece o mahcup edici an geçti.

Bayan Kellogg kırklı yaşlarının ortasında, heyecanlı, armut-biçiminde vücudu olan bir kadındı, kızı gibi narin tenli ama özenle yaptırılmış gümüş-kahve saçlarıyla daha ağır hatta kaba yapılıydı. Eğer bu, onun için evde geçen sıradan bir günse siyah yünlü elbisesiyle çarpıcı bir şekilde giyinmiş ve güneş gibi parlayan altın küpeleri de dahil fazla mücevher takmıştı. O günkü ziyaretin geri kalanı Bayan Kellogg'un kibar, canlı sohbetiyle geçti, bu arada ıslahevi kızlarının en *ıslah edilmişi* Margaret ağır ve saygılı bir şekilde dinledi. Kızlara özgü ilgi, hayranlık, merak, hayret ve kabul sözcükleri mırıldanıyordu. Öyle mi? Gerçekten mi? Ya! Margaret düzgün bir şekilde, dimdik oturuyordu, dar omuzları geride ve çenesi kalkıktı ama fazla değil. Dudakları kapalı, küçük, kibar bir gülümsemeyle şekillenmişti. Düzgün dikilmiş, gri bir etek, gri-beyaz çizgili bir gömlek, uzun çoraplar ve düz topuklu, deri olduğu belli pabuçlar giymişti, sanki günlerden pazarmış gibi.

Bayan Kellogg durmaksızın konuşurken Kaltak bir anneye bir kıza, bir kıza bir anneye baktı. Onları kıskanıyor muydu? Ama neden?—*o* böyle yaygaracı-şefkatli, yaşlı bir kadının *kendisini* gözetmesini umursamazdı.

Zengin adamın karısı, zengin adamın kızı. Sınıf düşmanlarıydılar onlar. Hiçbir şey bilmeyen—tahmin edemeyen.

Üçü bahçenin dik-eğimli bölümüne bakan, çok güzel, sekizgen bir odada oturmuşlardı. Öylesine sessiz. O kadar sessiz

ki, *kendi düşüncelerinizi duyarak delirebilirdiniz.* Mobilyalar Kaltak'ın cahil gözüne kıvrımlı ve garip görünmüştü, antika denilen şeyin bu olduğunu düşündü, yani eski, pahalı. Çok oymalı ahşaplar; kadifeler, ipekler, brokarlar; vazolar ve masalarda biblolar. Ve sandalyelerin ayakları ne komik oyulmuştu—kanatlar, kıvrılmış kâğıt parçaları, pençeler, hatta ayrık toynaklar. Bayan Kellogg'un yanındaki mermer başlıklı masanın üzerinde olağanüstü kırmızılar, maviler ve morlar gerçekten güneş ışığı gibi parlayan kocaman sarılarla bezeli, camdan abajurlu seramik bir lamba vardı. Bayan Kellogg bu lambayı Margaret'a gururla "hakiki" bir Tiffany diye tanıttı; yakınında mermerden, cilalı ahşaptan oluşan zikzak çizgilerin ve küçük oyma kafaların bulunduğu küçük, dekoratif bir dolap duruyordu, Bayan Kellogg bunun Albany'de ikinci el bir mobilya dükkânında kendi bulduğu Mısır Uyanışı tarzında bir parça olduğunu söyledi—gerçek değerinin çok altına alınmış.

Elbette güzeldi bu şeyler. Onlardan, varoluşlarından nefret etseniz de, güzeldiler.

Ama her şeyin ardında mobilya ve yer cilasının güçlü kokusu vardı. Kaltak parlak parke döşemeyi fark ederek, böyle bir döşemeye nasıl sahip olunabileceğini düşünmeye başladı, bunu birinin ellerinin ve dizlerinin üzerinde kapaklanıp *cilalaması* gerekliydi.

Red Bank'te kızları meşgul etmek için, özellikle yerleri sildirirlerdi. Süpürerek, paspaslayarak, ovarak, gereken yerlerde cilalayarak... Bunun arkasında yatan fikir yeri pislik daha oluşmadan temizlemekti.

Bayan Kellogg, yüzüklü tek eli boğazında durdu. Alçakgönüllülükle, görevli olduğunu söylediği Hammond Yardımsever Birleşik Kiliseleri'nden, Bay Kellogg—"Whitney"— ve onun yerel gençlik hizmetleri ile birlikte gerçekleştirdiği işlerden bahsediyordu. Margaret'ın gelecekle ilgili planlarının ne olduğunu sordu,

"gelecekle ilgili planlar"ı telaffuz ederken sözcükler ağzından can sıkıcı ama saygın bir hastalığı ifade edermiş gibi çıktı ve Margaret mırıldanır gibi, kemikli elleri kucağında kavuşturulmuş, gözleri saygıyla aşağıya indirilmiş olarak, ah, yeteri kadar para biriktirdiğinde bir ticaret okuluna gitmeyi düşündüğünü söyledi.

"Ne iş yapıyorsun, Margaret" diye sordu Bayan Kellogg.

"—Tezgâhtarım, Kresge's'te."

"Aa, Ana Cadde'de mi?—biz oraya çok gideriz, öyle değil mi Marianne? Kresge's'i dikiş ipliği ve—düğme gibi şeylerinden ötürü *çok* severiz."

"Woolwort's demek istemiştim. Mount Caddesi'nin aşağısında."

"Tatmin edici bir iş mi Margaret? Yoksa sadece *iş* mi?"

Margaret, sanki bu kavram onun için yeniymiş gibi kaşlarını çatıp düşündü.

Cevap vermeyince Bayan Kellogg coşkuyla, yanakları kızınınki gibi renklenerek ve gözleri iyi niyetle parlayarak, "Belki, bilirsin, şeyi düşünmek isteyebilirsin... Margaret, tatlım, bizim, yani Whitney ve benim senin okul masraflarını karşılamamıza izin vermeyi düşünebilirsin. Şu veya bu iş alanında—faydalı bir iş alanında eğitim alman için. Ticaret okulu çok iyi bir fikir! Burada, Hammond'da çok iyi bir okul var, sanırım Whitney yıllar içinde oradan birçok kızı işe aldı. Sekreterler, dosyalama memurları, stenograf, ah, hepsi nedir bilmiyorum—belki muhasebeci? Whitney *iyi* bir okul olduğunu söylüyor."

Misafirinin yüzünde tanımlanamaz bir ifade görünce Bayan Kellogg sustu ve tereddütle, "İyi bir fikir olabilir Margaret, değil mi? Geleceğin için?" dedi.

Kibar, ölçülü gülümsemesiyle Margaret, "Sadaka olmadığı sürece, yani bu para borç olarak verilirse," dedi—konuşan Kaltak değil, Margaret'ti. Bayan Kellogg ve kızı irkildiler.

Bu sayede, hakaret etmeden onlara nerede durmaları gerektiğini hatırlatmış oldu.

Rüzgâra Doğru Malikânesi'nden ayrılmadan önce Kaltak misafir tuvaletlerinden birini kullandı, misket limonu yeşilinde mozaik kaplı yüzeyler, lekesiz parlayan seramikler, tik ağacıyla çevrelenmiş bir tuvalet. Sessiz sifon sularını o kadar gürültüsüz harekete geçirdi ki, Kaltak sifonun çekilmemiş olmasından endişe etti. Sedef çerçeveli aynada yüzü rahatsız edici ölçüde ruh gibi ve solgun süzülüyordu, sol gözündeki küçük kan lekesi gözyaşı gibi parlıyordu. Bu ziyaret için saçını kızlar gibi taramıştı, haşin ve erkeksi görünmemek için çaprazlamsına alnına düşürüp kulaklarını kapamıştı. Ama çelik gibi soğuk ve alaycı bakışları duruyordu. Donuk elmacık kemikleri belirgin, "Canınız cehenneme," diye fısıldadı.

Evet, hayal kırıklığına uğramıştı. Zengin adamın karısı ve zengin adamın kızı bir şekilde onun en iyi halini görmüşlerdi.

O gün aklında Kelloglardan para almak falan gibi bir şeyler yoktu, bunların hiçbirini düşünmemişti. Doğruydu, onlardan ya da başka birinden sadaka istemiyordu; Hammond Ticaret Okulu'na girmek için borç almayı hiç istemezdi—*Hammond Ticaret Okulu! Kaltak Sadovsky!*

Kelloglardan birini kaçırıp fidye isteme olasılığına gelince, bırakın Whitney Kellogg Jr.'ı—böyle bir şey aklmda yoktu bile. Olsaydı da delice bir fikir olarak reddederdi.

Deniztarağı şeklinde, altın bir şeyi cebine atmıştı. Küllük müydü?—şeker kabı mıydı?—girişte bir masanın üstünde, eliyle hafifçe dokunmuştu. Bu dini bütün Hıristiyanların onu en azından bir kere daha çağırmak zorunda hissedeceklerini düşünerek gülümsedi. Ondan şüphelenmediklerini göstermek için.

Bir sonraki ziyareti, bir sonraki ay, Bayan Kellogg yok—"Annem hastane gönüllüleri grubuyla birlikte."—yalnızca Marianne

Kellogg var, tatlı, tedirgin bir gülümseme ve ümit dolu bakışları ile. Kaltak onun iyi kalpli bir kız olduğunu anlamıştı, babasının sendikalara duyduğu nefretle tanınan zengin bir kapitalist olması belki de onun suçu değildi. Belki bir gün Marianne geçmişini ve çevresini reddeder ve CAN ATEŞİ ile birlikte yaşamaya gelirdi.

Bunun nasıl bir darbe olabileceğini düşündü Kaltak hülyalı bir şekilde. Çeteye zengin bir kız getirmek!

Ama Kelloggların evinde, yalnızca ön girişe adımını attığında, o havayı soluduğunda, Kaltak Sadovsky hiçbir yerde hissetmediği kadar *çocuk* hissetti kendini. Fiziksel olarak daha küçük, kasları güçsüz. Kolları ve bacakları küçülmüş, tıpkı çocuk felci kurbanlarından biriymiş gibi.

Ve bu ziyaret için bir elbise giymişti, titizlikle yıkanmış ve CAN ATEŞİ kardeşlerinden biri tarafından ütülenmiş, pamuklu, önü düğmeli bir elbise, evet ve yine o lanet olası pabuçlar ve çoraplar. Kaltak bu uzun çoraplardan nasıl da nefret ederdi! O çorap lastiklerinden! Kadınlığın gerektirdiği o gereçlerden nasıl da nefret ederdi! Marianne Kellogg saçını atkuyruğuyla toplamıştı, bermuda pantolon, düğmesiz bluz, bileğe kadar çoraplar ve spor ayakkabılar giymişti.

Bu yüzden Rüzgâra Doğru'ya yaptığı bu ikinci ziyaretin havası ilkinden büyük ölçüde farklıydı. Sanki bu geçen zamanda iki kız arasında bir şey olmuştu. Marianne çok neşeli, kıkır kıkır, kendinden emin, heyecanlıydı. Arkadaşı Margaret'ı arazide bir geziye çıkardı, gururla annesinin gül bahçesini, annesinin"beyaz çiçek" bahçesini, annesinin yabanasmalarını gösterdi. (Gül bahçesinde kır saçlı, kambur, siyah bir adam toprağı sürüyordu, kafasını kaldırıp gülümseyerek "Merhaba küçükhanım" diye mırıldandı. Evet, gül bahçesi annesinin çabalarıyla benzersiz olmuştu!) ve orada, bir zamanlar ahır olan şeyin arkasında Marianne'in kendi bahçesi vardı, "zafer bahçem" diyordu oraya. Altı metreye

yedi buçuk metrelik bir alandı, içinde kazıkların üstüne çöreklenerek büyüyen domates bitkileri, havuç sıraları, kavunlar, ağlara sarılmış üzüm asmaları kadar bol yeşil fasulye vardı—"Babamın en sevdiği sebze yeşil fasulyedir," dedi Marianne, sanki arkadaşına bir sır verirmiş gibi, "—fasulyeyi çiğ sever. Bazen purosunu içerek buraya gelir, *sapından* koparıp fasulye yer."

Margaret, "Benim babam da öyle. Yani hayattayken öyleydi demek istedim," dedi.

Marianne, "Babanın savaşta öldüğünü söylemiştin, değil mi?" dedi.

"Sanırım. Cesedi asla bulunamamış."

"Peki—annen—"

Margaret belli belirsiz, acı dolu bir şeyler mırıldandı.

Marianne tereddütle, konudan uzaklaşmak için, "Çok—zor olmalı, Tanrının inancımızı sınamak için bizlere yaptıkları," dedi.

Margaret saçlarını parmaklarıyla alnından geriye doğru canlı bir şekilde tarıyordu. Kulaklarının arkasına doğru. Zengin adamın kızını parlak bir gülümsemeyle şaşırttı, dişleri beyaz ve gözleri kısıktı. "Yo. Tanrı zaten her zaman kalbindeyse, *kolay.*"

Sonra Marianne, Margaret'a evin ikinci katındaki odasını gösterdi, hayal edebileceğiniz en güzel odaydı, her yer pembeler, koyu kırmızılar, şekerlememsi çizgilerle doluydu. Dört direkli, örtülü bir yatak üzerine nakışlı yastık kılıfları yığılmış. Nakışlar Aşağı Mahalle'deki İngilizce yerine Çekçe, Lehçe, Macarca, Almanca konuşmayı tercih eden yaşlı kadınların sık sık yaptıklarına benziyordu—bir anlığına Kaltak'ın kafası karıştı sonra bu duygu yerini anlatılamaz bir öfkeye bıraktı. *Fakirlerin ince el işleri, ruhlarının yorgunluğu ve tükenmişliği, köle-emeği, ücretli-köle-emeği nasıl da kaçınılmaz bir şekilde zenginlerin sahip olmasıyla sonlanıyor* ve içinde konuşan Peder Theriault'du,

Kaltak'ın kendi sesiydi, evet, bunun mantıksız bir ses olduğunu biliyordu çünkü bu güzel tığ işlerinin boş duran zengin hanımlar tarafından kendi zevkleri için yapılmış olmaları da büyük bir olasılıktı, o zaman ne olacaktı?

Ve eğer emekçi emeğini isteyerek, hatta hevesle sattıysa, bu kadar bin yıl sonra insanın açgözlü ruhunu dönüştürmek için yapılacak bir şey yoksa o zaman ne olacaktı?

Beyaz bir şifoniyer üzerinde, yaldızlı çerçeve içinde sayısız fotoğraf vardı, Kellogg ailesinin bu kadar çok üyesinin, akrabaların, Marianne Kellogg için önemli bu kadar çok erkeğin, kadının, çocuğun olması Kaltak'ın duyarsız gözlerinde şaşırtıcı bir etki bıraktı—Marianne gururla annesini, babasını, kendisinin küçük bir kızkenki halini; sonra Büyükanne Kellogg'u, Büyükbaba Kellogg'u ve Büyükanne Croome'u, Büyükbaba Croome'u, Matilda Yenge ile Simon Amca'yı, Effie Teyze ile Stephen Enişte'yi, kuzenler Jill, Ethan, Mason, Bo'yu gösterdi, burada annenin bir portresi, burada Marianne on yaşındayken ve burada—gerçekten de Kaltak'ın ilgisini çeken bir fotoğraftı—babanın bir portresi, güçlü duran kafasıyla neredeyse kel bir adam, garip, büyük gamzeli bir gülümseme, resmin yüzeyini kaldıracakmış gibi görünen, düğme gibi, parlak, canlı gözler. Whitney Kellogg, Jr.—"Babam yakışıklı, değil mi?" diye sordu Marianne. "Yani—kendi çapında."

Islahevi kızlarının en *ıslah olmuşu* Margaret, rotuşlanmış stüdyo portresine ağırbaşlılık-hayranlık dolu uzun bir an boyunca baktı. Sonra yumuşakça, "Evet! Ruhu işte burada, gözlerinde parlıyor," dedi.

"Bir fikrim var, Margaret," dedi Marianne heyecanla, bir kadından çok on yaşında bir kıza benziyordu, "—gelecek Pazar hep birlikte kiliseye gidelim mi? Babamın seninle tanışmaktan *çok mutlu* olacağına eminim."

"*Gelecek* Pazar mı?—Plattsburgh'daki anneannemi ziyaret etmem gerekiyor."

Kaltak çabucak, içgüdüleriyle konuştu. Düşmanını tanıması gerektiği için Whitney Kellogg, Jr. ile tanışması gerektiğini tahmin ediyor ama bunu pek istemiyordu; buna rağmen bu zengin adamın portresine bakıp onu seyrederken, o gün, ondan ya da onun sayesinde para kapmak gibi çılgınca bir düşünce konusunda bu kadar masumken, *onu* görmeyi kesinlikle istemiyordu.

"Peki ya ondan sonraki pazar?" diye sordu Marianne.

"Belki," dedi Margaret tedirginlikle.

Sonra Marianne, Margaret'a eski antikalarla döşeli olan misafir odasını gösterdi; sonra annesinin "dikiş odasını"; sonra çimenliğin bir kenarını ve daima yeşil kalan ağaçlar arasından nehre kadar inen açık şeride bakan balkonu ve Fransız stili kapıları. Margaret, zavallı, şapşal kız, safça, "Ormanın bu şekilde büyümüş olması ne büyük şans, *suya* dek görebiliyorsun," dedi, bu yüzden Marianne utanarak açıklamak zorunda kaldı, "Ah, hayır ağaçları bu şekilde babam kestirip budattı. Manzara için."

Uzun koridorun öbür ucunda Marianne'in deyişiyle büyük Kelloggların bölmesi vardı, "Annem ve babamın özel süitleri var, benim oraya girmemi pek tercih etmiyorlar." Margaret merakla, "Yani onların yatak odalarını görmedin mi?" dedi ve Marianne, "Bir süitleri var. Orayı yüzlerce kez gördüm. Ama bilirsin işte, onlar için özel, benim odamın benim için özel olması gibi," dedi.

Margaret, Marianne'in son derece mantıklı sözlerini duymazdan gelerek yürümeye devam etti.

Margaret, umursamaz, uzun bacaklı, küllü-sarı saçları kısa kesilmiş ve kulaklarının arkasında.

Marianne, Margaret'ı yanından takip etti. "Margaret?—nereye gidiyorsun?"

"Hiç, yürüyorum."

"Şey ama—söylediğim gibi—burası annem ve babamın özel süitleri ve onlar—"

"Ama evde değiller, öyle değil mi?"

"Hayır, ama—"

"*Değil* mi?"

"Ama—"

Margaret Sadovsky cesurca kapıyı açtı ve içeri girdi.

Ondaki değişiklik bu kadar ani ve bu kadar toptandı, bırakın karşılık vermeyi, Marianne Kellogg durumu anlamakta bile güçlük çekiyordu. Peki, böyle durumlarda bu kadar iyi terbiye görmüş bir kız ne yapar—misafirini zor kullanarak durdurur mu, yardım istemek için çığlık mı atar?

O zaman Marianne kaybolan deniztarağı şeklindeki kabı ve yok oluşundaki gizemi hatırlamış olabilir.

Büyük Kelloggların süiti bir kadın soyunma odasının eklendiği sıradan bir giriş odası, bir banyo, havalandırılmakta olan kocaman bir yatak dahil bütünüyle Yakın-Yunan dönemi eşyalarla döşenmiş zarif oranlara sahip yatak odasının kendisi ve bütün bir duvarı dolap şeklindeki erkek soyunma odasından oluşuyordu, dolabın panjurlu kapaklarının bir kısmı açıktı, sanki bir oda hizmetçisi dolabı toplarken işi yarıda bırakmış gibi.

Marianne bu davetsiz misafirin koluna dokunmaya cesaret edemeyerek, "Aman Tanrım, ah, Margaret, sanırım gitsek iyi olacak. Annem öğrenirse öyle kızar ki—" diyor, yalvarıyordu.

Bay Kellogg'un dolaplarını araştıran Margaret onu duymuyormuş gibi görünüyordu. Dolaplardan birinin koyu tonlarda takım elbiseler ve tüvitlerle, bir diğerininse daha açık tonlarda takım elbiseler ve tüvitlerle dolu olmasına şaşıp kalmıştı. Bir başkası kazakların ve şeffaf torbalarda titizlikle katlanmış gömleklerin bulunduğu raflardan oluşuyordu, daha başka bir dolapta ayakkabılar vardı—şık ayakkabılar, spor ayakkabılar, terlikler—hepsi çift çift, sıralar halinde düzenlenmişti; daha başka

birinde kravatlar vardı, açıktan koyuya doğru giden, çeşit çeşit kravatlar. Bu kadar çok! Ve bu kadar kaliteli!

"Ah, Margaret, *lütfen*—"

Dolaplardan birindeki yüksek bir rafta artık pek revaçta değilmiş gibi görünen bir sürü şapka vardı. Golf kepleri, fötr şapkalar, hasır bir şapka, siyah melon şapka—Margaret melon şapkayı parmağına taktı, döndürdü, gülümseyerek onu parlak, sarışın kafasına yerleştirdi ve suretini incelemek için aynaya gitti. Şapka ona göre fazla büyüktü ama *havalıydı*. Eveeet, *güzel*.

Ayna boy aynasıydı, ışığı odanın öbür tarafındaki Fransız kapılardan alıp Margaret'ın yüzüne yansıtıyordu. Belirgin elmacık kemiklerine ve gözlerine. Aynada Marianne Kellogg'u arayan o gözlere.

Marianne çocuksu bir korku ve heyecanla iki elini ağzında kavuşturmuştu. Küçük bir çığlık attı—"Ah, Margaret! Ah!"

Margaret muzipçe dönüp ona doğru sıçradı. Korkutmak için ellerini çırpıyordu. "Baban yakalayacak seni, tatlım—DİKKAT ET, BABAN YAKALAYACAK SENİ!"

Marianne geri geri giderken ayağını kuş tüyü, silindir bir yastığa çarpıp tökezledi ve yastık kocaman bir yılan gibi yatağın üstüne kıvrıldı. Marianne önce bir çığlık ve gıdıklanmış gibi çılgınca bir kahkaha atıp yan odaya koştu. Margaret siyah melon şapkası muzipçe bir gözüne doğru indirilmiş halde onu takip etti ve antika kiraz ağacından bir sandalye bacaklarının üzerinde sarhoşmuş gibi sallandı ve aile fotoğraflarının durduğu bir masa devrildi ve bir oda hizmetçisinin yuvarlak ve hayretler içindeki yüzü bir kapı girişinde balon gibi belirdi ve iki kız da bunu önemsemedi, Marianne çığlık çığlığa kaçarken ve Margaret acımasızca sırıtarak onu kovalarken ikisi de o yüzü görmediler bile, çıkışı olmayan kadın soyunma bölmesine gürültüyle koş-

tular, pembeyle renklendirilmiş aynalardan oluşan bir çıkmaz, kadın kokularıyla dolu havasız bir oyuk—talk pudrası, parfümler, el losyonları, saç spreyleri, deodoranlar—melon şapkasıyla Margaret burada Marianne'i atkuyruğundan ve belinden sertçe yakalamaya cesaret edip onu öpermiş gibi yaptı ve kahkahalarla dengesini kaybedip düşerken onu *gerçekten öptü*, ne olursa olsun dudaklarını ve onların ardındaki sert, ıslak dişlerini zorla, Marianne'in itiraz eden ağzına dayadı.

"—Sana söylemiştim değil mi?—BABAN YAKALAYACAK SENİ!"

4

Oyalayıcı Taktikler

Zaman ne tuhaf. Sonunu göremediğiniz, başlangıcını unuttuğunuz bir tünel gibi. Tuhaflığı, sonsuz görünen geçiciliğinde değil, ama sonu olan bir şeyin, bir parça zamanın birden geçmiş ve telafi edilemez olduğunu fark etmekte.

Defter. İTİRAFLAR. 1956 baharının parçalarından ve çaresiz çiziktirmelerden başka bir şey değil. Başlayıp aniden kesilen kayıtlar, sanki yazarı ümidini yitirmiş ya da engellenmiş gibi... *Kaltak seni ve CAN ATEŞİ'ni yüzüstü bıraktığım için lütfen beni affet* ile başlayan ve *Kaltak lütfen bunu YAPMA, cesur olduğunu ve yalnızca bizim için en iyi olanı istediğini biliyorum, ama adam kaçırmak ciddi bir şey, FEDERAL BİR SUÇ* diye biten mektuplar. Elbette bu mektupların hiçbiri postalanmadı hatta bitirilmedi bile.

Oldwick evinden atılan Maddy Wirtz (eğer kızlar oylama yapmış olsalardı, bunun CAN ATEŞİ kodu "sürüldü" olurdu ama Kaltak resmi bir oylama yapılmamasını sağlamış, başkumandan olarak Maddy'den evi terk etmesini istemişti) o sırada orada olmadığı için olayların kronolojisi ve ardındaki nedenlerle ilgili bugün bildiklerimin (gazetelerden, tanıklıklardan falan, trajediden yıllar sonra kendi yetişkin mantığını kullanarak öğrendiklerinin) sadece bir kısmını biliyordum.

Kronoloji ile ilgili daha önce söylediklerim gibi, *kronolojinin çelişkisi*, yerine uymayan şeylerin yine de gerçekleşmesi demek. Onlardan söz etmeniz gerektiğini bilirsiniz, çünkü onlar olmuşlardır; onlar Tarihin bir parçasıdır; ama bulundukları yere bir türlü oturmazlar! Bu, duvar boyamak gibi bir şey, her yerde boyanın kapatması gereken çatlaklar, tümsekler, delikler vardır, ama boya bunları *kapatamaz*.

Bu yüzden Maddy Wirtz'in deftere yaptığı kayıtları listeleyeceğim, ama bunlar, kaçırma gecesine (29 Mayıs 1956) kadar gerçekleşen alakasız olaylar, sanki Maddy, o sıralarda CAN ATEŞİ'yle ilgili olup bitene sadık kalırsa kaderi başka bir yöne döndürebilirmiş gibi.

MADDE. Muriel'in bebeği.

Muriel Orvis ve bebeği Evangeline... O kış, zavallı bebek Buffalo'da bir hastanede üçüncü kalp ameliyatını oldu, doktorlar ihtiyatlı bir şekilde ameliyatın iyi geçtiğini söylediler. Kendilerinin bile ne demek istediklerini bildiklerinden kuşkulanırdınız. Ama Muriel bu denli gerilmekten enkaza dönüştü, kilo aldı ve davul gibi şişti, sanki yaşından yirmi yaş büyükmüş gibi görünüyor, saçları tutam tutam dökülüyordu... Tanrının ve İsa'nın ona sırtını dönmüş olduğunu, onun ve bebeğinin özel olduğunu gösteren rüyalarla onunla dalga geçtiklerini söylüyordu, hastaneye yakın bir ev kiralamıştı ve aldığı sosyal yardımla geçiniyordu ve tabii tekrar ciddi şekilde içmeye başlamıştı, bu yüzden Kaltak onun için, ama ondan çok sürekli *kardeşi* olduğunu söylediği bebek için deliler gibi endişeleniyordu.

Ve Muriel'in borçlandığı bütün o para! Artık Kaltak söylemiyordu bile. Lana beş bin dolar olabileceğini düşünmüştü.

Maddy bebeği birkaç kez gördü. Çok küçük olması ve diğer bebekler kadar yüksek sesle ağlayamaması dışında Kaltak'ın

küçük kardeşi, tam olarak söylemek gerekirse *üvey* kız kardeşi iyi görünüyordu. Hiçbirimizin o zamanlar henüz bilemeyeceği şey Evangeline Orvis'in hayatta kalacağıydı. Büyüyecekti, CAN ATEŞİ yok olduktan ve Kaltak Sadovsky öldükten ya da sonsuza dek ortadan kaybolduktan sonra da uzun zaman yaşayacaktı! *Ve CAN ATEŞİ ve Kaltak ile ilgili hiçbir şey bilmeyecekti* çünkü polis soruşturması biter bitmez Hammond'dan olabildiğince uzağa taşındılar–böyle olmasını Muriel ayarladı—birisi Reno, Nevada'ya taşınıp orada kumarhanelerde çalıştığını söyledi, başka biri de Anchorage, Alaska'ya taşındığını ve Evangeline'in bir babası olsun diye orada çabucak evlendiğini ve her şeyin iyi sonuçlandığını iddia etti.

Ama ne istiyorum biliyor musunuz? Kaltak Sadovsky'nin üvey kardeşiyle tanışmayı istiyorum. Ah, Tanrım, sadece ona, bu benden on altı yaş küçük genç kadına, Kaltak'ın onu ne kadar saf bir şekilde *sevdiğini* söylemek için. Hem yüzüne, gözlerinin içine de bakabilirdim, orada Kaltak'tan bir şeyler bulabilir miyim diye...

MADDE. Toby'nin ölümü.

8 Mayıs 1956'ya ait bu kayıt o kadar üzücü ki, ağlamadan okuyamıyorum bile. Geçen bunca yıldan sonra bile.

On bir otuz civarlarında, o gece çoğumuz ayaktaydık, Goldie ve Marsha ve "V.V." mutfaktaydılar ve ön tarafta bir gürültü oldu ve o sırada, kimi zaman uyuduğu verandada yatan Toby heyecanlandı, çıkardığı o garip, kısık öksürük-tıkanma arası seslerden anlıyorduk, sonra bir tabanca sesi duyuldu ve bir tane daha ve bir tane daha duyuldu ve Toby çığlık attı ve Goldie bağırarak koşmaya başlamıştı bile, "Ah, Toby! Ah Tanrım, *hayır*" ve içimizden biri onu tutmasaydı derhal oraya, dışarı koşar ve belki kendi vurulurdu. Ve hepimiz bulunduğumuz odada yerdeydik ve iki atış daha geldi, iki kurşun ön camlarımızdan birini parçalayıp

oturma odasının her yerine dağıttı sonra yolda lastiklerin çığlığını ve bir arabanın uzaklaştığını duyduk. Hepimiz dışarı koştuk ve Toby, o kadar çok sevdiğimiz zavallı Toby, öldüğü ana kadar CAN ATEŞİ'ne sadık kalan bu güzel, cesur, gümüş tüylü Alaska köpeği, bize doğru sürüklenerek geliyordu, arka tarafı felç olmuş, çok kötü kanıyordu ve göğsünden de vurulmuştu ama başını dik tutuyordu, gözleri açık, sarımsı kahverengi ve korku dolu. O kadar zor ve düzensiz nefes alıyordu ki ölmekte olduğunu anlamıştık. Tanrım, hepimiz nasıl ağlıyorduk... Goldie hıçkıra hıçkıra ağlayarak ona doğru diz çöktü, her yerini kana bulayarak ona güçlü kollarıyla sarıldı. "Tamam, Toby, tamam Toby, güvendesin, iyi olacaksın Toby, Goldie seninle," diye mırıldanıyordu. Köpek zangır zangır titriyor, inliyor ve Goldie'nin yüzünü yalıyordu ve o şekilde yaklaşık on dakika daha yaşadı, onun için yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu, öldü.

Goldie acıdan çılgına dönmüştü, sarhoş oldu, devamlı, "Kimi öldüreceğimi öğrenmem gerek, bana yardım edin—kimi öldüreceğimi bilmem gerek," diyordu. Sonunda bayıldı ve onu yatağına yatırdık.

Ertesi gün Toby'yi bahçenin en güzel yerine, büyük, yaşlı bir elma ağacının yanına gömdük. Kaltak onun için, üzerinde yalnızca adı, TOBY yazılı bir levha koydu, onurlu ve üzücü ama sanırım bizden sonra araziyi kiralayan kişi ya da mal sahibinin kendisi onu tekmeleyerek çıkartıp atmıştır.

Evet, intikam almak istedik, sadece Goldie değil hepimiz. Ama asla almadık. Bu yutmak zorunda olduğumuz acılardan biriydi.

Toby öldüğü sıralarda CAN ATEŞİ'nin o kadar çok düşmanı olmuştu ki, ateş edenin kim olduğuna dair herkesin farklı bir teorisi vardı. Bizle uzun zamandır düşman olan çete oğlanları vardı—Vikontlar, ama aynı zamanda Aslar ve Dükler de—bu kavga-

lar (kavga çıkarmak konusunda CAN ATEŞİ de pek masum sayılmazdı) zaman zaman alevlenir, sonra söner ve tekrar alevlenirdi, kimbilir neden. Bizden NEFRET EDEN adamlar vardı, çete sorunlarından değil kişisel nedenlerle bizim ÖLMEMİZİ isterler ve bunu öğrenmemizi sağlarlardı. Bahsettiğim, Agnes Dyer'ın ablasının kocası gibi, ama başkaları da vardı, Toni LeFeber'in babası, Toy Bocci'nin eski erkek arkadaşı... Bunlar gibi yalnız tipler aslında en tehlikeli Düşmanlardı çünkü onlardan başka hiç kimse bir daha ne zaman saldıracaklarını bilmiyordu.

Evet, Toby'nin ölümü. Maddy Wirtz'in CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'nden ayrılmadan önceki son kaydı.

MADDE. Rita/ "Kızıl" O'Hagan: "Sürüldü."

Bunun da Kellogg kaçırma olayı ile bir ilgisi yok, Toby'nin ölümünden bir hafta sonra oldu, CAN ATEŞİ'nde herkesin kendini kızgın ve sinirli hissettiği ve intikam aradığı bir zamandı. Bir süredir Rita'dan kuşkulanılıyordu, evde sürekli yaşamayı bırakmıştı ve yalnızca hafta sonları veya bazı geceler gelmeye başlamıştı. Hâlâ derslere girdiği Perry'de (Maddy Wirtz gibi: resmi olarak "öğrenci" ama düşük notlar alıyor, dersleri kırıyor ve bütün öğretmenlerle başı dertte) sık sık Ötekilerle konuşup gülüştüğü görülmüştü, hatta bazen CAN ATEŞİ kan kardeşlerinden, mesela kafeteryada, kaçtığı olmuştu ve Maddy Wirtz evi terk edip bir akrabasıyla yaşamaya başladığında (Rose Packer *değil*) *onunla* konuştuğu görülmüştü ve bunun yıkıcı faaliyet olduğuna inanılmıştı.

Evet, CAN ATEŞİ'nin casusları vardı. Hâlâ okulda olan daha yeni, daha küçük üyeler, çete oğlanlarının eskiden Kaltak Sadovsky ve Goldie Siefried'den korktukları gibi korktukları sert kızlar.

Bu daha yeni, daha küçük üyeler arasında aynı zamanda "infazcı" olarak da bilinen "V.V." vardı. "V.V." balmumu gibi beyaz yüzü, zayıf vücuduyla ("V.V."ye dövme yapılırken, yalnızca bakakaldık—derisinin altından iskeleti o kadar belliydi ki ve göğüsleri sanki *orada* değilmiş gibiydi—yalnızca etine bastırılmış küçük, sert çakıl taşları gibi duran göğüs uçları vardı) garip bir şekilde sırıtırdı öyle ki gözleri birer çizik gibi görünürdü—Goldie'nin özel koruması altındaki "V.V." bütün kuralların ve yönetmeliklerin mutlaka uygulanması gerektiğine inanırdı ve aykırı durumlarda dengesi bozulurdu. Hemen ceza gerektirmese de en azından daha büyük kızlardan bir azar gerekliydi. Evet, Perry'de lise ikinci sınıf öğrencisi olan "V.V." on beş yaşındaydı ve on altı yaşına gelip kendi iradesiyle okulu bırakabilene kadar zaman geçiriyordu ve doğal olarak Rita O'Hagan'ı olabildiğince gözetlemeyi iş edinmişti.

Rita'yı sevmediğinden değildi. Maddy'ye Rita'yı—ve onu—çok sevdiğini söylemişti. Evet, bizi *severdi* ama CAN ATEŞİ'ne *tutkundu*—"CAN ATEŞİ için ne zaman ölmem gerekirse ölürüm."

Öyle kocaman sırıtırdı ki dudakları görülemeyecek kadar incelir ve gözleri yüzünün kenarlarından çekilmiş çiziklere dönüşürlerdi.

Böylece "V.V." Rita'yı yalnızca Düşmanlarla arkadaşlık ederken değil *gerçekten bir erkekle beraberken* yakaladı—bu, çete tarafından yasaklanmıştı elbette, çünkü CAN ATEŞİ kan kardeşlerinin tüm sadakati yalnızca CAN ATEŞİ'neydi, başka kimseye olamazdı.

Çocuğun adı Collis Connor'du (Kathleen ile akrabalığı yoktu), okulun yakınlarında, Rita'nın bazen okul çıkışında gittiği dondurma satan kafeteryada çalışırdı. Collis, Rita gibi kızıl saçlı, çilliydi; şişman değildi, tombul bile değildi, ama iri—kalıplı, kaslıydı, bir ayı kadar yapılıydı ama sesi o kadar *kibardı*

ki ne dediğini neredeyse duyamazdınız. Yirmilerinin başındaydı, liseyi bitirmemişti. Maddy onun iyi bir çocuk olduğundan emindi, pek zeki değildi ama Rita için *çıldırıyordu,* bunu görebilirdiniz. Rita Corson's Süt Ürünleri'nden içeri girdiğinde ölü gibi sessizleşir, tetikte ve aşırı dikkatli olurdu. Kızarırdı ve Rita ona asla hemen bakmazdı ama bir süre sonra, kolasını alıp sigarasını yaktıktan sonra, gözleri tesadüfen onun tezgâhın arkasında beyaz üniforması ve önlüğüyle durduğu yere kayardı. Bu sefer Collis daha çok kızarır ve Rita'nın yüzü de pembeleşirdi. Collis Connor, Rita O'Hagan'a hiçbir zaman insanlar arasındayken yaklaşmadı çünkü CAN ATEŞİ ile ilgili bir şeyler biliyordu (artık herkes CAN ATEŞİ ile ilgili bir şeyler biliyordu, bunların birçoğu saçma sapan söylentilerdi ama bazısı da doğruydu) ancak Rita'nın bir şeyler bilen ya da tahmin eden yakın arkadaşı Maddy Wirtz ortalıkta olmadığı için bu ikisi bir şekilde görüşmeyi becerdi. Rita ve Collis yakalanmadan önce üç kez çıktılar—üçünde de hafta içi akşam "V.V."nin takibi altında Doris Day ve Rock Hudson'lu saçma bir romantik komedinin gösterildiği Yüzyıl Sineması'na gittiler. Balkonda en arka sıradaki koltuklarda büyük, eski tiyatronun en uzak sol köşesinde kaykılarak oturmuşlar, el ele tutuşup Rita'nın kafası Collis'in omzunda, *öpüşmüşlerdi.*

Böylece "V.V." onu şikâyet etti ve Rita inkâr etmedi. Suçluluk duygusundan ve pişmanlıktan hasta olmuştu, bir daha böyle bir şey yapmayacağına dair yemin ederek ağladı, Collis Connor'a ya da başka bir erkeğe bir daha bakmayacaktı bile, Collis ona çıkma teklif ettiğinde evet diyerek sadece *güçsüz* davranmıştı, onu kesinlikle *sevmiyordu,* o CAN ATEŞİ kardeşlerini seviyordu, lütfen, ona inanmıyorlar mıydı?—"Beni dışarı atmayın," diye yalvardı Rita, "—bir daha asla yapmayacağım."

Ama CAN ATEŞİ oybirliğiyle "Sürgün" kararı aldı.

Kaltak, kendisi de üzgündü ama acımasızdı, Rita'nın ne yaptığını ve bunun ne kadar tehlikeli olduğunu bildiğini söyledi. Aptalca davranmanın sırası değildi.

"Sürgün"ün resmi olarak anlamı CAN ATEŞİ'nden en az üç hafta uzaklaştırılmaktı, bu süreden sonra Rita'nın davası bir daha incelenecekti. Bu üç hafta boyunca Rita, karşılaşacak bile olsalar CAN ATEŞİ kardeşlerine *görünemezdi* ve onlara yaklaşması veya onlarla konuşması, hatta onlara uzun süreli ya da dikkat çekici bir tarzda bakması bile yasaktı. CAN ATEŞİ renklerini—ceket, eşarp, v.s.—giymesi yasaktı. Herhangi birine CAN ATEŞİ'nden söz etmesi veya CAN ATEŞİ'nden disiplin cezası aldığını söylemesi ve her şeyden önemlisi Maddy Wirtz ile görüşmesi yasaktı... O da resmen olmasa da aslında *görünmez* olmuştu.

Araf gibiydi. Katolik Kilisesi'nin öğrettiği üzere—*Araf*, kilise tarafından vaftiz edilmeden ölen bebeklerin ve küçük çocukların ruhlarının günahsız olsalar bile sonsuza dek, Zamanın sonuna kadar kalacakları yerdi, Cennet'ten ve Yüce İsa'nın sevgisinden mahrum. İntikam politikası, yaşamsal nefret... Nefesinizi keser, ama yine de bir Katolik dogmasıdır; tıpkı o son günlerinde "Sürgün"ün hızla sona yaklaşan CAN ATEŞİ'nin dogması olması gibi.

Ve daha sonra Rita devamlı, ah, duygusal anlamda çılgına dönmüş olduğu için neredeyse herkese sözlerine hiç dikkat etmeden, "Tanrım, eğer bana karşı oy vermemiş olsalardı, şimdi ölmüş olabilirdim! *Ölmüş* olabilirdim!" diye anlatacaktı.

5

Plan (II)

"*İki* mi?—*biri* bile neden istiyorsun ki?

"Korumak için, kendimi ve kız arkadaşlarımı."

"Ya, öyle mi? O kadar, öyle mi? 'Korunmak için'?"

"Evet, öyle."

Şu Kaltak Sadovsky, ne kadar harika, sarışın bir orospuydu, o her zamanki müthiş bakışlarıyla duruyordu, parlak kafasında erkeklerin taktığı türden, yana kaymış krem renkli bir fötr şapka ve elleri dar kalçalarında sanki onun karşısında biraz bile gergin değilmiş gibi. Acey Holman'ın hayranlığını kazanıyordu. Güldü, omuzlarını silkti ve ona inanmaya karar verdi, umurunda değildi. Hem Acey çevredeki bağlantılarıyla gurur duyan bir adamdı, Hammond'da birçok adamın ona bir iyilik borcu vardı ve o da bunun tadını çıkarıyordu. Kız dikkatle dinliyordu, adam telefon numarasını çevirirken ve ahizeye sessizce konuşup kız adına gece saatlerindeki o anlaşmayı bağlarken kız da göz ucuyla onu izliyordu—"Soru sorulmayacak, tatlım"—o gece.

Böylece Kaltak tabancaları alıyor. 11 Mayıs 1956.

Onları Dokuzuncu Cadde ile Hollanda Caddesi arasındaki PITTMAN'IN SPOR EŞYALARI dükkânının arkasından alıyor. İki, birbirinin aynı Polis tabancası, 38 kalibre, kaydı olmayan ve izi bulunamayan, çalışması garantili, satıcının söylediği gibi. Tabancaların her biri yetmiş beş dolar tutuyor, artı on beş dolar da bir kutu kurşun.

Kaltak Sadovsky bu tabancaları, Marianne'in aylar önce önerdiği gibi Marianne Kellogg ve anne-babası ile kiliseye gitmek için belirli bir gün kararlaştırmadan satın alıyor. Kaltak Sadovsky olacaklardan emin çünkü. O, planlarının tıpkı kafasında canlandırdığı gibi işleyeceğini *biliyor*. O *biliyor*!

Bu, mutluluktan aşırı iyi hissetme hali, yükseklerde uçmak gibi. Daha da iyi çünkü bu uyuşturucu değil, *gerçek*.

Bir keresinde Maddy Wirtz'e söylediği gibi, "—Şans yalnızca yazgı ve arzunun bir birleşimi. Eğer bir şeyi çok istersen o sana kendiliğinden gelecektir."

Evet, Kaltak Sadovsky tarafından 11 Mayıs 1956 akşamında satın alınmış, iki 38 kalibrelik Polis tabancası. Bu tabancalardan biri "ölümcül" olacak.

Margaret Sadovsky, Marianne Kellogg'a arkadaşlıklarını tazelemek amacıyla küçük, utangaç bir not yazdı, aramak isterse arasın diye Marianne'e bir telefon numarası verdi (Oldwick evindeki telefon *değil*) ve ertesi gün Marianne aradı, Margaret'ı görmekten çok mutlu olacağını söylüyordu. Margaret gelecek pazar Marianne ve anne-babasıyla ayine katılmak ister miydi?—ve Margaret minnettarlığını ve bundan zevk alacağını belirtti, evet, onlarla ayine katılmak isterdi, evet, bunu çok isterdi—ama acaba bir arkadaşını da getirebilir miydi?—bir kız arkadaşı (Red Bank'ten *değil*, yalnızca mahalleden) Tanrı'yı bulmuş ama çok mutsuzmuş, çok yalnız, annesi geçen sene kanserden ölmüş ve babası da—ve artık devam etmesine gerek kalmamıştı, Marianne Kellogg zaten, "Ah, evet, elbette getir onu, Margaret. Annem ve babam *memnun olacaklardır*" diyordu.

Kaltak Sadovsky, bir kere uygun ortamı buldular mı, zengin insanlar cömertlik yaparlarken ne kadar savurgan, hatta dikkatsiz olabiliyorlar, diye düşündü.

Can alıcı noktası şuydu: Sen Düşmanı tanırsın ama Düşman seni tanımaz.

CAN ATEŞİ kızları teker teker, "Beni götür, Kaltak", "*Beni* götür, Kaltak lütfen" diye yalvarıyorlar, ama kıskanmak, üzülmek, kimsenin duyamayacağı şekilde öfkeyle homurdanmak anlamsız, çünkü pazar günü zengin, dini bütün Kellogglara gidecek kız arkadaş elbette muhteşem Violet Kahn olacak.

"Sakın unutma—'Veronica Mason'. Annen ölmüş, baban da yalnızca gitmiş."

"Of, evet!

"Ve ben 'Margaret'ım, Kaltak değil. Asla Kaltak değil. Tamam mı?"

"Of, evet, Kaltak—*yani Margaret!*"

Violet o kadar telaşlı ki, Kaltak ona canını acıtacak bir dirsek atıyor, saçını çekiyor.

Boyundan küçük, oyuncu bir yaban kedisi ısırığı.

Böylece pazar günü, 16 Mayıs 1956'da, Margaret Sadovsky ve onun çarpıcı ama sessiz arkadaşı Veronica Mason, Whitney Kellogg Jr., karısı ve kızı ile birlikte kilisede sabah ayinine katılıyorlar, sonrasında Kellogglarn evlerine götürülüyorlar ve orada bir öğlen yemeği yiyorlar. Ne zarafet! Ne cömertlik! Ne cana yakınlık! Nasıl da Hıristiyanca bir yardımseverlik! Ve misafirlik biraz gergin olsa da bütününde mutlu ve tatmin edici. Kimse gözü tekrar tekrar, büyük olasılıkla farkında olmadan Veronica Mason'a takılan Bay Kellogg kadar mutlu ve neşeli değil.

Çünkü Margaret Sadovsky'nin arkadaşı Veronica seyretmesi büyüleyici bir güzellikte, tıpkı yaşından fazla gelişmiş, güzel bir çocuk gibi. Parlak siyah saçları yüzüne perdeler halinde, çağlayan gibi dökülüyor; teni yumuşak, nemli, beyaz, çiçeklerin taçyaprakları gibi, çekici-ama-üzgün ağzı soluk pembe, küçük

kız pembesi, Marianne Kellogg'un rujuyla aynı tonda. Şehvetli, iri göğüslü, geniş kalçalı vücudunun bir kısmı denizci mavisi, "kapalı" bir takım içinde gizlenmiş, pilili bir etek ve gevşek, beyaz bir fiyonk, ucuzluktan alınmış ama zevkli bir seçim, tam fakir bir kızın kiliseye giderken giyeceği kıyafet. (Yanında beyaz eldivenler ve küçük, tüllü bir şapka.) "Unutma güzelim, çok acı çektin," diye öğretmişti Kaltak, Kellogglara giderken, "—çok gülümseme, gülümsediğinde de *ona* (Bay Kellogg) doğru gülümse, sanki o senin yüreğini aydınlatmış gibi. *Ama her şeyden önemlisi sakın kahkaha atma.*"

"Of, Kaltak, o kadar aptal değilim," dedi Violet incinmiş bir şekilde.

Uzun ayinden sonra, Kelloggların evinde, engelli bir koşuyu andıran yemekte geçen zaman boyunca—Kelloggların resmi yemek odasındaki yirmi kişiden fazla insanın oturabileceği masa değil, daha orta büyüklükte bir masa, evin arkasındaki daha küçük bir yemek odasında—Veronica Mason ideal davranışlar sergiliyor. Bu yüce topluluk içinde gerçekten çok çekingen, gümüş çatal bıçakları, peçetesini, daha önce elinde tuttuğu hiçbir şeye benzemeyen kristal su kadehini doğru düzgün tutmasını beceremiyor. O büyük, güzel, sık-kirpikli gözleri, meyanbalı parlaklığında. Veronica, ne zaman *ona* gülümseyen Whitney Kellogg'a baksa gözleri tarifsiz, hafif bir ıslaklıkla aydınlanıyorlar.

Bay Kellogg, Margaret'ı da Veronica'yı da, yani başka türlü bir adam bekleyen Kaltak'ı da Violet'i de şaşırtıyor—bir milyonerin ya da belki bir milyarderin onları eleştirel sözlerle, buz gibi gözlerle, kaba, hatta düşmanca bir kuşkuyla yargılaması gerekmez miydi? Düşmanı bu kadar yakın bir mesafeden anlamaya çalışmak zor, Düşmanın da sizi anlamaya çalıştığını düşünmezsek... Ama Bay Kellogg sıcak, açık, insan canlısı ve kesinlikle kuşkucu değil. Kırklarının sonlarında tıknaz, kalın enseli bir adam, kel kafası parlıyor, fotoğrafında göründüğün-

den daha dinç. Teni pembemsi-bronz bir tonda, gözleri küçük, hareketli ve canlı, alışkanlık eseri o kadar geniş gülümsüyor ki, o çok beyaz dişleri ya da protezleri, yüzünün alt kısmını neredeyse bütünüyle kaplıyor. Kahkahası yüksek sesli ve orman boyunca çıtırdayan alevler gibi; kendi esprilerine gülen adamlardan. Bay Kellogg gerçekten *babacan*—kızı Marianne yirmi yaşında bir üniversite öğrencisi olmasına rağmen ona küçük bir kızmış gibi davranıyor, kızına takılırken o kadar şefkatli ve ısrarcı ki sonunda Marianne keyifle kızarıp, keten peçetesiyle yüzünün yarısını saklayarak, "Of, Baba, *yeter*!" diye bağırıyor. Bu, garip, havada asılı kalan bir an. Margaret Sadovsky de, Veronica Mason da kıskançlıkla karışık dudaklarını ısırıyorlar, elbette ki *onlar* yetim oldukları için.

Yemek sona erdiğinde, kahve ve tatlıdan sonra, Bay Kellogg ciddileşip feylesofça davranıyor. Kuvvetli bir sesle: "...İnsan ilahidir. Yani başlangıçtan itibaren *kutsanmışızdır* demek istiyorum. Yaradılışın sabahından itibaren... Eğer bunu seçersek. Eğer İsa'yı seçersek. Hayatın gizli gerçeklerini kabul edersek... Sorumluluklarımızdan kaçmazsak. Eğer ağlayıp sızlanıp sürünerek kendi hatalarımızın ve günahlarımızın suçunu başkalarına atmazsak. Evet, farkındayım," diyor Bay Kellogg, neredeyse rahatsız gibi, sanki masada birinin sözünü kesmek üzere olmasından kuşkulanıyormuş gibi aceleyle, "—Adem var ve Havva var ve yılan var ve Cennet'ten kovulma var, bunu anlıyorum ama bakın: Çağlar boyunca bugüne kadar *kimi en yukarılara yükseliyor, kimi de yükselmiyor*. Bunu inkâr edebilir misiniz? Bunu açıklayabilir misiniz? Hı?" 'Tanrı kendine yardım edeni yardım eder'—'edene' demek istedim—'edene yardım eder'—neyse. Bir bulmaca gibi, değil mi kızlar? Neden bazıları *yükseliyor* da bazıları *yükselmiyor;* belki hiç *yükselemeyecekler?* Ah, evet, bir bulmaca! Eğer Tanrının gözünde bütün insanlar eşitse, hepsi Yüce İsa'nın sevgisinin eşit talipleriyse, o zaman bütün bu karın ağrısı niye? Hı?"

Bu ani, sertçe ifade edilen soru ve ona eşlik ederek sallanan parmak, Margaret ve Veronica'yı şaşkınlığa düşürüyor. Her söyleneni anlamasalar da. Bay Kellogg'un tutkulu, kısa konuşması boyunca efendi kızlar oldukları için, her söyleneni anlamasalar da Bay Kellogg'un kendi karısı ve kızı kadar dikkatle ve ağırbaşlılıkla kafalarını sallıyorlar. Ne oldu? Neden bu kadar ani? Sıcak, cana yakın, babacan Bay Kellogg öfkeyle kaşlarını çatmış ve gözleri yuvalarından uğramış gibi görünüyor.

Neyse ki Bay Kellogg sorusuna cevap beklemiyor, o, cevabı biliyor: "Komünistler! Sinsi komünist bozuntularının etkileri bunlar! Sosyalist, pis solcular, neyse! Çürümek gibi! Kanser gibi! Toplumumuzun altını oyuyorlar! O Yahudi-aşığı 'F.D.R.'*"—aşırı bir küçümsemeyle söylüyor—"O başlattı bütün bunları, yeteneksizliğin ve tembelliğin kapılarını açtı, şimdi duruma bakın! Sakat mantığı bu! O ve Bizim Joe Stalin! Stalin bizimkini kandırdı! Şimdi bakın! Her yerde komünist bozuntularının arka çıktığı sendikalar eylemler yapıyorlar! Geceleri dolaşan yılanlar gibi! Kocaman, açgözlü pitonlar! Göbeklerini şişiriyorlar! Hastalık izni istiyorlar! Hastalık *parası*! Hastalanıyorlar diye onlara para verecekmişiz! İnanabiliyor musunuz? Hı? Sarhoş olsunlar diye para verecekmişiz!—makinelerin üstüne düşsünler diye! Bu bizi ezmek için yapılan bir plan! Kanımızı emmek için! Peki, onların kandırdıkları kim biliyor musunuz? Hı? Hepsinden çok kandırılan? *Eisenhower*! Şu bizim '*Ike*'!"

Bay Kellogg gergin dakikalar boyunca konuşuyor, yüzünün rengi ve fıçı gibi göğsü kolalanmış beyaz gömleğinin önünü zorluyor, ipek kravat, sıkı sıkı iliklenmiş yelek. Bay Kellogg konuşurken bile tatlısını silip süpürüyor, bir dilim ters yüz edilmiş ananas pastası, kendi parçasını bitiriyor ve sessizce, Bayan Kellogg'un nazikçe onun tarafına ittiği dilimin yarısını kabul ediyor. Marianne'in saçlarıyla oynamak gibi sinirli bir huyu

* Franklin Delano Roosevelt, (ç.n.)

var, saçları düzgün bir şekilde taranmış, uçları kıvrılmış, bir de gözlükleriyle oynuyor, onları burnundan kaldırıp tekrar yerleştiriyor ve Bay Kellogg kaşlarını çatıp, "Marianne, *lütfen*," diyor, sanki bu bildik bir tikmiş gibi. Ama gözlerini açmış, saygıyla, belki de biraz korkuyla onu izleyen genç misafirlerine dönerek konuşmaya devam ediyor. Korku da bu gibi durumlarda beklenebilir bir şey, fakir kızlar zengin adamın masasında, evet, gurur okşayıcı bir durum, gurur okşayıcı olması gayet doğal değil mi? Konuştuğunda saygıyla dinlenmeye alışkın bir adam için bile, ne kadar uzun konuşursa konuşsun ve hangi önemli konu hakkında veya o konunun altında yatan pek-de-tutarlı-olmayan-duygu hakkında konuşursa konuşsun, inanılmaz ölçüde gurur okşayıcı olması gayet doğal değil mi? Zeki gözleri, keskin hatları ve kalkık çenesi ile küllü-sarışın Margaret Sadovsky ve büyülenmiş gibi doğrudan konuşmacının yüzüne odaklanmış, kocaman gözleriyle muhteşem Veronica Mason... Sanki hayatı boyunca Whitney Kellogg, Jr. gibi birini hiç görmemiş, duymamış gibi ve belki bu sözler, bu sabahki Piskoposun vaazından daha tutkulu, daha güçlü olan bu sözler, *belki bu sözler bu kızın hayatını sonsuza dek değiştirecek güce sahiptir?*

Sanki Whitney Kellogg Jr. yalnızca Yüce İsa adına konuşmuyor, o Yüce İsa'nın ta kendisi, değil mi?—ya da onun gibi bir şey?

Konuşma kızların gelecekleri konusuna geliyor. Margaret'ın geçmişinde utanç verici bir olay var ama geçmiş geçmiştir, değiştiremeyeceğin şeyleri unutmak en iyisi diye tavsiyede bulunuyor Bay Kellogg tüm bilgeliğiyle. Bayan Kellogg, "Margaret ticaret okuluna gitmeyi ümit ediyor, öyle değil mi hayatım?" diyor ve Bay Kellogg, "Burada, Hammond'da mı?—Hammond Ticaret Okulu'ndan birçok birinci sınıf kızı işe aldım, biliyor musun, aslında para yardımının gerektiği durumlarda kullanılmak üzere kızlar için bir burs fonu bağışladım, Marianne söylemiş miydi?"

Ve bir süre Hammond Ticaret Okulu'ndan bahsettiler, evet, Veronica da ilgileniyordu, evet, ama onların şu an için işe ihtiyaçları vardı, kişisel nedenler yüzünden, aile meseleleri yüzünden onların şu an için işe ihtiyaçları vardı, yine de evet, Hammond Ticaret Okulu ilgilerini çekiyordu, her ikisinin de. Margaret bir gün kendi işini kurmayı ümit ettiğini söylüyor—"ilerlemek için tek yol bu, kendi kendinin patronu olmak." Bay Kellogg bu sözler karşısında büyülenmiş gibi görünüyor ve patronluk taslamadan, kibarca, Margaret'ın ne tür bir iş kurmak istediğini soruyor ve Margaret "Güzellik. Bir güzellik salonu... *İyi* bir güzellik salonu," diyor. Duruyor, utanarak ama haysiyetle gülümsüyor; uzun boylu, zayıf, çarpıcı bir kız, görüntüsüne bakılırsa olduğundan on yaş büyük de olabilirdi, bakışları keskin, alnı hafifçe kırışmış, sanki bir şey düşünüyor gibi. Bugünkü ziyaret için hoş giyinmiş, siyah beyaz kareli deseni olan, neredeyse arkadaşınınki gibi "kapalı" bir takım giymişti ve arkadaşı gibi pahalı olmayan ama zevkli, deri olduğu belli pabuçlar, düzgün, dümdüz dikişleri olan uzun çoraplar giymişti. Bir sır verir gibi, "Kuaförlük ve kozmetoloji öğrendim. Red Bank'te. Bilirsiniz—Red Bank Islahevi."

Bir anlık bir sıkıntı oluyor ama Bay Kellogg dinç bir şekilde başını sallıyor, o bu kızı beğeniyor, bu onun beğendiği bir kız, dürüst olduğu belli, açık sözlü, ona güvenebilirsiniz. "Zamanını geçirmek için harika bir yol," diyor, "—bu, vergi ödeyenlerin verdikleri paranın karşılığını alabilecekleri bir program. Peki, sen, Veronica? Sen ne yapmak isterdin?—yani evlenene kadar?"

Bay Kellogg tedirginlikle omuzlarını kaldırıyor, sanki Veronica için evlilikten, yani bir erkeğin fiziksel mülkiyetine dönüşmekten başka bir olasılığı düşünmek zormuş gibi.

Veronica yumuşak bir şekilde, "Ah, sorduğunuz için teşekkür ederim, Bay Kellogg! Yapabilirsem Margaret için çalışmayı isterdim."

"Ah, evet—Margaret'ın güzellik salonunda. Oranın en ikna edici reklamı olurdun, hayatım."

"—Yine de şimdilik bir işe ihtiyacım var. Çok acil. İkimizin de öyle. Herhangi bir satış veya ofis işi olur, öyle değil mi Margaret?

"Margaret" kelimesi Veronica'nın ağzından o kadar kolay çıkıyor ki, bu ismi yıllardır söylediğine inanabilirsiniz.

Bay Kellogg o an için konuyla ilgili daha fazla bir şey söylemiyor; ama kızlar gitmeye hazırlanırlarken, ikisinin de ellerini ellerine alıp onları babalara özgü bir yakınlık jestiyle sıkıyor. Nispeten kısa boylu olmasına rağmen topuklu pabuç giymiş Veronica ile aynı uzunluktaydı ve Margaret'ten iki üç santim kadar kısaydı—Bay Kellogg'un etkileyici, hatta emredeci bir havası vardı; omuzları ve başı dik, dünyaya dalgın, kısık gözlerle bakıyordu. Bayan Kellogg ve Marianne'in duyamayacağı bir şekilde, "Evet kızlar. İşle ilgili olarak. İkiniz de biraz—gençsiniz, değil mi? Ve tecrübesiz?"

Veronica nefes almadan, "Ah, hayır, aslında öyle değil!"

Margaret, "İkimizin de her türlü tecrübesi olmuştur, Bay Kellogg," diyor.

Bay Kellogg Veronica'ya bakarak kuşkuyla "Daktiloyla yazabilir misin, hayatım?" diyor.

Veronica, "Ah, daktiloyla yazmayı çok severim!—öyle değil mi Margaret?" diyor.

Bay Kellogg, hâlâ kuşkuyla ve kısık bir sesle, "Bir pozisyon açılacak, belki iki—stenograflar gerekecek sanırım—Branch Caddesi'ndeki ofisimizde," diyor.

Veronica, Bay Kellogg'un koluna parmak uçlarıyla dokunarak, sessizce, o güzel gözleri kocaman ve ağır ve nemlenirken, "Ah, Bay Kellogg—*stenoyu çok severim!*" diyor.

Böylelikle Kelloggların Jelliff Meydanı'ndaki evine 16 Mayıs'ta yapılan ziyaret hoş, umut dolu bir işaretle sona erdi:

Whitney Kellogg'un Margaret Sadovsky'yi ve Veronica Mason'u arama sözüyle. En kısa zamanda.

Violet'ın gözleri ağlamaktan şişmişti, *bunu yapabilir miyim bilmiyorum, senin söylediğin gibi haklı sebeplerimizin olduğunu biliyorum ama bunu yapabilir miyim bilmiyorum, sanırım onları seviyorum, hatta onu bile, onun zengin ve kapitalist ve sömürücü ve bir sürü şey olduğu için kötü biri olduğunu biliyorum, bunu biliyorum Kaltak ama o kadar üzülüyorum ki, o kadar endişeliyim ki, yakalanacağımızdan korktuğumdan değil, ama onları seviyorum işte, Marianne'i ve Bayan Kellogg'u, bana karşı o kadar iyilerdi ki, sanki neredeyse ben onlarla eşitmişim gibi, anlıyor musun? Ne demek istediğimi anlıyor musun?*

Kaltak, kapa çeneni, dedi.

6

Plan (III)

Maddy Wirtz'in defterine kaydedilmeyen, ondan sonraki günler birbirinin ardı sıra aşırı büyük bir mutluluk ve korkuyla yüklüydü. "WKJ," (onun için kullandıkları kod adıydı)o aşağılık herif aramayalı bir/iki/üç/dört/beş/altı kahrolası gün olmuştu ve Kaltak Sadovsky kuşkunun neden olduğu bir sis bulutu içinde dolaşıyordu. Onu oltaya aldıklarından o kadar emindi ki, alçak, Violet'e gözleriyle yalayıp yutarmış gibi bakmıştı! Etli dudaklarını yalaya yalaya! Hatta Kaltak'a bile sanki onun işe aldığı "kızlar"dan biriymiş gibi bakmıştı ve giderlerken ellerini sıkıp bir söz vermişti! Bu yüzden geçen günlerin her saatini kafese kapatılmış büyük bir kedi gibi oradan oraya yürüyüp sigara içerek ve parmaklarını saçlarının arasında sabırsızca gezdirerek geçirdi. Adam hakkında bildiklerini hatırladıkça ondan daha çok nefret ediyordu. Hammond'daki işverenlerin işçilere karşı kullandıkları grev kırma taktikleriyle ilgili kendisine neler neler anlatılmıştı, Kaltak'ın kendi babasına karşı, büyükbabasına ve evet, Fairfax'teki komşularına... Bu şekilde onlarca yıl geriye doğru giderdi, Kaltak'ın doğumundan çok öncelere, hatta babasının doğumundan da öncelere. "WKJ" de o şaibeli soydandı ve Kaltak, adamın ona bakarak nasıl şaşırttığını karşılık olarak nasıl gülümsettiğini hatırladı ve onunla nasıl da nazik nasıl da patronluk taslayarak konuşmuştu. Kaltak'ın gururu kibritin dokunduğu yanabilir madde gibiydi ve vedalaşırken elini tuttuğunda

kuvvetini hissetmesi için Kaltak'ı zorladı, sevecenliğinin kaçıp gittiği o haksız kuvvet. Zengin adamın üstünlüğünü ve gücünü hissetmeye zorlanmıştı, o zengin adamın teni hiçbir avantajı olmayan kaynayan kalabalıkların ortasında hayatın içinde avantajlı olarak ilerleyenlerin özel coşkusuyla parlıyordu ve yüreğini o adama karşı katılaştırmak için güldü. Kaltak Sadovsky'yi küçük düşürmüştü, acı çekmesine yol açmıştı, alçak, bedelini ödeyecekti, hem de nasıl—yalnızca BİR MİLYON DOLAR ile değil, gururuyla ödeyecekti.

Kaltak'ın Muriel Orvis'e düşünceli bir edayla söylediği gibi, "Düşmanlarımızdan istediğimiz şey *yürekleri*." Söyledikleriyle, duyduğu o şeytanca zevkle ilgili Muriel Orvis'in hiçbir fikri olmadığını fark etmeden söylemişti bunları. Hiçbir ipucu vermemişti.

Margaret Sadovsky'nin Whitney Kellogg Jr.'a ve kızı Marianne Kellogg'a bıraktığı telefon numarasının izi Hammond Polisi tarafından Muriel Orvis'in Dördüncü Cadde'de kiraladığı o yıkık dökük, üç odalı apartman dairesine dek sürülmüştü. Zavallı Muriel planlananlarla ilgili gerçekten hiçbir şey bilmiyordu. Kaltak'ın kafasında canlandırdığı, "kesin çözüm"e götüren ayrıntılı planla ilgili hiçbir şey bilmediği gibi, CAN ATEŞİ kan kardeşlerinin aylarca sürdürdükleri olta atma harekâtlarından da haberi yoktu. Zorunluluk nedeniyle zekice bir hamleyle etki alanlarını Hammond'ın ötesine, makul mesafedeki kasabalara ve şehirlere kadar doğuda Albany'ye batıda da Buffalo'ya kadar genişletmişlerdi. Doğruydu, Muriel polise verdiği ifadede de bunu söyleyecekti, kızların gizemli bir şekilde erkeklerle ilişki halinde olduklarını anlamıştı. Çok sayıda ve her yaştan erkekle, bu erkeklerden birini bir an bile görmüş olduğundan değil (görmemişti), bu kanısını kızların onun varlığına aldırmadan yaptıkları konuşmalara ve güldükleri şeylere kulak misafiri olarak edinmişti. Evet, hepsi erkeklere karşı gerçek bir güvensizlik

ve faal bir nefret paylaşıyorlardı. İdeolojiye değil tecrübelerine dayanan bir güvensizlik ve nefretti bu; *erkekler Düşmandır*, sır değildi sonuçta.

Ama Muriel Orvis neredeyse otuz yedi yaşında olduğundan CAN ATEŞİ'nin üyesi değildi, bu yüzden kızların çete-sırları ona emanet edilmezdi, onun da böyle bir isteği yoktu zaten. Muriel onların iyi, sağlam, iyi niyetli, güvenilir kızlar olduğuna inanıyordu, her neyse, çoğu öyleydi ama onlar küçük kızlardı ve Muriel yetişkin bir kadın ve bir anneydi.

Doğumundan bu yana Hammond ve Buffalo'da üç kalp ameliyatına ve yoğun bakım ünitelerinde uzun dönemli tedaviye katlanmak zorunda kalan, altı aylık, çok güzel bir kız bebeğin annesiydi. Yani—Muriel'in sorunları kendine yetiyordu.

Evet, Kaltak Sadovsky ve diğer bazı çete kızlarının şehirde bir eve ihtiyaçları olduğunda evi kullanmalarından rahatsız oluyordu ama kapısını asla ama asla yüzlerine kapatmazdı: Asla.

Evet, onlardan para almıştı. Para ve hediyeler. Özellikle Kaltak'tan.

Hayır, paranın ve hediyelerin nereden geldiğini bilmiyordu, birkaç defa sormuştu ama asla doğru düzgün bir cevap alamamıştı bu yüzden sormaktan vazgeçmişti.

Evet, Kaltak Sadovsky'ye güvenirdi. Hayır, Kaltak'ı ciddi manada hiç sorguya çekmemişti. Kaltak'a tam olarak inanmamış olsa bile.

Evet, Kaltak'ın belki bir şeyler uydurduğunu düşünmüştü, durup dururken bir şeyler icat ederdi. Gelecekle ilgili planlar. Herkesin birlikte yaşayacağıyla ilgili... İnanmak isteyeceğiniz ama bir türlü inanamadığınız şeylerden, *gerçek* değildi.

Üstelik Kaltak'ın sonuçta *gerçek* olan şeylerle şaşırtması gibi bir özelliği vardı—evi kiralaması ve gayet iyi döşemiş olması gibi. Ve o çılgın arabaları YILDIRIM.

Hayır, Muriel'in hiçbir telefon görüşmesinden haberi yoktu, tekrar söylüyordu, Muriel'in evine Whitney Kellogg Jr.'dan geldiği iddia edilen HİÇBİR telefondan haberi yoktu. Ne zaman geldiğini, gelip gelmediğini bile bilmiyordu. Tabii ki genç arkadaşını telefonda o şahısla ya da herhangi bir başka şahısla bir görüşme ayarlarken dinlememişti, Muriel Orvis kendi evinde bile olsa başkalarının konuşmalarını gizlice dinleyen insanlardan değildi.

Ayrıca, söylediği gibi Kaltak Sadovsky'ye güvenirdi. *O, bebeğinin üvey-ablasıydı.*

Tabancalar test edildi, *çalışıyorlardı*—en azından tetikleri çekildiğinde ateş aldılar. Atışları isabetli miydi, değil miydi, söylemesi zor.

Tabanca atışıyla ilgili en önemli gerçek: Sesi o kadar yüksek ki sağır olursunuz, nefesiniz kesilir!

Alıştırma yaptılar, disiplinli bir şekilde ormanın derinliklerinde hedef vurma harekâtları düzenlediler, insanların yaşadıkları yerlerden kilometrelerce uzaklarda. (Oldwick komşuları CAN ATEŞİ ÇİFTLİK EVİ'ne ateş edilmesi yüzünden birkaç defa polisi aramışlardı—bu yüzden daha fazla dikkat çekmeyi göze alamadılar.) Alıştırma yapmak için seçilenler arasında CAN ATEŞİ kardeşlerinin hepsi yoktu (Kaltak'ın açıklamış olduğu gibi herkes sırayla) Kaltak'ın bazı kardeşlerine güvenmemesi yüzünden değildi, sadece birkaçının fazla yufka yürekli olmasından endişeleniyordu, tabanca *olgusu* onları korkutabilirdi.

Bütün CAN ATEŞİ kızları (evet, Rita bile, hatta zaman zaman Maddy bile) bıçak taşımışlardı. Ama bıçak tabancadan farklı bir şeydi.

Bu yüzden kırlara gittiler. Ormanların derinliklerine, avcıların geyik, sülün, tavşan ve hareket eden her şeyi "spor" olarak avladıkları yerlere gittiler. İçlerinden Kaltak ve Goldie tarafın-

dan seçilen altı veya yedi kişi. "Bu "WKJ"yi yakalayıp rehin tuttuğumuzda tabancaları ateşleyeceğiz anlamına gelmiyor," diyordu Kaltak tekrar tekrar, "—ama onlara ihtiyacımız var, yalnızca varlıklarına ihtiyacımız var. Niyetimizin ciddi olduğunu göstermek için."

Goldie ince, küçük bir gülümsemeyle, sert bir şekilde, tabancasını omuz hizasına kaldırıp sağ bileğini sol bileğinin yardımıyla sabitleyerek ve yirmi santimlik namludan bakarak ve bir gözünü kapatarak ve tetiği çekerek ve ÇAT!—"*Niyetim* ciddi."

***

Kaltak'ın "WKJ"den gelmek zorunda olduğunu bildiği telefon sonunda geldi. 28 Mayıs 1956 akşamı ve evet, "WKJ"nin telefondaki sesi oltaya gelmiş olduğunun kanıtıydı, belki. Ya da belki iddia ettiği gibi Margaret Sadovsky ve Veronica Mason'u ofislerinden birinde çalışmaları için gerçekten işe almak istiyordu.

Yine de Kaltak kuşkuluydu. Adam onlarla buluşmak için neden karanlık çöktükten sonraki bir saat, akşamın dokuz otuz'unu 2883 Branch Caddesi'nin arkasını seçmişti?—neden hava aydınlıkken çalışma saatleri sırasında değil?

"Olsun" dedi Kaltak heyecanla. "Yaptığı tek şey planımızı hızlandırmak. Onu *daha kısa bir sürede* ele geçireceğiz."

Violet içini çekerek, "Daha önce olması daha sonra olmasından iyidir, Kaltak—bu iş bir an önce bitsin diye geberiyorum"

Böylece bir sonraki gece Margaret Sadovsky ve Veronica Mason, müstakbel ofis çalışanları, topuklu pabuçları ve hatta beyaz eldivenleriyle bu iyi giyimli genç kadınlar, Whitney Kellogg Jr. ile, yani müstakbel işverenleriyle belirlenen yerde buluşuyorlar. Evet, işverenleri işte orada, beyaz Cadillac Imperial'ının içinde oturmuş, tedirgin bir şekilde puro içerek onları bekliyor. İki CAN ATEŞİ kızı da her zamanki kadar heyecanlılar, Kaltak yüksek bir kuleye tırmanacakmış ya da derin sulara her zamanki kusursuz-pervasız atlayışlarından birini yapacakmışçasına sûkunet

içinde ve Violet küçük bir kız gibi yüksek topuklarının üzerinde sallanarak ve gizli gizli, çabuk hareketlerle sakız çiğneyerek, kıkır kıkır... Korkuyor, bu yüzden Bay Kellogg onları karşılarken elini sıktığında nefesinden tatlı bir sakız kokusu yayılıyor, adam onun elini arkadaşınınkine kıyasla daha sert sıkıyor. Mutlulukla "Evet, merhaba! İşte geldiniz! *Mer*haba kızlar!" diyor, onlara gerçekten orada olduklarına inanamıyormuş gibi bakıyor. Violet, yani Veronica boğuk bir sesle fısıldayarak, "Merhaba Bay Kellogg!" diyor.

Daha sonra olan şey şu: Bay Kellogg düz çatılı, küçük binanın ön kapısının kilidini açıyor, içeride yedi veya sekiz masadan oluşan bir ofis alanı, içeride arkada bir ofis daha var. İçerisi karanlık ama cam bir bölmenin veya pencerenin ardından görülebiliyor. Bir köşede yan yatmış cılız bir kauçuk ağacı var, tepelerindeki florasan lambalar mekâna sarı-melankolik bir ışık saçıyor, metal dosya dolapları, telefonlar, masalarda yığınlarca kâğıt, arkada su soğutucusu donuk bir şekilde parlıyor ve Bay Kellogg AMERİKAN ALETLERİ ve ORTAKLARI A.Ş.'ye sahip olmaktan gurur duyarak çene çalıyor. Misafirlerine "işletme"yle ilgili bazı bilgiler aktarıyor—ofis, otomobiller için tasarlanan aletlerin alım-satımını idare ediyor—"iş gücü"yle ilgili bilgiler—burada resepsiyonist ve müdür dahil on ofis çalışanı var—ve eğer burada "sözleşmeli olarak" çalışmaya başlayacak olurlarsa işlerinin içeriğini anlatıyor.

Purosunun ucundaki külü silkerek, "—Size ofisi böyle güzel ve sessiz olduğu bir saatte göstereyim diye düşündüm, rahatsız edilmememiz için. Böylece etrafı, size bakan kıskanç, orta yaşlı kadınların gürültüsü *olmadan* görebilirsiniz," diyor.

Margaret, "Çok düşüncelisiniz, Bay Kellogg," diyor.

Veronica, "—*Çok* düşüncelisiniz!"

Bay Kellogg belli ki gözdesi olan Veronica'ya, çelik işleme alanındaki çok sayıda işletmelerinden söz etti, AMERİKAN

ALETLERİ ve ORTAKLARI A.Ş. ise bunlardan yalnızca biri... Veronica *Ya!* Ve *Ah, gerçekten mi!* Ve *Ya, demek öyle!* diye bağırıyor, içindeki heyecan ona keskin, erotik bir üstünlük katıyor. Bu arada Margaret sıra sıra masalara bakıyor, eski moda ofis masaları iyi durumda değiller, çizilmişler, hırpalanmışlar, burada da hayatlar yaşanıyor... Onunki de onlardan biri olabilir miydi?—"Margaret Sadovsky" işe alınan "kızlar"dan, sonra "orta yaşlı kadınlar"dan biri olabilir mi?—altındakine bakmak için plastik bir daktilo örtüsünü kaldırıyor, o büyük, bodur, ofis modeli makineye bakarak kısa bir süre Maddy'yi düşünüyor, onu-terk-eden-Maddy'yi... Sadece çevir sesini duymak için bir telefonun ahizesini kaldırıyor. Çenesindeki yara iziyle uzun boylu, inatçı, sarışın bir kız; sol gözünde dikkat çekici bir kan lekesi, uzun kemiklerinin üzerinde koyu renk, sıkı bir kemeri olan suni ipekten bir elbise var ve beyaz eldivenler takmış. Bu, belki bir hanımefendiye benzeme isteğiyle Whitney Kellogg'un hizmetinde çalışmayı uman fakir bir kızın oyunu, belki de parmak izi bırakmak istemiyor.

Margaret mutluluk içinde Veronica'yla konuşan Whitney Kellogg Jr.'ın olduğu yere doğru bir bakış fırlatıyor, adamın pembe-bronz cildi bu gece parlak, gözleri kırış kırış-hareketli, kel kafası ne kadar *sağlam*. Margaret acaba kendisini biraz dışlanmış mı hissediyor? İhmal mi edilmiş?—sonuçta kendisi de bir kız çocuk sahibi olan Bay Kellogg beyefendice bir hareketle yanına çağırırmış gibi Margaret'e doğru el sallıyor.

"Veronica ile şeyden söz ediyorduk—"

Bay Kellogg'un purosunun pis kokusunun altında gömülü bir alkol kokusu var: İyiye işaret.

Anlamı: Adam korkuyor; adam Margaret ve Veronica ile burada gizlice buluşuyor; adam nerede olduğundan kesinlikle kimseye söz etmemiş.

Bu yüzden *ortadan kaybolma* durumunda.

Ertesi sabah ofisin kilidi açıldığında ondan geriye yalnızca o puronun pis kokusu mu kalacak?

Bay Kellogg binanın floresan lambalarını söndürüp hayran kalan misafirlerini dışarı çıkardığında ve kapıyı kilitlediğinde saat akşam dokuz elli. Kapıyı kilitlerken çok telaşlanıyor. 2883 Branch Caddesi'nin arkası karanlık. Bir tek otopark ışığı var, yakınlarda sokak lambası yok, ay yok. 29 Mayıs, ıslak toprak, nemli çimento, pis sanayi gazları kokan soğuk bir gece. (Branch Caddesi Hammond'ın YUKARI MAHALLE'sinde ama sonunda, doğu tarafındaki sonunda, küçük fabrikaların, çöp-atık tesislerinin olduğu küçük bir mahallede.) Bay Kellogg canlı bir şekilde ellerini ovuşturarak bir kızdan diğerine bakarak, "—ufak bir araba gezintisi yaparız diye düşünmüştüm? Nehir boyunca? Morganstown'un dışına doğru?—orada küçük bir han var, Morganstown Hanı'nı biliyor musunuz? Birbirimizi biraz daha iyi tanırız, biraz rahatlarız diye düşünmüştüm, yalnızca konuşuruz—" diyor.

Margaret'ın nispeten soğuk gözleri Bay Kellogg'un yüzüne sabitleniyor.

"Ne harika bir fikir Bay Kellogg!"

Veronica'nın mürekkep siyahı gözleri de Bay Kellogg'un yüzüne odaklanıyor, sanki başka bir yere bakmamaya çalışırmış gibi. Kısık, net olmayan bir sesle sakızın tatlı kokusunu yaymaya devam ederek mırıldanıyor, "Evet! *Ne* harika bir fikir Bay Kellogg!"

Bu konuşmadan sonraki bir saat ya da aşağı yukarı o kadar zaman zarfında Whitney Kellogg Jr. *ortadan kayboluyor*.

7

Plan (IV)

CAN ATEŞİ zengin adam "WKJ"yi beş gündür elinde tutuyordu, nerelerde olduğunu, ya da kimin alıp götürdüğünü kimse bilmiyordu.

Yoksa "WKJ" mi CAN ATEŞİ'ni elinde tutuyordu?

Kaltak, adamın silah zoruyla kaçırılıp, ağzı kapalı, gözleri bağlı vaziyette Oldwick'e getirdikten ve serbest bırakmak için istenen fidye parası 1 MİLYON doları beklemek üzere kilerde bir direğe bağlanışını izledikten sonraki ikinci veya üçüncü günde—"Alçağın bu kadar *esaslı* olacağı kimin aklına gelirdi?" dedi.

Kaltak'ın planının ilk kısmı mükemmel gitti: WKJ'nin AMERİKAN ALETLERİ ve ORTAKLARI'nın otoparkından kaçırılması.

WKJ, Veronica'nın Cadillac'ın yolcu koltuğuna oturması için kapıyı açıyordu ki gölgelerin içinden uzun boylu, iri cüsseli, maskeli biri belirdi—aslında maskeli üç kişi vardı ama WKJ diğer ikisini göremeyecek kadar paniğe kapılmıştı—elinde yukarı kalkmış bir tabanca, diğer eliyle tabancalı elinin bileğini tutuyor, namlu WKJ'nin şaşırmış yüzüne doğrultulmuş.

"Pekâlâ, *olduğun* yerde kal."

Alçak, gırtlaktan gelen, kulak tırmalayıcı bir ses. Bir erkek sesi mi?—elbette.

WKJ önce yalnızca tabancayı görüyor. Tabancayı ve o gülünç-korkunç maskeyi görüyor. Belki maskenin göz deliklerinin içinden gözleri görüyor ama bunlar tanıdığı gözler değil.

Doğal olarak duruyor. Donuyor. Güçsüzce ellerini kaldırıyor. Purosunu unutarak yere düşürüyor.

"Ateş etmeyin—lütfen. Cüzdanımı alın—bütün paramı veririm. Arabanın anahtarlarını—"

WKJ'nin yüzünden kanı çekilmiş, sesi çatlamış ve titriyor. Dizleri titriyor. Gözleri yalvarır gibi, nemli.

Şimdi diğer iki kişiyi görüyor, hızlı hızlı ona doğru yaklaşıyorlar. Biri tabancalı, diğeri kollarında bir şey taşıyor.

Biri WKJ'nin soluna dönüyor diğeri sağına.

Bağırsakları büzülüyor. Felç oluyor neredeyse.

Sersemlemiş bir halde panikle gözlerini kırpıyor, birden her yanını ter basıyor, tabancanın namlusuna bakıyor. (Tabanca titriyor mu? Sadece ona mı öyle geliyor?) Namlu, yüzünü hedef almış, yabancının sesi ve kendi sesi boğuk, çatlak çatlak çıkıyor. Cüzdanımı alın, lütfen bana ateş etmeyin, arabamı alın, ne isterseniz, ah, lütfen *ateş etmeyin.* Margaret Sadovsky ile Veronica Mason geri çekiliyorlar, masum bir şekilde korkuyla mırıldanıyorlar. *Aaa! Aaa! Aaa!* Ve *Lütfen ateş etmeyin!* Arkadaşlarını ortada savunmasız bırakarak ihtiyatlı bir biçimde gölgelere doğru çekiliyorlar.

WKJ'nin durumu anlayabilmesi için yavaşça birkaç saniyenin daha geçmesi gerekiyor—bu silahlı saldırganlar onun *bedenini* istiyor.

Hedef cüzdanındaki para değil, *kendisi.*

Çakıl taşlarının arasına dizlerinin üstünde çökmesi için zorlanıyor, söyledikleri gibi ceplerini boşaltıyorlar. Gözlerini kısıp yukarı, en uzun boylu saldırgana bakıyor, aralarında tek konuşan o, alçak sahte-kibar sesiyle, sanki Whitney Kellogg Jr.'ı tanırmış de pek de umursamazmış gibi. "Pekâlâ, babalık, kıpır-

da. Zorluk çıkarmazsan canın yanmaz." Saldırganın maskesi lastikten bir Cadılar Bayramı maskesi, korkunç bir şekilde sırıtan bir kafatası, siyah zemin üzerine kabaca boyalı. Saldırganın boyu yaklaşık bir metre seksen santimetre yanardöner beyaz kemikler, sağlam yapılı, kabarık, kat kat giyinmiş. Eldivenleri var, başında etrafı eşarpla çevrili bir şapka var, saçının her bir teli gizlenmiş. "Babalık *kaldır kıçını* dedim."

Onu istiyorlar, ayaklarının üstünde değil, ellerinin ve dizlerinin üstünde. Yüz kızartıcı bir şekilde Cadillac'ın arkasına doğru emekliyor. Neden, bilmiyor. İtiraz edemeyecek kadar korkuyor. İki maskeli saldırgan onu tabancalarla, dürterek, tekmeleyerek güdüyorlar. Bu işe yatkınlar, etkililer, heyecanlılar, muhtemelen gençler.

Belki, diye düşünüyor WKJ, siyahtırlar.

Gecikmiş olarak farkına vardığı planları, onu kendi arabasının bagajına zorla yerleştirmek ve onunla birlikte arabayı gecenin içine sürmek. Bu bir adam kaçırma olayı, fidye isteyecekler. Hayatı fidyeyle kurtarılacak. Şimdi öldürülmeyecek ama daha sonra öldürülebilir. "Yapmayın" diye yalvarıyor, "—acıyın bana, Yüce İsa adına acıyın bana," diyor, sesi çatlak ve güçsüz, gözlerinde yaşlar var, "—eğer şimdi gitmeme izin verirseniz polisi aramam, kimseye bir şey söylemem, söz veriyorum, *söylemem*. Paramı alın, arabayı alın, ama lütfen—"

"Babalık kapa çeneni, yoksa ağzını havaya uçururum."

"Karım—Ailem—"

"Haydi, Babalık, 'Bay Kellogg'. Ellerinizi uzatın."

"—Ve o kızlar! Onlara zarar vermeyin—"

WKJ kaba bir şekilde bağlanıyor, el ve ayak bilekleri balya teliyle o kadar sıkı bağlanıyor ki canı acıyor. Ağzına bir bez parçası tıkıştırılıyor ve ağız tıkacını tükürse bile inlemeden başka ses çıkaramasın diye yüzünün alt kısmına bir şerit kumaş sarılıyor. Gözleri bağlanıyor—açık havada gördüğü son şey o ucuz-

parlak beyaz kafatası, o sahte sırıtış, göz deliklerinin içinden görünen buz gibi, cinsiyetsiz gözler—ve bozuk patates kokan branda bezinden bir çuval zorla başından geçirilip boynundan bağlanıyor. Sonra bagajın içine devriliyor. Geniş, derin, bol yer bulunan bir bagaj. Yedek lastik dışarı çıkarılıp yuvarlanarak nereye atıldı?—sonuçta, günler sonra bulunacağı binanın arkasındaki su kanalına.

WKJ iki kız arkadaşını biraz geç de olsa hatırladı, ağır bir travma içinde bulunmasına rağmen, iyi bir yanı olabilirdi. Ama bagajın kapısı kapanmadan önce dövüldüklerini, belki de öldürüldüklerini kanıtlamaya yönelik yanılmasına ihtimal vermeyecek sesler duydu—biri *Hayır, ah, hayır, lütfen!* diye diğeri de *Lütfen bizi öldürmeyin! Ah lütfen!* diye ağlıyordu ve ağlamaları, ses çıkarmaları bastırıldı, hasta edici, insan teninde şaklayan metal sesleri, bir tabanca dipçiğinin insan tenine çarpma sesi duyuldu, son olarak boğulan bir çığlık ve çakıl taşlarının üzerine düşen ceset sesleri—sonra sessizlik.

O sıkıntılı zaman içinde kızları unutacak.

O kızlar—adlarını şimdiden unuttu!—hayır, onları düşünmeye katlanamıyor, onların muhtemel yazgılarının kendi yazgısıyla bağlantılı olarak ne anlama gelebileceğini hesaplamaya katlanamıyor.

CAN ATEŞİ kardeşleri bir yandan Kaltak'a sarılırlarken o da kardeşlerine sarılıyor, beşi birden 2883 Branch Caddesi'nin arkasındaki otoparktalar, başları dönmüş bir halde, çılgınlar gibi neşeliler, olanlara neredeyse inanamaz bir haldeler. Kaltak fısıltıyla "—*Onu* yakaladık. Gerisi *kolay* olacak," diyor.

8

Plan (V)

Onu yakaladık. Gerisi kolay olacak.
Ah Kaltak! Bir bilseydin.

CAN ATEŞİ bazı şeyleri bilemezdi ve daha sonra gazetelerde ve benzeri yerlerde çıkana kadar da bilemeyecekti: Bağlanan ve kendi arabasının bagajında ağzı sımsıkı kapatılan Whitney Kellogg Jr. kusmaya ve tıkanmaya başladı. Yardım gelmezse öleceğini biliyordu ve çaresizlik içinde Yüce İsa'ya sığındı ve (kendi beyanına göre) hayatında daha önce hiç etmediği bir şekilde dua etti. İsa onun yakarışlarını duydu ve "Yüreğinde bana yer açmalısın" şartıyla onu koruyacağına söz verdi. Bu mucizeyle mide bulantısı dindi, o korkunç kusma sona erdi. Whitney Kellogg Jr., insanüstü bir Hıristiyan kuvveti ve cesareti ile donandı. Kurtarıcısı Yüce İsa'nın önündeki bu büyük belayı atlatmasını ve kılına zarar gelmeden sevdiklerine kavuşmasını sağlayacağını biliyordu.

Bunların hiçbirini CAN ATEŞİ bilemezdi.

Karar verildiği gibi bagajın içindeki adamın kafasını karıştırmak için Kaltak Hammond ilinin içinden zikzaklı bir labirentte ilerlermiş gibi geçti, kuzey ve doğu ve güney ve batı! Köprülerin üzerinden! Tünellerin içinden! U dönüşleri yaparak! Baş döndürücü daireler ve zekice dik açılar çizerek! Kuru kaldırımdan kayan çakıllı yollardan, derin çukurlu şehir dışı yollarından! He-

saplanmış bir kırk beş dakika boyunca değişik yollardan gittiler, sonra Oldwick Kasabası'na giden açık otoyola normal bir hızda girdiler. Böylelikle kaçırılan adamın BİR MİLYON DOLARLIK fidyeyle serbest bırakılıncaya ve CAN ATEŞİ'nin kaderini sonsuza dek değiştirinceye kadar kalacağı CAN ATEŞİ karargâhına doğru yol aldılar.

Sersemlemiş bir halde ve başarının verdiği adrenalinle zevk içinde uçarak: *Artık bizi hiçbir şey durduramaz!* diye düşünüyorlardı.

"Onu enselediniz mi?—gerçekten?"

"Tabii ki enseledik, ne sandın?"

Cadillac'ın bagajını açıyorlar ve bütün gözler hayretler içinde, afallamış vaziyette, şaşkınlıkla yuvalarından fırlıyor.

29 Mayıs, saat akşam on bir on beş. Hayretler içindeki Bayan Kellogg'la yapılan ilk telefon konuşması Fairfax'teki umumi bir telefondan gerçekleştiriliyor: "Polisle bağlantıya geçmeyin hanımefendi, kocanız güvende, ama polisle bağlantıya geçecek olursanız ölecek, anladınız mı?" Ve ertesi gün, öğle vakti Jelliff Meydanı 8 numaraya teslim edilecek ilk fidye pusulası da yaklaşık olarak aynı zamanda postalanıyor.

Bu arada, CAN ATEŞİ'nin haberi olmadan Bayan Kellogg Hammond Polisi ile değil de aile dostları, hatta Marianne'in vaftiz babası olan Hammond İli Bölge Başsavcısıyla bağlantıya geçiyor.

Derken beklenmedik engellerden ilki ortaya çıkıyor: Kaçırılan adam kendisini kaçıranlarla işbirliği yapmayı reddediyor.

Kaltak böyle bir şeyi hiç tahmin etmemişti!—"Alçak!"

Whitney Kellogg Jr., karısıyla telefonda konuşmuyordu, hayır, silah zoruyla bile konuşmuyordu. Gözleri kapalı, kafasının sol

tarafına ahize ve sağına tabancanın namlusu dayanmış vaziyette ve aşağılık herif korkudan titriyor ama konuş*mayacak*, Bayan Kellogg'un çaresizlik içindeki haykırışlarına cevap ver*meyecek*. "Whitney?—orada mısın? Whitney? Alo? İyi misin? Whitney—?" Ve onu iyi olduğuna ikna edecek bir not yazmayacak, *sadece sizden istenileni yapın, o zaman eve döneceğim.* Hatta onun için daktiloda dikkatli bir şekilde yazılan notu bile imzalamayacak. Hiçbir şey yapmayacak!

Goldie öfkeden bembeyaz olmuş bir şekilde, "O zaman aç bırakabiliriz. Ona işkence yapabiliriz. Niyetimizin ciddi olduğunu göstermek için parmaklarından birini kesip karısına gönderebiliriz!" dedi.

Kaltak yavaş bir şekilde, hatta fazla yavaş bir şekilde, "—Yok, aklı başına gelecek, sen bekle. Ben onu ikna ederim," dedi.

Öyle de yaptı. Denedi. Orada, Oldwick evinin zemini toprak olan kilerinde, adam önceki gibi bağlanmış vaziyette, gözleri kapalı, yalnızca zaman zaman çıkarılan çuval kafasında ve kabarık, kat kat giyinmiş maskeli kişiler, hâlâ genç adamlar, genç siyah adamlar olduklarını zannediyor olabilirdi... Kaltak'ın sesi yumuşak bir tondaydı, alçak, kararlı, arkadaşça, herkesin iyiliği için olduğunu anlatarak, öyle değil mi?—çünkü evden çok uzakta, yüz elli kilometre uzakta ve karısı meraktan deliye dönmüş olmalıydı, oğulları ve kızları endişelenmiş olmalıydılar—bu, her kim kaçırdıysa aile hayatının ayrıntılarından haberdar olmadığına onu inandırmak içindi, çünkü Marianne, Kelloggların tek çocuğuydu—hem bu kadar çok parası olan biri için bir milyon dolar da neydi ki?—"Sizin kadar zengin bir adam Bay Kellogg! Para vermektense ölecek! Öyle mi!"

Ölmek sözcüğü onu korkutmuşa benzemiyordu. Hatta üzerinde herhangi bir etki bile bırakmamıştı.

Garipti. Kaltak bir anlam veremedi. Paniğe kapılmıyordu ama anlam da veremiyordu. Whitney Kellogg Jr., Allah aşkına, bir iş adamı, her işini parayla gören ve insanları da para gibi

gören bu adam şimdi onunla anlaşmayı reddediyordu. Normal bir karşılık vermiyordu, neredeyse yaşayan bir ölü gibiydi. Otoparkta çok korkmuştu, şimdi ise ulaşamayacakları bir yerdeydi. Kaltak ve Violet onu evinde görmüşlerdi, kilisede insanlarla el sıkışırken yüksek sesle gülen ve canlı ve heyecanlı ve enerjik oysa şimdi, CAN ATEŞİ'nin tutsağıyken, sanki içindeki çok derinlerde bir yerlere çekilmiş gibiydi.

"—Yalnızca *bedensel* varlığı elimizde!"

Ve bu *bedensel varlığa* elbette bakmak zorundaydılar. Onu beslemek veya beslemeye çalışmak (piç herif, direniyor, yemiyordu) zorundaydılar; çişini, zayıf ve sulu boklarını temizlemek zorundaydılar.

Sürekli izlemek gerekiyordu. Gece gündüz, iki gazyağı lambasının yandığı kilerde. Gece gündüz, başında asla ikiden az olmayan silahlı nöbetçilerle.

Çoğu zaman Kaltak orada, aşağıdaydı elbette. Oda gibi diye düşündü ve bu sefer içerde iki kişiyiz.

Birinci gün, yani 30 Mayıs'ta, Toy Bocci şehir sınırları içindeki sıradan bir posta kutusundan, BAYAN W. KELLOGG, 8 JELLIFF PLACE, HAMMOND, NEW YORK adresine küçük, titizlikle sarılmış bir paket postalamak için YILDIRIM ile yola çıktı— paketin içinde WKJ'nin üzerinde adının baş harflerinin işlendiği beyaz keten mendili, o ağır altın ve oniks mason yüzüğü ve ehliyeti vardı. Bir de Kaltak'ın daktiloyla yazdığı bir not—

KOCANIZ HAYATTA VE İYİ. BİR MİLYON DOLARLIK
FİDYE PARASI ÖDENİRSE SERBEST BIRAKILACAK.
TALİMATLARI BEKLEYİN!
POLİSLE BAĞLANTI KURMAYIN!!!

Düşünme zahmetine katlanmadan Kaltak sustalı bıçağıyla sağ elinin avucunu kesip kanını kâğıda damlattı. Düşmanı *niyetimizin ciddi olduğuna* inandırmanın heyecanı içindeydi.

Ama Bayan Kellogg'a ulaşmak Kaltak'ın beklediği kadar kolay olmadı.

Evet, numarayı çevirip derhal cevap almak kolaydı ama Bayan Kellogg telefonda o kadar *duygusal*dı ki—bunu bir iş anlaşmasıymış gibi değerlendiremiyordu bir türlü. Kocasının, ne olursa olsun ona canlı olarak döneceğinden emin olamıyordu.

Bu yüzden zavallı kadın sürekli ağlıyor, tutarlı bir şekilde konuşamıyordu. Ahizeyle ağzı arasına bir parça kumaş koyarak (filmlerde gördüğü gibi) akılcı bir şekilde anlaşmayı uman Kaltak kadına tek bir kelimeyi bile anlatmakta güçlük çekiyordu. Endişelenmeye başlıyor, sinirden terliyor. Arayanın izi sürülebilsin diye Bayan Kellogg duraksıyor. Bu yüzden Kaltak elindeki ahizeyi sanki yılanmış gibi kapatıyor.

Bu da başka bir zaman tekrar araması gerektiği anlamına geliyor. Ve yine, hemen hemen aynı şey oluyor.

Sorun, WKJ'nin işbirliği yapmaması, karısıyla konuşmaması.

Zavallı kadın ağlıyor, yalvarıyor, gerçekten de içten olduğuna inanmanız gerekiyor, "—Daha Whitney'in hayatta olup olmadığını bilmeden—size parayı nasıl verebilirim—nasıl yapabilirim, benden bunu nasıl beklersiniz, ah, lütfen acıyın bana, lütfen onunla konuşmama izin verin—" ve Kaltak nefret içinde "*O* sizinle konuşmuyor bayan!" diyor.

İkinci Gün, Üçüncü Gün, Dördüncü Gün... Olanları not eden kimsecikler yok, deftere kayıt tutacak bir Maymun Maddy yok... İşler garip, neredeyse uğursuz bir hal aldı, Zaman geçiyor... Ama asıl günler, yirmi dört saatlik dilimler, hızla devriliyor. Çılgınca! Uçarmışçasına! Ve günler geçmesine rağmen Bayan Kellogg'la

bir anlaşmaya varamıyorlar, elleriyle paraya dokunamıyorlar—tutsaklarının evde, o koca popolu Cadillac'ının da ahırda durduğu her gün—her gün neredeyse düşünmek istemeyeceğiniz kadar büyük bir risk.

Kaltak'ın canı olan, Kaltak'ın canını yakan Maddy Wirtz ne demişti? Adam kaçırmak FEDERAL BİR SUÇ.

Ve Kaltak küçümsüyor mu: Ama onu öldürmeyeceğiz ki, *yakalanmayacağız ki!*

***

Gazetelerde kayıp milyonerle ilgili hiçbir şey yok, yerel radyo istasyonunda hiçbir şey yok.

İyiye işaret mi? Bayan Kellogg'un polisle bağlantıya geçmemesi için verilen emre itaat ettiği anlamına mı geliyor?

Kelloggların Jelliff Meydanı'ndaki evine açılan telefonların sayısı toplam on bir. Telefonların çoğu, Hammond'daki ya da banliyö kasabalarındaki telefon kulübelerinden, bir veya ikisi Ontario Gölü'ndeki Sandhurst kadar uzak, şehir dışındaki benzin istasyonlarından. Kaltak telefonların takip edilmesinden korkuyordu. Öte yandan tamamen mantıklı bir şekilde Bayan Kellogg'un iyi niyetle hareket ettiğini düşünüyordu, sevgili kocası Whitney'in öldürülmesini istemezdi, öyle değil mi?

Kaltak, Kelloggların numarasını ne zaman çevirse, hatırlaması kolay bir numaraydı, her zaman daha ilk çalışında cevap verilirdi. Telefona çoğunlukla Bayan Kellogg çıkardı, birkaç kez Marianne açmıştı. (Kaltak, suçluluk duygusu, vicdan azabı, utanç ve sıkıntı içinde Bayan Kellogg ile konuşmak istediğini söyledi—Kaltak düşünmek istemezdi, yok aslında düşünmedi de, Marianne'in elbette kaçırma olayından, tehditlerden haberi vardı—babasının kayıp olduğunu bilmek zorunda.) (Kaltak sonuçta birçok insan Whitney Kellogg Jr.'ın—onun gibi bir iş adamının yokluğunun farkında olmalı diye de düşünmek istemiyordu.)

Ama telefonların hepsine cevap verilmesine ve Bayan Kellogg'un her zaman veya çoğu zaman orada olmasına karşın, konuşmalar kopuk, anlaşılmaz ve yetersiz olurdu. Balçık halinde soğuk terlere batmış bir şekilde Kaltak'ın, "Kapatıyorum! Lanet olsun size, galiba *ölmesini* istiyorsunuz," diye bağırmasıyla son bulurdu.

Alçağın yalnızca bedensel varlığı elimizde.

Bu, onların gözetimi altında demekti, onların sorumluluğunda.

Elinizde olmadan öylece, şikayet etmeden o adam için üzülürdünüz, elbette korkuyor olmalıydı ama *korkuyormuş* gibi davranmıyordu, sanki CAN ATEŞİ'nin yaptığı planın yaklaşık bir hafta içinde ne olursa olsun, para verilse de verilmese de onu bırakmak olduğunu biliyormuş gibi... Ama nasıl bilebilirdi? İnsanların zihnini mi okuyordu? Bilinçsiz hareketlerden mi çıkarıyordu?

Onu beslemeye çalışırlarken yüzünün alt kısmındaki bandı ve tükürükle sırılsıklam hale gelen tıkacı çekip çıkarmaları gerekirdi. Gözbağı dururdu, el ve ayak bilekleri bağlı kalırdı elbette, evet, yemek yemeyi reddederdi. Kocaman bir bebek gibi çenesini sıkar, herhangi bir yemeği, her türlü yemeği yemeyi reddederdi ve bu durum da onları hayrete düşürürdü. Evet, bekledikleri bir şey değildi, su da pek içmezdi, yalnız birkaç defa çaresiz bir şekilde kas spazmına yakalanmışken zavallı herif dudaklarına tutulan bir bardaktan içti, içti, içti—sanki susuzluktan ölüyormuş gibiydi ama bunu inkâr etmek istiyordu.

"Haydi, ama Bay Kellogg", dedi Kaltak tatlı tatlı, Lana ile birbirlerine bakarak, "—*hayatta kalmak* istemiyor musun?"

Lana çileden çıkmış bir halde sesini gizlemeyi pek beceremeyerek, "*Bir şey söylemek* istemiyor musun?" dedi.

Ama hayır. İstemiyordu. Çürümüş, şişmiş dudaklarını yalıyordu, üzerinde gri bir tabaka varmış gibi görünen, ağzının içinde fazla büyük duran dilini gösteriyordu. Ama tek bir kelime etmiyor, yalnızca ağzını sanki betondanmış gibi sıkı sıkı kaşıyordu.

Çenesinden yaşlı bir ayyaşınkiler gibi gri gri parlayan sakallar filizleniyordu.

Koltukaltlarından çürümüş soğan gibi bir koku yükseliyordu.

Beyaz kolalı gömleği lekelenip kirleneli, yırtılalı çok olmuştu, belki eskiden güzeldi, çok kaliteliydi ama artık değil.

Goldie tam olarak adamın kulak mesafesinde diyor ki, "Oyalanmayı bırakmamız lazım. Mesela adamın parmaklarından birini kessek, anladın mı, telefondan duyulacak şekilde? Böylece karısı duyar, adam da bir şey *der*?"

Kaltak öfkeden bembeyaz kesildi ama bir şey söylemedi. Yukarı çıktıklarında Goldie'nin üzerine atılıp, "Tanrım sen *salak mısın*? *O şekilde* konuşuyorsun. Buradaki fikir ona zarar vermemek, şeref sözü verdik. Öylece parmağını kesip atamayız, de ki kestik, arkasından ne gelecek?" dedi.

Garip, gergin bir an oldu. Goldie sigarasının dumanını içine çekti, ayaklarına baktı. Asıl planı unuttuğunu sanırdınız, Kaltak'ın özenle hazırladığı PLAN'ı, evet PLAN'ı takip edeceklerine şeref sözü vermişlerdi ama acaba Goldie bunu unutuyor muydu?—ve diğer CAN ATEŞİ kardeşleri de mi öyleydi?

Lana fazla düşünmeden, "Goldie'nin demek istediği—yalnızca *korkutmak* için. Hemen parmağın tamamını kesmemiz gerekmez," dedi.

Gece geç bir saat, Kaltak nöbette, V.V. bir şey söylemeden yanında oturuyor, gaz lambaları uyuyormuş gibi görünen ya da yalnızca kendinden geçmiş olan WKJ'nin üstüne Cadılar Bayramı fenerleri gibi garip bir ışık saçıyor. Ve Kaltak'ın aklına,

kimbilir neden, adamın kilisedeki hali geliyor, kendi sırasında dua ediyor, başını eğmiş, gözleri sıkı sıkı kapalı. Belki de, sadece belki de, bu alçak herifin bu garip, bu kaya kadar sağlam inatçı tavrının *din* ile bir ilgisi vardır.

Yani bu durum Hıristiyanlıkla, piskoposlara ait, zengin adamın diniyle ilgili olabilir.

Fabrikaları, malikâneleri olması, yanında çalışan binlerce insanın olması yetmiyormuş gibi, alçak herif Tanrıyı da yanına almış. Sanki Cennetin kendisi de bir mülkmüş gibi, *adam* orada bir yeri olduğunu biliyor.

Bir hata mı yaptım, geri dönmek için çok mu geç? Her şeyi berbat mı ettim?

O bunları düşünmüyor, Kaltak bunları düşünmez. CAN ATEŞİ ASLA ÖZÜR DİLEMEZ!

Çatılardan uçan bir kız, uzun bacakları süzülüyor, saçları rüzgârda dalgalanıyor. Ve hiçbiriniz onu yakalayamazsınız, asla. Denemeyin bile.

***

3 Haziran Pazar, CAN ATEŞİ'nin sonu.

Ve belki de böyle olacağını biliyorlardı, bazıları. Kızların daha küçük olanları uyuyorlar, ya da uyumaya çalışıyorlar, yukarıda, karanlıkta. Dişleri gıcırdıyor. Tüyleri diken diken. Ne olacak, ne yapacağız, eve gitmek istiyorum... Ve Maddy kilometrelerce uzakta, kalbi bir yumruk gibi sıkışmış. *Kaltak? Neden beni dinlemedin?*

Kaltak, affet beni.

3 Haziran, nakliye treni gibi uzadıkça uzayan, hareketli bir gün ve akşamın saat altısında çaresiz değiller, ama *ciddiler*, evet. "Telefonla konuşabilmesi için onu merdivenlerden yukarı, mutfağa çıkarmalıyız, tamam mı?"

"Ama konuşmuyor."

"*Konuşacak*. Konuşması gerek."

"Peki konuşmazsa?"

Böylece aşağıya iniyorlar, korkmaya başladıkları o yere ve Kaltak, nefret etmeye başladıkları o cüsseli canavar bedenin yanına çömeliyor, konuşmaya başlıyor, hayır, yalvarıyor, "Bak, neden konuşmuyorsun? Neden? Neden işbirliği yapmıyorsun? Zavallı karın senin için çok endişeleniyor, sürekli iyi olup olmadığını soruyor, ağzından tek bir sözcük çıksın diye bekliyor, haydi babalık, işbirliği yapman gerek!"

Karşılık yok, pis herif yalnızca hafifçe başını sallıyor... Neredeyse anlaşılmayan bir *hayır*.

"Şimdi karını arayacağız, onunla konuşursan iyi edersin. Haydi, kalk ayağa!"

Goldie ve V. V. onu çekiştirmesine yardım ediyorlar, Kaltak tabancanın namlusuyla göbeğinden dürtüyor, ama sanki ölü gibi bir ağırlık, bedeni dahi işbirliği yapmıyor.

Birazcık harekete bile yanaşmıyor.

Nefes nefese yere düşmesine izin veriyorlar. Bu şekilde, iki büklüm, pislik içinde yatıyor, zor nefes alıyor, terliyor, balya teliyle bağlı el ve ayak bilekleri çok kötü durumda, tel etini kesmiş, ama bu gerekli ve gözbağı hâlâ duruyor, zavallı alçak. Ceset gibi garip bir şekilde orada yatmış, ama Kaltak'ın içine acıma hissi doluyorsa ondan daha şiddetli bir kızgınlık, öfke hissi onu bastırıyor. *Bunun sorumlusu sensin! Lanet olsun sana! İstediğin zaman özgür olabilirsin!*

Kaltak'ın buna inanıyor olması mümkün, şu anda bile.

Bu yüzden bütün mesele, Kaltak için, Goldie ve V.V. için de olduğu gibi WKJ'yi ayağa kaldırmak ve merdivenlerden yukarı çıkarmaktan ibaretti. Bütün dünya kendini yalnızca elinde hangi sorun varsa ona kaptırır, bir sonraki saatin ötesi düşünülmez dahi ve elbette ertesi sabah ve ondan sonraki sabah da öyle.

Evet. Kaltak yan yatan adamın önünde çömeliyor, tabancalardan biri elinde ve rahatsız edecek şekilde tabancanın kabzasıyla dürtüyor, sorunlu bir çocukla karşı karşıya kalmış bir anne gibi sabırsız, kabza ile dizini dürtüyor. (Her zamanki gibi adam bir belirti göstermiyor ama Kaltak adamın acısını dışa vurduğunu hissediyor) ve Goldie elinde öteki tabanca Kaltak'ın başında durmuş, namluyu WKJ'nin yüzüne doğrultuyor, ama gözü bağlı olduğu için adam onu göremiyor. V.V. Kaltak'ın arkasında çömelmiş, sağına doğru, silahsız, her zaman olduğu gibi dikkatli ve tetikte. Bu on beş yaşındaki sıska, yılan gibi-çevik kız on bir veya on iki yaşındaki bir kızdan biraz daha gelişmiş, o kadar, CAN ATEŞİ kan kardeşleri bile V.V. hakkında pek fazla bir şey bilmiyorlar. Sadece şehir çöplüğüne yakın bir yerlerde yaşayan yedi çocuklu bir ailenin en küçüğü ve babası zaman zaman işçi olarak çalışıyor ve iki ağabeyi Red Bank'te ve ondan ümidini çoktan kesmiş annesi onu çete-kızlarının almasına izin veriyor ve onlara iyi şanslar, *ben* bu küçük sürtüğü kontrol edemiyorum diyor. Ama V.V. hararetli şekilde sadık bir kız, V.V. cesur bir kız, Goldie onun CAN ATEŞİ'ne alınması için ısrar ederken çelik gibi sinirleri olduğunu söylemişti, özverili, uykusundan fedakârlık etmeye hazır, hem bu şekilde Kaltak, Goldie, Lana uyuyabilirler, atılmak istenilen kıyafetlere çocukça minnettar (üzerinde ona büyük gelen bir blucin, yırtık bir kazak, bilek yerlerine pembe fillerin işlendiği şeker beyazı kısa çoraplar) Diğerlerinin ellerini kapıp öperek utandırıyor, kıkırdayarak ve kekeleyerek duymaktan rahatsız olacağınız kadar çok teşekkür ediyor. Bu yüzden Kaltak'ın onunla ilgilenmesi, onu sakinleştirmesi gerekiyor, bak CAN ATEŞİ senin ailen, herkesten verebileceği kadar, herkese ihtiyacı kadar ve şimdi adam kaçırıprehin tuttukları beşinci günün batımında Kaltak WKJ'yi ikna etmeye çalışıyor, "Pekâlâ, ciddiyim, lanet olası, *duyuyor musun?*" Yorgunluktan gözleri çukurlaşmış alçağın dizini taban-

canın kabzasıyla sert bir şekilde dürtüyor, sanki refleksle ya da belki o da kontrolünü kaybettiği için, WKJ iki bacağıyla birden ona tekme atıyor ve tabanca Kaltak'ın parmakları arasından uçup gidiyor. Kaltak sendelerken V.V. tabancayı yakalıyor WKJ'yi hedef alarak bağırıyor, "Alçak herif, sakın *ona* dokunayım deme"—ve Kaltak olacakları öngörüp V.V.'yi sert bir şekilde itiyor ama tabanca patlıyor, patlama sağır edici ve 38 kalibrelik kurşun WKJ'nin göğsüne çarpıyor, kan fışkırıyor.

9

Çılgın Sürüş

V.V., İnfazcı. Ahırın bir köşesinde hıçkıra hıçkıra ağlayarak fare gibi avuç avuç saçlarını yoluyor.

Böyle olsun istememişti, evet istemişti, lütfen Kaltak, izin ver onu öldüreyim, artık çok geç, Kaltak izin ver! İzin ver öldüreyim!

Kaltak, yüzü tebeşir gibi bembeyaz, afallamış. CAN ATEŞİ kardeşlerinin onu daha önce hiç görmedikleri bir halde, hasta görünüyor.

Kaltak'ın gözleri mum ışığı gibi parlıyor. İçinden yavaşça *CAN ATEŞİ'nin sonunun geldiği* gerçeği akıyor. Bilinci giden adamın yanına çömelerek, ona dokunmaya korkarak ama dokunma ihtiyacıyla, "Hey, bayım, ölmeyeceksiniz değil mi, hey—" Parmakları kandan yapış yapış, kayıyor.

Kurşun kalbine isabet etmedi, belki hafif bir yaradır?— adamın yağlı göğsünün sağ üst köşesinde. Gömleğinden koyu bir kan sızıyor. Yanında yığılı duran karmakarışık yırtık çarşaf şeritlerinin yardımıyla Kaltak yaranın etrafını WKJ'nin kolunun altından ve omzunun üstünden sarmaya çalıştı, adamdan bağırsakların ve hayvanlara özgü paniğin o pis kokusu yükseliyordu. Şu durumda bile, Kaltak'ın Marianne'in babası olarak düşünmek istemediği adam bilincinin yarısını kaybetmiş vaziyette, rüyadan uyanmış gibi, dudakları kıpırdıyor, ölü gibi solgun, kızların

açtıkları ağzı, tükürükle ıslanmış, şu anda acı içinde, stoacı, yalvarmıyor, kendisini tutsak edenlere seslenmiyor, mırıldanıyor *Ah Yüce İsa, ah Yüce İsa, bana yardım et, ah Yüce İsa.*

Kaltak, "Sana yardım edecek olan kahrolası *İsa* değil, *biziz!*" diye bağırıyor.

Kaltak artık yapılacak bir şey olmadığını görüyor. "Ambulans çağırmamız gerek."

"Allah kahretsin, bırak da onu dışarı bir yere sürükleyelim!" diye bağırıyor Goldie. "Yolun kenarına atalım!"

"Ambulansı *o zaman* çağırırız Kaltak. Olmaz mı?" diye soruyor Lana.

Ama Kaltak kararını verdi, yüzünde hâlâ o tebeşir beyazı, hasta gibi ifadesi var, bakışları şaşkın. "Bu, onu öldürebilir. *Ona* yardım etmemiz gerek. Diğer kızlar da hazırlansın, tamam mı?"

Diğer kızlar tabancanın patladığını duymuş, dehşete kapılmış, ağlıyorlar. Kiler merdivenlerinden aşağı bakıyorlar.

Sonuçta hepsi çok küçük kızlar—"Kaltak? Kaltak? Ne yapacağız?"

"Kaltak? Adam öldü mü?"

Kilerdeki adam ölmedi ama inliyor, titreyerek nefes alıp veriyor. Kurşunun kuvvetiyle sanki şiddetli, ani esen bir rüzgârla savrulmuş da yayılmış ve Kaltak adamı görünen tehlikenin verdiği korkudan çok başka bir yabancılaşma içinde seyrediyor ve her şeye rağmen Düşmanın da yalnızca bir insan olduğunu görüyor... Yerde sırt üstü, kanayan bir insan.

Kaltak sert bir şekilde, "Hey, ölecek değilsin. Sana yardım getireceğiz, dayan biraz," diyor.

Yukarı koşarak kızlara sıkı sıkı sarılmaya gidiyor, onlara sarılıyor, onların da ona sarılmasına izin veriyor. "Bir şey yok. Kimse ölmedi. Bir kaza oldu—planlarda bir değişiklik. Her şeyi

berbat ettik, gidin buradan tamam mı? Hepiniz, gidebilecek olanlarınız *gidin*."

Yani: Evi olanlar, *evinize* gidin.

Yani: Kaçırma olayına karışmayanlar, tabanca patladığında orada olmayanlar, olayı yakından *görmeyenler* suçlanacak değiller, güvendesiniz ve becerebilirsem sizleri koruyacağım.

Yani: CAN ATEŞİ sona erdi.

Kızlar ağlayarak kaçıyorlar. Ormanın içinden, dikenli güllerin bacaklarını kanattığı tarlaların içinden kaçıyorlar.

Oldwick Yolu'nda bir kız duruyor, gözü kara ve çaresiz ve belki kendini öyle savunmasız bir şekilde ortaya attığını bilemeyecek kadar aptal, nereye olursa olsun, kaçmaya can atıyor. Tanrım! O muhteşem, porselen, bebek yüzü gözyaşlarından yol yol olmuş, simsiyah saçları şelale gibi dalgalarla beline dökülüyor. Çok geçmeden, altı dakika sonra bir araba kayarak fren yapıyor, şoför kıza bakıyor, sonra sanki hayatı buna bağlıymışçasına bir kolu direksiyonun etrafında kıvrılmış ve diğeri koltuğun arkası boyunca gerilmiş, arabayı geri alıyor. Adam hemen âşık oluyor, kafasını uzatarak bu inanılmaz güzellikteki, beyaz-tenli kıza bakıyor. Kızın vücudunun güzelliğini üzerindeki perişan haldeki bol kıyafetler bile gizleyemiyor ve kız saçlarını gözlerinin önünden çekerek adama öylesine ışık yayan bir umutla bakıyor ki, bütün hayatları boyunca bunun ilk görüşte aşk olmasıyla övünüyorlar—Evet, gerçek olanından...

Kaltak kızlara çiftlik evinden kaçmaları için on dakika veriyor, daha fazla değil. Kilerin merdivenlerinin en tepesine oturup, aşağıda titreyen ve inleyen yaralı adama bakıyor, şimdi sırt üstü yatmış, artık bilinci yerinde değil. 38 kalibre tabanca onun kucağında, sanki adamı şimdilik o koruyormuş gibi.

Tek bir gaz lambası yanıyor, fitili tütmeye başlamış.

Kaltak olarak hayatı doğru dürüst hatırlayamadığı bir rüya gibi ağırlıksız, dalga dalga, üzerinden akıp gidiyor.

Goldie kocaman kalçasıyla yanına çömeliyor. "Ya alçak herif geberirse!" diye fısıldıyor Kaltak'ın kulağına. "Biliyor musun— keşke ölse."

"Keşke ölse!" diyerek V.V. saklandığı yerden çıkıyor, Kaltak'a doğru sürünen bir köpek gibi, yaltaklanıyor, kuyruk sallıyor, evet küstah da, onu devre dışı bırakmaya cüret ederek Kaltak'a meydan okuyor. Ona bakınca Kaltak, hasta, akli dengesi bozuk bir kız görüyor karşısında, ruhsal olarak dengesiz bir kız. Niye anlamadı? V.V.'nin orantısız sırıtışı sıska yüzünü çarpıtıyor, illa ki bir kıkırdamayla patlaması gerekmeyen sırıtışlardan. "Sonra da bu kahrolası evi yakarız, ha Kaltak? Yapabilir miyiz?"

Kaltak V.V.'yi itiyor, sertçe değil, tabancanın kabzasıyla. "Haydi, *git*," diyor. "Benim yanımda kalma."

"Sensiz hiçbir yere gitmiyorum!" diyor V.V. kızgın bir şekilde.

"*Ben* de gitmem," diyor Goldie. "Bunu biliyorsun."

"Ve ben de," diyor Lana. Mutfak döşemesinin üzerinden kıyafetlerini tıkıştırdığı bir sırt çantasını sürüklüyor. Bütün bu kargaşa içinde o hasta görünümlü, solgun dudaklarına göz alıcı bir ruj sürecek vakti bulmuş ve gülümsüyor. "Değil mi, Kaltak?"

Kaltak Sadovsky *evet* demeyip de ne yapabilir?

Kaltak telefonun ahizesini sıkıca tutuyor, açlak sesle, nefes nefese, hızlı hızlı konuşuyor, "...kurşun yarası, evet! *Söyledim*! ...omzundan vuruldu ve kanaması bayağı ağır, bir ambulans gönderseniz iyi olacak... Bir kaza oldu, silah patlayıverdi... Oldwick Yolu, Hammond'ın beş kilometre güneyinde... Fuar alanından bir buçuk kilometre aşağıda... Eski bir çiftlik evi, üzerinde isim olmayan paslı bir posta kutusu var... Kim olduğumun bir önemi yok, gelip onu alın, tamam mı? *Tamam mı*?"

Goldie ahizeyi Kaltak'ın parmaklarından çekip hızla yuvasına koyuyor—"Haydi buradan defolup gidelim!" Bu telefonu Mattawa Hanı'nın otoparkındaki telefon kulübesinden ediyorlar ama yine de numara saptanabilir.

YILDIRIM yakınlarda motoru açık duruyor, gürültülü çalışıyor ve şasisi titriyor, egzoz borusu mavi bir duman kusuyor. Dörtlüleri çıldırmış, sarı gözler gibi yanıp sönüyor.

Kaltak ve Goldie arabaya koşuyorlar, gıdıklanmışlar gibi çılgınca kahkahalar atarak arabaya atlıyorlar. Şimdi bardan içeri giren bazı adamlar onlara bakıyor, güzel kızlar akşamın bu erken saatinde sarhoş mu olmuşlar?—bir de YILDIRIM var, gökkuşağının bütün renkleri zikzaklarla parlıyor, sadece '52 model bir Dodge olarak pek tanınabilir durumda değil.

Ve arabanın içinde arka koltukta başka iki kız daha—erkek yok mu?

Ertesi gün, haberler duyulduğunda, CAN ATEŞİ'ni hatırlayacaklar.

Yirmi dakika sonra Kaltak YILDIRIM'ı Cassadaga Nehri üzerinden son kez geçiriyor.

O zeki bir kız. En azından başlarda öyleydi. Arabayı ortalama bir hızda tutuyor, polise yakalanmak istemiyor: *Adam kaçırmak federal bir suç, seni elektrikli sandalyeye gönderebilirler.*

O dalgalı-parlak Cassadaga'nın üzerindeki o eski, yüksek, rüzgârlı, kâbus gibi köprüyü, Ferry Köprüsü'nü geçiyorlar, bu nehri bir görüp bir göremeyerek büyüdüler, nehir Hammond'ın içinden, hayatlarının içinden geçerken bazen görünmez olur... Böylece şimdi ona son kez bakıyorlar ve arka koltuktaki V.V. birdenbire yarı beline kadar pencereden sarkıyor, saçları rüzgârda savruluyor ve hoşça kal diye el sallarmış gibi parmaklarını uzatıyor! Hoşça kal! Ve aşağıda çizgili bir Chevrolet içindeki o liseli çocukları görüyor ve V.V. onlara bağırarak orta parmağını göste-

riyor. Kurşun sıkarmış gibi bir korna-patlamasıyla cevap veriyorlar ama Chevrolet şehre doğru ve YILDIRIM şehir dışına kuzeye doğru gidiyor, yarış yapacak zaman değil. Bu, Hammond'dan birinin YILDIRIM'ı son kez görmesi ve ertesi gün Hammond'ın zengin işadamı Whitney Kellogg Jr.'ın kaçırılması, yaralanması, yoksa cinayete teşebbüs müydü, CAN ATEŞİ çetesi Hammond'ın yerlisi dört liseli kız, şimdi kanun kaçağı haberleri yayıldığında, görüldüğünün son kez bildirilmesi anlamına gelecekti.

Çılgın, o çılgın sürüş!—o delice boyanmış eski Dodge, sürücüleri tarafından U.S. 33'ten kuzeye doğru, U.S. 104'ten doğuya doğru, U.S. 39'dan kuzey doğuya Plattsburgh'e götürülürken görülüyor, orada Kaltak'ın anneannesi kızları içeri alacak. *Ananem polisi aramaz, Ananem bizi saklar. Sonra gece yarısı sınırı geçer, Kanada'ya, Québec'e gideriz. Orada Fransızca konuşuyorlar, Fransızca öğreniriz, orada bizi bekleyen kimse yok ve kimse tanımıyor.*

Spragueville'in ilerisinde, saat akşam sekiz sıralarında, Tintern Falls'ın ötesinde dokuzda, solgun bir opal–turuncu gökyüzü ufukta kanıyor ve çabucak günbatımı geliyor.

Sirenler bağırıyor, kimse takip eden, onları yakalayamayacak.

Her kimse o lastiklere ateş ederek patlatması gerekecek.

Onları gören bir New York eyalet polisi hızlarını ölçtü ve peşlerine düştü. Newton Falls'ın on dokuz kilometre güneyinde, Adirondacks'ın batı yamaçlarında, U.S. 39 kuzeyde, serin bir yaz başı gecesinde, dolunay bir bulutla lekelenmişken... Ve şu hız yapan, tangırdayan araba, hızı limitin otuz beş kilometre üzerinde, egzoz borusundan kıvılcımlar saçıyor, kenarlarında bronz-altın zikzaklı yıldırımlar var.

Topu topu, on dört kilometrelik bir kovalamaca.

YILDIRIM yüz kilometrenin ötesine geçmeye ender olarak ikna edilebilmiştir ve şimdi takometrenin titreyen kırmızı iğnesinin yüz on, yüz on beş, yüz yirmi kilometrenin ötesini göstermesi hayret verici, gerçek bir mucize... Kaltak arabanın boylu boyunca titrediğini, lastiklerin asfaltı kavradığını hissederek direksiyonu tutuyor ve sanki YILDIRIM geceye doğru ilerlerken kendi iradesiyle hızlanıyor. Kim takip ediyorsa, kim onu yakalamak istiyorsa lastiklerine ateş edip patlatması gerekecek.

Virajlı bir taşra yolu, bir yanı sık orman kaplı, diğer yanı çalılık bir arazi ve lanet olsun, sol far gitti: Ama YILDIRIM durmayacak.

Eyalet polisinin arabası arkada yakında, sirenin sesi şimdi çok yüksek, sağır edici.

Yüz yirmi yedi kilometre, yüz otuz... YILDIRIM kızların korku dolu çığlıklarıyla son sürat ilerliyor, yalnızca Kaltak Sadovsky sessiz.

Oshawa Çayı'nın üzerindeki köprüde kaza meydana geliyor.

Eyalet polisi görünmeyen çayın üzerindeki dar, alçak-parmaklıklı köprüye yaklaşırken YILDIRIM'a yetişiyor ve yolu ve tehlikeyi bilerek frene basıyor, geriye doğru uçan köprüyü gördüğü anda YILDIRIM'ın sürücüsü de frene basıyor, freni pompalıyor, ama bu sanki Ölümmüş gibi görünüyor, rampayı çıkan eski araba mıcır üzerinde kayarak kıç atıyor ve yukarıya doğru fırlıyor ve yirmi metre geride, eyalet polisi kendini o korkunç kazaya hazırlıyor, YILDIRIM'ın arkadan yükseldiğini görünce dehşete düşüyor, bir kâbusun uzatılmış yavaş çekim görüntüleri gibi... Daha önce hiç görmediği, parlak renklerle boyanmış bu araba, metalden yükselen o tiz çığlıkla birlikte paslı çelik parmaklığa doğru kayıyor ve sağ arka çamurluğunu kaybetmiş vaziyette, mucizevî bir şekilde bir o yana bir bu yana sarsılarak, lastiklerinden biri sanki ateş edilmiş de patlatılmış gibi savrularak köprüden uçuyor. Eyalet polisinin ön lastikleri mıcıra temas etti-

ğinde o ağır araba da kaymaya başlıyor, sağ arkaya doğru kayarken ani bir darbe oluyor ve yine metalin o tiz çığlığı ile birlikte sağlam kalmış köprü ayağına çarpıyor... Ve eyalet polisi duruyor, cam yağmurunun ortasında küçük düşürücü bir yanlış karar ve polis mahvolmuş, alnı kanıyor, sersemlemiş bir halde yardım istemek için el yordamıyla telsize ulaşıyor ve ortadan kaybolan kaçakların arabasını tarif etmeye çalışıyor.

Kanun adamlarının belirleyebildikleri kadarıyla, o araba bir daha asla bulunamadı.

Sonsöz

Asla ama asla anlatma Maymun-Maddy, eğer anlatırsan bu Felâket olur. Ama şimdi bildiğim her şeyi anlattım veya hemen hemen her şeyi...

Maddy'nin eski defterini CAN ATEŞİ İTİRAFLARI için temize çekerken defteri sayfa sayfa, kayıt kayıt yok ettim. O sayfaları yumruğumun içinde buruşturarak. Daha rahat yanabilsinler diye.

CAN ATEŞİ'nden sonraki hayatım huzurluydu, sıradan bir Amerikalının hayatı diyebiliriz. Hatta bir süreliğine evliydim de, üç yıl boyunca, Kaliforniya Teknik Üniversitesi'nde bir astrofizik yüksek lisans öğrencisiyle. Çalıştığım iş alanı hariç. Öyle bir iş ki, biri sorduğunda söylüyorum ve onlar garip bir şekilde suratıma bakıp, yani *ne* yapıyorsun? diye tekrar soruyorlar.

Hammond'ı on sekiz yaşındayken terk ettim. Kaltak'ı ve CAN ATEŞİ'ni kaybetmiş olmaktan dolayı çok üzgündüm ve kimsenin CAN ATEŞİ adını duymadığı ve duyma olasılığının da olmadığı kadar uzak bir üniversiteden burs aldığım için şanslıydım. Evet, Hammond polisi ve F.B.I ajanları tarafından günlerce sorguya çekildim ve aylarca "gençlik yetkilileri"ne rapor vermek

zorunda bırakıldım ama bana karşı hiçbir suçlama yapılmadı, çünkü Madeleine Faith Wirtz, doğrudan ya da doğrudan olmayan yollarla Whitney Kellogg Jr.'ın meşhur kaçırılma ve fidye istenme olayına karışanlar arasında değildi.

Bütün bunlar olmadan önce, şansına Maddy Wirtz CAN ATEŞİ'nden atılmış. Kanunlar açısından bakıldığında da bu onun kurtuluşu olmuş.

Hammond'a yalnızca dört kez döndüm. Son sefer olacağını düşündüğüm en son gelişimde eski gazetelerden ve kayıtlardan CAN ATEŞİ'nin son günleri olan Mayıs-Haziran 1956'daki o haftaların kısmen resmi raporlarını toplamak amacıyla Hammond Halk Kütüphanesi'ni ve Adliye Sarayı'nı ziyaret ettim. O zaman hiç bilmediğim birçok şey öğrendim—örneğin, polis ve F.B.I. kaçırılma olayından derhal haberdar edilmiş ve bunun "en üst düzey sendika yöneticileri ile organize suç örgütlerinin işbirliği yaparak kurdukları bir plan" olduğuna, Kellogglardan fidye parası almak ve sendikanın taleplerine karşı direnen Bay Kellogg ile aynı konumdaki diğer iş adamlarının gözünü korkutmak niyetiyle yapıldığına inanmışlar!—J. Edgar Hoover böyle aktarmış.

Bu kaçırılma olayının "amatör" doğasını da, örneğin tam lafın ortasında kesilen telefon konuşmalarını, polisi yanıltmak amacıyla kasıtlı bir strateji olarak yorumlamışlar.

Yerel gazetelerden birinin manşeti

KELLOGG'UN KAÇIRILMASININ
BİR KOMÜNİST PLANI OLDUĞUNA İNANILIYOR

Başka bir tanesi,

YEREL KIZ ÇETESİ ULUSLARARASI
KIZIL TERÖRİSTLERLE BAĞLANTILI

Kaltak bunları bilseydi ne kadar gülerdi!

Whitney Kellogg Jr. ve ailesiyle ilgili makaleleri çabucak geçtim, Bay Kellogg'un Hıristiyanlığa "geçişi" ile ilgili makaleleri okumak istemedim—"*Gerçek* Hıristiyanlık: Kalbimizdeki İsa"—ve kızı Marianne hakkında da, Kaltak Sadovsky'ye ne kadar "güvendiği" ve nasıl "ihanete uğradığı" ile ilgili yazıları okumak istemedim.

Suçluluk duygusu, o hasta edici suçluluk duygusunu hissetmek. Maddy Wirtz kaçıranlardan biri olmasa da CAN ATEŞİ'nin bu işi başarmasını istemiştim.

O dört "kaçağın" kaçabilmesini istemiştim.

Zaman içinde polis Goldie'nin ve sonra da Lana'nın yerini buldu, birbirlerinden yüzlerce kilometre uzakta, birbirlerinin nerede olduğu ile ilgili bir fikirleri olmadan veya Kaltak ve V.V.'nin nerede olduklarını bilmeden yaşıyorlarmış: Goldie Horseheads, New York'ta sahte bir isim altında çalışırken, benzin pompalarken tutuklanmış, Lana Albany'de, yine sahte bir isim altında Ermeni bir barmenin yanında kalırken yakalanmış, saçı mat bir kahverengiye boyalı. Ama polis Kaltak Sadovsky'yi asla bulamadı. V.V.'yi bulamadılar. YILDIRIM'ı da öyle.

Belki Kaltak ve V.V. sınırı geçerek Kanada'ya girdiler?—YILDIRIM'ı asla bulunamayacağı bir yere saklayıp yürüyerek kaçtılar?

Kaltak'ın anneannesi kızların ona gelmiş olduklarını reddetti. Gelmiş olduklarına dair bir kanıt yoktu. Plattsburgh'daki komşular da YILDIRIM gibi bir araba görmüş oldukları iddiasını reddettiler ve eğer bir yerlere park etmiş olsaydı görmemek için kör olmak gerekirdi.

Böylece Kaltak ve V.V. kanun kaçağı olarak kaldılar. Aranma bültenleri aylarca, belki yıllarca yayımlanmaya devam etti. Yüz-

lerce yanlış yönlendirme ve görgü tanıklığı oldu ama kızlar asla bulunamadılar ve bildiğim kadarıyla da (adam kaçırma federal bir suç*tur*) bu güne kadar kaçak olarak kaldılar.

"Maddy?—Tanrım, *sen* misin? Maddy *Wirtz*?

Arkamda güzel, havuç rengi saçlı, genç bir kadın gördüm. Benim yaşlarımda, yirmilerinin sonlarında, dolgun etli bir vücudu, solgun çilli bir yüzü vardı ve saçları havuç renginde bir çocuğun yattığı bebek arabasını itiyordu. Rita O'Hagan'dı, on bir yıldır görmediğim Rita... Belki Rita'nın yakınlarda olduğuna dair bir uyarı görsem caddenin öbür tarafına geçerdim, belki bu buluşmadan tamamen tüyerdim ama onu görünce düşündüklerimin hepsi aklımdan uçtu gitti ve birbirimize sarılıp, orada, Fairfax'te, kaldırımda ağlamaya başladık, Rita'nın küçük oğlu bize doğru boş boş bakıp parmağını emiyordu.

Görseniz uzun bir süredir birbirini kaybetmiş kız kardeşler olduğumuzu sanırdınız.

Böylece Rita onunla evine gitmem konusunda ısrar etti, daha büyük çocukları okuldaydılar ve Collis altıya kadar gelmezdi, birbirimize anlatacak çok şeyimiz var dedi Rita, ben Hammond'dan ayrılalı ne kadar çok sene geçmiştil

O ve Collis Connor evlenmişler, Ferry Caddesi'nde yeni bir dairede oturuyorlardı. Collis elektrikli aletler satan bir dükkânın satış-ve-tamir bölümünde çalışıyordu. Collis'le evlendiğini, o belâdan hemen sonra evlendiğini bilip bilmediğimi sordu.

"Belâ" derken CAN ATEŞİ'nin dağılmasını, tutuklanmalarını ve skandalı kastediyordu.

Yukarıda, Connorların dairesinde Rita bana kahve ikram etti, sonra bir şişe bira, oturduk, içtik, birbirimize havadisler verdik. Daha çok Rita konuşuyordu—konuştuğu için mutluymuş

gibi görünüyordu, benimle konuştuğu için heyecanlıydı—sanki gerçek olup olmadığımdan emin olmak istermiş gibi birkaç kez koluma dokunmak için öne eğilmişti. Sonra kardeşçe bir tavırla bana, "Seni neredeyse tanıyamayacaktım, Maddy—çok farklı görünüyorsun," dedi.

Utanarak güldüm. Nasıl farklı göründüğümü sormak istemedim.

Rita içini çekerek ekledi, "—Sanırım hepimiz farklı görünüyoruz. Ya da görünmeliyiz."

Haziran 1968'di. Hammond'a kısa bir süreliğine gitmiştim. CAN ATEŞİ kardeşlerimden hiçbirini aramaya niyetli değildim, hayır, telefon rehberini taramak, belirli isimleri aramak bile istemiyordum.

Artık duygusal bir insan olmadığımı sanıyordum. Acıya karşı yüreğimi katılaştırdığıma inanıyordum.

Kendimi yaparken bulduğum işte, siz buna gök cisimlerini izlemek ve envanterini çıkarmak da diyebilirsiniz, yüreğinizin *katılaşması* doğalmış gibi görünüyor, öyle değil mi?—ya da siz fark etmeden yüreğiniz, aşama aşama katılışırdı.

Maddy, sen benim canımsın.

Kimse bana bunu bir daha asla söylemedi.

Bir daha kimsenin bana bunu söylemek için bir nedeni olmadı.

Rita meraklı ama incelikli bir şekilde şimdi nerede yaşadığımı sordu—yani evli miydim, bir ailem var mıydı, onun gibi ben de "normal" olmuş muydum... Evet, evlenmiştim diye anlattım, ama kısa süreliğine—"Yürümedi işte, neyse ki çocuğumuz yoktu"—bunları söylerken Rita'nın acıma dolu bakışlarından kaçınmak istemiştim, çünkü bir anne için bir çocuktan daha anlamlı, daha kıymetli, daha heyecan verici başka ne olabilirdi, "—Qu-

incy, New Mexico'da yaşıyorum, oradaki gözlemevinde çalışıyorum, işimi seviyorum ama insanı yalnızlaştıran bir iş ve sanırım bazen ben de yalnızım. Ama mutluyum da."

"Ah, Maddy, bunu duyduğuma çok sevindim." Rita gerçekten sevinmiş görünüyordu ve bu beni şaşırttı. "—Hepimizin arasında, şey dışında ..." sesi gitgide kısılıp gözleri çabucak başka bir yöne kaydı. İkimiz de kimden bahsettiğini biliyorduk ama adını söylememize gerek kalmıyordu, "...sen en... farklı olanımızdın."

Şimdi Goldie'nin bir keresinde *Maddy bir şekilde bizden biri değil* demesine kulak misafiri oluşum geldi aklıma, o sözler nasıl da içimi acıtmıştı.

Sonra hemen konuyu değiştirdim. Geçmişteki kardeşlerimizi sordum ve Rita bildiklerinin hepsini hızlı hızlı ezberden anlatmaya başladı ve çok iyi oldu çünkü anlattıklarının çoğu hızla giden bir aracın penceresinden görülen manzara gibi bulanıklaşıp yanımdan geçip gidiyordu, ama Violet Kahn'dan bahsederken dikkatimi topladım—"Ah, tabii ki onun durumu iyi," dedi Rita omuzlarını silkerek, "—şu babası ve amcalarıyla birlikte büyük yapı malzemeleri işinde çalışan çocukla evlendi, hiçbiri liseyi bile bitirmemiş ama zenginler ve bil bakalım Violet'ın evi nerede?—Meridian'da." Söylediklerini anlamam sadece bir saniyemi aldı: Meridian Bulvarı Jelliff ile kesişir.

Böylelikle Rita'nın neredeyse çekinerek o soruyu sorduğu noktaya gelmiş olduk, "Ondan hiç haber aldın mı?"

Hemen, "Hayır. Sen aldın mı?" dedim.

"Hayır. Tek bir kelime bile." Rita düşünceli, küçük bir gülümsemeyle durdu. "Onunla *ilgili* bir şey de duymadım. Yalnız..." Yumuşak bir nefes alarak tekrar durakladı..bana doğru bir bakış attı, yine yumuşak ve iki eski sevgili arasındaymış gibi gizli.

Bir saattir konuşuyorduk, ikinci biralarımızı bitirmiştik,

birbirimize karşı başlangıçta olduğumuz kadar tedirgin değildik. Birkaç metre ötemizde havuç renkli saçlarıyla küçük oğlan çocuğu oyun parkında mutlu, kendi kendine bir şeyler söylüyordu, biraz hüzünlendim ama aynı zamanda gülümsedim de. Rita'nın oğlu CAN ATEŞİ ile ilgili hiçbir şeyden haberdar olmayacak, küçük bir kızken annesinin hayatını değiştiren Kaltak'ın muhtemelen kendisinin de varlık sebebi olduğunu hiçbir zaman bilemeyecek diye düşündüm. Rita genç bir kız gibi heyecanla mırıldandı, "Aa—sana gösterecek, sana söyleyecek bir şeyim var, Maddy—çok fazla insanın bildiği bir şey değil."

Gözlerindeki bakışı görünce hemen bardağımı bir yere koydum, kendimi güçsüz hissettim.

Onca zamandır onun adını ikimiz de telaffuz etmemiştik ve ben de Kaltak mı diye soramadım.

Rita aceleyle odadan çıktı ve elinde katlanmış bir gazete kupürüyle döndü. Yanımdaki koltuk yastığının üzerine açarak, "Tanrım Maddy!—bir gece bunu gazetede gördüm, yıllar önceydi, çok büyük bir tesadüf çünkü politika vesaireyle asla ilgilenmem ama bunu gazetenin ön sayfasında gördüm, aman Tanrım bu *o* diye düşündüm," dedi, bana sanki çok kıymetli, kırılgan bir şeymiş gibi kupürü gösteriyordu, "—Maddy bu *o*, öyle değil mi?"

Gazetede çıkan fotoğrafa baktım. Kaskatı, sakallı, önemli biri vardı, bir asker, Fidel Castro, yüksek bir platformun üzerinde Havana, Küba'da bir meydanda toplanmış büyük bir kalabalığa sesleniyordu. Yukarıdaki tarih 22 Nisan 1961'i gösteriyordu yani başarısızlığa uğrayan Domuzlar Körfezi Çıkarması'ndan hemen sonra. Ve orada, o fotoğrafın uzak bir yerinde neredeyse çerçevenin dışında biri duruyordu, belirgin bir biçimde Amerikalı görünümlü, uzun boylu, ince, sarışın... Erkek mi? Kadın mı? Bir gömlek, bir pantolon giymiş, kendini, trans halinde öfkeyle dinleyen kalabalığın ruh haline kaptırmış:

Kaltak Sadovsky.

Ya da ona ikiziymiş kadar benzeyen biri.

"Maddy—? *O* değil mi?"

Cevap veremedim. Pencereye gittim, daha iyi incelemek için kupürü ışığa tuttum.

Rita heyecanla gülerek şişede kalan biraları bardaklara boşaltıp gevezelik etmeye başladı, "—resmi, kızlardan bazılarına gösterdim, birbirimizi artık o kadar çok görmüyoruz, ama onlara gösterdim ve ortaya çıktı ki, Toni LeFeber—Toni'yi hatırlıyor musun?—Richie Wright ile evlendi—Toni de gazetede resmi görmüş, Kaltak'ı tanımış ama kimseye bir şey söylememiş, korkmuş, şeyi düşünerek, anladın mı, F.B.I. ortaya çıkıp onu tutuklar diye korkmuş! (Sence bu kadar yıl sonra yine de tutuklarlar mı?) Collis—*ona* bu konuyla ilgili tek bir kelime bile etmedim. Gazeteyi parçalardı, Kaltak'tan o kadar nefret ediyor."

Sonra çabucak tekrar toparladı, "—Yine de çok tatlıdır. Tanıdığım en tatlı adam... O çirkinlikler ortaya çıktıktan sonra hayatımı kurtardı sayılır, tıpkı küçükken sizin yaptığınız gibi."

Bir mikroskop olsaydı diye düşünüyordum, ah, bir mikroskop gazetedeki bu fotoğrafı büyütebilseydi, ama büyütemez, saçmalama, tabii ki büyütemez. O, küçük noktaları büyütür, sen de onların aralarındaki uzaklığı büyütürsün.

Rita düşünerek, "Goldie ve Lana'nın suçlarını itiraf etmeleri akıllıcaydı, sanırım—insanların söyledikleri bu. İçerden çıkmış olduklarını duymuş muydun? Ama buralarda yaşamıyorlar..." Sesi gitgide eksildi. Bardağından bir yudum bira aldı. Hafif kaygılı bir şekilde, "Ne düşünüyorsun, Maddy?—korkunç sessizsin. Bu *o*, değil mi?"

Gözlerim o kadar ıslaktı ki, fotoğrafı artık göremiyordum bile.

Sesim titriyordu, "Ah Rita, tatlım—*bilemiyorum.*"

Rita'nın kahkahası keskindi, hayal kırıklığına uğramış. "Neyse, Allah kahretsin—*Ben* biliyorum!"

Bu, Hammond, New York'a son ziyaretim değildi. Ama tanıdığım birini gördüğüm son ziyaretti.

Ve o ziyaretten geri kalan hemen hemen hiçbir şeyi hatırlamıyorum, bir kere bir yerden ayrıldıktan, bir kere oradan sürüldükten sonra, yapmış olduğunuz bütün ziyaretler dağılır, bir tek ziyarete dönüşür ve o da, zamanla, bulanık bir rüya gibi zor anımsanır.

O ziyaretten canlı olarak bir tek Hammond gazetesindeki o kupürü hatırlıyorum, o eski, narin çok-katlanmış kupürü, evet, muhtemelen Kaltak Sadovsky'ydi diye düşünüyorum, o kadar belirgin başka kim olabilir... O öylesine dik, gergin duruş şekli, sanki bütün vücudu dinliyor gibiydi, bütün duyuları tetikte, tabii bütün bunları Rita O'Hagan'in özlediği için uydurduğu gibi ben de hayal etmiyorsam, o derin özlemimden bunları uydurmuyorsam eğer... Bir insan şekli, bir insan yüzü oluşturmak için birleşen, o gazete baskısı üzerindeki küçük iğne başlarına, o ışık atomlarına bakarak, bir şekilde tanıdığınız ya da tanıdığınıza inandığınız hatlar... Bir an için tanımak... İnsan beyninin nörolojik bir oyunu veya mucizesi; bakarak nasıl tanırız?

Ve eğer o Kaltaksa, 22 Nisan 1961'de Havana'da, Küba'da, oradaysa, *şimdi* nerede?

Açıklamam gerekir ki bütün günüm mikroskopta fotoğraf taramakla geçiyor. Bulanık gazete fotoğrafları değil, inceden inceye ayrıntılı güneş fotoğrafları, mikroskoplar da sıradan değil, güneş sisteminin yüzeyini, uzayın derinliklerini ve zamanın gerisini görmeme izin verecek kadar güçlü, çift, stereo mikroskop-

lar. Bazen uzayın ve zamanın içinden uçarken başım dönüyor: Benim göklerim beyaz gökler, fotoğraf negatifleri ve onların üzerinde yıldızlar, siyah lekeler, uzayın içinde donmuş haldeler ama yine de hareket ediyorlar, filmi ileri geri, geri ileri hareket ettirip, siyah noktaları, belirsiz şekilleri, lekeleri, yıldız bulutlarını inceliyorum, yaklaşmakta olan felaketleri (kaçınmak mümkün olmadığında) keşfetmek için bakan bir gözle inceliyorum... Yörüngesi istikrarsız, esas astreodin kuşağından kopup sağı solu belli olmayan ilahi düşünceler gibi Jüpiter'le Mars'ın yörüngeleri arasında dolaşan, Dünya'ya çarpma ihtimali de bulunan asteroitler...

Astronom olduğumdan değil—değilim. Iowa Üniversitesi'nden yalnızca mastır derecem var. Ama bir astronomun asistanıyım, New Mexico'daki Mt. Quincey Gözlemevi'ndeki mütevazı bir maaş alsa da çok takdir edilen güvenilir asistanlardan biriyim ve işimi ciddiye alıyorum. Çok sistematik, fazla sessiz bir iş, sanırım mistik bir yanı da var. Gökyüzünün yanyana getirilen birbirinin aynı parçalarının filmlerinde hareket arıyoruz: Bir ışık, negatif bir ışık, ne olduğu belirsiz bir kargaşa: bir meteor yağmuru...

Eğer şimdiki ve genç kızlığımdaki hayatım arasında bir bağlantı varsa bunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyorum ve bilmek de istemiyorum. Yıllar içinde insan güdüleri, insan eylemlerine, *varoluşuna* kıyasla daha az ilgimi çeker oldular. Sonuçta yıldızların bir güdüleri yok, ölüm-dalışları bile saf, *varoluşun* hizmetinde.

Maddy Wirtz Fairfax Bulvarı için akıllı bir kızdı, ama yıldızların kalıcı olduğuna inanmakla yanıldı, kendi kendine Yeryüzü'nde ne değişirse değişsin yıldızların hep *orada* olduğunu söylemekle yanıldı—elbette kısa bir süre sonra yıldızların kalıcı olmadığını, hatta *orada* bile olmadığını öğrenecekti, hepsinden ironik olan da bu. Hayran olduğunuz o göksel ışık artık

fosilleşmiş, baktığınız şey kavrayamayacağımız kadar çok uzak bir geçmiş, o yıldızlar çoktan yok olmuş.

Evimizin yıldızı, bizim güneşimiz bile, sekiz dakika geçmişte kalmış. *Geçmişe-bakma zamanı* deniyor buna, ışığın ve Zamanın bu türden hileleri, öyle paradokslar ki düşünmemek en iyisi. Yani—hiçbir şey hissetmeden, ince ince düşünmemek en iyisi.

Evet, yıllar boyunca hissetmediğim ve hissetmek istemediğim CAN ATEŞİ İTİRAFLARINI toplamak bu geçtiğimiz birkaç ay boyunca benim için zorlu bir çaba oldu. Şimdi bu görevi üstlendim çünkü elli yaşındayım—*Maymun Maddy elli yaşında!* Bu görevi şimdi üstlendim çünkü *geçmişe-bakma zamanını* incelemek için artık daha önce hiç sahip olmadığım o teleskopik alete sahibim.

İTİRAFLAR şimdi sona erdi, Maddy'nin eski defteri yok edildi ve ben, sanırım hiçbir zamanın içinde değilim.

Peki, Kaltak Sadovsky—o nasıl bir zamanın içinde?

Peki—Kaltak–*sen*—herhangi bir zamanın içinde misin?

Aramızda bir kere bir konuşma geçmişti, CAN ATEŞİ'nin daha ilk günlerinde, o zaman ikimiz de kendi evimizde yaşıyorduk, ayrı ayrı evlerimizde, Kaltak babasıyla ve ben annemle, ve konu beraber yalnızken ve etrafta bizi dinleyebilecek kimse yokken konuştuğumuz o yaşlardaki o heyecanlı-rahatsız edici konulardan biriydi. Kaltak elbette Tanrıya ve bütün o saçmalıklara ya da "ruhun ölümsüzlüğüne" filan inanmadığını söylemişti, bu kadar önemli olmamızın bir anlamı yok demişti ve ben de ne kadar sarsılmış olduğumu gizlemeye çalışarak, "—o zaman bir ruhumuzun olduğuna da inanmıyorsun sanırım?" diye sormuştum ve Kaltak gülüp demişti ki, "Evet, muhtemelen vardır ama bu, neden sonsuza dek yaşayacağı anlamına gelsin? Alev yanarken gerçektir, öyle değil mi —söneceğini bilsen bile?"